NATIONAL UNIVERSITY OF LIFE AND ENVIRONMENTAL SCIENCES OF UKRAINE

FACULTY FOR HUMANITIES AND EDUCATION

CONFERENCE PROCEEDINGS

III INTERNATIONAL CONFERENCE

LANGUAGES FOR SPECIFIC PURPOSES AND WAYS OF INSTRUCTION AND ACQUISITION: INNOVATIVE APPROACH

6-7 April 2022

KYIV - 2024

Conference topics

- Linguistic expertise for business and law, and other professional practice
- Languages for specific purpose in the context of cross- and intercultural communication
- LSP methodology in modern education
- Poly-/multiculturalism and languages for specific purposes
- Role of terminology in professional communication
- Translation issues with LSPs
- Effective LSP communication as a quality enhancing tool in education
- Languages for specific purpose: focus on grammar
- Languages for specific purpose: focus on semantics
- Languages for specific purpose: focus on pragmatics
- Languages for specific purpose in discourse studies
- Languages for specific purpose and digital technologies
- Other

Disclaimer:

The scientific approach, expression of opinions, and interpretations of information or thoughts presented by the authors belong solely to the authors and do not necessarily reflect the agreement/approval/scientific views of the National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine (the University), members of the Conference committees, or any of the University's academic staff. The authors are obligated to present their original and current ideas and research results and to reference sources when quoting or describing the results of others. By submitting research materials for publication, authors guarantee that they have adhered to all requirements regarding the originality of the research, anti-plagiarism policies, and academic integrity.

KEYNOTE SPEAKER

TANNER LETOURNEAU

- University of Wisconsin – Milwaukee, USA, North America
  - Bachelor's degree in Spanish
- University of Wisconsin - Whitewater
  - Minor in Middle Eastern studies
- Member of the International TEFL Academy Alumni Advisory Board
- Speaker for TEDx
- Speaker at international scientific conferences
- Methodologist and senior teacher for the EDUA language school in the Czech Republic
- LSP teacher
- Author of number of courses, e.g., English for presentations, teleconferences, calling and emailing

PROFILE OF KEYNOTE SPEAKER

Tanner LeTourneau is a methodologist and senior teacher for the Edua language school in the Czech Republic.

He teaches and creates courses for both general and business English as well as English for sales.

Beyond that, Tanner has experience teaching English for academic purposes, Cambridge English test preparation, English for refugees and immigrants, and English for young learners.

Professionally, Tanner has created and led specialized courses such as English for presentations, teleconferences, calling and emailing, etc. He oversees a team of 30 - 40 teachers and regularly provides feedback for their continual development and improvement.

He received his Master's degree in Linguistics at the University of Wisconsin - Milwaukee after completed his Bachelors degree in Spanish with a minor in Middle Eastern studies at the University of Wisconsin - Whitewater. His specialty is second language acquisition and online teaching. His research and study focused on interlanguage development as well as comparing language learning strategies of monolinguals learning a second language versus bilinguals learning a third language.

Tanner is also a member of the International TEFL Academy Alumni Advisory Board where he helps organize webinars and panels related to teaching and gives assistance and advice, when possible, to English teachers world-wide.

He has given several speeches and talks in Europe and online. Having started as a speaker for TEDx before continuing on to the Student International Scientific Conference in Szczecin, Poland, the association of language schools of the Czech Republic (AJS) annual conference, and more.

Tanner's areas of expertise include linguistics and second language acquisition, language teaching methodology, teacher training, student and teacher motivation, material development and course creation, as well as language for specific purposes.

TEACHING LANGUAGES FOR SPECIFIC PURPOSES AND WORKING IN AN INCREASINGLY ONLINE WORLD

Even before a global pandemic, online working and teaching has always been and increasingly prominent mode of operation for many. Today, pushed by global efforts to promote distance working, online teaching is now more of a reality than ever before. But has something been lost in that process? Have new challenges arisen? Is the online environment less or just as suitable for teaching language for specific purposes? How does this mode of teaching affect communication, connection, and the human experience in our classroom? In a world when online connection has a tendency to hurt or impede real connection, can real connection online instead be fostered for the betterment of language education and online learning success?

Language for any purpose is what makes us human and allows us to connect.

I will address these ideas, questions, and more as I draw from not only my own experiences from years of teaching online but also from being an active online learner of several languages and living and working in an increasingly digital world.

Context

The whole is trudging on toward a more highly digitalized version of itself. This process is ultimately inevitable and has been quickened by globalization and the global pandemic. Even before Covid-19, companies and workers alike were exploring remote and hybrid work environments. The increasingly popular draw of working from anywhere has had effects that extend beyond the workplace and into the field of education, notably so, for the teaching and learning of languages for specific purposes. As offices emptied and personal schedules filled, teachers and learners of languages for specific purposes (LSP) alike began to recognize, push against, come to terms with, and finally accept the reality that is online LSP.

Central question

In a world where online connection has a tendency to hurt or impede real human connection, can that connection instead be fostered for the betterment of language education and online learning success?

What is known

To begin, there are differences between emergency remote learning and online learning and those topics have been greatly researched, the former more so during and in wake of the Covid-19 pandemic. That said, the issues pertaining to emergency remote learning tend to relate more to the organization of such courses, technologies used, and classroom implementation. This is not the central focus as, ultimately, emergency remote learning and its implementations are early forms of full-on online learning and the issues and questions encountered are not dissimilar from those of online learning. From here on, the term online learning is the only term to be used.

Online learning comes with three primary obstacles, each with its own subset of issues. These primary obstacles are

1. Technological,

2. Social, and

3. Pedagogical.

Technological

One of many potential technological obstacles is the tools with which online education is utilized. Companies and individuals have varying permissions and experience with such applications as Skype, Microsoft Teams, Google Meet, etc., and dealing with this presents a surmountable challenge to LSP teachers and learners.

Access to the internet and unstable internet connection go hand in hand as not all individuals have internet access or fast, stable connections. Not to mention a potential lack of devices at work or at home to use for LSP when other factors such as availability, family life, and more are considered.

Social

A key issue of the social aspect is that humans are, by nature, social beings. Teaching and learning from behind a screen remove a very key element to the learning experience, that is, actually being in a social environment.

To compound the issue of an already compromised social environment, there is no guarantee of an appropriate learning environment as the risk of distraction is much higher when learning online.

There is often a lack of support, especially for individuals learning privately.

Finally, the risk of internet fatigue and other health issues are present as people look at screens and sit in one position for extended periods of time.

Pedagogical

A lack of digital skills on the parts of both teacher and learner creates obstacles to online LSP.

While there are plentiful online resources for use in LSP, those resources are often unstructured and tedious to find or access.

Online learning removes much of the interactivity of in-person teaching and learning. This may cause a higher degree of loss of interest and distraction.

A related issue is that of decreased motivation. This decrease may be on either the teacher or learner side be it from internet fatigue, insufficient breaks, or slower-paced teaching and learning.

Why this is important

As online teaching and learning for LSP gain more traction, it is evident that it is not leaving anytime fast and will likely continue developing and changing as time progresses. It is important because questions like whether or not something has been lost in this change or how this mode of education affects communication, connection, and the human experience in the classroom need an answer. The answer is no. The online environment is just as suitable for LSP as in-person environments if certain classroom practices are implemented. At the end of the day, the success in teaching and learning languages for specific purposes rests heavily upon the shoulders of the teacher and student. Without adaptability, positive attitudes toward learning, or good teaching and learning practices, LSP teachers and learners are just as likely to struggle and see less progress online as they are in in-person environments.

New Challenges

There are many challenges that have appeared as the online mode of education becomes more prominent. These challenges include the social aspect of learning, maintaining interest, staying motivated, keeping focus, poor peer communication, physical vs. digital materials, overloaded lesson activities, limited teacher scaffolds, and properly meeting students' needs and goals.

Potential solutions

In an effort to address these new challenges, LSP teachers and learners should strive to limit class sizes, simulate in-person environments and communication - by striving to connect with each other in more relational ways - and slow down the rate at which information is shared and learned - to allow more time for the language to be processed and learned. LSP teachers should also strive to include multisensory approaches in their online planning. Additionally, it is paramount that LSP lessons be active and interactive to maximize interest and focus levels.

Takeaways

There are several keys for LSP teachers and learners as they relate to attitude to LSP and LSP content. They are as follows:

Attitude 3 D's

Diligence - careful and persistent work or effort.

Dedication - the quality of being dedicated or committed to a task or purpose.

Determination - firmness of purpose; resoluteness.

Content 3 P's

Personalized - designed or produced to meet someone's individual requirements.

Prioritized - designated or treated (something) as more important than other things.

Purposeful - intentional; having a useful purpose.

If attitudes toward online learning include the above 3 D's and LSP content is curated following the 3 P's, then the answer to the question - In a world where online connection has a tendency to hurt or impede real connection, can real connection online instead be fostered for the betterment of language education and online learning success? - is a resounding yes.

CONTENTS

AMELINA, Svitlana, *Kyiv, Ukraine*	Languages for specific purposes and their functioning (UA)	18
BALALAIEVA, Olena, *Kyiv, Ukraine*	Implementation of linguodidactics principles in teaching Latin to bachelor students in water bioresources and aquaculture (EN)	20
CHAIKA, Oksana, *Kyiv, Ukraine*	Polycultural tolerance in international business and law (UA)	24
GEROKOSTOPOULU, Eleni, *Greece*	How to climb the career ladder: 7 tips to help you achieve your goals (EN)	29
GRABOVSKA, Inna, *Kyiv, Ukraine*	Research methodology of ambivalent illocutionary speech acts in contemporary English discourse (EN)	34
HARLYTSKA, Tetiana, *Kryvy Rih, Ukraine*	Key problems of English lexicology in an institution of higher education (UA)	36
HEIKO, Svitlana, LAUTA Olena, *Kyiv, Ukraine*	Latest methods of teaching and learning foreign languages in times of today's challenges (FR)	40
HUTYRIAK, Oksana, *Drohobych, Ukraine*	The role of new information technologies in teaching foreign languages (UA)	44
KALINOWSKI, Daniel, *Słupsk*, Poland	Kora. Rock singer and feminist (PL)	46

KALYTA, Petro, *Kyiv, Ukraine*	Arranging the «Management Family» terms (UA)	51
KOLESNYK, Maria, *Kyiv, Ukraine*	Current state and efficiency of distance education in Germany (UA)	55
KRIMPAS, Panagiotis, *Thrace, Greece*	Borrowings or re-borrowings? Three maverick cases of Greek LSP neo-classical elements	60
MOSKALENKO, Svitlana, *Kyiv, Ukraine*	The role of a foreign language in the process of subject – language integrated education (UA)	67
MOSKALENKO, Vladyslav, *Kyiv, Ukraine*	Formation of environmental awareness of specialists in the field of industrial engineering (UA)	69
PACE, Mario, *Malta*	Language learning for specific purposes. The case of vocational education and training (VET). Transforming new challenges into opportunities.	71
RUBINSKA, Bronislava, *Kyiv, Ukraine*	On some methods of teaching theoretical phonetics as means of forming some competencies of future teachers (EN)	76
SAMOLIAK, Natalia, *Kyiv, Ukraine*	Intercultural competence in business communication (DE)	80
SHARMANOVA, Natalia, *Kryvyi Rih, Ukraine*	New media in the era of total globalization (UA)	82
SYDORUK, Halyna, *Kyiv, Ukraine*	Translation of lexical innovations in the Internet space and computer technologies (UA)	86
VAKULYK, Iryna, *Kyiv, Ukraine*	What's new being observed in studying terminology (UA)	89

ZAKHUTSKA, Oksana, *Kyiv, Ukraine*	Teaching through projects as a CLIL tool (PL)	91
ZUYENKO, Nelia, *Kyiv, Ukraine*	Retrospective analysis of the developing educators' views on the communicative culture of personality (UA)	95

YOUNG RESEARCHERS

SHEN, Liin, *Kyiv, Ukraine*	Cultural aspects of translator training in China (UA)	99
ABAKUMOV, Bohdan, *Kyiv, Ukraine*	Borrowings of football terminology in intercultural communication (EN)	103
ANDRUSYK, Bohdan, *Kyiv, Ukraine*	The role of the cognitive-communicative approach in optimizing foreign language teaching (UA)	106
BABYCH, Nataliia, *Kyiv, Ukraine*	Diplomatic language as special slang (EN)	109
BAMBURA, Alla, *Kyiv, Ukraine*	Monomials in English for business (UA)	112
BARANIK, Artem, *Kyiv, Ukraine*	English as a means of international marketing (EN)	116
BRUSLIK, Artur, *Kyiv, Ukraine*	International organizations: translation of abbreviations (EN)	119
DANYUK, Dmytro, *Kyiv, Ukraine*	Methods of translation of internationalisms from English into Ukrainian	122
DARMOHRAI, Tetiana, *Kryvyi Rih, Ukraine*	Learning phraseology in the university (UA)	125
DUSHYNA, Kateryna, *Kyiv, Ukraine*	Lexical shifts in English to Ukrainian translation: generalization	129

HLADCHENKO, Bohdana, *Kyiv, Ukraine*	Translation of English terms in international public law	132
HOLOVII, Kateryna, ZAKHUTSKA, Oksana *Kyiv, Ukraine*	The use of innovative technologies in the study of foreign languages (PL)	134
HRYHORASH, Oleksandr, *Kyiv, Ukraine*	Features of translation of political speeches and texts	137
HUSIEVA, Anastasiia, *Kyiv, Ukraine*	Professional terminology: meaning for the future diplomat (UA)	140
ISHCHUK, Ilona, *Kyiv, Ukraine*	Literal and free translation (EN)	142
ISKRA, Karyna, *Kyiv, Ukraine*	Effectiveness of modern approaches in learning a foreign language for specific purposes (UA)	144
KERNYTSKA, Anastasiia, *Kyiv, Ukraine*	The use of innovative technologies in English Language Teaching (EN)	147
KIFA, Dariia, *Kyiv, Ukraine*	Interactive methods of learning a foreign language (UA)	150
KOLESNYK, Liliia, *Kryvyi Rih, Ukraine*	Numerical code in the system of cultural codes (UA)	152
KOLMATSUI, Yevhenii, *Kyiv, Ukraine*	Peculiarities of learning foreign languages online (UA)	157
KORNIICHUK, Bohdan, *Kyiv, Ukraine*	Lexical translation and transformation (EN)	161
KOSTINA, Alina, *Kyiv, Ukraine*	Intuitive approach to teaching foreign languages (EN)	163
KOT, Liubov, *Kyiv, Ukraine*	Main problems of international communication as a factor of the development of modern society (UA)	166

KOVALCHUK, Viktoriia, *Kyiv, Ukraine*	Methods of teaching the Ukrainian language as a foreign language (UA)	169
KRASNOVA, Olena, ZAKHUTSKA, Oksana, *Kyiv, Ukraine*	Benefits and challenges of contemporary digital education (PL)	171
KUSHKA, Yana, *Kyiv, Ukraine*	Peculiarities of using diplomatic terminology in English (UA)	173
KYRYCHENKO, Bohdan, *Kyiv, Ukraine*	Oxymoron terms and their use in international relations	176
LASTOVENKO, Alina, *Kyiv, Ukraine*	Methods of teaching foreign languages (UA)	178
LATYNIN, Serhii, *Kyiv, Ukraine*	Effectiveness of Modern Approaches in studying foreign languages in the professional area of higher education (EN)	180
LIUTYK, Yuliia, *Drohobych, Ukraine*	Pedagogical communication at the English lessons (EN)	183
MADIANOVA, Anastasiia, *Kyiv, Ukraine*	The latest technologies in the formation of communicative competence (UA)	184
MAISTRENKO, Iryna, *Kyiv, Ukraine*	English as the international language for politics (EN)	186
MATVEIEVA, Dariia, *Kyiv, Ukraine*	The epoch-making role of the English language as a means of intercultural communication (UA)	188
MELNYK, Yuniia, *Kryvyi Rih, Ukraine*	The role and place of professional slang in the jargon system of the Ukrainian and English languages (UA)	190
MIKHIIENKO, Nikita, *Kyiv, Ukraine*	Features of translation of metaphor in agricultural German discourse into Ukrainian language (UA)	194
MOSIUK, Ihor, *Kyiv, Ukraine*	The problem of effective teaching of foreign languages in domestic institutions of higher education (UA)	198

MOSKALENKO, Oleksandra, *Kyiv, Ukraine*	The relevance and importance of learning foreign languages in the modern world (EN)	201
NOSANCHUK, Yana, *Kyiv, Ukraine*	The emergence of European translation studies (UA)	204
OSYPCHUK, Yuliia, *Kyiv, Ukraine*	The evolution of LSP in a global context (UA)	207
PODCHEKO, Polina, *Kyiv, Ukraine*	Using the blended learning model in teaching foreign languages (UA)	211
PONOMARENKO, Vladyslav, *Kyiv, Ukraine*	*Lingua franca* in Ukrainian in youth communication (EN)	214
POPIVSKA, Iryna, *Kyiv, Ukraine*	The role of online social networks and communities in foreign language teaching (EN)	218
POTRIINYI, Danylo, *Kyiv, Ukraine*	Problems of intercultural communication (UA)	220
PUKHALSKA, Ilona, *Kyiv, Ukraine*	Modern didactics of teaching foreign languages (EN)	225
RESHETNIKOV, Dmytro, *Kryvyi Rih, Ukraine*	Simple sentences in the aspect of cognitive syntax (UA)	228
RODZYNSKYI, Anton, *Kyiv, Ukraine*	English in the modern communicative space: cognitive and sociocultural aspects (UA)	232
RUDENKO, Victoria, *Kyiv, Ukraine*	Promoting specialized vocabulary learning through computer – assisted instruction (EN)	235
SAMOILENKO, Yuliia, *Kyiv, Ukraine*	Mechanisms of euphemization of political vocabulary and ways of transferring euphemisms in the Ukrainian language (UA)	238
SAUKH, Diana, *Kyiv, Ukraine*	Analysis of Greek and Latin borrowings in English materials of international activity (UA)	240
SAVYTSKA, Alina, *Kyiv, Ukraine*	The role of Latin terms in modern English (EN)	243

SEREDA, Daryna, *Kyiv, Ukraine*	Modern methods of teaching foreign languages for children and teenagers (PL)	246
SHTOKAL, Ivan, *Kyiv, Ukraine*	The latest approaches to teaching Ukrainian as a foreign language to students at universities (UA)	249
SHUSHKIVSKA, Antonina, *Kyiv, Ukraine*	Criteria for establishing translation equivalence on text materials on management and marketing (UA)	251
SLIUSARENKO, Roman, *Kyiv, Ukraine*	Approaches to teaching a foreign legal language under professional direction (UA)	254
SOLODKA, Kateryna, *Kyiv, Ukraine*	Internationalisms and national terms in Ukrainian for specific purposes (EN)	256
TOVKUN, Inna, *Kyiv, Ukraine*	Development of soft skills with philology students (EN)	259
TRACHENKO, Kseniia, *Kyiv, Ukraine*	Features of translation as a type of interlingual communication (UA)	262
TRUKHIN, Mykyta, *Kyiv, Ukraine*	Use of modern methods of teaching business English for students of international relations in Ukraine (UA)	264
TSYBULIA, Sofiia, *Kyiv, Ukraine*	Modern didactic of learning foreign languages (UA)	266
UMANETS, Oleksandra, *Kyiv, Ukraine*	Modern version of English pronunciation in Canada in the aspect of professional training of future translators (UA)	268
VITSENKO, Yelyzaveta, *Kyiv, Ukraine*	English for specific purposes: evolution and trends in teaching (EN)	271
VOLOSHYN, Yehor, *Kyiv, Ukraine*	Impact of globalization on learning foreign languages (UA)	274
VOROBIOVA, Yaroslava, *Kyiv, Ukraine*	Classification of inverted constructions and methods of their transmission by means of the Ukrainian language (UA)	277

YAKUBOVSKA, Anna, ZUYENKO, Nelia, *Kyiv, Ukraine*	Retrospective analysis of the development of educators' views on the communicative culture of individuals (UA)	279
YANYK, Kateryna, *Kyiv, Ukraine*	Lexical and grammatical features of translation of agricultural texts (DE)	282
YERMAKOV, Heorhiy, *Kyiv, Ukraine*	Impact of innovations om teaching methods in linguistics	289
ZAVLOVSKA, Viktoriia, *Kyiv, Ukraine*	Modern technologies in foreign language teaching	291
ZAPOROZHCHENKO, Anhelina, *Kryvyi Rih, Ukraine*	Discovery of the gender factor in the substandard vocabulary of the Ukrainian and English languages (UA)	293
ZHUTNYK, Illia, *Kyiv, Ukraine*	Features of teaching the professional language of law to foreign students (UA)	297
ZNOVYAK, Daryna, *Kyiv, Ukraine*	Innovative methods and techniques in teaching foreign languages (UA)	299
Information about participants		303

ACADEMIC RESEARCHERS

Source: *Impact Innovation*

Світлана АМЕЛІНА

ФАХОВІ МОВИ ТА СФЕРИ ЇХ ФУНКЦІОНУВАННЯ

Фахові мови стали предметом окремих досліджень науковців відносно недавно, проте вивчення питань їх виникнення, розвитку й особливостей функціонування набуває дедалі більшої актуальності. Це зумовлено появою нових та вдосконаленням вже існуючих технологій, а відтак постійно зростаючою кількістю нових термінів у різних галузях, що посилюється тенденціями технологізації й глобалізації сучасного суспільства.

За визначенням Л.Хоффмана, фахова мова – це сукупність усіх мовних засобів, які використовуються в професійно замкнутій сфері комунікації з метою забезпечення порозуміння між людьми, які працюють у цій сфері (Hoffman, 1985, с. 53). Об'єктом дослідження фахових мов (спеціальних мов, технолектів) є особливості мови певної галузі науки (Кияк, 2007). Основний фокус дослідження фахових мов полягає у вивченні специфічних комунікативних функцій, таких як абстракція і конкретизація, асоціація й дисоціація, а також інтеріоризуюча й екстеріоризуюча передача знань (Roelcke, 2017).

На думку Т.Кияка, функціонування фахових мов забезпечується винятково чітко встановленою термінологією. Крім того, фахові тексти мають свою специфіку побудови. Її формують, зокрема, такі ознаки: дієслово втрачає своє часове співвідношення і вживається здебільшого в теперішньому часі; дієслово часто вживається в пасивній формі; дієслово відіграє меншу роль; іменник відіграє важливу роль; однина вживається частіше, ніж множина; прикметник вживається відносно часто (Кияк, 2009, с. 138).

Особливості функціонування фахових мов окреслив Й.Бретшнайдер. Він зазначає, що фахові мови слугують, насамперед, специфічним засобом

спілкування для професіоналів, і зауважує при цьому, що користувачі-професіонали можуть значною мірою реалізувати свою комунікативну компетенцію без знання іноземної мови, оскільки основні елементи технічної мови однакові або схожі на міжнародному рівні. Крім того, фахові мови використовуються для короткого та відповідного визначення спеціального предметного змісту, тому вони завжди є предметними й науковими. Фахові мови суміжних галузей і наук мають спільні елементи. До того ж, кожна фахова мова виявляє традиції певної професії. Ця функція має дві сторони: з одного боку, люди однакових або схожих професій ідентифікують один одного за допомогою відповідної фахової мови. З іншого боку, використання фахової мови також може мати на меті відмежування від непрофесіоналів (Bretschneider, 2017).

Отже, фахові мови дозволяють, з одного боку, більш точно й чітко ідентифікувати певний предмет або об'єкт, що полегшує професійне спілкування фахівців, але, з іншого, боку ускладнює комунікацію між фахівцями та тими, хто не є обізнаним у певній галузі.

Література

Кияк, Т.Р. (2007). Фахові мови та проблеми термінознавства. *Нова філологія*. Збірник наукових праць. Запоріжжя: ЗНУ, 2007. № 27, 203-208.

Кияк, Т.Р. (2009). Фахові мови як новий напрям лінгвістичного дослідження. *Іноземна філологія*. Вип. 121. 2009, 138-141.

Bretschneider, J. (2017). Was ist Fachsprache – Definition, Beispiel und Probleme. Retrieved from: https://www.juraforum.de/lexikon/fachsprache

Hoffman, L. (1985). Kommunikationsmittel Fachsprache. Eine Einführung. Tübingen: Günter Narr, 1985, 304.

Roelcke, Th. (2017). Fachsprachen. https://spracheimfach.de/fachsprache/

Olena BALALAIEVA

IMPLEMENTATION OF LINGUODIDACTICS PRINCIPLES IN TEACHING LATIN TO BACHELORS IN WATER BIORESOURCES AND AQUACULTURE

Professional linguodidactics is a relatively new science that studies the development of the methodology of profession-oriented foreign language teaching and learning aimed at building foreign language professional communicative competence (Balalaieva, 2019, p. 93-108). According to A. Krupchenko, professional linguodidactics studies strategies for building the specialist's professional competence in the process of foreign language teaching. Scientists state, that professional linguodidactics based on "4-I-Concept": Interdisciplinary integration of language and specialism, Internationalization, Interaction and Identity (Krupchenko, Kuznetsov, 2017). To the basic specific principles of professional linguodidactics scientists include the following: selectivity, foreign language professionalization, advanced foreign language specialization. Krupchenko & Kuznetsov undertook comparative analysis English for Specific Purposes, Content-and-Language Integrated Learning and professional linguodidactics on their objectives, characteristics, methodology, assessment and came to the conclusion that professional linguodidactics originated from first one (LSP) but has much in common with the second one (CLIL) (Krupchenko, Kuznetsov, 2017).

Today, the LSP methodology has greatly progressed, expanded the subject of research, and is considered not only as an approach to teaching and learning of foreign language, but also as a branch of applied linguistics. In the context of this study, which also deals with terminological aspect, Chaika, Savytska & Sharmanova works should be mentioned, where it is proposed "to view languages for specific

purposes (LSP) as terminologies that make part of a terminology system along their elements, i.e. terms and term clusters, and their relationships, affected by the system, on the one hand, and on the other, as one that drives such changes in the system" (Chaika, Savytska, Sharmanova, 2021). Nonetheless, Latin as a dead language could not be considered on an equal basis with any other living languages for specific purposes which are functional types of modern developed national languages. But issues related to the possibility of applying basic ideas and principles of professional linguodidactics to the teaching and learning Latin remain relevant at the present stage.

The purpose of the paper is to study ways to implement professional linguodidactic key concepts and specific principles in the process of teaching and learning Latin on the example of educational and professional program "Water bioresources and aquaculture".

The discipline «Latin» is an integral part of the training of technologists of aquaculture production, who have to acquire theoretical knowledge in special disciplines that is impossible without learning terminological base and metalanguage, the key to which is Latin. According to curricula Latin is studied in the second year simultaneously with special disciplines, or precedes them, being instrumental and conceptual basis for them and laying the foundations for further conscious perception of the international biological terminology. In the EPP "Water Bioresources and Aquaculture" the discipline "Latin" is optional component that reveals intersubject connections with most disciplines both general and special training cycles. In professional linguodidactics the interdisciplinary integration of language and specialism is a one of concept characteristics, and in the broadest sense means interconnection, interdependence and complementarity of interdisciplinary information and ways of learning.

Traditionally, the classification of intersubject connections is based on the one of four elements: objective (studying the same object in different academic disciplines and in the professional training), theoretical (using the same theory element: principles, rules etc.), methodological or instrumental (using the same method of research) and activity (using the same modes of activity).

Objective connections are widely represented and can be traced at the level of interaction between Latin and the vast majority of disciplines when students learn Latin biological terminology in various terminological subsystems. So discipline "Latin" interconnect with compulsory components of General training cycle: "Ontogeny of fish", "Zoology and Hydroecology" and Special training cycle: "Hydrobiology", "Ichthyology", "Fish genetics", "Fishing", "Ichthyopathology", "Biological basis of fish farming", "Aquaculture of natural reservoirs" and "Aquaculture of artificial reservoirs". In the Block 1 (Optional components), the "Latin" associated with "Fish anatomy", "Aquatic microbiology", "Physiology and Biochemistry of fish", "Aquarium study"; in the Block 2 (Optional components) – with "Hydrobotanics", "Physiology of fish" and "Acclimatization of hydrobionts".

Theoretical connections can be established in study of general and specific linguistic rules (the results of the development of phonetic, morphological, lexical features are represented in modern European languages). At the same time students get acquainted (in a very general terms) with theoretical bases of terminology science, terminography, principles and ways of terminological systems formation, a hierarchical structure of terminological system, which is realized in different linguistic forms. At this level Latin is integrated with Ukrainian for professional purposes and foreign languages. Methodological connections are implemented while using the comparative method in studying Latin and other foreign languages. Activity connections are represented at the level of common techniques. Although

Latin has not been taught in school, students have the skills of reading and translation the foreign texts, can work with dictionaries, online language learning resources, etc. (Balalaieva, O., 2019, p. 99-110).

The principle of selectivity "permeates" the system of teaching language for specific purposes. It means, that learning a foreign language takes place not in general, but selectively, based on the communicative needs of the profession and specialist's personality. Latin as a dead language, has some limitations in the formation of linguistic competence at the level of reading and writing, knowledge orthoepic, spelling, grammatical norms, basic linguistic laws and rules for terms composition (Balalaieva, O., 2019, p. 93-108).

Thus, Latin is an integral component of the training of bachelors in water bioresources and aquaculture, but it can hardly be considered not be considered on an equal basis with any other languages for specific purposes: teaching and learning of living languages aimed at forming foreign language professional communicative competence of students, but in case of Latin focus on the formation of their professional terminological competence. Therefore, it can be considered in the context of professional linguodidactics, some key concepts and principles of which (such as interdisciplinary integration of language and specialism, internationalization, selectivity, foreign language professionalization) can be applied and implemented in the educational process. A professionally oriented Latin learning is a holistic, complex and at the same time an integrative process of development specialist's linguistic personality. That is why it can be of scientific interest not only in the framework of teaching methods, but also very promising in linguodidactic, terminological, cognitive, linguocultural and other aspects for further research.

References

Balalaieva, O. (2019). Online resources and software for teaching and learning Latin. *Texto Livre: Linguagem e Tecnologia*, *12* (3), 93-108.

Balalaieva, O. (2019). Teaching Latin in terms of professional linguodidactics. *Euromentor*, *10*(2), 99-110.

Chaika, O., Savytska I., Sharmanova, N. (2021). Revisiting Term Studies in Modern Poly-Cultural and Poly-Lingual Contexts: Methodological Approach. *Wisdom*, *19* (3), 17-29.

Krupchenko, A., Kuznetsov, A. (2017). Professional linguodidactics as the cutting-edge advanced approach to foreign language teaching in TVET: ESP vs. CLIL. 11th International Technology, Education and Development Conference / Valencia, Spain, 6-8 March, 2017. INTED2017 Proceedings, p. 2863.

Oksana CHAIKA

POLYCULTURAL TOLERANCE IN INTERNATIONAL BUSINESS AND LAW

These days the intercultural education is playing its more and more crucial role in international communication. Sharper is the need with polyculturalism in international communication as such based on understanding cultural differences and by sharing beliefs and values of various ethnic groups in different countries comes to become smoother and more effective in any business environment (Debbie Mcrill, 2019; Tom Cox, 2022). In business and law, counterparties attempt to reach their goals – shared or compromised, which happens via negotiation, mitigation, facilitation, etc. (Summa Linguae Technologies).

With expansion in the scale of intercultural interaction between businesses in foreign economic activities, the modern system of education is strategically forced to reconsider designs of curricula at universities if the quality of education were expected to keep up with pace of time (Chaika & Krimpas, 2022). Educational stakeholders should urgently look into the development of poly- and multicultural components of education, combining methodologies in teaching languages, business ethics and core subjects in economics, business and law, management and corporate governance, etc., and the world cultural heritage.

The transition to poly- and multicultural cooperation in international business starts from educational university programmes, which aim at teaching and fostering ideas of polycultural cooperation. These presuppose not only a lasting desire to understand one another as an individual business representative in a common planetary home, but also a desire to plan it in advance, when at university, by acquiring new knowledge and skills in the core subjects, as well as mastering relevant foreign languages and getting acquainted with respective cultures from country to country and in the global scope.

To be more specific, it should be noted that in recent decades much attention has been paid to the research areas related to language issues in the dialogue of cultures (Roganova, 2019; Tadeyeva, 2020; Amelina, 2021). Often as a case, English arises as the official language of intercultural and diplomatic communication, especially for purposes of business and law. Thus, it is English as a language that can bring together cultures and business cultures, in particular. This is where the roots of polycultural business internationally may spring out.

To define *polycultural business and law*, it is suggested as necessary to focus on the assumption that different business representatives and groups believe that they admit as belong to various cultural groups, which are interconnected and in foreign economic activities mutually influence each other given their past linguistic

and cultural interactions, their present beliefs and experiences, as well as assumptions of mutual influences in future, which are inevitable.

What should be stressed here is that it is no way to confuse it with cultural assimilation, under which it is understood that a minority group or culture at a business negotiation table comes to start resembling a dominant group, e.g., a Ukrainian business starts adopting and resembling values, beliefs, behaviours of an English, German, or French business as a dominant driver in negotiation, for an economic reason, which might lead to economic benefits and/or tax relief under a contract, for instance.

Therefore, with respect of values, beliefs, and behaviours of one another as representatives of different language and culture backgrounds in domestic and foreign economic relations in terms of doing business together in future or contribute to development of other economic and legal relations, it is seen appropriate to refer to the discussed as polycultural tolerance in [international] business and law.

The introduced definition for *polycultural tolerance in international business and law* rests on earlier studies of polyculturalism and multiculturalism, polycultural tolerance, and methodologies in education in the Ukrainian and foreign academic and professional fields:

- Interculturalism and cultural diversity (Abu-Laban & Gabriel, 2002; Ryan, 2010; Bouchard, 2015);
- Polyculturalism (Kelley, 1999; Prashad, 2003; Rosenthal & Levy. 2010; Bernardo et al., 2016);
- Multiculturalism (Gibbon, 1938; Trudeau, 1971; Bissoondath, 1994; Kymlicka, 1995; Jedwab, 2014);
- Polyculturalism and multiculturalism (Rosenthal, Levy & Militano, 2014; Liang & Buschman, 2015);

- Tolerance in psychology and pedagogy (Tektibayeva & Absatova, 2015; Roganova, 2018);
- Tolerance as the basis of the polycultural education (Tektibayeva & Absatova, 2015; Domina, 2020);
- Intercultural communication in business (Mcrill, 2019; Cox, 2022);
- Cultural identities and issues in diversity of existing civilizations (UNESCO International Programme "Culture of Peace", 2002);
- Language solutions by leveraging data, automation, and human expertise (Summa Linguae Technologies), etc.

Following many research ideas on polyculturalism in general and that in business, in particular, including the recent statements by Cox (2022), integrity of any business as organization is exposed to a number of risks. Some of them relate to communication barriers that arise on a regular basis when representatives of different cultures and speaking different languages meet in business negotiation rooms. Thus, Cox distinguishes the main four, i.e., (1) assuming similarities, (2) language barriers, (3) struggle with anxiety, and (4) ethnocentrism.

The barrier of assuming similarities is explained when business partners or prospects may assume that their cultures are similar, which is not often commonplace in intercultural business. Another barrier, which is of linguistic nature rather than cultural, speaks of inability by business representatives from different linguistic and cultural background to overcome the language barrier in business communication, and Cox notes that it "can be one of the most intimidating communication barriers of all" (Cox, 2022). The anxiety causes discomfort in a negotiation room, it may relate either to the subject matter of negotiation or at large adds much tension to communication process between the parties. The biggest problem would normally be with ethnocentrism, under which one party in business

talks may assume its superiority of its own culture over the other(s), that undoubtedly affects and hampers intercultural communication.

Shannon Zimmerman, SLT's Chief Revenue Officer, explains how it is possible to grow effective communication via polycultural tolerance in international business and law. She as representative of Summa Linguae Technologies, names six inseparable components of success, i.e., (1) businesses should understand the differences, (2) business people in international communication should focus on creating a common culture, (3) international communication in business and law should keep to be and remain simple, (4) in international business and law, it is a good point to be a multilingual organization and/or cross-border team, (5) "international communications should not be limited to just one or two channels" and "cross-cultural interactions can take place via newsletters, brochures, videos, online material, and social media", which means that polycultural tolerance is expressed via multiplatform in international business and law, and ultimately (6) partnering with professionals, as it is obvious that all mistakes cannot be avoided, and "dealing with the translation of often complex business communications can result in mix-ups and mistakes, as well as unintentional impoliteness and offence" (Summa Linguae Technologies).

To conclude, polycultural tolerance in international business and law includes mutual respect of values, beliefs, and behaviours of business representatives that may speak different language and come from different culture backgrounds, their desire to meet business goals in domestic and foreign economic relations in terms of doing business together in future, feeling of mission to contribute to development of economic and legal relations.

References

Chaika, O., Krimpas, P.G. (2022). Dialogic interaction: inclusivity of poly- / multiculturally oriented facets in foreign language instruction and acquisition. Molod i Rynok [Youth and Market], 1 (199), p. 81-88. https://doi.org/10.24919/2308-4634.2022.254060

Delors, J. (1998). Education for the twenty-first century: issues and prospects. Available at: https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000114766.

Tektibayeva, D.D., & Absatova, M. A. (2015). Tolerance as the Basis of the Polycultural Education Development. European Journal of Sustainable Development (2015), 4, 2, 213-220. Doi: 10.14207/ejsd.2015.v4n2p213.

https://summalinguae.com/business/international-business-communication/

Eleni GEROKOSTOPOULOU

HOW TO CLIMB THE CORPORATE LADDER: 7 TIPS THAT WILL HELP YOU ACHIEVE YOUR GOALS

The expression "How to Climb the Corporate Ladder" signifies progress inside an organization from the basic level to the top level through promotions. The corporate ladder seems hard to climb because organizations commonly have a more significant part of entry-level positions and fewer positions to enter mid and upper-level management positions. Now, moving forward, let us focus on the topic i.e., “how to climb the corporate ladder”. So, how do you do it?

- *The Importance of Setting Career Goals*
- *Tips for Setting Career Goals*
- *7 Tips to Help you Climb the Career Ladder Faster*

1. *The Importance of Setting Career Goals*

As the saying goes, if you don't know where you're going, how will you know how to get there? This applies to any goals you want to accomplish, from saving money for a down-payment on a house to losing weight to advancing in your career. Goals are important because:

- *Goals keep you motivated*. On those days when you're questioning why you're working so hard, your goals remind you of what you're trying to achieve, to motivate you to keep going.

- *Goals give your personal life and work-life direction*. Your personal life and your work life go together, even though you live them separately. It's easier to achieve that elusive work/life balance when you have goals that give your life a direction—at home and in the office.

- *Goals help you measure progress*. When you're working towards goals, it's easier to recognize the progress you've made, and that can motivate you to keep going.

- *Goals help you celebrate your achievements along the way*. When you're working towards a goal and measuring your progress, you can celebrate small milestones along the way, which can further motivate you to keep going. It can be a small celebration, such as dinner at a favorite restaurant or a splurge on a new pair of shoes, or even a fancy coffee on your way to work.

Without a goal or a few goals, you're more likely to be a hamster on a wheel than a young professional moving his or her way up in the world.

2. *Tips For Setting Career Goals*

Setting goals are vital to your career success, but knowing how to set goals is also critically important. It's one thing to state a goal and another to be able to set a goal that is attainable and realistic. Before you start goal setting, consider doing a

self-assessment to help you determine some parameters for your goal setting. The questions you ask yourself might be:

- ✓ Where are you now?
- ✓ What were your highlights from the past year?
- ✓ What are your strengths? Your weaknesses?
- ✓ How can you improve on your weaknesses?
- ✓ Where do you want to be a year from now?
- ✓ Where does your boss think you could be in a year?

After doing a self-assessment, you should have a clearer vision for setting your career goals. In addition to asking yourself those questions also keep in mind the following:

- *Make both short-term and long-term goals*. You need both. Short-term goals can be easier to set and achieve. Long-term goals give you a big picture view of your ultimate goals. Setting short-term goals can keep you motivated as you achieve them, and they should help you to eventually accomplish your long-term goal.

- *Talk to someone about your goals*. Get input from a mentor or manager to make sure your goals are reasonable. You also need input to make sure your goals are ambitious enough! In addition, your manager will know after talking to you that you want to move up the career ladder and that you're proactively working towards that goal.
- *Be flexible*. Goals should not be set in stone. Do you know the saying "Life is what happens when you're busy making other plans"? You can't predict the future, so be flexible about your goals so they can adapt as necessary. Also be sure to review them on occasion to see if they need adjusting to new circumstances.

Moving forward, let us understand the 7 tips for understanding how to climb the corporate ladder faster.

3. Top 7 Tips for Climbing the Career Ladder Faster

After you've done your goal setting, your next step is working towards those goals and climbing that career ladder. No matter your goals or career field, you can apply seven tips to help you make your way up that ladder faster.

If you are wondering how to climb the corporate ladder faster check out these tips.

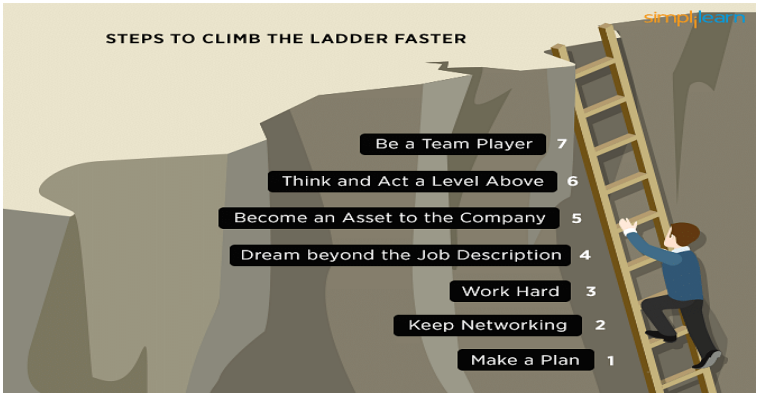

1. Make a Plan

As with goal setting, a plan is necessary as your roadmap to your next career goal. It can be a short-term or long-term plan, but have a plan!

2. Keep Networking

The more people you know, the better for your career. Even when you have a job, you want to keep building your network, both online and in person. That way you'll have connections to reach out to when you're ready for a career move or you're in need of a mentor.

3. Work Hard(er)

Go above and beyond at work, doing more than the minimal requirements. Work harder and longer than the others on your team, but also work smarter. Volunteer for high-visibility projects. Seek to contribute more, and make yourself the go-to person. Get to work early, and leave late.

4. Dream Beyond the Job Description

Your job description might be limited but that doesn't limit you. Do whatever is assigned to you, then ask what else you can do, even if it's in another department or on another project. Help wherever you can, whenever you can, however you can.

5. Become an Asset to the Company

Be more than the person at that desk. Continuously strive to up-skill yourself and learn new skills. Take certification courses. Study and follow all the industry leaders wherever they are active, and attend conferences. The more you learn and know, the more of an asset you will be to your employer.

6. Think and Act a Level Above

Do you know the advice to act "as if"? If you want to a job farther up the career ladder, act "as if" you already have that job. Think like someone higher up. Pay attention to how those above you act, manage, delegate, mentor and communicate, and emulate their behavior. What skills have they mastered? Learn those skills.

7. Be a Team Player

Lastly, but most importantly, be a team player. Employers are closely looking at the way employees work with the rest of the team, as well as other departments. If you are viewed as a team player, it is a huge advantage to your career.

Inna GRABOVSKA

RESEARCH METHODOLOGY OF AMBIVALENT ILLOCUTIONARY SPEECH ACTS IN CONTEMPORARY ENGLISH DISCOURSE

In terms of our research, ambivalence is viewed as the indirectness of speech acts in which the speakers do not make clear which sequence of related illocutionary acts they intend to use. Ambivalent illocutionary speech acts are investigated with the help of the following methods used in complex:

- the method of semantic analysis,
- the method of lexico-stylistic analysis,
- the method of pragmalinguistic analysis,
- the method of speech act analysis,
- the method of contextual analysis.

Semantic analysis is the process of relating syntactic structures, from the levels of phrases, clauses, sentences and paragraphs to the level of the writing as a whole, to their language-independent meanings, removing features specific to particular linguistic and cultural contexts, to the extent that such a project is possible. The elements of figurative speech, being cultural, must also be converted into relatively invariant meanings. In our investigation we deal with ambivalent illocutionary speech acts and thus our first and foremost aim is to differentiate the

meanings of ambivalent utterances – explicit and implicit meanings, direct and indirect, literal and figurative ones. In the course of semantic analysis we ascertain not only derivative referential meaning but also the character of transposition, generating new meanings.

Lexico-stylistic analysis lets us discover characteristic features of the lexical units functioning as ambivalent illocutionary speech acts at the utterance level as well as at the discourse level. Lexico-stylistic analysis of discourse has two stages: 1) the variety of lexical means is investigated in order to explain the reasons why certain lexical units prevail; 2) lexical units are analyzed according to their qualitative characteristics and pertaining to a particular language style.

Pragmalinguistic analysis allows us to investigate functioning of the ambivalent illocutionary speech acts in the process of speech. In our research we have focused on the speech behaviour of the linguistic personality taking into account the speaker's intent and the addressee's possibility to understand it. Pragmalinguistic analysis alongside with contextual analysis helps us to single out and systematize different communicative strategies of the speaker and the addressee, according to the criteria of clearness and negotiability.

Analyzing speech acts is important for understanding the intention of the speaker and the flow of a dialogue in discourse analysis. This study analyzes speech acts by using small dialogues in movies characters' speech interaction. With the help of speech act analysis we define the minimal dialogue unit as the basic unit to describe interaction between the speaker and the addressee and their possibility to establish direct and indirect speech acts.

Contextual analysis is simply an analysis of a text (in whatever medium, including multi-media) that helps us to assess that text within the context of its historical and cultural setting, but also in terms of its textuality – or the qualities that characterize the text as a piece of written or spoken material. A contextual analysis

combines features of formal analysis with cultural background information, or the systematic study of social, political, economic, philosophical, religious, and aesthetic conditions that were (or can be assumed to have been) in place at the time and place when the text was created. While this may sound complicated, it is in reality deceptively simple: it means situating the text within the surroundings of its times and assessing the roles of the speaker and the addressee. Contextual analysis can proceed along many lines, depending upon how complex one wishes to make the analysis.

In our research we use contextual analysis, which conveys development of ambivalent situations, for any discourse foresees the study of talk in context as any talk is context dependent. Contextual analysis is accompanied with analysis of the elements of non-verbal communication such as prosody, facial expression, gesticulation, body movement, etc. We examine non-verbal communication in the analysis of discourse because with its help we can restore the majority of unrevealed information in ambivalent speech of the speakers.

Thus, using all above mentioned methods in complex has made it possible to provide successful analysis of ambivalent illocutionary speech acts in contemporary English dialogic discourse.

Тетяна ГАРЛИЦЬКА

КЛЮЧОВІ ПРОБЛЕМИ ЛЕКСИКОЛОГІЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Сучасна теорія й методика навчання англійської мови, маючи багату історію й традиції, вийшла на новий рівень розвитку, що характеризується особливою специфікою соціокультурного стану суспільства, специфічними

вимогами, що висуваються до якості навчання англійської мови у ЗВО, переходом від традиційних до інноваційних засобів професійного становлення особистості тощо. Розвиток методики здійснюється в тісному зв'язку з іншими науками, однак наукову основу методики навчання англійської мови становить мовознавство, адже від змісту лінгвістичного матеріалу залежить вибір методів, прийомів і засобів навчання.

Вивчення теоретико-методичних принципів лексикології у вищій школі відбувається на основі наукових узагальнень вітчизняних та зарубіжних мовознавців, зокрема Т. Джарасової, Н. Сяської, А. Ніколенко, С. Амеліної, О. Тарнопольського, П. Нейшена, Дж. Річардса, Н. Шміта та інших. Лексико-семантична система, що стала предметом нашого дослідження, є однією «з найскладніших мовних систем, що зумовлено багатовимірністю її структури, неоднорідністю її одиниць, різноманітністю відображених у них відношень і відкритістю для постійного поповнення новими одиницями (словами та значеннями). Своєрідність її також в тому, що вона на відміну від інших мовних систем (фонологічної і граматичної) безпосередньо пов'язана з об'єктивною дійсністю, віддзеркаленням якої вона є» (Кочерган, 2010, с. 262).

Сьогодні значення лексикології в курсі ЗВО важко переоцінити, адже знання лексичних одиниць є підґрунтям для формування комунікативної компетентності та для оволодіння іноземною мовою в цілому. Однак навчання лексикології вважається однією з найбільш дискусійних питань у вивченні англійської мови, оскільки перед викладачем та студентом постає велика кількість проблем та випробувань: як саме навчати лексикології, які новітні методики та техніки необхідно застосувати, щоб досягти задовільних результатів, яку кількість лексичного мінімуму необхідно засвоїти з кожної теми, як надовго запам'ятати нову лексику, щоб із плином часу її вивчення не

стало марним, яке значення слова використовувати відповідно до контексту, як правильно вживати багатокомпонентні одиниці (складні слова, фразові дієслова, сталі фрази, ідіоми та прислів'я) тощо. Усі ці невирішені проблеми зайвий раз демонструють актуальність вивчення лексикології як мовознавчої дисципліни у вузівському курсі англійської мови. Тому досить слушним видається твердження Дж. Річардса, що лексичні одиниці є ядром навчання та комунікації; жодна кількість граматичного чи іншого типу лінгвістичного знання не може бути залучена до комунікації чи дискурсу без посередництва лексикону (Річардс, 2010).

До основних одиниць лексикології відносяться слова, сталі словосполучення, фразеологічні одиниці, мовленнєві кліше та морфеми, за допомогою яких утворюються слова (Джарасова, 2020). У лінгвістичній науці проблема слова є однією з найбільш дискусійних, оскільки воно є основною одиницею мови та має багато різних аспектів. Слово є представником усіх компонентів мови – фонетики (складається зі звуків мови), лексики (позначає, кодує будь-яке явище дійсності, несе смислове навантаження), граматики (у певній граматичній формі) (Алексєєнко-Лемовська, 2013, с. 121). Варто зауважити, що в переважній більшості вузівських підручників та посібників із лексикології англійської мови відсутнє розмежування таких понять, як «слово» і «лексема». Більше того, термін «лексема» взагалі не фігурує на сторінках лінгвістичних та методичних праць, присвячених цій галузі мовознавства. Це пов'язано з тим, що цей термін виник у науковому обігу досить пізно; у 1918 р. його запропонував О. Пешковський, далі він отримав змістовне наповнення у працях вітчизняних мовознавців (В. Виноградова, Ю. Маслова, О. Потебні, М. Кочергана, І. Мариненко, І. Ціхоцького, Н. Митько та ін.). Однак у зарубіжному мовознавстві цей термін так і не вкорінився, хоча наявні поодинокі розвідки (Б. Уорф, У. Вайнрайх, А. Мартине), у яких він

згадується із невиразно окресленими значеннями. На наш погляд, у вузівський курс із лексикології необхідно залучити поняття «лексема» на позначення «слово-типу, абстрактної одиниці мови; слова в сукупності його форм і можливих значень у всіх його вживаннях і реалізаціях» (Кочерган, 2010, с. 187), що дасть змогу дослідити усі різновиди слова.

У курсі лексикології англійської мови ЗВО традиційно вивчаються наступні тематичні блоки: словотвір, семасіологія та етимологія слова. Розділ «Словотвір» містить відомості про морфемний та деривaційний підходи до вивчення структури слова, морфологічну будову слова, типи морфем та деривації, продуктивні та непродуктивні способи словотвору. У розділі «Семасіологія» вивчаються типи значень слова (граматичне та лексичне, конотативне та денотативне значення), причини та результати семантичних змін, семантичні поля і різні типи семантичних відношень (полісемія, синонімія, антонімія, омонімія). Цей тематичний блок є максимально містким і проблемним, але водночас і найцікавішим (для засвоєння з погляду студентів) завдяки своєму різноплановому наповненню та практичності. У розділі «Етимологія слова» студенти мають вивчити не лише етимологічні особливості словникового складу англійської мови та етапи її історичного розвитку, але й ознайомитися зі стандартними варіантами та діалектами англійської мови, регіональними відмінностями англомовних країн, соціальним розшаруванням мови. Кожен із розділів має свої дискусійні питання, вирішення яких допоможе студентам-філологам краще засвоїти матеріал, сформувати науково-пошукові та творчі здібності, а також розглядати англійську мову як цілісну систему, у якій кожен компонент займає свою лакуну і пов'язаний з іншими складовими цієї системи. Таке

структуроване знання мови буде надзвичайно корисним для студентів у їх подальшій викладацькій діяльності.

Отже, знання з лексикології дозволить студентам розпізнавати різні типи слів за семантичними та стилістичними характеристиками, засвоїти різні способи словотворення та поєднання лексичних одиниць, а також дасть змогу студентам правильно добирати лексичні одиниці відповідно до контексту, і, зрештою, через навчання іншомовної лексики, ми долучаємо студентів до мови та культури народу, мова якого вивчається.

Література

Алексєєнко-Лемовська, Л. В. (2013). Слово як лінгвістична категорія. *Проблеми сучасної педагогічної освіти. Педагогіка і психологія*. *39(1)*. 120-128.

Кочерган, М. П. (2010). Загальне мовознавство: підручник (3-є вид.). Київ: Академія.

Dzharasova, T. T. (2020). English Lexicology and Lexicography. Theory and Practice. Educational Manual (2nd ed.). Almaty: Kazakh University.

Richards, J. (2010). Series editor's preface. In K. Branden (Ed.), *English language teaching materials – Theory and Practice* (pp. ix-xii). Cambridge: Cambridge University Press.

Svitlana HEIKO, Olena LAUTA

LES ENJEUX DES MÉTHODES INNOVANTES DE L'ENSEIGNEMENT / APPRENTISSAGE DES LANGUES ÉTRANGÈRES FACE AUX DÉFIS CONTEMPORAINS

Les enjeux liés au développement, aux défis dans le monde contemporain et à ce qu'on a désormais coutume d'appeler transition numérique sont multiples et de différents ordres.

Il faut tout d'abord indiquer l'importance des réseaux sociaux virtuels et leur impact considérable sur la vie quotidienne des uns et des autres, en particulier chez les étudiants qui sont souvent plus facile à joindre via Snapchat, Whatsapp ou Facebook plutôt que par des canaux plus académiques et universitaires. L'étude des usages sociaux grâce à ces nouveaux moyens de communication interindividuels constitue en soi un champ important dans le domaine des humanités numériques et de la didactique des langues. Un étudiant bénéficie aujourd'hui d'une connectivité permanente et nul doute que ces nouvelles pratiques participent à la construction des personnes sociales et des citoyens de demain.

Un autre aspect concerne le contenu des formations, par l'entremise de la digitalisation des savoirs et des connaissances d'une part, la digitalisation des formations d'autre part Tout cela se traduit depuis plusieurs années par de nouveaux formats de formation comme les Formations en ligne ouvertes à tous (FLOT ou MOOC), les Formations ouvertes à distance (FOAD), etc

Un troisième aspect vient compléter les deux premiers précédemment évoqués : la scénarisation des formations pédagogique c'est-à-dire entrer de plain-pied dans l'ère numérique de l'apprentissage. Apprendre une langue ou autre chose, c'est suivre un parcours, vivre une série d'enchainements. Dans la société d'aujourd'hui, marquée par des usages quotidiens de médiation numérique, principalement grâce aux smartphones, la ludification permet de dépasser l'association travail/souffrance pour aller vers l'apprentissage/plaisir. Il devient alors possible pour l'apprenant de franchir des niveaux, de marquer des points, d'obtenir des bonus au fur et à mesure qu'il progresse dans son parcours d'apprentissage. L'étudiant né autour de l'an 2000 ayant toujours connu des interfaces numériques, il est essentiel de tenir compte de ce paramètre pour penser les organisations pédagogiques de demain. Outre l'adaptation nécessaire à une

nouvelle génération d'étudiants, il s'agit également de prendre en compte les résultats des travaux s'inscrivant dans le champ de la psychologie des émotions, pour laquelle le pathos et l'éthos sont des facteurs à ne pas écarter dans un contexte d'apprentissage.

Enfin, l'apprentissage en autonomie partielle ou totale n'est plus un sujet innovant, que ce soit à propos d'autodidaxie ou d'autoformation. Mais la démocratisation des usages numériques est en lien avec le développement d'une ingénierie commerciale de portails et/ou d'applications pour apprendre une langue étrangère. L'autoformation a alors pris un virage important dans les années 2000, à notre avis parce qu'elle offre ce dispositif d'adaptation à l'apprenant, par exemple au niveau de la gestion du rythme d'apprentissage et de sa progression. Dès lors, la réflexion s'oriente sur certaines spécificités entre les possibilités de cette médiation numérique de plus en plus présente et les enjeux présents dans l'apprentissage d'une langue étrangère.

Il faut donc envisager d'inventer de nouveaux outils numériques et certainement aussi de nouvelles pratiques. Dans cette optique, on propose , par exemple , de lancer un laboratoire de phonétique entièrement numérique, rattaché à une plateforme numérique d'apprentissage linguistique. En situation distancielle et/ou autodidaxique, l'apprenant doit pouvoir progresser à son rythme, en perception et/ou en articulation, sur des remédiations phonologiques qui sont propres à sa situation personnelle, ce qui induit une prise en compte différenciée sur le plan pédagogique mais également sur celui de la mobilité. Un autre aspect, tout aussi important pour renforcer la pertinence pédagogique d'une séance de phonétique consistera à dépasser l'étiquetage artificiel des étudiants en DUEF auxquels on attribue trop facilement de manière simpliste un niveau général A1, A2, B1, etc.

On le voit ici, cette nécessité constante d'inventer, d'innover, à la fois en pratiques numériques et sur le plan pédagogique invite à réfléchir à une innovation didactique. Les pistes de réflexions sont conditionnées par l'organisation et la fluidité de la constitution d'un programme individuel adapté pour un apprenant donné, ce qui inclut un nombre d'exercices et d'activités suffisant pour répondre à différents scénarios possibles : l'un aura plus besoin de passer du temps sur un entrainement pour travailler la perception, l'autre devra avoir la possibilité d'en passer davantage sur des exercices de répétition avec une option d'autodidaxie intégrée pour comparer sa prononciation autant de fois qu'il le souhaite au modèle à atteindre. Par ailleurs, le réinvestissement de ces entrainements mécaniques indispensables devra trouver également sa place dans des activités de conversations authentiques en ligne, ce qui implique, pour l'enseignant, de penser une méthodologie de conversation synchrone afin de mettre en pratique ce qui aura été appris en compréhension et en production orales.

Or, les étudiants en mobilité universitaire encadrée (type Erasmus) éprouvaient ce besoin d'accompagnement en langue française en plus du programme de formation disciplinaire suivi. Finalement, il nous incombe d'inventer le futur numérique de la didactique des langues.. De manière tautologique, innover dans ce domaine implique des propositions innovantes, tant sur le fond que sur la forme pour, enfin, atteindre les objectifs fixés par les différents curricula (Certifications linguistiques DELF/DALF), objectifs du CECR (Conseil de l'Europe, 2018). Aujourd'hui, les étudiants en mobilité peuvent ne pas se déplacer géographiquement mais, grâce à la médiation numérique, bénéficier d'une mobilité virtuelle.

Donc la question de la transition numérique apparaît comme incontournable et mérite à elle seule de réinterroger sur les plans didactique et pédagogique l'enseignement-apprentissage des langues étrangères en général, du FLE en

particulier. Etant donné les usages numériques des étudiants actuels et des futurs étudiants, il est indispensable de prendre en compte l'évolution de ces pratiques sociales, langagières et technologiques pour concevoir des formations en phonétique innovantes. Le domaine phonético-phonologique nécessite, comme c'est déjà le cas pour la classe de langue, une réflexion particulière quant à sa transposition dans le cadre d'une interface numérique, à distance et en autonomie. Mais innover d'un point de vue pédagogique invite l'ensemble de la communauté à innover également, sur les plans administratif et technologique. L'objectif général se traduit donc ici par une volonté de penser le futur et d'anticiper certaines pratiques pour s'adapter le plus facilement à des réalités sociales et sociétales et à différencier les formes de mobilité étudiante.

Оксана ГУТИРЯК

РОЛЬ НОВИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ

У сучасному світі відбувається стрімкий розвиток інформаційних технологій (ІТ), що стає каталізатором трансформації сучасної освіти. Сучасні інформаційні технології значним чином впливають на мету, зміст освіти, удосконалення методів, форм та засобів навчання тощо.

Вагому роль відіграють ІТ, зокрема, і в навчанні іноземних мов. Варто відзначити, що в цьому контексті вони володіють значним дидактичним потенціалом. Зокрема, Г. Горун (2020, с. 56) констатує, що ІТ сприяють міцності засвоєння знань; ефективному формуванню умінь та навичок (наприклад, умінь аудіювання на засадах адаптованих та автентичних аудіотекстів, умінь монологічного та діалогічного мовлення, умінь і навичок перекладу та реферування фахових текстів, умінь та навичок читання із

безпосереднім застосуванням матеріалів із мережі Інтернет та локальних мереж тощо); підвищенню інформативності змісту освіти; збагаченню активного та пасивного словника; ознайомленню з лексикою іноземної мови, що презентує культуру країни, політичний та соціальний устрій суспільства; формуванню креативності, розвитку творчих здібностей здобувачів освіти; формуванню мотивації пізнавальної діяльності, потреби у використанні іноземної мови в інтерактивній комунікації; підсиленню мотивації на самостійну роботу; створенню можливостей для індивідуалізації та диференціації роботи здобувачів освіти; розширенню можливостей контролю навчальних досягнень, забезпеченню його об'єктивності; створенню позитивної психологічної атмосфери у процесі навчальної діяльності тощо.

Варто зазначити, що на заняттях з іноземних мов з успіхом можуть використовуватися різноманітні засоби. Це, зокрема, комп'ютер, мультимедійна дошка, мобільний телефон тощо. Невичерпними є також можливості Інтернету. Відтак на заняттях можуть використовуватися текстові, аудіо- та відеоматеріали різними мовами, що презентують різноманітну тематику, джерела з електронних бібліотек, словники тощо. Корисними також є побудовані на базі платформ eFront, Moodle та ін. навчальні оболонки, що об'єднують навчальний контент (електронні підручники, аудіо, відео, графічні файли тощо). Для формування комунікативної компетенції корисними є електронна пошта, чати, форуми, відеоконференції, соціальні мережі тощо. Власне комунікація за посередництва сучасних інформаційних технологій сприяє зануренню здобувачів освіти до реального мовного середовища і формуванню у них мовленнєвих навичок, що є необхідними для використання іноземної мови у конкретному середовищі (Гутиряк & Павлішак, 2019, с. 180–181).

Отже, використання у сучасних умовах інформаційних технологій у процесі навчання іноземних мов може бути надзвичайно продуктивним, адже ІТ володіють значним дидактичним потенціалом, а різноманітність засобів, що можуть застосовуватися, здатна посприяти повноцінній реалізації мети формування іншомовної комунікативної компетенції здобувачів освіти.

Література

Горун, Г. (2020). Використання нових інформаційних технологій на заняттях з англійської мови. *Актуальні проблеми навчання іноземних мов для спеціальних цілей: збірник наукових статей*. Львів : ЛьвДУВС, 2020, 53–59.

Гутиряк, О., Павлішак, О. (2019). Інформаційно-комунікаційні технології в проектній діяльності студентів закладів вищої освіти на заняттях з іноземної мови. *Рідне слово в етнокультурному вимірі.* Дрогобич : Прсвіт, 175–184. **DOI:** https://doi.org/10.24919/2411-4758.2019.177914

Daniel KALINOWSKI

KORA. ROCK SINGER AND FEMINIST

Olga “Kora” Sipowicz, primo voto Jackowska née Ostrowska (1951-2018) is a legendary figure in Polish music culture. She was a rock singer, songwriter, exponent of independent culture in the 1980s and 1990s. Her lifestyle, both on stage and in public situations, stood out from other Polish singers. Her ideological and social views expressed in songs in a simple language, but saturated with metaphors, became the voice of a generation of Poles who were not satisfied with the reality of socialism.

Kora started using her pseudonym as early as the 1960s, when she encountered hippie circles. It was then that, inspired by counter-cultural ideas, she found for herself the meaning of the ancient myth about a girl kidnapped by the god of darkness - Hades. The polish singer related the Greek myth to herself and thus tried to control her own fears and desires. Such reference to the archetype allowed her to build her own identity as a woman.

The beginnings of Kora's stage career date back to 1976. It was then that the first line-up of the Maanam group was formed, which performed experimental music. After a few years, the group changed their musical style and began to play rock. The band took part in the Polish Song Festival in Opole, the largest music event in Poland at that time. At that time, Kora performed the song Boskie Bueonos, which captivated the audience with its spontaneity and freshness. The lyrics of the song sounded very metaphorical in the circumstances of 1980. Using the figure of the artist's interview with a journalist, Kora outlined the social need to travel around Europe and the world at the time, which was very limited for the average Pole in the times of socialism. The phrase "Buenos Aires", shouted out in the chorus, expressed the desire to escape from the greyness of existence of a country affected by the economic crisis and the desire to experience freedom. In 1983, Maanam's music also appeared on the Western European market. The band's third album was first released in English and was sold in Germany, Scandinavia and the Benelux countries. In 1986, the group suspended its activities due to the musicians' physical and mental exhaustion and alcohol problems.

At the turn of the eighties and nineties, Kora began her solo career. Her albums Bella pupa and Wezmę pana w podróż have been released, which are considered interesting, avant-garde, not rock music forms. In the nineties, Kora, together with Maanam, also released a gentle, lyrical album Róża, on which, in addition to her own songs, she also sang the texts of the Polish poet, Nobel laureate - Wisława

Szymborska. In 2003, Kora changed the style of her songs again, preparing the album Kora Ola Ola! This time it was music with a strong Latin influence. Since 2013, Kora has been struggling with cancer. She did not hide this fact and for five years her fight with the disease was a form show for fans and the public with the issues of suffering, pain, hospices and death. Kora died in 2018. Her funeral at the most important Warsaw cemetery attracted crowds of admirers of her work.

Kora is known not only for her concerts, but also for her memories and interviews. They can be found in two large books: Kora and Maanam. Double Life Line (1998) and Kora, Kora. And the planets go crazy (2011). However, it should be remembered here that these are not clearly autobiographical forms, because the co-author of the interviews was Kamil Sipowicz, the singer's second husband, artist and philosopher. While talking about her life, Kora did not play the role of a school teacher or an ethical mentor. She admitted that she had a difficult childhood, bad relations with her parents, she spent many years in an orphanage where she was beaten and molested. The description of the suffering she experienced in an orphanage run by nuns was somewhat shocking for Polish readers with traditionalist views. Kora, on the other hand, did not avoid characterizing priests, nuns and the community of children as an environment in which many iniquities and even deviations existed. Also, the time of studying in high school was not easy for Kora. As a young girl, she easily became emotionally dependent on the strong personalities of her partners. She took drugs and made two suicide attempts. This proves her immaturity and lack of self-acceptance at the time. However, Kora changed when she started co-creating music in the seventies. In her memoirs, Kora without limits describes her relationship with Marek Jackowski and Kamil Sipowicz. The first of them became her husband in the late sixties, the second of the men appeared in her life in the mid-seventies. At first, Kora did not divorce Jackowski, but for many years she lived in cohabitation with Sipowicz.

As a mature woman, after her first successes on the rock scene, Kora became more involved in social and political activities in the nineties. She became an exponent of liberal and secular attitudes, especially criticizing the Polish Catholic Church for moral duplicity, material wealth and too strong ties to political life. In her autobiographies and interviews, we can find bitter sentences about the problem of pedophilia among priests and, in her opinion, too much participation of the Catholic Church in Polish schools and public life. This does not mean, however, that Kora rejected everything that the Catholic tradition had worked out in world culture. For many years, Kora collected paintings and sculptures related to the figure of the Madonna, seeing in it a combination of the universal need for holiness and the myth of a woman-guardian.

And it is precisely this courage when we see Kora in civic actions. This was clearly manifested in 1984, when the Maanam band was at the peak of its success, and Poland was still ruled by a political regime. At that time, Kora, in an act of opposition to the communist rule in Poland, refused to give a concert during the convention of communist youth from Poland and the USSR in Warsaw. As a consequence, the state authorities then banned the band from playing concerts, recording companies from selling their records, and radio stations from presenting Maanam's songs. In making such a decision, Kora turned out to be a great personal courage, as it condemned the team to compulsory silence and inactivity.

Also in later years, Kora was involved in political and social life. Thus, she was an advocate of women in the fight for their economic rights, which in Poland in the nineties and the first decade of the twenty-first century was a problem discussed many times in the public discourse. The singer clearly emphasized the unfairly low earnings of women, the problem of mobbing and sexual harassment. Even more forcefully, Kora insisted on women's right to abortion. She believed that in a secular

state, it is primarily women (not politicians or priests) who have the greatest right to decide whether to give birth to a child. Kora's attitude resonated with the political narrative of feminist circles, the singer willingly referred to this cultural trend in her interviews, seeing it as a sign of modernity and the ever stronger presence of women in the public life of societies. In reference to feminism, Kora did not represent the most radical wing of this trend. Although she mentioned the idea of sisterhood of women and attacked the patristic model of traditional society, she did not show misandria.

Kora also demanded freedom of speech in art, provoking with its statements, lifestyle and appearances in various types of television programs aimed at the audience of popular culture. The most spectacular expression of this is the fact that in 2011-2016 she participated in the TV show "Must Be The Music. Only music". She appeared in it in eccentric costumes, assumed artistic poses, balancing on the border between the statements of an artist who knows what singing is, and the style of a celebrity who expresses banalities only with herself.

Kora is still a specific cultural sign to this day. Her songs are constantly presented on radio and television. New generations of female singers refer to her musical style. In the literary context, her autobiographical books are a reference point in the assessment of the cultural and socio-cultural life of Poland in the years 1968-2018. Finally, the Polish feminist movement also sees values and inspiration in her activities. All these factors show the phenomenon of how popular culture permeates the practices of high culture.

Петро КАЛИТА

ВПОРЯДКУВАННЯ ТЕРМІНІВ «СІМЕЙСТВА МЕНЕДЖМЕНТ»

У питаннях, що стосуються менеджменту, в Україні вже довгий час точаться дискусії, зокрема, що є ширшим «менеджмент» чи «управління»? Зважаючи на твердження одного із найвпливовіших гуру сучасності у сфері менеджменту Пітера Друкера про те, що: «не існує країн слаборозвинених, є тільки погано керовані» та незадовільний стан української економіки, доцільно розглянути проблему менеджменту глибже і ширще.

До «сімейства менеджменту» відносяться, перш за все, наступні терміни: менеджмент (management), спрямовування (direct), управління/керування (control), а також менеджер/управитель (manager).

Управління/керування (control) – це методи та види діяльності оперативного характеру, що використовуються для виконання встановлених вимог» (ISO 8402).

Спрямовування/керівна діяльність (direct) – методи та види діяльності стратегічного характеру, що використовуються для розробки політик, стратегічних цілей тощо.

Менеджмент – скоординована діяльність з спрямовування та управління/керування організацією (згідно ISO 9000, де *management* – coordinated activities to direct and control an organization).

Проте в ДСТУ ISO 9000:2015 зазначено, що «управління; керування (management) – це скоординовані дії щодо спрямовування та контролювання діяльності організації». Що в принципі не відповідає визначенню терміну менеджмент, наведеному в ISO 9000:2015.

На нашу пропозицію щодо приведення визначення терміну менеджмент у відповідність до ISO 9000:2015 ми отримали три відповіді від різних організацій, які надано Національним органом стандартизації: від ТК 189 «Системи управління якістю», ТК 19 «Науково-технічна термінологія» та Національної комісії зі стандартів державної мови. В усіх трьох листах стверджується, що в ДСТУ ISO 9000 неможливо застосовувати термін «менеджмент» тому, що він є рівнозначним українським термінам «керування» і «управління». При цьому, вони посилаються на ДСТУ 1.5:2015 і ДСТУ 3966:2009, згідно яким у випадках наявності рівнозначних українського та іншомовного термінів, застосовується термін український, та Одинадцятитомний «Словник української мови». Сама вимога стандартів є логічною, зрозумілою і не викликає питань. Але справа в тому, що термін менеджмент і терміни управління/керування в даному контексті не є рівнозначними! Термін менеджмент ширший за управління/керування (control), крім яких він включає в себе, як складову, ще й спрямовування/керівна діяльність (direct).

Розглянемо ще два випадки застосування терміну менеджмент в Переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти згідно постанові Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 266. Тут для обох випадків код і найменування відповідної деталізованої галузі за Міжнародною стандартною класифікацією освіти однаковий: 0413 Management and administration. Але у першому випадку, при шифрі і найменуванні галузі знань 07 Управління та адміністрування, вказано, що код і найменування спеціальності - 073 Менеджмент. В той же час у другому випадку, при шифрі і найменуванні галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування, код і найменування спеціальності - 281 Публічне управління та адміністрування.

І постають питання. Хіба термін менеджмент і термін управління тут не є рівнозначними? А якщо вони рівнозначні, то як пояснити, що в першому випадку у найменуванні спеціальності застосовано іноземний термін менеджмент, а не український термін управління? І чому, згідно стандарту вищої освіти України за спеціальністю менеджмент, затвердженому наказом МОН, випускникам українських ЗВО після закінчення навчання за спеціальністю 073 Менеджмент в дипломі в розділі «кваліфікація» записують «Спеціальність – Менеджмент»? Якщо ж таки термін менеджмент і термін управління тут не рівнозначні, то чому тоді в другому випадку у найменуванні спеціальності застосовано термін управління, а не термін менеджмент?

Ще один випадок. Згідно чинному «Класифікатору професій» в Україні існує професія менеджер (управитель). Більше того, в класифікаторі вона згадується понад 50 разів. І знов постає питання: чому тут застосували термін менеджер в той час, коли існують рівнозначні українські терміни управитель і керівник?

Після ознайомлення з такою інформацією, на наш погляд, ще актуальнішою стає доцільність повернення до сфери діяльності, де застосування терміну менеджмент помилково визнали неприпустимим. Через що вже виникло і існує багато плутанини і проблем у надзвичайно важливій для України сфері діяльності. Ця помилка стала однією із ключових причин того негативного, що відбувається в Україні, зокрема її економіці.

І тут природно виникає наступне питання, як же так могло статися, що вже понад 20 років Україна вживає викривлене поняття «менеджмент», яке шкодить нашій країні? Відповідь є лише одна. У процесі визначення термінів, особливо для нових галузей знань та галузей знань, що зазнали суттєвих змін, участь мають брати дві сторони: фахівці з лінгвістики і фахівці з предмету, який має бути описаний термінами. І, якщо є подібні, на перший погляд,

іншомовні і українські терміни, саме фахівці з предмету мають визначити, чи є вони рівнозначними, чи ні. А у випадку, який нами розглядається, саме розробники стандарту ДСТУ ISO 9000, а також керівники ТК 189, які взяли на себе відповідальність за переклад міжнародного стандарту, мали досконало і всебічно розібратися в процесах «менеджменту» та термінах, які їх відображають в ISO 9000. І саме вони мали донести своє науково аргументоване розуміння до фахівців з лінгвістики, а, за необхідності, і відстоявати свою позицію. Чого, на жаль не було зроблено ні у 2001 р., ні у 2015 р., ні зараз.

В доповіді аргументовано доцільність застосування у ДСТУ ISO 9000:2015 терміну «менеджмент» та запропоновано термін «менеджмент» (management) визначити, як: «скоординована діяльність щодо спрямовування та управління/керування організацією». У визначенні менеджменту можуть бути певні варіанти, але ми вважаємо, що принциповим тут має бути введення самого поняття «менеджмент» і перенесення «управління/керування» в праву частину, як складової визначення менеджменту. Це відповідало би ISO 9000:2015 та відображало актуальні потреби України.

Література

Kalyta, P. (2020). System management for sustainable development: models and problems. Management, 2(32): 93–110. https://doi.org/10.30857/2415-3206.2020.2.7.

Калита П.Я. (2022). Менеджмент – це не управління. І не керування. Тези III Міжнародної міждисциплінарної науково-практичної конференції «Мова, бізнес і право, міжкультурна комунікація: виклики сьогодення».

Марія КОЛЕСНИК

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ДИСТАНЦІЙНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ В НІМЕЧЧИНІ

Сучасна епідеміологічна ситуація, а згодом і воєнний стан, змусив всіх підлаштовуватися до реалій сьогодення та почати опановувати особливий режим освітнього процесу – дистанційний (онлайн).

Організація освітнього процесу під час карантину не можлива без використання онлайн-сервісів, які передбачають інтерактивність і мультимедійність.

Міністерство цифрової трансформації України запустило безкоштовний онлайн-курс для вчителів і викладачів для організації дистанційного навчання. Українські та закордонні освітні платформи (наприклад, Prometheus, iLearn, Coursera, edX, Coursera for Campus та інші) надали безкоштовний доступ до своїх курсів (Павленко, 2020). В українських закладах вищої освіти лекції, семінари та консультації проводяться в режимі відеоконференції за допомогою зовнішніх платформ Microsoft Teams, Zoom, BigBlueButton, Skype, Google Classroom тощо. Для проведення відеоконференцій кожен викладач самостійно створює віртуальну кімнату (клас) на відповідній платформі та запрошує студентів для участі в ній.

Чимало українських університетів використовують корпоративні сервіси для онлайн-навчання, такі як Google Meet, Google for education, і навіть соціальну мережу Instagram.

А як налагодили дистанційну роботу університети інших країн Європи, де навчання онлайн – загальновживана практика? Розглянемо організацію дистанційної освіти на прикладі Німеччини.

Ми проаналізуємо сучасний стан дистанційної освіти, проблеми її впровадження в вищій школі Німеччини, а також перспективи розвитку цієї організації навчального процесу.

Перший заклад дистанційного навчання – Берлінський інститут вивчення іноземних мов, було створено викладачами іноземних мов Берлінського університету Ч. Тусеном і Г. Ланченштейдтом у 1856 р. Навчання в ньому відбувалося за перепискою, яке отримало назву «corresponding learning» (Буханцева і Дудіна, 2009, с. 438 - 444).

Дистанційна освіта в Німеччині має свої особливості. Вона починалася з централізованої планованої дистанційної підготовки фахівців з вищою професійною освітою. Приєднання східних земель дало можливість розширити ринок дистанційної освіти.

Німеччина завжди була зацікавлена в активному розвитку дистанційної освіти. В країні дуже затребувана вища освіта, тому для її отримання створені найбільш сприятливі умови. Ніяких проблем в організації дистанційного навчання в Німеччині не було і раніше, широкий спектр різних програм дозволяв студентам вибрати правильний напрямок. Але пандемія внесла свої корективи (Музика, Колесник).

"Пандемія заскочила нас зненацька", - відверто каже президент Німецького союзу вищих шкіл (DHV) Бернгард Кемпен (Bernhard Kempen). Адже проведення лекцій в аудиторіях для близько 18 тисяч навчальних курсів, що нині здійснюються у Німеччині, стало неможливим через політику в галузі охорони здоров'я на тлі пандемії COVID-19.

З 24 березня всі корпуси Європейського університету Віадріна у Франкфурті-на-Одері були зачинені, початок дистанційного навчання було заплановано лише на 14 квітня. Викладачі поступово готували матеріали для

онлайн-навчання на платформі Moodle. Усі письмові іспити було скасовано. Керівництво вищого навчального закладу пропонувало викладацькому складу записати свою лекцію у будь-який час у спеціальній технічно обладнаній аудиторії університету. Попередньо викладач мав зарезервувати вільну дату й час. На записі було видно як лектора, так і супровідну презентацію, якщо така є. Після запису лектор отримував посилання на відео, яке потім можна було завантажити в Moodle. Також викладач міг записувати відео самостійно вдома. Однак було заборонено завантажувати створені файли безпосередньо на Moodle. Спочатку необхідно було відправити файли до служби підтримки мультимедіа, щоб отримати відповідне посилання для подальшого їх використання.

В організації дистанційного навчання були використані додаткові програмні забезпечення, зокрема: OpenCast Studio, Shotcut, HandBrake (для відеозаписів), DFNconf, Zoom (для вебконференцій).

Студенти Європейського університету Віадріна могли легко створювати навчальні групи в електронній системі Mahara та безпечно спілкуватися там, обмінюватися даними чи новинами.

Mahara – це безкоштовне електронне портфоліо з функціями соціальної мережі, яке розроблене як проект із відкритим кодом у Новій Зеландії. Система підтримує документацію та відображення процесу навчання і його результати. Якщо порівняти, то в Mahara студенти створюють контент самі, а в Moodle контент створює викладач, студенти мають лише обмежені можливості (Жорсткий карантин в країнах ЄС).

А ось, антикризова команда Берлінського технічного університету просила студентів і викладачів утриматися від використання популярних онлайн-сервісів, які викликають сумніви відповідно до законодавства про захист даних, таких як Skype, WhatsApp, FaceTime або аналогічні. Натомість

вебспеціалісти пропонували здійснювати конференц-дзвінки через Tubmeeting.

У Кельнському університеті є різні технічні можливості для здійснення освітнього процесу в цифровій формі. Так, центральна система управління навчанням ILIAS забезпечує доступність і легкість дистанційного навчання у цьому навчальному закладі.

ILIAS – програмне забезпечення для управління навчальним процесом, що використовується у вищих навчальних закладах, насамперед німецьких.

Також викладачі використовували «OBRS». «OBRS» - означає «Студія звукозапису One Button». Це повністю автоматизована кіностудія, у якій співробітники університету можуть самостійно створювати навчальні відеоролики, інтерв'ю та короткі лекції. Студія була розроблена таким чином, щоб спеціальні технічні знання не були потрібні для її використання. Це стало можливим завдяки повній автоматизації процесу. Співробітники Кельнського університету можуть забронювати студію, використовуючи спеціальну онлайн-систему бронювання (Жорсткий карантин в країнах ЄС).

Незважаючи на всі успіхи, які були досягнуті в організації дистанційного навчання, у захваті лише невелика кількість студентів та викладачів. І викладачі, і студенти поділяють думку про те, що винятково онлайн навчання довго тривати не може. Наприклад, під час зимового семестру студенти, принаймні у невеликих групах, повинні проходити практичні заняття з хімії та фізики в лабораторіях з дотриманням усіх заходів безпеки. "Допоки не всі вакциновані, університетське навчання має здебільшого відбуватися онлайн", - переконаний один з професорів. "За жодних обставин університети не повинні стати гарячими точками COVID-19", - наголошує у розмові з DW інший викладач (Вольфґанґ).

Але спостерігається й протестний рух: близько шести тисяч викладачів німецьких вишів – із загальної кількості близько 26 тисяч - підписалися під відкритим листом, у якому стали на захист навчання в аудиторіях. У цьому листі викладачі наголошують, що університет є "місцем зустрічі", а навчання у ньому є "життєвою фазою колективу", під час якої між студентами зав'язуються важливі дружні стосунки і будується соціальна мережа. Навчання в університеті, йдеться у листі, базується на "критичному, спільному та основаному на довірі обміні між відповідальними людьми" - і воно потребує безпосередньої розмови між присутніми. І "цифровий стрибок" у навчанні, який відбувся у часи коронавірусу, загрожує втратою цих важливих елементів. Такої ж думки і багато викладачів та студентів в Україні.

Але, на превеликий жаль, пандемія триває, тому для України є актуальним питання вивчення світового досвіду дистанційного навчання, об'єднання зусиль провідних ВНЗ України, створення альтернативи аналогічним зарубіжним проектам. Зволікання з розвитком дистанційної освіти загрожує зниженням конкурентоспроможності української освіти у світовому просторі (Карпенко).

Література

Бурла В.В. Дистанційна освіта в Німеччині [Електронний ресурс]. http://dspace.udpu.org.ua:8080/jspui/handle/6789/1763

Буханцева Н.В., Дудіна І.А. Модель e-Learning як інструмент управління електронними ресурсами вузу // *Освітні технології і суспільство (Educational Technology &Society)*. 2009. Т. 12. № 2. С. 438-444.

Карпенко М.М. Світовий досвід розвитку дистанційних форм освіти у вітчизняному контексті [Електронний ресурс]. *Національний інститут стратегічних досліджень.*

Жорсткий карантин в країнах ЄС: як організували дистанційне навчання країни – сусіди [Електронний ресурс]. *Центр українсько-європейського наукового співробітництва.*

Дік В. *Вища освіта й коронавірус: досвід університетів у Німеччині*. https://www.dw.com/uk/yak-vidbuvaietsia-navchannia-v-nimetskykh-universytetakh-u-chasy-pandemii/a-54962106

Музика С.М., Колесник М.Ю. Німецький досвід використання дистанційного навчання в освіті України та його ефективність [Електронний ресурс]: http://xn--e1aajfpcds8ay4h.com.ua/files/95_03_s.pdf.

Panagiotis G. KRIMPAS

BORROWINGS OR REBORROWINGS? THREE MAVERICK CASES OF GREEK LSP NEO-CLASSICAL ELEMENTS

It is well-known that, along with Latin, Ancient Greek (namely Classical Attic Greek) provides the source of and/or the basis for numerous scientific and humanities terms and appellations, especially in medicine, biology, chemistry, astronomy, architecture, music, linguistics, philology, archaeology, philosophy and other fields. Those elements belong to what has been called the ‘scientific register’ (Taavitsainen, 2001, 185–202) of a language. Such terms are either of entirely Greek origin, or of partially Greek origin (hybrid terms/hybrid appellations). In particular, they are called neo-classical internationalisms or Europeanisms (Kirkness, 1984, 109–116), and they are not just terms and appellations, but also sublexical elements known as ‘combining forms’ (Amiot & Dal, 2007, 334; Pulcini, Milani, 2017, 177–179). This kind of borrowing has been thoroughly studied in the international literature (Nybakken, 1959; Ayers, 1986; Kanarakis, 2017) and has produced some

kind of parallel vocabulary that serves to coin scientific and technical terms (Coates, 1999) in the framework of LSP registers (special languages).

This Ancient Greek-based vocabulary has its origins in the Roman conquest of Europe, given that Latin, the language of the Romans, was full of Greek lexical and morphological elements, which were later transmitted to other languages of Europe. This trend culminated during the Renaissance, a period well known for its passion for Ancient Greek culture. This is why Classical Greek has served as a 'cultural language' in Europe for many centuries (Krimpas, 2016). Modern Greek has also borrowed such Greek-based internationalisms from other languages; the first such language was Italian, which was dominant in what is now Greece during the centuries-long Venetian administration of vast Greek-speaking areas (the Ionian Islands, Peloponnese, the Aegean Islands, Crete etc.); later on, during the so-called 'Neo-Hellenic Enlightenment' period (early 18th c. AD to early 19th c. AD), French became the main source of such Greek-based terms; more recently, English has also lent Modern Greek some Greek-based terms. This fact makes particularly easy to teach e.g. English, French, German or Russian scientific and technical terminology to Modern Greek speakers, although false friends do exist that perplex the teaching process.

Numerous Greeks think that all those terms are genuine Greek words, which the other Europeans 'took' (not to say 'stole') from 'us' because 'they had not native words to denote the respective concepts.' Such terms are normally labelled as 'reborrowings (Modern Greek: *αντιδάνεια* [a(n)di'ðania])' in Modern Greek etymological dictionaries. However, they are just ordinary borrowings like any other borrowing, with the main difference lying in the fact that, being of ultimate Greek origin, such items are easily adaptable to the Modern Greek semantic, morphological and phonological system. The only truly Greek terms borrowed into other languages

are some philosophical, artistic, archaeological and (Hippocratic) medical terms, e.g., *philosophy*, *theater*, *encephalus* etc., while the majority of Greek-based terms are recent coinages that are merely constructed with Greek roots, stems and affixes.

Glottochronology reveals the borrowed character of such Greek-based terms, since they are not documented in Modern Greek until a very recent period (roughly from the 19th c. AD on). Phonology normally does not reveal the borrowed character of such Greek-based terms, since the only information it offers is that they are learned rather than inherited words; this becames obvious from various consonant clusters that are not expected in inherited Modern Greek words, e.g. [kt], [pt], [nθ], [nθr], [mpt], [kst] etc. Vowels are always adapted to the Modern Greek phonological system and their phonetic value is virtually the same as in Italian or Spanish [a e i o u]. For example, the Greek-based French word *photographie* [fotogRa'fi], based on Ancient Greek *φῶς* [phôs] 'light' and γράφω [gráphɔ:] 'to write, record,' has been borrowed into Modern Greek as *φωτογραφία* [fotoɣra'fia]. However, the *ē* sound of Ancient Greek is normally written as *H* or *η* in Modern Greek and is pronounced not as [ε:] but as [i] (the so-called Modern Greek iotacism phaenomenon). This why the French Greek-based word *cinématographe* [sinemato'gRaf] 'movies' has been borrowed into Modern Greek as *κινηματογράφος* [cinimato'ɣrafos].

Despite this phonological and morphological predictability, there are some maverick cases, not sufficiently studied in the relevant literature, which betray that Modern Greek speakers failed to recognise (wholly or partially) the Greek etymology of some borrowed internationalisms. This fact by itself proves that such terms should not be treated as reborrowings, but rather as true borrowings. Three examples of such maverick terms are: *ψυχεδέλεια* [psiçe'ðelia] 'psychedelia', *κοσμετολογία* [kozmetolo'ʝia] 'cosmetology' and *πλαγκτόν* [plaŋk'ton] 'plankton.'

The artistic term *ψυχεδέλεια* was borrowed from English *psychedelia*, a back-formation from the adj. *psychedelic*, which was coined by means of the Ancient Greek words *ψυχή* [psykhὲ:] 'soul' + *δῆλος* [dε̂:los] 'obvious, clear' plus the Latin suffix *-ia*, itself from the Ancient Greek suffix *-ία* [-ía] that forms abstract nouns. The *-e-* of *-delia* renders Ancient Greek *-η-* (the letter ēta), which was pronounced as /ε:/ in Classical Greek but as [i] in Modern Greek, cf. English *hemisphere* = Modern Greek *ημισφαίριο* [imi'sferio], English *semasiology* = Modern Greek *σημασιολογία* [simasiolo'jia] etc. This means that the expected vowel in Modern Greek would have been [i] rather than [e].

Moreover, in both Greek and English the expected linking vowel of the two items would normally be an *-o-* rather than an *-e-*, cf. *κοσμ-ο-γονία* [kosmoɣo'nia] 'cosm-o-gony', *γυναικο-λογία* [ɟinekolo'ɟia] 'gynaec-o-logy' etc., which suggests that the Greek-based neologism was morphologically incorrect already in the donor language (English). Let alone that the *-ia* suffix renders Greek *-ία*, which is normally stressed on the [i] in Greek, cf. English *catatonia* = Modern Greek *κατατονία* [katato'nia], English *euphoria* = Modern Greek *ευφορία* [efo'ria] etc. If Modern Greek speakers who transferred the term from English into Modern Greek were aware of the exact Greek origin of the term, they should have rendered it as **ψυχοδηλία* [psixoði'lia] (cf. the alternative, morphologically correct form *psychodelia* in English).

A similar case is *κοσμετολογία* 'cosmetology,' borrowed from Fr. *cosmétologie*, a derivative of the adjective *cosmétique*, which was borrowed from Ancient Greek *κοσμητικός* [kosmε:tikòs] 'apt to tide-up; decorative' + *-logie*, a suffix coming from Ancient Greek *-λογία* [-logía] (< -λόγος [-lógos] 'who collects knowledge on sthg; -logist' + Latin *-ia* < Ancient Greek -ία [-ía]). The Ancient Greek stem *κοσμητ-* [kozmit-] was not recognised, which is why for at least two decades

the term *κοσμετολογία* (with an -*e*-) [kozmetolo'ʝia] was current, despite being morphologically and semantically flawed. Nowdays the term has been corrected into *κοσμητολογία* [kozmitolo'ʝia] in official settings, although the misformed term (with the -*e*-) can still be found online.

An interesting case is the biological term *πλαγκτόν*, originally coined in German duringh the 19th c. AD, to be later borrowed by the rest of European languages, including Modern Greek. Etymologically it is a verbal adjective of the AG. verb *πλάζομαι* [pládzomai] 'to wander,' a derivative of the stem *πλαγγ-* [plaŋg-] > *πλαγκ-* [plaŋk-] + suffix -*τος* [-tos] '-ed,' cf. the well-known Homeric verse *ὃς μάλα πολλὰ πλάγχθη* [hòs mála pol:à pláŋkhthɛ:] 'who wandered a lot' in the preamble of Odyssey. Most Modern Greek speakers use it as an indeclinable neuter noun (e.g. genitive singular *του πλαγκτόν* [tu plaŋk'ton] instead of *του πλαγκτού* [tu plaŋk'tu]), because Modern Greek has normally dropped the Ancient Greek final -*ν* [-n] in the nominal declension. The fact that the term is a loanword is betrayed by the retention of this final [-n], which cannot be 'felt' as Greek by Modern Greek speakers, who perceive it as a French foreignism (Emiliani, 1991; Krimpas, & Karadimou, 2018, 24–25; cf.) such as *τιρμπουσόν* [tirbu'son] 'corkscrew', *μαρόν* [ma'ron] 'cooked chestnut with sugar,' *σομόν* [so'mon] 'saumon colour' (respectively from Fr. *tirebouchon, marron, saumon*). However, there is a tendency towards correct (i.e., declinable) usage, at least in high register texts.

Normally, Greek-based internationalisms count among the lexical elements that show an orthographic and semantic similarity recognisable by a good number of users (Holmes & Ramos, 1993, 88–89). However, as explained above, the obvious Greek origin of some of them -which may be incorrectly formed already in the donor language- is not readily recognisable by Modern Greek speakers, mostly due to differences between Ancient and Modern Greek phonology and morphology. This state of affairs presents the translator and the LSP teacher with the dilemma of

using/teaching the wrong term or correct it according to the ISO principle of 'linguistic correctness' (Holmes & Ramos, 1993, 158–159, 179). In such cases, if the phonologically and/or morphologically incorrect term is the only one in use, the teacher or the translator has no choice, unless he/she decides to use a note to propose the correct term for future use; after all, at least the translator must not be an invisible mediator under the command of his/her client, but an active agent in any communication setting (Venuti, 1995), hence also a real co-developer of language as any other user. This also means that, if there is a choice, the linguistically correct form must be chosen, even if it is less current. In teaching English, French or other LSP to Modern Greek speakers, the teacher must be aware of the fact that Modern Greek is a special case as far as neo-classical terminology is concerned; this is why a correct Greek-based term must be always preferred in order to be properly accomodated in the semantic and etymological word families of Modern Greek, thus enhancing effective and unambiguous LSP communication.

References

Amiot, D. & G. Dal (2007). Integrating neoclassical combining forms into a lexeme-based morphology. In G. Booij, L. Ducceschi, B. Fradin, E. Guevara, A. Ralli, & S. Scalise (eds.), *Proceedings of the Fifth Mediterranean Morphology Meeting*. Bologna: Università degli Studi di Bologna, pp. 323–336.

Ayers, D. M. (1986). *English words from Latin and Greek elements* (second edition, revised and expanded by Thomas L. Worthen, with the assistance of R. L. Cherry). Tucson: University of Arizona Press.

Coates, R. (1999). *Word Structure*. London/New York: Routledge.

Emiliani, C. (1991). Planktic/planktonic, nektic/nektonic, benthic/benthonic. *Journal of Paleontology*, n. 65(2), p. 329.

Holmes, J. & R. G. Ramos (1993). False friends and reckless guessers: Observing cognate recognition strategies. In T. Huckin, M. Haynes, & J. Coady (eds.), *Second Language Reading and Vocabulary Learning*. Norwood, NJ: Ablex Publishing, pp. 86–108.

ISO 1087:2019, Terminology work and terminology science – Vocabulary.

Kanarakis, G. (ed.) (2017). *The Legacy of the Greek Language*. New York/Boston: Peridot.

Kirkness, A. (1984). The etymology of Europeanisms, or: lexicographers' difficulties with 'lexicographer'. In R. R. K. Hartmann (ed.), *LEXeter '83 PROCEEDINGS: Papers from the International Conference on Lexicography at Exeter (9-12 September 1983)*. Tübingen: Niemeyer, pp. 109–116.

Krimpas, P. G. (2016). Aspects diachroniques et synchroniques du grec en tant que langue culturelle : terminologie, néologie, purisme. In P. Frath & J. C. Herreras (ed.), *Plurilinguisme et créativité scientifique*. Hallennes-lez-Haubourdin: TheBookEdition.com/L'Observatoire européen du plurilinguisme (= Plurilinguisme 2), pp. 90–100.

Krimpas, P. G. & D. Karadimou (2018). Terminological issues in official translations of international environmental conventions: The case of Greek as a target language. *Parallèles* n. 30(1), pp. 21–36.

Nybakken, O. E. (1959). *Greek and Latin in scientific terminology*. Ames: Iowa State College Press.

Pulcini, V. & M. Milani (2017). Neo-classical combining forms in English loanwords: Evidence from Italian. *ESP Across Cultures* n. 14, pp. 175–196.

Taavitsainen, I. (2001). Language history and the scientific register. In H.-J. Diller & M. Görlach (eds.), *Towards a history of English as a history of genres*. Heidelberg: Winter, pp. 185–202.

Valeontīs, K. E. & P. G. Krimpas (2014). *Νομική γλώσσα, νομική ορολογία: Θεωρία και πράξη [Legal Language, Legal Terminology: Theory and Practice]*. Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη/Ελληνική Εταιρεία Ορολογίας.

Venuti, L. (1995). *The Translator's Invisibility: A History of Translation*. London/New York: Routledge.

Світлана МОСКАЛЕНКО

РОЛЬ ІНОЗЕМНОЇ МОВІ В ПРОЦЕСІ ПРЕДМЕТНО-МОВНОГО ІНТЕГРОВАНОГО НАВЧАННЯ

Підвищення якості освітнього процесу завжди було, є і буде актуальним, тому що змінюється суспільство, змінюються вимоги щодо його потреб. Останнім часом велику увагу приділяють знанням іноземних мов, оскільки, сучасна людина повинна мати навички комунікації іноземними мовами. Як відповідь нагальності часу з'явилося CLIL – абревіатура, яка розшифровується так – предметно-мовне інтегроване навчання. Це такий метод навчання, завдяки якому частина предметів викладається іноземною мовою. Навчання учнів рідною мовою та іноземною утворюють одне ціле та має подвійну мету – в процесі вивчення предмету вивчати іноземну мову.

Застосування іноземної мови в CLIL освіті залежить від поставлених освітніх цілей. CLIL поєднує в собі цілу низку підходів, які застосовується в різних освітніх контекстах, існує велика кількість термінів, яка описує різні способи застосування CLIL, наприклад, повне мовне занурення, «мовна злива» і т. д. Термін був вигаданий Девідом Маршем (Університет Ювяскуля, Фінляндія) в 1994. По методу CLIL іноземна мова використовується на всіх заняттях, під час вивчення всіх дисциплін, окрім рідної мови, тобто мова стає

не об'єктом вивчення, а його засобом. Формальне вивчення мови відбувається на уроках іноземної мови. Досвід Фінляндії в галузі освіти виявився успішним і тепер багато країн переймають цей досвід та вивчають методи, які сприяють поліпшенню якості знань.

В різних європейських країнах виділяють чотири основних аспекти при визначенні основних принципів методичного підходу CLIL, які охоплюють культурне і мовне середовище і скеровані на досягнення освітніх завдань. Ідея використання принципу предметно-мовного інтегрованого навчання виникла в результаті підвищення вимог щодо рівня знання іноземної мови в обмеженому часі, який відводиться на вивчення іноземної мови. Цей підхід надає змогу вивчати два предмети одночасно.

Вивчення мови стає більш цілеспрямованим, тому що мова застосовується для вирішення конкретних комунікативних завдань. Роль мови стає вагомою, тобто, стає інструментом для засвоєння певної навчальної дисципліни. Окрім цього учні, студенти мають можливість краще зрозуміти культуру мови, яку вивчають, що сприяє формуванню соціокультурної компетенції студентів, учнів.

Нещодавно в Україні відбулася грандіозна конференція, присвячена питанням CLIL. Завдяки Гете-Інституту впроваджується сучасний досвід у предметно-мовному інтегрованому навчанні в багатьох куточках України.

Література

https://learningcenter.ehaweb.org/eha/2018/stockholm/215393/michael.moles.dual.mtor.kinase.inhibitors.synergize.with.ibrutinib.to.induce.html?f=media=3

Москаленко В.О. (2017). Вплив мотивації на процес оволодіння іноземною мовою - *Studia Translatorica: Науковий альманах*. Київ: ЦУЛ.

Владислав МОСКАЛЕНКО

ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ СВІДОМОСТІ ФАХІВЦІВ У ГАЛУЗІ ПРОМИСЛОВОГО ІНЖИНІРИНГА

Промисловий інжиніринг стає невід'ємним складником сфер діяльності, що охоплюють створення комп'ютерно-інтегрованих технологій, проектування, налагодження та обслуговування засобів автоматизації та систем автоматизації для комп'ютерно-інтегрованих технологій різних галузей виробництва, зокрема, й харчової та переробної промисловості, біотехнологій тощо.

Зважаючи на зростання ролі промислового інжинірингу, особливої актуальності набуває питання не тільки підготовки фахівців з цієї нової спеціальності, але й формування у них екологічної свідомості як «глибокої індивідуальної й колективної здатності розуміння раціонального, економного ставлення до природних і створених людьми ресурсів, ролі соціально-економічних факторів у виникненні екологічної кризи і пошуку шляхів її подолання» (Лановенко, Остапішина, 2013, с.78). Це означає, що метою навчання має бути не тільки оволодіння базовими інженерними й економічними знаннями, але й знаннями про природу, навколишнє середовище, соціальні аспекти, зокрема з орієнтацією на сталий розвиток. Діяльність фахівців з промислового інжинірингу здійснюється на перетині між технічними й економічними проблемами, в сфері взаємовпливу технологій, екології та менеджменту.

Вивчення досвіду підготовки інженерів у Федеративній Республіці Німеччина засвідчило, що формування у них екологічної відповідальності відбувається різними шляхами. Одним із них є пропозиція серед вибіркових

дисциплін курсу екологічного планування, що дає широкі базові знання як основу для предметного поглиблення професійної практики у міждисциплінарному дискурсі.

Ступінь промислового інженера, отриманий в Університеті прикладних наук Нордхаузена (*Hochschule Nordhausen*) надає можливість стати менеджером проєкту, інженером з планування або інженером-розробником. Одним із модулів, які вивчають майбутні інженери, є «Сталість». Автори пропонованого модуля розуміють сталість як використання ресурсів таким чином, щоб їх могли використовувати майбутні покоління. Основна увага приділяється відновлюваним джерелам енергії, захисту навколишнього середовища та переробці відходів. Майбутні промислові інженери набувають знань про складну міждисциплінарну проблему сталого розвитку та її застосування до міського простору. Зокрема, це визначення релевантних для планування факторів та розуміння їх значення для еколого-енергетичного перетворення міста. Показники екологічної, економічної та соціальної стійкості розглядаються на основі концепції сталого розвитку. У центрі уваги перебуває міський простір з його матеріальними та енергетичними потоками та їх синергічним потенціалом. Постіндустріальне місто має бути містом з високою ефективністю використання ресурсів, малим екологічним слідом та оптимізованим життєвим циклом.

Отже, наведені приклади демонструють можливість формування у майбутніх фахівців з промислового інжинірингу екологічної свідомості шляхом вивчення окремих модулів або вибіркових дисциплін.

Література

Лановенко О.Г., Остапішина О.О. (2013). Словник-довідник з екології. Херсон: ПП Вишемирський В.С.

https://www.hs-nordhausen.de/studienangebote/bachelor/

Москаленко С.А. Вивчення іноземної мови та роль мотивації в освоєнні іншомовної компетенції. III Міжнародна науково-практична конференція «Світ мов і мови світу» 27-28 березня 2018 р. (м. Київ, Україна).

Mario PACE

LANGUAGE LEARNING FOR SPECIFIC PURPOSES. THE CAE OF VOCATIONAL EDUCATION AND TRAINING (VET). TRANSFORMING NEW CHALLENGES INTO OPPORTUNITIES.

Up to some decades ago, the concepts of Vocational Education and Training (VET) and Language Learning were considered irreconcilable and incompatible. Until the 19th Century, VET was regarded to be in opposition to a classical curriculum. Notwithstanding the growth of industrialization in the 19th Century and although several European countries introduced vocational education in elementary and secondary schools, it still remained an on-the-job phenomenon and thought of in a very narrow way. It was considered simply an alternative track for high-schoolers who weren't going on to college. Today, although such a vision has changed drastically and VET can be defined as "education and training which aim to equip people with knowledge, know-how, skills and/or competences required in particular occupations or more broadly on the labour market"[*] there are still various challenges and stigmas associated with vocational education and training. Among these are issues related to intrinsic, extrinsic and altruistic motivations; perceptions that such programmes are aimed especially for low-income students, school dropouts and low grades students; parents and students who tend to prefer to opt for

[*] Glossary – Quality in Education & Training. CEDEFOP

university education rather than VET education which they deem is more prestigious and beneficial.

The European Commissioner for Jobs and Social Rights, Nicolas Schmit, rightly affirms that "As industries and occupations change, so too will the needs of employers and the demands put on workers. High-quality vocational education and training (VET) has a key role to play in ensuring people have the right skills to help tackle socio-economic challenges and thrive in their personal and professional lives. This applies both to the youth of today, to whom VET provides a smooth pathway into the labour market from compulsory education, and to adults who need to upskill and reskill to adapt to a changing world of work"[†]. Indeed, the relevance and responsiveness of the VET sector affects the employment of individuals, and development of organisations, countries, and regions around the world, and today more than ever before, this sector is at the forefront to drive impact, change, and growth in most sectors of society.

In today's labour world, mastery in foreign languages is considered not just an excellent tool to bridge gaps but above all an instrument that enables workers to considerably improve their career prospects with several studies showing a very close connection between proficiency in languages and employability. Yet, despite this growing recognition that proficiency in at least one other language (besides the mother tongue) is advantageous in today's world, a lot still needs to be done in terms of implementation and methods of language teaching and learning which are more learner-focused, more practically oriented and, above all, more applied to professional contexts. One possible solution is the introduction of language courses for VET students which are a combination between Language Proficiency & Languages for Specific Purposes courses. Such courses would provide a method of

[†] Foreword to: *Vocational Education and Training. Skills for Today and for the Future.* Luxembourg. European Union. 2022.

learning, teaching and assessing basic skills or abilities in the language, according to the particular needs of the students and the specific requirements of the vocational domain. This obviously presents a number of challenges which need to be discussed and analysed from both the educators' and the students' point of view. The emphasis should not be on how much language one knows but rather on what can one do with the language learnt. From the learners' point of view, this implies making connections between new knowledge and experiences they have had, with real-world contexts and knowledge they have already mastered. From the educators' point of view, they should strive to help learners understand linguistic concepts and forms in a situated and contextualized form – transforming simple things like food preparation, tools, technology… into potential language teaching tools. This is by no means an easy task. Such courses need to address the immediate and very specific needs of the learners involved, having as their driving force, both in the preparation stage as well as in the development stage, the needs analysis of the learners. For this reason, the starting point of any such courses should be a study of the learners' needs, objectives and expectations for the course, which in turn should serve as the basis for informed curriculum practices, such as syllabus design, materials development and instructional design. This includes, among other things, forming a list of preferences of what the learners want and need to learn, as far as language and content are concerned. This stage is of fundamental importance, given that the needs of a learner studying, for example, in a hospitality course are totally different from those of another learner studying in an agribusiness or an engineering course. Even the language skills required may vary considerably. As a matter of fact, the people studying for hospitality purposes will most probably need specific reading and writing skills in the language/s being studied – reading and understanding the contents of an email and replying to it; writing various letters of a different nature, be it a letter of complaint, of protest, of acceptance; taking minutes of an important

meeting, etc. On the other hand, those studying the language to work in agribusiness would be more interested in listening and speaking skills, varying also according to the sector of agribusiness in which they would like to work. All this means that, to be able to perform a holistic needs analyses, the language teacher also requires to gain a knowledge of the respective vocational sector. Having a realistic knowledge about the needs and expectations of the sector is essential for a successful curriculum design, making the cooperation between the educational institution and the sector of crucial importance. The advantage offered by such a profession-oriented approach is that it enhances the use of a profession-bound, purposefully designed methodology that gives the teacher clear clues as to what are the factual, most relevant and linguistically servicing ingredients that a student may utilise for an effective and fast acquisition of a vocation-oriented linguistic corpus. This implies that the teachers, besides fulfilling the role of curriculum designers, also have to design their own assessment measures that they are to use with their students, which in turn have to be verified for quality assurance purposes.

It is a known fact that many learners who attend vocational education and training courses across the globe are motivated to acquire a set of vocational skills to access employment, but are much less motivated to improve the basic language skills that underpin the acquisition of these skills. They are often reluctant to either start or return to studying languages, which they may well associate with negative memories from their early school years due to various reasons like not finding them appealing to their interests, seeing them as not being relevant to their lives and future careers, lack of modern equipment, among others. This has serious implications on the teaching of languages in the vocational sector, meaning that while it should build on the competences attained in the lower secondary level, language teaching should above all equip the students to deal with foreign language professionally in relevant work situations and thus make a fundamental relevant contribution to vocational

education and training or the vocational orientation of pupils. Given the ongoing globalisation in the economic sector and on the labour market, foreign language competences have become fundamental for all future employees, irrespective of the educational sector they hail from, given that these form an important part of the professional ability to act.

It is clear that languages today require a new market, and that language teaching and learning must go well beyond formal schooling, which does not necessarily provide the best context to motivate students to learn languages. The time has come to include the trends and demands of the rapid development of all professional fields into language teaching in vocational education programmes as this will guarantee a strong, unified, sustainable vocational education system that is complete and that delivers the skills that learners, employers and communities need to thrive. This can be achieved by creating a situated language learning environment where learners could learn aspects of a particular language and a vocational domain whilst performing a real-world task. Such an environment should ultimately lead VET students not only to adopt an open-minded attitude towards the language to be learned but, above all, to instil in them a desire to find out more about the language and about the professional circumstances which call for the use of the target foreign language. In other words, we need to move away from teaching to use the language to actually using the language to carry out tasks and actions in specific situations that are relevant and pertinent to the students' lives. It is only by using real-world settings as a basis for task-based and technology-assisted language learning that teachers can equip the trainers with skills to integrate the acquisition of vocational knowledge and related language skills at the same time. This implies reconciling the vocational dimension of training with that of linguistic training whilst producing a valid paradigm for the teaching of languages for vocational purposes. In this way, a strong, unified, sustainable vocational education system can be created, that is

complete and that delivers the skills that learners, employers and communities need to thrive, by increasing the competence of the present and future workforce to meet the emerging needs of the economy so as to compete in the global market.

Bronislava RUBINSKA

ON SOME METHODS OF TEACHING THEORETICAL PHONETICS AS MEANS OF FORMING SOME COMPETENCIES OF FUTURE TEACHERS

In modern researches the main approach to the investigation is competency one. It means that a future specialist will be able to solve professional tasks well in accordance with the existing standards formulated in the

state documents and programs of studying. This approach presupposes the choice of general and special competencies (GC and SC). Theoretical phonetics is one of the main subjects studied by future teachers that occupies the main role in their formation. Its aim is to deepen the knowledge of students about the phonological system of the English language, system-functioning peculiarities of the English speech as well as to be able to think about the tasks of it as a science and explain why they should study it, its theoretical and practical importance on the basis of modern research results of studying speech communication. Within the limits of this thesis we set the task of defining methods of forming such competencies as GC5 – ability to study and master modern knowledge; GC6 – ability to search for and analyze information from different sources; SC 1 – realize the structure of a philological science and its theoretical basis; SC8 – ability to freely use special phonetic terminology to solve professional tasks. These competencies are traditionally formed during lectures and seminars. In authoritarian methods of

teaching the students were passively listening to the lecturer and then were preparing for seminars, taking notes of the list of literature and making reports simply reproducing the information. They were cramming the information and forgot it having passed the exam. In modern democratic classroom the main method of teaching is based on the student-centered methodology. Students are supposed to realize that we live in the age when all wealth of every nation of the world is represented by semantic storage of information. It is expressed by means of spoken version of the language. That is why it is so important to study Theoretical Phonetics. This is our wealth and not the material things, only the things that are put into our brain computers. Yet still students fail to understand Phonetics as a science, why they should study it, what is Articulatory Phonetics, Acoustic Phonetics, Auditory Phonetics etc. We think that teachers overevaluate cognitive methods of teaching. For example, they speak about Articulatory and Acoustic properties of speech sounds, variation of the vocal cords, different positions and movements of speech organs, the amplitude of vibrations, the quantity of time during which the sound is produced. But the imagination and feelings of students don't take part in this process and the only motivation is to show their knowledge of the topic and they expect to be praised and get points for their reports. Even if a professor poses a problem and asks students to solve it, their activities will remain cognitive. For example, given the task: "Choose the best definition of the term "intensity" for teaching and explain its pros and cons", the student will produce the definition: "Intensity is perceived via loudness. The greater the amplitude of vibration, the greater is the intensity of a sound. The greater the pressure on the ear-drums, the louder the sound is" from the book by Sokolova M.or any other and say that it's clear and short, easy to explain or give any other definition copied from the Internet sources. We agree with the authors of the book Marwa Elshahawy "Three Frameworks for an Integrated Approach"

(Elshahawy et al, 2001, 21) that it is necessary to use an integrated approach in teaching Phonetics (Rubinska, 1997).

Let us illustrate our method with the help of two stories we tell at the lecture about Articulatory and Acoustic Phonetics. “Literary explanation of Articulatory Phonetics. The Avarsky Legend. Once there lived a girl, whose name was Ation. She lived in a remote village and when she grew up her skin on the throat was very thin and transparent that you could see how water was moving when she drank and how her speech organs worked when she spoke. So people in the village asked her: “Ation, articulate the word ”apa”(mother) and she did and all were amazed. When her father learnt about it he forbade her to show it in public. Now people could see Ation only if they paid her father. Very soon the story about this girl spread all over the mountains. When people spoke about her they called her Articulation. They came to the village (aul) and payed her father money to see her throat when she spoke. When time came for her to get married her father asked a great kalym (money and animals and things given to the father) from her fionceé. Besides he demanded to write a poem about Articulation. Can you guess who won? A young man who was a phonetician and who described the movement of her organs of speech even without seeing her. So study Phonetics and you will win in competition too”. Literary explanation of Acoustic Phonetics. “A famous Italian writer Dzhanni Rodari wrote a fairy tale about a boy Dzhelsamino, who could sing so loudly that the amplitude of vibrations of his voice could break the walls. The greater the amplitude of vibration, the greater the intensity of a sound is. The greater the pressure on the ear-drums, the louder the sound. Once his friends were put into prison. He began to sing and sang louder and louder so that the walls of the prison fell down and he freed his friends”.

So it is necessary to form all GC and SC to improve the students’ intelligibility and communication. We have looked through the traditional and

communicative methods of teaching and decided to integrate some of them into the process of teaching.

What we propose is story telling. This method is widely used in teaching speaking, but is completely forgotten in theoretical subjects. "There are a number of good reasons for using literature in a language class, in particular the potential of literature to nurture emotional intelligence and caring communication. Quality literature provides models for rich, natural language and a variety of different registers."(Dujmović, 76). Indian Proverb says: "Tell me a fact and I'll learn. Tell me the truth and I'll believe. But tell me a story and it will live in my heart forever." And another quotation: "Once upon a time, there was a … story. Storytelling defines us as a species, culturally, and also on a very personal level. And it's something children do naturally and instinctively, and in a variety of ways and contexts. But storytelling shouldn't be limited to our young learners. Teenagers and adults can benefit from listening to and telling stories in the classroom too."(Moulton, 2020).

Another method of teaching theory is comparing linguistic definitions with the poetic ones. We have written about poetry and its benefits in the previous article (Rubinska,1997; Rubinska, 2021). We can also ask students to create their own stories or poems, explaining the terms from the lecture for the seminar, developing their creativity in English or their mother tongue. The focus is then to make them understand theory in a way that is interesting and stimulating.

References

Dujmović, M. Storytelling as a method of EFL teaching Visoka učiteljska škola, Pula.-p.76. Available at: https://hrcak.srce.hr/file/17682.

Elshahawy, M, et al(2001). Three Frameworks for an Integrated Approach.South Western Sydney Institute, Department of Education Training and Youth Affairs.

https://www.cambridge.org/elt/blog/2020/10/06/how-to-make-storytelling-effective-for-all-learners/

Rubinska, B. I. (2021). The choice of fairy tales for the philologists methodological competence formation. New impetus for the advancement of pedagogical and psychological sciences in Ukraine and EU countries: research matters: Collective monograph. Vol. 2. Riga, Latvia : "Baltija Publishing", 136-149.

Rubinska B.I. (1997). Communicative Approach to the Choice and Organization of Materials in Teaching Phonetics. Studies in Communicative Phonetics and Foreign Language Teaching Methodology /Kyiv: LENVIT.

Natalia SAMOLIAK

INTERKULTURELLE KOMPETENZ BEI DER GESCHÄFTSKOMMUNIKATION

Interkulturelle Kommunikation spielt eine entscheidende Rolle bei der erfolgreichen Zusammenarbeit mit Teams in vielen Teilen der Welt. Wenn die Kommunikation effektiv ist, profitiert jeder von erhöhter Arbeitsqualität und Wettbewerbsvorteil. Ineffiziente Kommunikation kann jedoch beleidigend, verwirrend oder falsch interpretiert werden, was zu zerbrochenen Beziehungen mit Kunden, Partnern, Lieferanten und Mitarbeitern führen kann.

Das Thema „interkulturelle Kommunikation" ist verständlicherweise ein weiteres Umfeld. Mit der Globalisierung von der Geschäftswelt ist das Interesse an interkultureller Kommunikation gestiegen. Die Kommunikation ist kein Übertragungsprozess von Informationen oder einfach Informationen, die man übermittelt. Die Kommunikation ist der gegenseitige Austausch von Informationen, der mit dem Entstehen der Idee beginnt. Die Effektivität von Geschäftskommunikation ist für jedes Unternehmen unerlässlich, auch ohne

verbesserte Geschäftskommunikation sind fünf Managementfunktionen - Planung, Organisation, Motivation, Kontrolle und Regulierung - unmöglich. Geschäftskommunikation vermittelt den ständigen Informationsfluss und den Aufbau einer heilsamen Verbindung.

Viele Unternehmen und Firmen, die international tätig sind, haben eine große Anzahl von Kollegen, ihre Führungsstruktur ist auch kompliziert. Kommunikation kann sogar noch wichtiger für die Kontrolle der Humanressourcen sein. Eine Studie hat gezeigt, dass Mitarbeiter etwa 75 % ihrer Arbeitszeit mit verschiedenen Kommunikationsformen verbringen (Manakin, S. 22). Die große Aufmerksamkeit auf Kommunikation demonstriert Kommunikationswert, die effektiven Kommunikationen sind teurer, und die ineffizienten sind noch teurer. Schlechte Kommunikation ist die Ursache für negative Emotionen, Unverständlichkeit und stört den Arbeitsprozess.

Die wichtigsten Elemente von der Geschäftskommunikation sind:

• Subjekten (Unternehmen, Zielgruppe, Vermittler);

• Objekten (Waren, Dienstleistungen);

• Faktoren des äußeren und inneren Umfelds (soziokulturelles, politisches, wirtschaftliches, rechtliches).

Heutzutage ist es wichtig verschiedene interkulturelle Besonderheiten zu verstehen und akzeptieren. Man muss sich immer an Kulturtheorien erinnern. Eine mangelnde kulturelle Sensibilisierung kann einer effektiven Kommunikation im Wege stehen und zur Folge haben, dass Verhandlungen scheitern, Verträge nicht abgeschlossen werden und der Zugang zu internationalen Märkten erschwert wird. Indem man seine Teams die passende kulturelle Schulung für grenzüberschreitende Geschäfte angedeihen lässt, stellt man sicher, dass seine Strategie nicht nur auf

unterschiedliche Geschäftspraktiken, sondern auch auf verschiedene kulturelle Gepflogenheiten ausgerichtet ist (Bolten, S. 137).

Wichtige Änderungen der letzten Jahre in den Bereichen Technologie, Transport, wirtschaftliche und politische Systeme, Immigrationsmuster haben die Welt näher zusammengebracht als je zuvor. Schiffe transportieren Tausende von Artikeln über Ozeane, und Flugzeuge fliegen Millionen Passagiere über Grenzen rund um die Welt. Satelliten bringen direkte Fernsehübertragungen aus der ganzen Welt. Neue Kommunikations- und Informationstechnologien, wie z. B. E-Mail und Internet, ermöglichen es, dass sich mehr und mehr Menschen aus allen Lebensbereichen mit Leuten in anderen Ländern und Kulturen direkt und sofort verständigen können.

References

Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики. Київ: Академія, 2004.

Манакін В. М. Мова і міжкультурна комунікація. Київ: ЦУЛ, 2012. 288с.

Bolten J. Interkulturelle Kommunikation. Texte und Übungen zum interkulturellen Handeln. Sternenfels: Wissenschaft und Praktik, 2003. 396 S.

Наталя ШАРМАНОВА

НОВІТНІ МЕДІА В УМОВАХ ТОТАЛЬНОЇ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Тексти новітніх медіа (друковані видання, радіо, телебачення, інтернет-комунікація, реклама) мають креолізований характер та поєднують ознаки різних типів текстів, тому все частіше тяжіють до вироблення нових журналістських трендів. Це дає змогу створювати нові конфігурації у використанні мовних засобів, систематичне відтворення яких здатне

змінювати мовний стандарт та стандарти самої журналістики як однієї з найбільш динамічних царин.

Сучасна інформаційна епоха характеризується постійним пошуком, активізацією й удосконаленням засобів масової комунікації, змінами в урегулюванні різними потоками інформації. Це та сфера комунікативної діяльності, де відбивається оперативне реагування на злободенні події, а також чітко простежується вироблення ідеологічних стереотипів та маніпулювання суспільною думкою, а відповідно і мовлення. Тому щодо новітніх медіа, то тут варто застосовувати критерій стандарту, у тому числі ідеологічного, мовного й комунікативного.

У сучасній медіакомунікації відображено низку базових і фундаментальних засад глобалізації, спрямованих на репрезентацію глобальних сутностей, властивих для всієї людської цивілізації, міжконтинентальних суспільних і громадянських цінностей, співвіднесення їх змісту з функційним виявом, правових норм комунікації в різних типах медіа.

Найбільш загальними є такі глобалізаційні аспекти медіадискурсу в контексті тієї або тієї метологійної перспективи:

- міжкультурна координація;
- медіакратія в усіх виявах;
- питання медіанерівності;
- аспекти, пов’язані з безпекою і творчим підходом у використанні медіа;
- навички критичного сприйняття інформації;
- поняття імперсональної та національної медіабезпеки;
- вироблення систем захисту від загроз медіаглобалізації;
- інтегральні ознаки сучасних ЗМІ;
- інструменти просування ідеологем у соціальних мережах;
- активізація бізнесу в інтернеті;

- доступ у споживачів до онлайн-інструментів менеджменту;
- освоєння нових комунікаційних і видавничих майданчиків в медіа;
- функціонування понять «social media marketing»;
- ортологія медіатексту;
- інформаційне перевантаження суб'єктів комунікації та медіа залежність тощо.

Окреслено тільки частину проблемних кутів у новітньому вітчизняному мас-медійному дискурсі, які можуть бути подолані і знівельовані заходами у світлі Концепції впровадження медіаосвіти в Україні (2016).

Завданням масового споживача нині є критичне осмислення медіапродукції шляхом застосування прийомів і тактик аналізу інформації, що передбачає перш за все вироблення вміння грамотно, критично сприймати той чи той медіапродукт, розуміти зміст медіатексту через декодування явних і прихованих смислів, інтерпретувати систему мовних і графічних знаків тобто креолізованою мовою певних різновидів медіа – політичних, соціальних, освітніх, рекламних тощо.

Тому, швидше вже не професійним стандартом, а питаннями масового сприймання постають основи масової комунікації, зокрема:

- закони функціонування засобів масової інформації;
- поняття медіатексту і його жанрові характеристики;
- архітектоніка медіатекстів;
- типологія медіатекстів;
- функції медіатексту;
- конвергенція і трансформація жанрів медіадискурсу;
- функційно-стилістичний статус медіамовлення;
- уміння застосовувати прийоми, методи й технології підготовки медіапродукту з урахуванням специфіки медіатексту;

- використання прийомів, методів і технологій медіаредагування;
- знання основних методів, прийомів і технологій аналізу архітектоніки медіатексту й редагування залежно від типології й жанристики;
- контент-редагування задля дотримання текстуальних, художньо-технічних, художньо-графічних і технологічних вимог до культури медіакомунікації;
- прикладні аспекти сучасних соціальних медіа;
- інструменти просування фейків у соціальних мережах;
- протидія механізмам дезінформації в соціальних медіа і т. п.

Не лише фахівці медіавидань, а й пересічні користувачі в мережах інтернету нині можуть ураховувати наведені вище засади, аби вправно створювати комунікаційні потоки й досягти комунікативного успіху, оскільки узвичаєно можуть мобільно реагувати на ті або ті медіаподії.

В умовах тотальної глобалізації, поширення макроконкуренції між засобами масової комунікації, пошуку ними нових форм і засобів маніпулятивного впливу інформація, дійсно, стає щоденним товаром у світовому медіапросторі, є предметом міжконтинентальної інтеграції, міжнаціональної трансформації та транснаціональних, воєнних і бізнес-проєктів.

Гібридні форми категорій клішованості й сенсаційності ґрунтовано на таких засадах:

- гіперконкуренція між засобами комунікації;
- боротьба за споживача масової інформації;
- посилення атракційності й сугестії медіатекстів;
- формат «кліпового» представлення актуальної інформації;
- взаємопроникнення клішованості й сенсаційності тощо.

Новітнім медіа притаманна глобальна клішованість – інтегральна

ознака, ґрунтована у світлі розглянутих вище перспектив і представлена низкою стереотипних одиниць – мовних та ідеологічних кліше.

Мовні кліше лежать в основі композиційного структурування фактичного інформаційного матеріалу, здійснюючи репрезентацію медіаподій. У сприйнятті змісту інформації, що передається допомогою наявних у мові знаків, мовна свідомість намагається асоціювати задані форми із відомим змістом.

Кліше як стереотипна комбінація мовних знаків становить матеріальне вираження кліше свідомості. Аналіз теоретичних досліджень кліше дає змогу визначити термінологічне співвідношення й виокремити низку характеристик задля відмежування кліше від схожих утворень.

Ужиток кліше в сучасних мас-медіа відповідають ментальним стереотипам як когнітивному відтворенню стереотипних явищ, прагненням редукувати саму форму вираження, скорочуючи її склад до відомого стандарту; економією мовних і мисленнєвих зусиль учасників комунікації; використанням наявних вербальних засобів для вираження нових смислів і результатів суспільного досвіду. Посилання при цьому на авторитети відображає ідеологічні стандарти і кліше.

Галина СИДОРУК

ПЕРЕКЛАД ЛЕКСИЧНИХ ІННОВАЦІЙ В ІНТЕРНЕТ ПРОСТОРІ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЯХ

Англійська мова налічує більш ніж півмільйона лексичних одиниць, і щоденно її лексичний склад поповнюється приблизно на п'ятнадцятьма

новоутвореннями. Дослідження процесу появи та функціонування новоутворень залишається надзвичайно актуальним через нечуваний сплеск інформаційних технологій, електронних винаходів, що урізноманітнюють способи спілкування в соціальних мережах. Неологія виявляє нові слова та встановлює їхнє значення, аналізує причини їхньої появи, вивчає процеси формування та деривації та проводить лексикографічну обробку, фіксуючи в словниках та затверджуючи значення. Цей процес фіксації неологізмів та поширення серед носіїв мови є нескінченним, оскільки науково-технічний поступ людства зупинити неможливо. Нині активно складаються словники галузевих неологізмів та видаються додатки до тлумачних словників. За останні десятиліття видано словники Барнхарта, що зафіксували близько 50 000 нових слів та значень. Видано низку однотомних додатків до словника Вебстера, де сумарна кількість неологізмів становить більше 30 тисяч неологізмів. Значним досягненням англійської лексикографії є випуск чотиритомного додатка до Великого Оксфордського словника під редакцією Р.Бьорчфільда, який містить більше 60 000 словникових статей та більше півмільйона ілюстрованих прикладів. Так само актуальними залишаються питання адекватного перекладу неологізмів та удосконалення їхнього перекладу українською мовою.

Останнім часом з’явилася низка цікавих досліджень, у яких розкриваються різні аспекти неології як нового та перспективного напряму сучасних лінгвістичних досліджень. Нові поняття постійно входять в життя, вимагаючи нових слів для їхнього означення. Однією з невирішених проблем неології є проблема самого терміну неологізм. Утворення неологізмів зумовлене також когнітивним фактором, тобто пізнавальною діяльністю людини, спрямованою на відображення навколишнього середовища й

усвідомлення свого місця в ньому, необхідністю називати нові об'єкти та явища, які осмислив і вичленив у своїй картині світу її носій. Нова лексика відтворює знання та набутий досвід, характерний для англомовного суспільства за час найбільш інтенсивного розвитку науки й техніки, високих технологій, ускладненості всіх сфер політичного, суспільно-економічного та культурного життя його членів. Такі підходи до вивчення неологізмів є достатньо продуктивними, але визначальними є деривaційні моделі словоскладання та афіксального утворення неологізмів. Цей процес освіжає та оновлює мову, приводячи її у відповідність до потреб людства та цивілізаційних змін. Вивчення системи словотворення англійської мови, її компонентів, ступенів їхньої активності, продуктивності та варіативності є надзвичайно актуальним, так само як і вивчення запозичень як джерела неологізмів. Чим вищий ступінь розвитку засобів масової комунікації, тим швидше йде процес адаптації нової лексичної одиниці: do-it-yourself, rent-a-car. Суфікс -ness є продуктивним у створенні іменників від різних частин мови: abroadness. Акронімія, що передбачає утворення слів з ініціальних букв виразу, набуває все ширшого застосування: phat (Pretty Hot And Tempting); не менш розповсюдженим залишається усікання (скорочення слова шляхом видалення його початку, середини або кінцівки, яке, тим не менше, залишається впізнаваним): fave (favorite), blog (web+log мінус we-); деривація, утворення похідного слова або іншої частини мови шляхом афіксації: dollarization, blogger, unabout, break-downable – (здатний розкладатися). Про гнучкість мови говорить словоскладання: twentysomething (a person in his or her twenties); ономатопейя – tick-tock (звук годинника), thumpa-thumpa music. Надзвичайно продуктивним видом скорочення продовжує бути телескопія: spim (spam+IM (instant message)) означає небажані повідомлення в великій кількості, beaulicious (beautiful+delicious), viewtiful (view+beautiful), sexellent

(sex+excellent), administrivia (management+trivia), що означає повторювану одноманітну роботу, adultolescence (adult+adolescence), advertorial (advertisement+editorial), mayhaps (maybe+perhaps).

Питання про прийняття/неприйняття інновації вирішується залежно від характеристик самого неологізму, а саме: наявність у неологізму певних переваг перед уже існуючими; легкість сприйняття й засвоєння. Ідеальним для швидкого прийняття в суспільстві є той неологізм, у якому поєднується максимум інформації з максимумом простоти структури, або неординарна форма, звучання, значення, що обігрується. Чим простіша структура, тим більше у неологізму шансів зафіксуватись у мові.

Ірина ВАКУЛИК

ЩО НОВОГО МИ СПОСТЕРІГАЄМО ПРИ ВИВЧЕННІ ТЕРМІНОЛОГІЇ

Результати пізнавальної діяльності людини закріплюються у колективній свідомості людства за допомогою термінів, із яких складаються майбутні терміносистеми, що є певними фрагментами наукової картини світу у формі національних термінологій. Логічний зміст терміносистем певних галузей є однаковим для всіх національних мов, а мовна форма – план вираження – має суто національний характер і залежить від словотворчих і метафоричних моделей конкретної (національної) мови. Тому особливої актуальності у мовознавчій науці набувають проблеми функціонування термінологій різних галузей знань в аспекті мовних та концептуальних картин світу, поява яких продиктована розвитком суспільства і мови зокрема.

Сучасна лінгвістика вийшла за межі власне-інтегрованого із семантикою і синтаксисом розділу загальної семіотики та перетворилася на загальну теорію комунікації. На сьогодні серед досліджень актуальними є ті, що інтегрують в собі різноаспектність, зокрема етимологічний, дискурсивний та ін. Науковці ведуть дослідження термінології у кількох напрямах: теоретичному, прагматичному і практичному, якими передбачено вивчення природи терміна, його місця в системі літературної мови, співвідношення національних та міжнародних компонентів у сучасних терміносистемах, виявлення синтагматичних відношень за законами лексики і граматики. Прослідковується тенденція до регулярності/нерегулярності творення термінологічних моделей. Номінація термінологічних одиниць відбувається завдяки лінійній сполучуваності мовних складових, які формують чітку дефініцію у структурі сучасних термінів.

Багатство лексичного фонду складається з багатьох мовних систем, і насамперед морфології та словотвору, а термінологія як частина лексики національної мови зайняла окрему лакуну. Поза законами семіотики (як частини кібернетики) така підсистема мови може розглядатися самостійно, як окрема система. І це дуже "зручно", адже для вирішення певного кола питань необхідно вивчати структуру такої підсистеми. І це особливо очевидно в умовах нинішньої діджиталізації, про яку так невтомно говорять дослідники багатьох країн.

Коли йдеться про роль термінології в суспільстві, розглядають нові семантичні та словотвірні явища, процеси, що виникали в ній у різні періоди становлення; аналізують процеси переходу цих явищ і процесів у загальноосвітнє мовлення. Звичайно, неможливо "вписати" всі термінологічні питання в єдину систему лексики. Доводиться рахуватися із новітніми

принципами (експансіоналізму, експланаторності, етноцентризму) і підходами (структурно-семантичними, лінгвокогнітивними, ономасіологічними), які набули популярності у дослідженнях, присвячених вивченню сучасних терміносистем. Тобто виокремлюється комплекс проблем, пов'язаних із різними аспектами термінологічних номінацій, які за допомогою власне розроблених або унаслідуваних механізмів дослідження віддзеркалюють глобальні тенденціїї у різноструктурних мовах. Відтак із урахуванням лінгвальних та позалінгвальних чинників виробляється інструментарій термінознавства. Хотілося б акцентувати увагу також на створенні фонду машинного перекладу у порівняльному аспекті, оскільки прописування алгоритмів для операційної системи є унікальним доробком лінгвістів усього світу – створенні словника-тезаурусу, але це вже аспекти іншого нашого подальшого дослідження.

Oksana ZAKHUTSKA

NAUCZANIE POPRZEZ REALIZACJĘ PROJEKTÓW JAKO NARZĘDZIE CLIL

CLIL (Content and Language Integrated Learning), czyli zintegrowane kształcenie przedmiotowo-językowe, to innowacyjne podejście do procesu edukacyjnego, które stawia przed uczącym się dwa cele: jednoczesne poznanie treści przedmiotowych oraz opanowanie języka obcego, w którym odbywa się nauka (Coyle i in., 2010). Dlatego CLIL oznacza używanie języka obcego lub drugiego jako środka nauczania i uczenia się w przypadku przedmiotów, takich jak matematyka, nauki ścisłe, sztuka lub biznes, na uczelniach podstawowych, średnich i/lub zawodowych.

Standardowo planowana lekcja CLIL powinna zawierać następujące cztery elementy, czyli 4C (Coyle i in., 2010: 41):

- treści (*content*) – nie tylko zdobywana wiedza i umiejętności, ale również ich osobiste użycie i kreowanie;
- komunikacja (*communication*) – by uczenie się treści poprzez język było skuteczne, sam język musi być dostępny dla ucznia; bez tego elementu nie będzie możliwa interakcja między uczniem a nauczycielem i między samymi uczestnikami procesu edukacyjnego;
- kultura (*culture*) – świadomość powiązań międzykulturowych, obecnych w każdym języku;
- myślenie (*cognition*) – treści przedmiotowe są powiązane z uczeniem się i myśleniem – procesami, które wymagają wsparcia językowego (analiza treści pod względem wymagań językowych).

Bardzo popularną strategią przyjętą w CLIL jest Project-Based Learning, innymi słowy – nauczanie poprzez realizację projektów, która pozwala uczniom i/lub studentom pracować głównie w parach lub grupach z rówieśnikami, aby tworzyć produkty, często cyfrowe, takie jak plakaty, blogi lub inne artefakty w wyniku pracy zespołowej do zaprezentowania nauczycielowi i reszcie klasy czy zespołu.

Wyróżnia się pięć podstawowych cech nauczania poprzez realizację projektów (Thomas, 2000, 3-4):

1. Centralność (*centrality*): projekty realizowane w ramach nauczania tego typu mają kluczowe znaczenie dla programu kształcenia.

2. Pytanie motywujące (*driving question*): projekty powinny skupiać się na zagadnieniach lub problemach, które „prowadzą" uczących się do poznania centralnych pojęć i zasad przedmiotu i zmagania się z nimi.

3. Konstruktywne badania (*constructive investigations*): podstawowe działania podjęte przez uczniów/studentów w ramach projektu muszą przyczynić się do kształtowania się i utrwalania nowej wiedzy.

4. Autonomia (*autonomy*): projekty są w dużym stopniu prowadzone przez samych uczniów/studentów.

5. Realizm (*realism*): projekty są realistyczne lub autentyczne, a nie typowo szkolne.

Nauczanie poprzez realizację projektów w szerokim zakresie wykorzystuje badania naukowe prowadzone przez studentów wspierane przez technologię i współpracę. Uczniowie/studenci są zaangażowani jako aktywni uczestnicy procesu edukacyjnego, wyznaczania własnych celów uczenia się i tworzenia znaczących relacji poprzez własne doświadczenia, zdobyte w badaniach rzeczywistych problemów. Uczący się dostają pytanie motywujące, które zapoczątkowuje długoterminowe, autentyczne badania. Następnie za pomocą dowolnego narzędzia poznawczego, np. Internetu, działania badawcze prowadzą do wymiernych efektów, aby wspomóc proces dociekania, który wymaga wszelkiego rodzaju współpracy ze społecznością akademicką, która może obejmować rówieśników, nauczycieli lub członków społeczeństwa.

Wykorzystanie PBL z technologiami pozwala na wdrożenie Computer Assisted Language Learning (CALL) – poprawiania umiejętności językowych przy użyciu komputera, co jest zalecane przez Komisję Europejską i Radę Europy ze względu na jego potencjał w odniesieniu do CLIL i ogólnie do nauki języków (European Commission, 2014). W szczególności jako przykłady CALL można wymienić: autentyczne materiały w języku obcym, takie jak klipy wideo, animacje flash, webquesty, podcasty, webcasty, wiadomości itp.; środowiska online, w których uczniowie/studenci mogą komunikować się z osobami posługującymi się językiem obcym za pośrednictwem poczty elektronicznej, tekstowej komunikacji

komputerowej, mediów społecznościowych lub konferencji głosowych/wideo; narzędzia do nauki języków (aplikacje online lub oprogramowanie) do fonetyki, wymowy, słownictwa, gramatyki i in.

Zalety nauczania poprzez realizację projektów obejmują m.in.:

- integrację uczestników, rozwój umiejętności współpracy i życia w grupie rówieśniczej,
- rozwój poznawczy, emocjonalny i motoryczny, także w języku obcym,
- możliwość wykorzystania wiedzy z innych przedmiotów, a także wiedzy i umiejętności pozaszkolnych,
- możliwość wdrażania własnych pomysłów dotyczących realizacji projektu,
- powstawanie korzystnej atmosfery, spontanicznych rozmów oraz wymianę własnych doświadczeń i dzielenie się dobrem wspólnym,
- słabsi uczniowie uczą się od zdolniejszych,
- nauczyciel lepiej poznaje uczniów, ich predyspozycje, zamiłowania, zdolności i talenty.

Do wad można natomiast zaliczyć:

- ta metoda pracy nie angażuje wszystkich uczestników,
- trudno sprawdzić, którzy uczniowie/studenci realnie rozwiązywali sami konkretny problem,
- projekty wymagają czasu i są pracochłonne,
- tendencja lepszych uczniów do dominacji i niedopuszczaniu do głosu słabszych,
- problemy na poziomie organizacji pracy, podziału i przydziału zadań,
- wymaga od nauczyciela/wykładowcy większych nakładów czasowych

References

Coyle, D., Hood, P., Marsh, D. (2010). CLIL: Content and language integrated learning. Cambridge: Cambridge University Press.

Thomas, J. W. (2000). A review of research on project-based learning. San Rafael, CA: Autodesk Foundation.

Неля ЗУЄНКО

РЕТРОСПЕКТИВНИЙ АНАЛІЗ РОЗВИТКУ ПОГЛЯДІВ ПЕДАГОГІВ НА КОМУНІКАТИВНУ КУЛЬТУРУ ОСОБИСТОСТІ

Створення умов для розвитку і самореалізації кожної особистості, виховання у неї комунікативної культури є необхідною умовою інтеграції молодої людини у соціальні, природні та виробничі процеси. Концепція комунікативної культури виникла як логічний розвиток попередніх теоретичних форм рефлексії людського спілкування, проблеми, яка є постійним супутником соціальної філософської теорії протягом усієї історії її існування.

Комунікативна культура – один із наріжних генеративних аспектів людської цивілізації, яка сформувалася та існує саме завдяки комунікації між її членами. Таким чином, комунікація постає важливим аспектом культури, як і культура – важливою умовою реалізації комунікації. Соціальний розвиток особистості поза комунікацією, без співпраці й діалогу неможливий.

Комунікація як одна із головних складових культури перебуває в одному смисловому ряду з близькими за змістом поняттями “взаємодія” (взаємини), “людські стосунки”, “взаємообумовленість”, “взаємовплив”.

Г. Сковорода вважав, що життєвий успіх людини залежить не стільки від її різнобічних здібностей та талантів, скільки від її ставлення до інших людей, від працьовитості, доброчесності, сумлінності, вміння володіти собою, спілкуватися.

К.Д. Ушинський вважав, що взаємини вихователя і вихованців мають вирішальне значення і впливають на ефективність навчально-виховного процесу, коли важливим у цьому процесі є навчання дітей рідної мови, формування у них комунікативної культури, що має на меті розвиток "природженої душевної здібності, яку називають даром слова", введення дітей у свідоме володіння скарбами рідної мови, пояснення їм логіки цієї мови, що сприяє формування у дітей соціальних та комунікативних якостей.

М. П. Драгоманов також вважав, що мова, будучи ознакою нації, є способом морального зв'язку між людьми, тому вона не може бути лише засобом навчання, а постає і його змістом, матеріалом для розумового, морального й естетичного розвитку особистості.

Подібним чином важливою ознакою культурного розвитку І. Огієнко вважав знання рідної мови, оскільки людина, яка не вивчила "своєї соборної літературної мови, не може зватися вповні інтелектуальною, бо бракує їй найважливішої й найбільшої частини духовної культури". Тому І. Огієнко розробив поради щодо розвитку комунікативної культури школярів: спілкуючись між собою, "середньошкільна молодь" мусить конче виправляти "один одному помилки супроти літературної мови", "збільшувати культуру своєї літературної мови".

С. Русова також обстоює думку, що основоположним у становленні особистості дитини є формування у неї громадянських, соціальних, комунікативних якостей, коли мета школи – це "привчити дитину до життя, розуміти його, знайти в ньому своє місце, розвинути думку й мову учня". На думку С. Русової, національне виховання, яке гармонійно інтегрує людину в життя рідного народу, поступово формує у вихованців усі компоненти духовності, соціальної культури, яка передається дітям від батьків, прадідів, збагачується в умовах сучасного буття націй. При цьому головними якостями

людини, що виражають її ставлення до колективу, інших людей, є патріотизм, доброта, людяність і вимогливість.

Спрямованість на формування комунікативних якостей вихованців у контексті взаємовідносин у колективі є наріжним у педагогічній системі А. С. Макаренко, який наголошував на особливій цінності людського колективу у процесі формування гармонійної особистості. Тому ефективна організація відповідної комунікації у цьому колективі педагог вважав одним із головним моментів побудови своєї педагогічної системи. Відтак, комунікативну культуру у колективі вихованців визначають стиль і тон колективу, відмінними ознаками яких "мажор" (постійна енергійність, радісний настрій, відсутність конфліктності, похмурості, невдоволення на обличчі), відчуття власної гідності (проявлятися у привітному ставленні до інших, у ввічливості, в умінні приховувати поганий настрій), вміння відчувати тих, хто знаходиться довкола, та здатність діяти на основі цих відчуттів, звичка гальмування (контроль емоцій, звичка поступатися товаришеві, припинити суперечку, стриманість у словах, руках, діях).

Відтак, аналіз наукових джерел стосовно проблематики дослідження дозволяє дійти висновку, що протягом історичного шляху розвитку людської цивілізації виявляється розуміння консолідуючої ролі спілкування, комунікативної культури у розвитку людини.

YOUNG RESEARCHERS

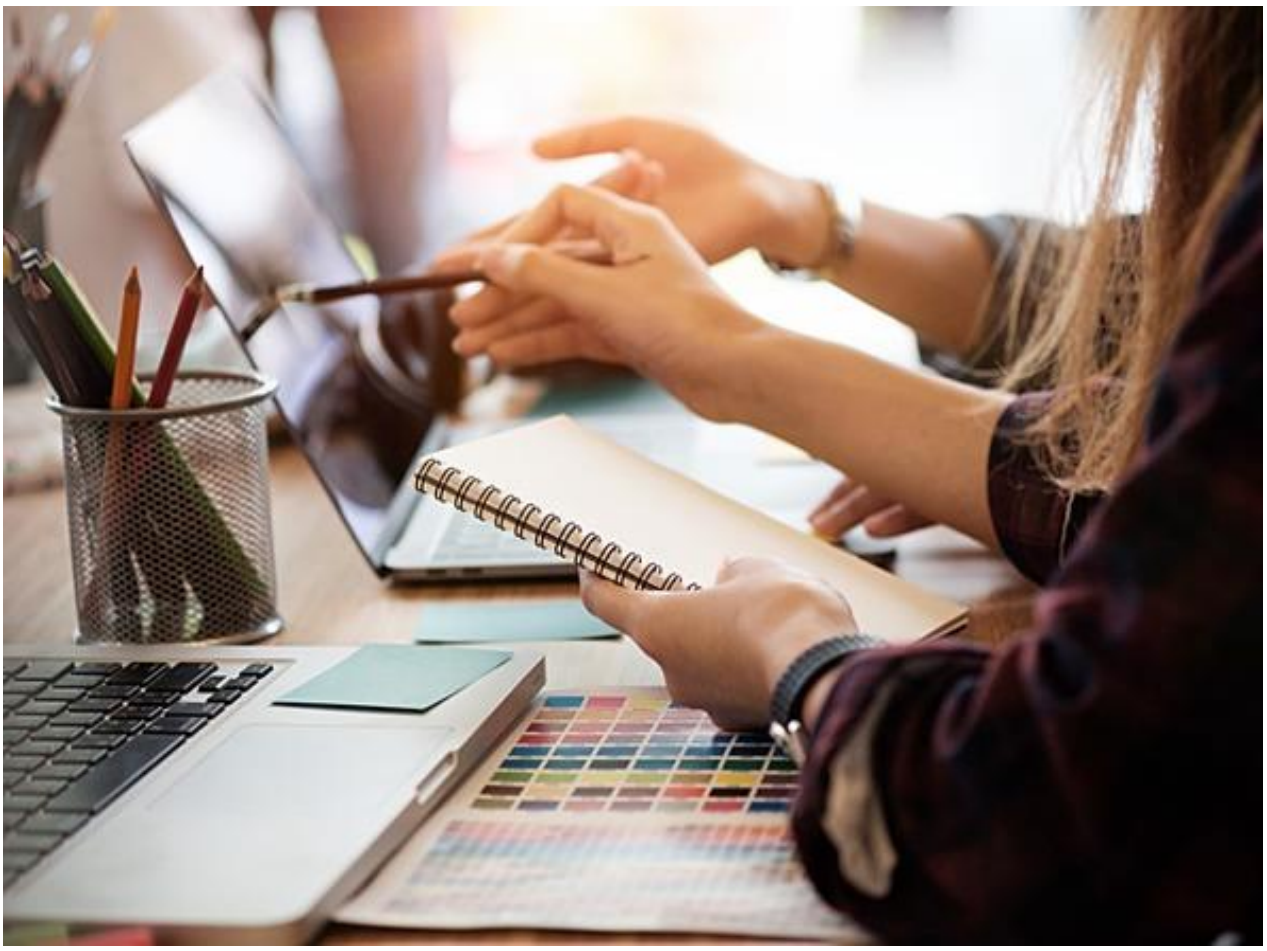

Source: *Research Live*

Ліін ШЕНЬ

КУЛЬТУРОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ ПЕРЕКЛАДАЧІВ У КИТАЇ

Переклад є таким видом діяльності, який завжди пов'язаний також із соціокультурними аспектами. Тому в університетських програмах підготовки перекладачів більшою чи меншою мірою враховуються культурологічні особливості як вихідної, так і цільової мов, з якими працюватиме у майбутньому перекладач. З іншого боку, варто зважати на те, що витоки освітньої традиції Китаю історично грунтуються на традиціях китайської культури. Без розуміння культурного впливу на освіту неможливо осягнути освітні традиції та освітні ідеї Китаю (Mingyuan Gu, 2006). У китайській культурі є прекрасні традиції, які можуть гармонійно поєднуватись із сучасними течіями та сприяти модернізації освіти.

Мова є носієм культури, її органічним складником. Оскільки різні мови «вбудовані» в різні культури, перед перекладачами постає завдання відображати під час перекладу культурний контекст. Слова містять національно-культурні елементи, тому інколи непросто відтворити цільовою мовою культурологічний відтінок слів, особливо тих, які відображають предмети і явища матеріальної культури. Рівень міжкультурної свідомості перекладача та ступінь розуміння ним культурних контекстів безпосередньо впливають на якість перекладу. Отже, під час перекладу перекладач має враховувати не тільки мовні, а й культурні особливості обох мов.

Варто зазначити, що, коли культура вихідної мови близька до культури мови перекладу, перекладач може обрати стратегію одомашнення. Коли культура вихідної мови значною мірою відрізняється від культури мови перекладу, може бути обрана інша стратегія – очуження (Chen Wen, 2018).

Таким чином відбувається комунікація між культурами. Крім того, різні культурні явища можуть зумовити використання різних стратегій перекладу. Наприклад, це стосується відмінностей між західною та китайською культурами, які роблять доцільним застосування різних способів перекладу.

На думку Yijun Guo, відтворення значення вихідного тексту у цільовому є невід'ємною частиною перекладу як під кутом зору теорії, так і в аспекті прагматики. Тому, як вважає науковець, витончене розуміння природи, стратегій і закономірностей передачі на основі значень у перекладі є основоположним для аналізу та вивчення перекладу, оцінки його якості та навчання перекладу (Yijun Guo, 2011). Спираючись на три типи значень (досвід, міжособистісні та текстові значення) у системній функціональній лінгвістиці, він пропонує свою інтегровану модель відтворення цих типів значень у цільовій мові. Модель проілюстрована реальними прикладами перекладу з китайської на англійську.

Зважаючи на те, що майбутні перекладачі, безумовно, будуть виконувати переклади, пов’язані не тільки з матеріальною, але й з нематеріальною культурою, науковці пропонують не оминати увагою під час навчання перекладачів також цей культурологічний аспект. Зокрема, Shaohui Zheng демонструє на прикладі перекладу нематеріальної культурної спадщини Гуанчжоу з китайської на англійську мову, що вдалий переклад може стати важливим способом популяризації культури та пробудження усвідомлення охорони нематеріальної культурної спадщини у всьому суспільстві. Перекладачам пропонується під час перекладу об’єктів нематеріальної культурної спадщини Гуанчжоу, щоб гарантувати, що переклад може зберегти культурні особливості мови оригіналу та бути зрозумілим і прийнятим читачами цільової мови, поєднувати стратегії перекладу одомашнення й очуження. Доцільним відзначається гнучке використання таких способів:

дослівний переклад, дослівний переклад плюс транслітерація, дослівний переклад плюс пояснення, транслітерація плюс пояснення, транслітерація плюс категорії слів, транслітерація плюс внутрішньотекстові пояснення та транслітерація плюс вільний переклад. Це дослідження може використовуватись як приклад у навчальному процесі (Shaohui Zheng, 2021), адже є багато прикладів, коли дослівний переклад не має сенсу.

Останнім часом практики акцентують увагу на тому, що діяльність з перекладу впливає на обмін знань між представниками різних культур в китайських багатонаціональних підприємствах. Вони зауважують, що, хоч переклад визнається важливим інструментом для багатонаціональних компаній для посилення міжнаціонального потоку знань, проте цьому аспекту важливості перекладу приділяється ще недостатньо уваги і в наукових дослідженнях, і в процесі підготовки перекладачів.

Розглядаючи культурологічні відмінності між китайською та іншими культурами й констатуючи, що вони можуть зумовлювати труднощі у пошуках відповідників для певних слів, варто зауважити, що такі ускладнення можуть виникати не тільки під час перекладу з китайської на інші мови, а й у зворотньому перекладі. Наприклад, північноамериканський термін «міленіали» є прикладом західної культурної специфіки. Того значення, яке уособлюється у цьому понятті, в Китаї не існує, адже у Китаї покоління рахуються в основному за десятиліттями. Пошуки відповідників у перекладах з китайської мови на англійську й навпаки можуть бути інколи значним викликом для перекладачів, оскільки ці мови дуже різні. Різні слова можуть означати різні речі з огляду на контекст, і знайти вдалий варіант перекладу може бути неймовірно складним завданням.

Мистецтво перекладу є всеосяжною сферою навчання, яка вимагає не лише грунтовної двомовної основи та розуміння теорії перекладу, а й багатих

знань інших суміжних галузей навчання, таких як лінгвістика, література, літературна критика, семантика, семіотика, прагматика, комп'ютерна і нечітка теорія тощо, а також багата перекладацька практика. Принцип міжкультурного обміну базується на таких фундаментальних дисциплінах, як лінгвістика, антропологія, соціологія, інформатика та комунікації, психологія тощо.

Завдяки викладанню перекладу у поєднанні з курсами інших наук китайські студенти-перекладачі не тільки ґрунтовно вивчають іноземну й рідну мову, але й поглиблюють своє розуміння двох мов і двох культур. У процесі перекладу цінним є також те, що завжди можна дізнатися щось нове не тільки про іншу культуру, а й про свою власну. Основу програм підготовки перекладачів спрямовано на вивчання фундаментальним теоретичним знанням й оволодіння практичними уміннями та навичками, необхідними для перекладу, але не менш важливим є також навчання студентів розумінню культурних особливостей різних культур. Перекладачі повинні володіти обома мовами, але пам'ятати про культурні відмінності, адже це так само важливо для досягнення адекватності перекладу.

Література

Chen Wen. (2018). Studies on Domestication and Foreignization in China's Publicity Translation – Based on White Papers within the 13th Five-Year Plan Period. Master's Thesis, Dalian University of Technology.

Mingyuan Gu. (2006). An analysis of the impact of traditional Chinese culture on Chinese education. *Frontiers of Education in China,* 1(2),169-190.

Shaohui Zheng. (2021). A Study of the Chinese-English Translation of Culture-specific Items in Publicity Texts of Guangzhou's Intangible Cultural Heritage. *Theory and Practice in Language Studies,* June 2021. Vol. 11, No. 6, 749-755.

Yijun Guo. (2011). Towards Reconstructing a Meaning-Based Model for Consecutive Interpreting: A Case Study of Chinese into English Press Conference Interpretation in China. *Book of Abstracts. Translata 2011*. Innsbruck, May 2011, 83-84.

Bohdan ABAKUMOV

BORROWINGS OF FOOTBALL TERMINOLOGY IN INTERCULTURAL COMMUNICATION

Acquisition of the foreign words is a continuous and natural process of the language development. It is common knowledge that of all language system components, vocabulary is the most open and inclined to changes due to language contacts. Back in 1808, William Dwight Whitney noted that a lexical borrowing mediates most of the other contact-related changes phonological and morphological while the prior scope of lexical lending is the peripheral category of the vocabulary including branch terminology and proper names. The need to attract new alien elements arises when interlingua tendencies to their display coincide with own internal needs and capabilities of a particular language.

The beginning of the 21st century is characterized by the increasing of the new sport terms and semantic structure changes of the linguistically adopted ones. The reason for the emergence of the new lexical units lies in the fact that new sport realities outnumbered the amount of the equivalents for them in the Ukrainian language. Therefore, the number of foreign sport lexis is constantly rising and the mass media greatly contributes to its diffusion. Styshov agreed on this point and also said that «in the 80s and 90s of the 20th century the amount of new sport terms had increased both in the mass media and spoken language. Moreover, ones that had

been adopted before changed their semantic structure. It happened due to the participation of Ukrainian sportsmen in the world championships and the mass media coverage of those competitions».

There are a lot of sport terms derived from different kinds of sport in the discourse of the Ukrainian Internet mass media. The most frequently used are football terms as this game is extremely popular in Ukraine.

We can divide the football terms retrieved from the online media into such lexical-semantic subgroups:

– names of team members: *коуч* (EN coach), *рефері* (EN referee), *вінгер* (EN winger), *центрбек* (EN center back), *хавбек* (EN half-back), *бек* (EN back), *голкіпер* (EN goalkeeper) or *кіпер*, *центрфорвард* (EN center forward), *форвард* (EN forward), *страйкер* (EN striker), *стоппер* (EN stopper), *плеймейкер* (EN playmaker), *джокер* (EN joker), наприклад: «*Коуч* киян замовчує те, про що говорить *тренер* «Яблонця»» (UA. Футбол, 05.10.2018); «Тренерську діяльність новий *коуч* «Карпат» розпочав із молодіжкою «Бенфіки»» (ТСН Проспорт, 16.08.2018) «Гравець побачив перед собою пряму червону картку за те, що на думку *рефері*, навмисне затягував час» (ТСН, 14.10.2018) «*Вінгер* збірної України та англійського «Вест Хема» Андрій Ярмоленко відповів на заклик функціонера київського «Динамо» Миколи Несенюка спілкуватися лише українською мовою» (ТСН Проспорт, 17.10.2018); «Ось такий шлях проробив *центрбек* з УПЛ через усю Європу до регіонал-ліги Австрії» (UA. Футбол, 26.01.2018); «Як і вищезгаданий *хавбек*, у Казахстані опинився і Андерсон Сантана, але він перейшов у стан діючого чемпіона країни» (UA. Футбол, 26.01.2018); «На 32-й хвилині матчу 23-річний *бек* полетів в підкат прямою ногою, за що отримав заслужене видалення» (UA. Футбол, 11.10.2018);); «33-річний капітан чилійської команди в матчі проти Португалії взяв удари Рікарду Куарежми, Моутінью і Нані, таким чином повторивши

рекорд легендарного *голкіпера* Олександра Шовковського» (Коментатор, 29.06.2017); «А на 19-й після шикарного пасу Карела Поборскі за спини захисникам, українець втік на побачення з *кіпером* «Порту» Руєм Карреєю» (UA. Футбол, 12.02.2016); «Схема 3-5-2 з *вінгером* в якості одного з опорників і двома *центрфорвардами* була моторошно незбалансованою» (UA. Футбол, 16.10.2018); «*Форвард* забив Свазіленду у матчі 3-го туру відбору на Кубок африканських націй» (ТСН Проспорт, 12.10.2018); «З одним з найкращих *страйкерів* світу» – підписав Кравець англійською мовою» (ТСН Проспорт, 15.06.2018); «Зривів багато, в якому б варіанті пара *стопперів* не виходила» (UA. Футбол, 07.11.2016); «Основним гравцем команди є надзвичайно витончений *плеймейкер* Мітчел Вайзер» (UA. Футбол, 07.11.2016 «Динамівець став *джокером* Андрія Шевченка» (ТСН Проспорт, 11.06.2017); «Однак у «Жиліни» був свій *джокер* – Вілліам. На останніх хвилинах матчу він розібрався із захисниками та пробив Непогодова» (ТСН Проспорт, 06.08.2018);

– names of hits and passes, these are such anglicisms as *гол* (EN goal), *асист* (EN assist), *пас* (EN pass), *пенальті* (EN penalty), *корнер* (EN corner), *аут* (EN out) (Словник футбольних термінів). For example: «40-річний Дрогба забив *гол* гарматним ударом зі штрафного» (Главком, 20.10.2018); «5 років тому Арсенал забив неймовірний *гол* Норвічу» (Champion.com.ua, 19.10.2018); «Двічі в «будиночок» і чотири обіграних. Найефективніший *асист* вихідних в Україні» (UA. Футбол, 19.08.2018); «Активний матч з *асистом* прострілом з флангу проти «Гоу Ехед Ілз» (2-0) одразу перед від'їздом до збірної, став його останнім вдалим в сезоні» (UA. Футбол, 17.06.2015); «Бернарду Сільва на 54-й хвилині після *пасу* у виконанні Давіда Сільви змусив воротаря гостей вдруге діставати ігровий знаряд з сітки власних воріт» (ТСН Проспорт, 20.10.2018); «На 49-й хвилині матчу «Зоря» зрівняла рахунок. Владислав Кабаєв був

збитий Миколою Матавієнком і суддя поставив *пенальті*» (Українська правда, 07.10.2018).

The analysis of the foreign lexemes retrieved from the contemporary Ukrainian online newspapers proved that football terms of English origin are widely spread in the Ukrainian sport lexis. The main reason for this is globalization process worldwide, the elevation of sport activities in Ukraine and increasing role of the mass media in the Ukrainian society. There is a need for further research of the lexical borrowings in the discourse of the journalistic style of the contemporary Ukrainian language as the amount of the foreign words is getting bigger daily.

Богдан АНДРУСИК

РОЛЬ КОГНІТИВНО-КОМУНІКАТИВНОГО ПІДХОДУ В ОПТИМІЗАЦІЇ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

С. Шатілов у своїй творчості розробив когнітивний підхід. Запропонував концепцію комунікативного пізнання та культурного простору у викладанні іноземної мови. Комунікативну складову цього поняття автори розглядають через прийоми навчання, які мають забезпечити інтерактивне, особистісне та мотиваційне спілкування учнів на уроках іноземної мови. Пізнавальний компонент передбачає свідоме засвоєння учнями культурно-регіональних інформаційно-мовних матеріалів. На думку С. Шатілова та його послідовників, навчання пізнавального спілкування іноземною мовою може найбільш повно реалізувати виховний потенціал дисципліни. Поступово зростає інтерес до когнітивного та комунікативного вивчення іноземних мов. Проблема вивчення іноземної мови полягає не в пізнанні реальних мовних

знань, а в перекладі знань про світ. Враховуючи когнітивні аспекти оволодіння іноземною мовою, Леонтьєв наголосив, що, оволодіваючи іноземною мовою, ми пізнаємо внутрішній образ світу та бачення світу крізь призму національної культури, яка є однією з найважливіших складових. На думку О. Леонтьєва, основним завданням когнітивного оволодіння іноземною мовою є навчання орієнтації як носія мови (Леонтьєв, 2006, с. 225). Варто також зазначити, що підхід когнітивного навчання базується не тільки на когнітивній психології, він також базується на принципах свідомості в навчанні та соціально-конструктивістських теоріях, згідно з якими учні є активними учасниками навчання, а не навчання.

Об'єкт навчальної діяльності. Розглянути можливість застосування методів когнітивної комунікації під час навчання іншомовного професійного читання та анотації в нелінгвістичних університетах. Відповідно до Рекомендацій Європейської комісії щодо мовної освіти, нелінгвістичне навчання читання в університетах має на меті досягнення зрілого професійно орієнтованого рівня читання англійською мовою з повним розумінням змістовної інформації в письмових матеріалах, як основним засобом. для подальшої інформації. На початкових етапах вивчення іноземної мови в нелінгвістичному університеті можна розвинути зрілі навички читання іноземною мовою, якщо використовувати методи когнітивного спілкування на основі психокогнітивних моделей для декодування інформації зверху вниз від начальства.

Рівень (фонові знання, читацькі очікування) розпізнавання лексичних і граматичних форм. А. Джонс виділив п’ять ключових понять, що характеризують когнітивні підходи до навчання читанню: схема, інтерактивність, семантична обробка тексту, набір стратегій читання та метакогнітивне усвідомлення (Барабанова, 2007, с. 95).

Комплекс вправ, що враховують індивідуальні та особистісні особливості, когнітивні стилі та стратегії учнів, забезпечують неефективність методів пізнавального спілкування для навчання читанню. За допомогою когнітивно-комунікативного методу навчання іншомовного читання можна скоротити шлях до оволодіння студентами немовних вузів великою кількістю професійної іншомовної інформації, підвищити швидкість і якість її вилучення. Уміння анотувати фахові тексти є однією з вимог програми «Англійська мова для професійного спілкування», згідно з якою навчальні анотації (як рідною, так і іноземними мовами) мають бути спрямовані на формування навичок та вмінь обробляти отриману інформацію.

Найважливішими принципами комунікативно-пізнавальних методів є: принцип загального сприйняття тексту; принцип функції; принцип професійної спрямованості та тематичної наступності; принцип всебічної мовленнєвої діяльності; принцип системності; принцип сформованості. стратегії навчальної діяльності.

Основним методичним принципом навчання анотації є принцип загального сприйняття тексту. Когнітивна психологія продемонструвала, що учні легше сприймають інформацію, якщо уявляють, що він навчатиметься (Солсо, 2006, с. 17). Таким чином, у когнітивно-комунікативному підході аналіз починається з усього тексту з метою визначення його макроструктури, яка втілюється учнем у текстову матрицю. Після того, як текстова матриця складена, починається робота з її лексичними та граматичними одиницями, заохочуючи учнів відгадувати мову на основі контексту. Функціональні принципи розкривають функції, які виконує текст у рамках мовленнєвої діяльності При анотуванні професійних текстів дуже важливим є сприйняття тексту «від функції (змісту) до засобу» з урахуванням як розуміння функції, яка використовується для комунікативної поведінки, так і жанрово-стильового

позиціонування тексту. З вищесказаного можна зробити наступні висновки. Останнім часом завдяки впровадженню різноманітних технологій навчання постійно посилюється процес вивчення іноземної мови в коледжах та університетах. Великий потік інформації потребує використання таких методів навчання іноземної мови, які можуть дати студентам вичерпні знання за короткий проміжок часу, особливо на професійному рівні вивчення мови, забезпечити високий ступінь засвоєння та закріплення матеріалу на практиці. , стимулюють інтелектуальний і моральний розвиток, потенційні можливості для критичного мислення. Цим сучасним вимогам відповідають методи когнітивного спілкування у навчанні іноземної мови.

Nataliia BABYCH

DIPLOMATIC LANGUAGE AS SPECIAL SLANG

Quite often one hears that slang is the language of young people, but now the interpretations of the word have expanded and its varieties are increasing. Yana Ostrovskaya in her research gives the meaning "slang words or expressions; a colloquial version of a particular social or professional group." Performing an important nominative-communicative function, they accurately name a part of a product, a link in a technological process or a certain concept and thus contribute to better mutual understanding (Ostrovskaya).

Diplomacy refers to interacting with others in a way that fosters good relationships. It involves tact and skill in handling interpersonal communication so that good relationships are maintained and there are no bad feelings. Being diplomatic involves using phrases to soften our statements when we deliver bad news or negative judgments (Kashchyshyn, 2017).

Diplomacy, as a term, has been used in the modern sense since about the 17th century, but as a social institution, with its own language, is much longer. The oldest example of diplomatic language is the peace and friendship agreement made around 2400 BC between the kingdoms of Ebla and Gamazi (Mesopotamia). Kashchyshyn, 2017, shows the examples of greetings: *"…Ikbar-Damu, King of Ebla, brother of Zizi, King of Hamazi; Zizi of Hamazi, brother of Ikbar-Damu, King of Ebla…"*

This wording and manner of naming oneself may seem old-fashioned, but over the years this form has simply received a different verbal coloring*: "His Majesty the King of Belgians, … … Her Royal Highness the Grand Duchess of Luxembourg, her Majesty the Queen of the Netherlands"* (2017).

The form may be different, but the essence has not changed through the millennia (Kashchyshyn, 2017). Diplomatic speech remains a model of grace, politeness, conservatism, and ritualism. Diplomatic language has a complex and contradictory nature. Indispensable features of this form of communication are precision, cliché, clarity on the one hand, and deliberate ambiguity, innuendo, heavy reliance on background information, and the importance of prior knowledge on the other. The constant need to combine the incongruous, clarity and innuendo, word and silence requires diplomats to work diligently.

Nothing is more graceful and detailed than the language of diplomacy, verbal or nonverbal. Activity or lack thereof, words or silence – everything has meaning and purpose here.

Broadly speaking, social communication in diplomacy includes verbal and nonverbal elements. Often nonverbal messages have more content than verbal ones. Diplomatic nonverbal speech includes a wide range of elements, from gestures to military manipulation. For example, the features of a handshake during a greeting are a metaphor to help determine the level of an interstate meeting, bringing the

language of personal relationships into the international arena. The place and format of the meeting, even the shape and design of the negotiation table show prestige, and the composition and level of the delegation can greatly influence the outcome of agreements.

In all the above-mentioned modes of conveying information in the diplomatic sphere, one common element that helps diplomats to express opinions, *to influence*, *to denounce, to hint*, and *to veil* as a metaphor. Since diplomacy uses different modalities to convey information, we can argue that in addition to traditional, verbal metaphor, there are other modalities that function on the edge of different modalities (Kashchyshyn, 2017). These modalities include images, photos, icons, gestures, sounds, written signs, oral signs, etc. This combination of modes of communication in the diplomatic sphere can be seen in the microblogging genre on Twitter, where opinions are expressed through both words and photos, or images. Such words are artfully linked to illustrations and have a greater impact on the audience.

Consequently, the features of diplomatic language are the observance of a strict tradition of presenting information and diplomatic etiquette, logicality, the use of terms, clichés, special syntactic constructions. Despite the demanding nature of diplomatic slang, emotional language has always been an inseparable part of diplomatic communication, and the very combination of emotionality and strictness and clarity has contributed to the special kind of communication inherent in diplomacy. The institutional nature and cliched nature of diplomatic language today is still skillfully combined with the emotionalism of statements, and the word remains the main thing, despite the constant search for new ways of influencing and confronting it.

References

Kashchyshyn, N.S. (2017). Emotivity as an Inherent Discursive Category of Modern English language Diplomatic Discourse.

https://www.apiph.vnu.edu.ua/index.php/apiph/article/view/172/166

Kashchyshyn, N. S. Osoblyvosti Dyplomatychnoi Movy: Istoriia Sohodennia. http://everest-center.com/blog/osoblivosti-diplomatichnoyi-movi-itoriya-i-sogodennya

Using Diplomatic Language

https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&url=

Ostrovskaya, Y. Професійний сленг. Що воно таке та з чим його їдять?

Алла БАМБУРА

МОНОМІАЛИ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ ДЛЯ БІЗНЕСУ

Розвиток кожної сфери в сучасному світі призводить до того, що ми повинні шукати креативні рішення. Так як сфера бізнесу є актуальною, як ніколи, потрібно використовувати всі ресурси для спрощення та детального розуміння цієї теми. З метою і поглибленого вивчення бізнес термінології, яка є надзвичайно подібна до алгебраїчного виразу, що зазначає у своїх працях Чайка О.І., було прийнято рішення ввести в термінологію нову одиницю, що вужче і детільніше описуватиме поняття терміну у певній сфері. Так було обрано створення бізнес-мономіалів. Перша частина бізнес – є очевидною, адже сфера практичного застосування саме у бізнесі. І, звичайно, мономіал, адже він є практичнішим, ніж сам термін.

Термін має в собі десятки значень. Мономіал – це ж актуальність сучасного світу, конкретика та практичне застосування, яке має ряд переваг (спрощене вживанння, детальніше розуміння, легше застосування та записання мовою програмування). Зважаючи на новітні підходи до вивчення й

аналізу термінів у різних термінологічних системах доцільно класифікацію О. Чайки (Chaika, 2018, 2-4).

Мономіал – це термінологічний вираз, який є поєднанням змінної (-их) і констант(и) – одного або більше сполучень / кластерів, що утворюють сталий термінологічний вираз як нероздільну сполуку й можуть бути поєднані сполучниками і / й / та й чи / або, щоб утворити терміносполуку за вимогами конкретної галузі знань (Chaika, Zakatei, 2019, 102; 4). Тобто значення значно вужче, а тому і практичніше. Якщо говорити про термін, то існує низка дефініцій, а також чимала розбіжність у думках науковців щодо його визначення, що навпаки ускладнює роботу та застосування такої одиниці. Зважаємо, що існують тендеції перетину різних областей знань. Наприклад, психолінгвістика, лінгвокультурологія та медіалінгводискурсологія.

При цьому мономіали вважаємо синтакчиною затвердженою конструкцією на основі узгодження, прилягання та керування, тобто прослідковується філологічний підхід до трактування цих одиниць. В цей самий момент мономіали є поєднані з алгебраїчним виразом, відповідно до змінної. Тобто лінгвістичні питання та проблеми можна розв'язувати на основі математичних підходів.

Розрізняючи групи мономіалів, зазначимо, що найчастіше застосовуються словесні мономіали, що передають атрибутивне речення (прикметник) або ж прислівники мети. Завдяки мономіалам:

- розуміємо та передаємо значення мети;
- розмежовуємо одиниці використання;
- доповнюємо додаток речення;
- розглядаємо ядро, що найчастіше виступає іменником.

Застосування різних частин мов та різних функціональних особливостей уможливлює групування бізнес-мономіалів у конкретні групи. Спершу ми їх групуємо відповідно до кількості елементів у структурі:

- однокомпонентні (незважаючи чи в однині чи в множині): *microeconomics, net,overheads, patent*;

- двокомпонентні: *financial management, fiscal year, debt outstanding, zombie funds, income statement*;

- полікомпонентні: *gross domestic product, economies of scale, rate of return.*

Двокомпонентність та трьохкомпонентність термінів може варіюватися відповідно до перекладу, але основою є вихідне поняття мовою оригіналу, у нашому випадку – це англійська мова. Наприклад, ***'exchange rate'*** – обмінний курс є двокомпонентним при перекладі на українську мову та англійською включно. При цьому такий термін як ***'withdraw'*** – знімати кошти з рахунку**,** ***'legal tender'*** – законний платіжний засіб, 'p*ayment receipt'* - квитанція про оплату – є мономіалами, але з різними змінними відповідно до цільової мови. При цьому синтаксична структура відображає ключовий елемент, '*receipt*', він є модифікованим ад'єктивом при перекладі українською 'квитанція(яка?) про оплату', при цьому без перекладу, зважаючи на цільову мову, слово *'payment'* не є ад'єктивом, а є іменником, що показує відмінність та багатогранність перекладу термінів.

Розвиток та запровадження мономіалів призвели до утворення мономіальної матриці, де є інформація про ненульований запис, в подальшому ми плануємо провести дослідження, показавши спільність лінгвістичних аспектів та мономіальної матриці, як одного цілого.

На нашу думку, вживання новітніх термінів 'мономіал', допоможе лінгвістам та перекладачам при аналізі мовних аспектів та для розмежування відповідно до синтаксичної будови. При цьому мономіали дотримуються всіх вимог, що є наявні в термінах, встановлені синтагматичні зв'язки.

Мономіли можемо розглядати як прості, складі та складені одиниці, де одні компоненти можуть сполучатись з іншими компонентами на основі граматичних властивостей терміна та позначуваних понять, конкретизуватися залежним елементом у постпозиції чи препозиції . Одночлени є варіативними. Відповідно до праць Чайки (2019 – 2021) такі одиниці є найважливішими в англійському термінологічному корпусі мови.

Мономіал або ж такий термін як поліміал використовується для того, щоб передати прості і складні терміни, в нашому випадку бізнес-тематики.

Вживання мономіалів на противагу термінів (що є структурованими одиницями алгебраїчного виразу) доцільно вживати відповідно до таких аспектів:

- системне ототожнення;

- уникнення тавтології;

- опис ознак і функцій, пов'язаних терміносистем;

- спрощений опис термінів у структурі терміна;

- уникнення використання конструкцій 'термін-терміносполучення', 'термін- абревіатура;

- просунення мовних студій в подальшому.

З точки зору логічного і семантичного поєднання, де компоненти семантично та граматично пов'язані, позначення термінологічних кластерів,

що пов'язані в мономній структурі, значно полегшують використання в цілому.

Література

Chaika, O. (2018). Ukrainian for Law and Portuguese for Law as 'Understudied' Languages for Specific Purposes. In: *International Journal of Philology*, Vol. 1 (11), pp. 118 – 121.

Chaika O. (2019). Binomials in English Audit Terminology. *International Journal of Philology*, 2019, Vol. 10, no 3, Kyiv, NUBIP, pp. 68-73.

Chaika, O., Zakatei, Yu. (2019). Monomials in English for Law, *International Journal of Philology*, Vol. 2 (14), pp. 114 – 121.

Chaika, O. (2019). Audit Monomials and Polynomials in Media. Діалог: *Медіастудії,* 25, 191 – 202. http://dms.onu.edu.ua/article/viewFile/195597/201700

Chaika, O. A Dive for Determinants of Ukrainian and English for Audit and Accounting as Languages for Specific Purposes. Людина. Комп'ютер. Комунікація : збірник наукових праць. Львів: *Вид-во Львівської політехніки*, 2019. 1 електрон. опт. Диск (CD-ROM).

Артем БАРАНІК

ENGLISH AS A MEANS OF INTERNATIONAL MARKETING

The modern world is characterized by the intensive development of broad economic and related scientific relations, so the importance of English is growing in ensuring effective communication.

According to a study by the authoritative organization English Proficiency Index, Ukraine in the ranking of the level of English language proficiency among non-English speaking countries in 2018 ranked only 43rd in the world out of 100

countries surveyed. Among the 32 non-English speaking countries in Europe, Ukraine ranked 28th. The results of research conducted by the organization in 2019 lowered the rating positions of Ukraine to 49th place in the world and 29th in Europe. The index of the level of English language proficiency for Ukraine in this rating is marked as "low".

The economy is one of the determining factors in the direction of development of our state, so its success, in our opinion, depends on the level of training of applicants for higher education in economics. Marketing is an important part of today's world. The value of the products and services that surround us is largely shaped by the efforts of the company's marketing departments. Ukraine needs marketing specialists who have the knowledge and skills to organize business processes to direct the flow of goods and services from producer to consumer.

The growing demand of the market for marketing specialists has led to an expansion of the offer of educational services in this area. The results of the monitoring of the market of educational services have shown that the specialties related to marketing, advertising and public relations are attractive to entrants in foreign Western European and Eastern European free economic zones.

The development of international relations, the active introduction of foreign experience in various spheres of public life and other globalization trends necessitate the formation of higher education in the specialty "Marketing" linguistic, socio-cultural, discussion and strategic competencies. The study of foreign languages is an integral part of the special training of a marketer through the acquisition of linguistic competence and the formation of practical professional skills.

The structure of English-language communicative competence includes: speech competence (listening, speaking, reading, writing); language competence (lexical, phonetic, spelling knowledge); discursive competence; sociocultural and sociolinguistic competence; strategic competence. The higher education student

must be able to communicate orally, understand various information by ear, logically structure and convey their statements, choose effective strategies to solve any problem. The main factors influencing the formation of English-language communicative competence in students are professional orientation, humanistic style of communication, focus on communicative culture as a professional value.

Professional requests for knowledge of foreign languages by marketers are based on modern market requirements. The analysis of vacancies on the leading job search websites showed that the main requirements for marketing specialists in foreign language proficiency are written language proficiency (filling out documents, preparing official letters) and spoken language (telephone conversations, personal meetings with partners).

The system of higher education in Ukraine is reforming the educational process in the direction of approaching the European requirements for the quality of education. Accordingly, the approaches and educational technologies of teaching foreign languages to future marketers are changing. A modern foreign language teacher must have a wide range of teaching methods, which will facilitate the satisfaction of the educational needs of higher education students. He must be informed about modern principles, methods and technologies of teaching; know your students well, their learning styles and preferences in order to be able to choose the most appropriate technologies; be able to adapt generally recommended techniques according to the situation.

The ability to freely read professional literature, communicate with business partners, write and study in English is one of the most important communicative competencies of a modern higher education seeker - a future marketer. Creative and personal characteristics of an educated person with knowledge of at least one foreign language along with its fundamental professional base are important resources for the viability and development of the individual. A foreign language is a means not

only of interpersonal communication, but also of intercultural communication, it serves as a tool through which it becomes possible to establish mutual understanding and interaction between representatives of different linguistic and ethnic communities.

Further research of the perspective in this direction involves the study of the content of the formation of English-language communicative competence and its methodological support.

References

Лилик І. (2017). Портрет професії: маркетолог. *Маркетинг в Україні*, 4, с. 57.

Методи та засоби підвищення мовленнєвих компетенцій з іноземної мови в практичній діяльності майбутніх економістів : колективна наукова монографія / за заг. ред. О. Керекеши. Одеса : *Атлант ВОИСОИУ,* 2017. 147 с.

Artur BRUSLIK

INTERNATIONAL ORGANIZATIONS: TRANSLATION OF ABBREVIATIONS

The term "abbreviation" refers to the process and method of forming abbreviated names for those concepts and realities that were originally known by the expanded structure, and "abbreviation" - the result of such a process. Researchers have an abbreviation as a general tendency of languages to compress the means of expression of information, but the term "abbreviation" in Western linguistics is usually replaced by the term "acronym". Thus, in general, the term "acronym" is used for abbreviated names in two senses: "first, like any abbreviation based on the initial letters or sounds of words of the creative phrase." And secondly, only to such

abbreviations, which are pronounced as whole words, and not as a sequence of names of letters. Relevant examples are: OSCE (Organization for Security and Cooperation in Europe) and TARGET (TransEuropean Automated Real-time Gross Settlement Express Transfer) - The abbreviation TARGET is an example of initial abbreviation with the form, pronunciation and semantics of a single word: English. target - ukr. goal; however, when translating such motivation is lost. The process of creating new abbreviations that are not yet present in dictionaries and reference books in the target language usually consists of two stages, the first of which is the translation of the expanded form of abbreviation, and the second - in the abbreviation of the full translated name. Such a transformation is a tracing. Reproduction of the letter structure of the English abbreviation is also possible and means transliteration. Adding explanatory information means receiving an explication. Tracing, transliteration and explication are the main ways of translating abbreviated names of international organizations and treaties (Semenyuk, 2018, 167).

First of all, there are different types of abbreviations for Ave. Then, the first is a translation with the appropriate abbreviation (PC). The next method is the translation of the full form of a word or phrase (DDT (digital data transmission) - digital data transmission; CRS (Center). For research when there is no corresponding abbreviation in the target language, the translator can select his own abbreviation in the target language for further use in the text.

The third method of translation is transcoding (transcription or transliteration) of the abbreviation. For example, NATO (North Atlantic Treaty). ICAO (International Civil Aviation Organization). There is a tendency to use the recoding of abbreviations that denote an important international organization, but there is no rule as to when to translate in full and when to recode; After that, another method is used according to Karaban, it is the recoding of the full form of the abbreviation (AP) (Associated Press) - Associated Press.

This method of translation uses higher scores when the correspondent is in the form of an acronym or is in complete harmony with the language. In addition, we can use the fifth translation method. This is an introduction to the acronym in the beginning with a general descriptive word. For example, a CD-ROM drive is a CD-ROM drive. The descriptive method is used for English abbreviations that represent concepts in new fields of science and technology that we cannot translate definitively. In this case, we use a brief description of the object or phenomenon (Kitsak, 2018, 91).

The translator should remember that when it is abbreviated, he will always translate it into specialized dictionaries with short word articles and other references. The point is to be able to use them correctly to find the only correct version of a translation in a particular case, as these are the most popular international documents for modern abbreviations that are always in special programs or theme dictionaries. Can be found The translator, therefore, has the opportunity to consult and correct any kind of grammatical structure (Yarova., 2005, 214)

Regardless of cultural issues, to solve the problem of abbreviations, a good translator must have the latest information from our world, read newspapers, magazines, international magazines, consult these online promotions. And, of course, at work, other popular online dictionaries, as previously in these articles, accomplish the difficult task of translating abbreviations.

Another useful thing for a translator is to have a systematic dictionary of abbreviations for the material he is working on. In some cases; Translators can also consult their client, author, or source text for a better explanation of the terms.

In short, the last resort for a translator (especially if he is changing from English to French) is simply to give the abbreviations as borrowed terms, as they appear in the original text. In the age of globalization, the problem of translating acronyms is becoming less relevant due to the increasing vocabulary of modern

information technology. Finally, English seems to be the language of the international world and it is natural that abbreviations are "osmozed" and included in different languages. It is often found with Internet abbreviations and other terms such as Net 2 Phone, CDROM, FAQ, Email, www.

In general, development has had a major impact on the formation of new word units, especially in recent years. The development of new abbreviations in English influences its relation to other languages and the intercultural features of translation.

References

Semenyuk, V. (2018). Abbreviation names of international organizations and agreements when translated into ukrainian, 167.

Kitsak T. (2018). Types and translation of abbreviations, 91.

Yarova L. (2005). Features of translation of abbreviations in international un and unesco conventions and declarations, 214.

Bankole A. (2006). Dealing with Abbreviations In Translation, 1.

Dmytro DANYUK

METHODS OF TRANSLATION OF INTERNATIONALISMS FROM ENGLISH INTO UKRAINIAN

Internationalism are words or compounds that exist in many languages with the same meaning, although designed according to the laws of certain languages.

Regarding the translation of internationalisms, the following can be distinguished: literal translation (transliteration), transcription, descriptive translation and translation by replacing internationalisms with synonyms.

Let us dwell first on the transmission of internationalisms through transliteration. The linguistic form of all constituent parts of internationalisms is much more often transmitted in those words that originate from a language whose spelling system is based on phonetic laws. Translation by transliteration should not be considered as a mechanical substitution of each letter of the word in the source language with the corresponding letter of the translation language. In many cases, a letter may be added or omitted if it does not fully correspond to the sound or spelling system of the target language.

Many internationalisms can be adequately conveyed in the language of translation based on their sound form. This method of translation, called transcription, provides the lexical meaning of many internationalisms derived from English, French and some other languages, the spelling system of which is based on historical or etymological principles.

All languages borrow internationalisms according to their own historically established traditions. As a result, every internationalism, no matter what language it originates from, and regardless of the source language from which it is translated, will have the same linguistic form and structure in the language of translation. So, we are dealing with practical transcription.

The meaning of many internationalisms cannot be conveyed in one word, so descriptive translation is used in this case. In some cases, the internationalisms of the source language in the translation process can be replaced by synonyms of the translation language.

The translation of internationalisms that are complex words is performed in accordance with the language form and structure of their constituent elements.

Here are some examples to clearly demonstrate the peculiarities of the transmission of internationalisms by means of the Ukrainian language: EN *Around the turn of the century steel producers began using furnaces that could make steel*

from leftover scrap instead of using traditional raw material alone. – UA *На початку століття виробники сталі почали використовувати печі, за допомогою яких сталь можна виплавляти із скрапу, а не тільки з традиційної сировини*. In translation, the full internationalism of *traditional* was conveyed with the help of the Ukrainian equivalent. We conclude that the translator resorted to calque in this instance.

EN *As the resistance of the meter is a fixed quantity, the current in accordance with Ohm's Law is proportional to the voltage*. – UA *Оскільки опір даного вимірювального приладу є величина постійна, то, за законом Ома, сила струму пропорційна напрузі*. In translation, the partial internationalism of the meter was transmitted with the help of the Ukrainian counterpart. We conclude that the translator resorted to literal translation.

EN *The furnace can hold five slabs 26.7 metres long*. – UA *Піч вміщає п'ять слябів довжиною 26,7 метрів*. In translation, the partial internationalism of meter was conveyed with the help of the Ukrainian equivalent of meter. We conclude that the translator resorted to transliteration.

EN *The blast furnace has been the principal unit to produce hot metal from iron ore for over 600 years*. – UA *Більше 600 років доменна піч є основним агрегатом для виробництва рідкого металу із залізної руди*. In translation, the partial internationalism of the principal was conveyed with the help of the Ukrainian equivalent of the principal. We conclude that the translator resorted to a synonymous replacement.

EN *A special form of malleable iron, containing virtually no carbon, is known as white heart malleable iron*. – UA *Особливий тип ковкого чавуну, який майже не містить вуглецю, називають білосерцевим ковким чавуном*. In translation, partial internationalism *special* was conveyed with the help of the Ukrainian equivalent. We conclude that the translator resorted to a synonymous replacement.

EN *Power may be considered as the movement of a specific weight at a specific distance in a specific amount of time*. – UA *Потужністю можна назвати пересування тіла певної маси на певну відстань за певний проміжок часу*. In translation, partial internationalism specific was conveyed with the help of the Ukrainian equivalent of *definite*. We conclude that the translator resorted to a synonymous replacement.

Thus, we come to the conclusion that the main ways of transmitting internationalisms by means of the Ukrainian language are approximate translation, transliteration and synonymous replacement. Difficulties are partial internationalisms and pseudo-internationalisms, which do not have similar meanings because they are more numerous, can be mistaken for true internationalisms and misinterpreted.

Referenses

Селіванова, О. (2006). Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія / Олена Селіванова. Полтава : Довкілля-К.

Корунець, І.В. (1998). Теорія і практика перекладу (англійською і українською мовою). – К.: Вища школа.

http://www.boell.de/download/oecologie/ukr_nip2.pdf

Тетяна ДАРМОГРАЙ

НАВЧАННЯ ФРАЗЕОЛОГІЇ В УНІВЕРСИТЕТІ

У західноєвропейській та американській лінгвістичній літературі немає жодної праці спеціально присвяченої теорії фразеології. Питання фразеології трактуються переважно в граматиках, працях зі стилістики, лексикографії,

історії мови та в загальномовознавчих працях (Кунін, 1970, с. 7). Питання про фразеологію як особливий розділ мовознавства було поставлене в 1920-40-х рр. XX ст. у наукових розвідках таких лінгвістів, як Є. Поливанов, В. Виноградов, Б. Ларін та ін. Отже, у 1940-х рр. фразеологія як навчальна дисципліна виникла та продовжує існувати лише у вітчизняному мовознавстві, однак у західноєвропейській науковій думці фразеологія традиційно залишається одним із розділів лексикології, а «значення фразеологічних досліджень є дискусійним, оскільки воно демонструє взаємозв'язок мови та суспільства» (Norbekova, 2020, с. 58). На наш погляд, вивчення фразеології є надзвичайно важливим, адже фразеологізми в різних мовах відображають звичаї цього народу, його традиції та є віддзеркаленням його менталітету.

Зміст поняття «фразеологія» в науковій літературі різних країн має різне наповнення. Так, у російській та українській науковій традиції фразеологія тлумачиться у двох напрямках: 1) як розділ мовознавства, що вивчає фразеологічний склад мови в його сучасному стані та історичному розвитку; 2) сукупність зворотів і висловів (словосполучень, речень), фразеологізмів, властивих тій чи іншій мові (Караман, 2011). В англійській та американській лінгвістичній літературі не існує спеціальної галузі мовознавства, а термін «фразеологія» має стилістичне значення і розглядається лише як сукупність фразеологічних одиниць певної мови (Dzharasova, 2020; Solano, 2011).

У курсі англійської мови вищого навчального закладу фразеологія вивчається у складі лексикології, оскільки фразеологізм є однією з одиниць, яку вивчає лексикологія. Основною одиницею фразеології є фразеологічна одиниця – це група слів, яка має семантичну цілісність та неподільність. Основними ознаками фразеологічних одиниць є готова репродукція, відсутність мотивації,, структурна подільність, морфологічна стійкість,

постійність лексичного складу, семантична єдність, синтаксична фіксованість (Лук'янова, 2017, с. 53).

Фразеологічні одиниці прийнято класифікувати за значенням та за основним компонентом. Так, за значенням фразеологізми поділяють на фразеологічні зрощення, фразеологічні єдності та фразеологічні сполучення (Ilienko, 2020, с. 72). Фразеологічні зрощення демонструють найвищий ступінь змішування та не мають чіткої мотивації (*tit for tat*); фразеологічні єдності є вмотивованими, у них емоційне забарвлення створюється цілим висловом (*to know the way the wind blows)*; фразеологічні сполучення також вмотивовані, однак один із його компонентів уживається в прямому значенні, а всі інші – в переносному (*to meet the demand*).

За головним компонентом фразеологізми можна поділити на: іменні (*the root of the trouble*); дієслівні (*to know the way*); дієприкметникові (*as good as gold*); дієприслівникові (*from head to foot*); прийменникові (*in the course of*); сполучникові (*as long as*); фрази-вигуки (*Well, I never!, God bless me!*) (Лук'янова, 2017, с. 57).

У курсі фразеології англійської мови студенти також повинні ознайомитися з основними характеристиками фразеологічних одиниць (ФО): 1) мотивація (ФО можна поділити на невмотивовані та частково вмотивовані (або частково невмотивовані). Значення ФО метафоричне, його не можна зрозуміти із значень його компонентів; 2) переносність значення; 3) стійкість (стійкість фразеологізмів спостерігається, коли структура деяких фразеологічних одиниць є стійкою лексично і граматично); відокремленість (деякі ФО є роздільними, тобто слова можуть бути розміщені між їх компонентами); варіативність (деякі ФО можуть характеризуватися лексичною та граматичною варіативністю). Вони можуть мати змінні компоненти у своїй структурі; експресивність та емоційність (ФО

характеризуються стилістичним забарвленням. Іншими словами, вони викликають емоції або додають виразності) (Ilienko, 2020).

До складу ФО в англійській мові також зараховують прислів'я, приказки, цитати та клішовані фрази. Прислів'я – це вираз, що подає життєву правду чи дає пораду, наприклад: *the last straw* (breaks the camel's back); приказка – це загальна, розмовна фраза, наприклад: *Woe betide you! Back to the o' grind stone!*; кліше – це усталені фрази (*heights of the tragedy, the irony of fate*).

Література

Лук'янова, Г. Ф. (2017). Лексикологія англійської мови: конспект лекцій для студ. вищих навч. закладів. Харків.

Караман, С. О.,Є Караман, О. В., Плющ, М. Я. (2011). Сучасна українська літературна мова : навчальний посібник для студ. вищ. навч. закл. Київ : *Літера ЛТД*.

Кунин, А. В. (1970). Фразеология английского языка (теоретический курс). Москва: *Высшая школа*.

Dzharasova, T. T. (2020). English Lexicology and Lexicography. Theory and Practice. Educational Manual. 2-ed. Almaty: Kazakh University.

Ilienko, O. L., Kamienieva I. A., Moshtagh Ye. S. (2020). English Lexicology : tutorial. Kharkiv : *Publishing House I. Ivanchenka*.

Norbekova, R. (2020). Teaching Phraseology conducting Theory and Practice. *Mental Enlightenment Scientific-Methodological Journal*. *Vol. 2020(7)*. 57-65.

Solano, R. M. (2011). Phraseological Units in English: variation through lexical insertion. *Rassegna Italiana di Linguistica Applicata.* 389-404.

Kateryna DUSHYNA

LEXICAL SHIFTS IN ENGLISH TO UKRAINIAN TRANSLATION: GENERALISATION

The main task of the translator is to achieve the adequacy of the translation of the original text. Moreover, an adequate translation must most accurately convey the meaning of the original text and meet the linguistic standards of the language in which the text is translated. To fulfill these two requirements, it is often not enough to simply transfer all the language forms of the original with analogues from the target language, because often such complete analogues simply do not exist. Differences in grammatical structure of languages, semantic fields of lexemes and phrases, the presence of specific categories in the original language leads to the need to use special translation techniques, united by the notion of translation transformations. Thus, the main task of the translator on the way to achieve adequacy of the translation is the effective use of translation transformations, through which the accuracy of the transfer of all information contained in the original text is achieved. The universal study of translation transformations as a way to achieve adequate translation, their classification and determination of the principles of use are important tasks of modern translation studies.

Generalisation is a process opposite to differentiation. For its part, generalisation is carried out where a lexical unit in the narrow sense of the original language is replaced by a lexical unit with a broader meaning. Transformation takes place in both English to Ukrainian and Ukrainian to English translations. Thus, when translating from English into Ukrainian a lot of words that mean time, size, height can be replaced by words with a broader semantic meaning, if there are no other equivalents. For example, the English words *oak, pine, maple, linden, chestnut* can be replaced by the word *trees*. That is, a broader concept, like here the names of

various trees, can be replaced by a single term for all these words – *a tree*. That is, from concretisation, we come to generalisation.

Therefore, the opposite to generalisation is concretisation. It can be achieved when the translator does not have a generalised concept in a language. For example, instead of the «man», you can use a concrete word - *a boy, an old man, a soldier* - depending on the situation. The same way it works in translation from English to Ukrainian. You can list concepts that are the same in meaning, or you can briefly generalize many concepts in one. For example, in English you say "I have been to England, Ireland, Scotland and Wales," in translation you can generalise everything your interlocutor said by saying that «he traveled through the United Kingdom of Great Britain» («я був в Англії, Ірландії, Шотландії та Уельсі» і «він подорожував по всій Великобританії»).

In my opinion, generalisation in the translation from English to Ukrainian is not less important than the concretisation. It is much easier to reduce the concept, if possible, than to be more concretized. In a number of cases, the use of concretisation is due to the fact that there is no word with such a broad meaning. Thus, in some cases it is simply impossible to give a generalisation. A more general definition may be better for stylistic reasons. In artistic works in the Ukrainian language it is not customary to indicate the height and weight of the characters precisely, unless it is related to sports activities, and the phrase "a young man of 6 feet 2 inches" in the English original will be replaced in the Ukrainian translation by "a tall young man" (*високий парубок*).

It turns out that the principle of the generalisation of knowledge allows us to identify the key elements of the superfluous distillation and unnecessary complication of the proposed information. When translating, it is important not to lose the original meaning that is conveyed to us during communication. Also, the

generalization of understanding helps the translator to get out of a twisted situation when he does not know the meaning of the generic concept in the translation language. For example, in the Ukrainian language "hand" is what the French, English and Germans distinguish as «main and bras» or as «hand and arm». In French, rivers are divided into «fleuves» (rivers that flow into the sea) and «rivieres» (rivers that are tributaries of other rivers).

In conclusion, we would like to add that the main goal of translation is to achieve adequacy. Therefore, the main task of the translator is to be able to live the necessary translation transformations in order for the text of the translation to convey all the information contained in the text of the original, while respecting the appropriate standards of the language of the translation. So, even if you go as far as to generalize, it is necessary to follow the main text and not to lose the main message it is trying to express. The translation cannot be an absolute analogue of the original, which means that the main task of the translator is to create a text as close to the original as possible in terms of semantics, structure and potential impact on the recipient of this translation. The main problem is that it is not always possible to find linguistic parallels between the original and target languages – semantic and structural analogues: the same models of words or word combinations, the complete convergence of semantic meanings of words. This is where the translator has to use the translator's transformations.

References

Бархударов Л.С. Мова і переклад. – М.: Міжнародні відносини, 1975.

Верба Л. Г. Порівняльна лексикологія англійської та української мов - вид. «Нова книга» 2003.

Корунець І.В. Порівняльна типологія англійської та української мов. Навчальний посібник. Вінниця: Нова Книга, 2003.

Bohdana HLADCHENKO

TRANSLATION OF ENGLISH TERMS IN INTERNATIONAL PUBLIC LAW

States interact and influence each other on a daily basis. They work together to get results that they could not get on their own, and they share views, goods, services, and other benefits. This leads to an increase in demand for translations that require special skills and knowledge.

An accurate and clear translation of the terms of public international law is crucial to preserving and maintaining relations between nations. A person who works with legal translations should have a strong understanding of the legal terminology that is being used. Because every incorrectly translated word can lead to irreparable consequences for the whole state.

Difficulties and problems when translating from one language to another are related to the lack of equivalence. By equivalence, we mean the maximum possible linguistic proximity of terms source and target texts. Each language is unique, has its structure, and reflects the culture of the people who speak it. That is why extremely important for translators to take into account the linguistic and cultural features of the language in which translation takes place (Доценко, с.1).

Also, countries belong to different legal systems. Some laws that may be found in countries may not be available in other countries. Ukraine is part of the Romano-Germanic or continental legal system while the United Kingdom and the United States are part of the Anglo-Saxon legal system. In many cases, people from that country see the world through different eyes. So, translators in the process of translating terms must have a clear understanding of both legal systems.

For example, there is a separate branch of “land law” in English law. Such a translation as "земельне право" into Ukrainian would be wrong. Rather than translating that term directly, it is necessary to understand the meaning that lies behind it. This is all because the word "land" in English legal terminology means not only the land but also the buildings that are located on it. But in Ukraine, there is no separate branch of law that regulates a similar kind of relationship. Therefore, it would be more correct to use the translation " право, що регулює операції з нерухомістю" (Ковалевська, с. 92-93).

It is also important to remember the adequacy of the translation, which means the transfer of the semantic content and form of the original text. Achieving translation adequacy is possible when the translator has a high level of legal literacy, both in a foreign and native language. There is no doubt that it is necessary to be able to understand the specific linguistic constructions (Желясков, с. 127).

Another complication is that legal terms can have multiple meanings, even though the legislator must give the legal term a single definition that includes all the essential features. If a legal term contains several different legislative definitions, it leads to vagueness and unclearness of legal regulation, creating misunderstandings usually by those who are subject to the legislative act. For example, there are several equivalents to the term "lawyer" as an advocate, barrister, solicitor, and attorney. The difference between them lies in the affiliation to a certain legal system, and the functions performed by the lawyer (Ковалевська, с. 93-94).

There are many stable terminological phrases in English legal terminology that are much easier to translate than terms consisting of words with two or more morphemes. They all contain grammatical components that facilitate the identification of semantic connections between them. That is why the semantic meaning of terminological phrases usually does not allow any inaccuracies in the interpretation of the term (Доценко, с. 5).

Thus, the correct translation is a very important element of communication between representatives of different countries. The work of translators makes their interaction proceed efficiently and effectively.

References

Доценко О. Способи англо-українського перекладу текстів міжнародних договорів, 15 с.

Ковалевська О. Лінгвокультурологічні особливості перекладу термінів юридичної сфери з англійської мови, 92-96. Доступ через https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/3220/1/8.pdf

Желясков В. Труднощі й особливості перекладу текстів, що належать до галузі права. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*, 18, 126-128.

Kateryna HOLOVII,

Oksana ZAKHUTSKA

WYKORZYSTANIE INNOWACYJNYCH TECHNOLOGII W NAUCE JĘZYKÓW OBCYCH

Obecnie ze względu na modernizację i informatyzację współczesnego społeczeństwa istnieje potrzeba aktywnego wykorzystywania innowacyjnych technologii w różnych sferach działalności ludzkiej. Wzrost zapotrzebowania na technologię komputerową wiąże się przede wszystkim z przejściem od industrialnego etapu rozwoju społeczeństwa do informacyjnego. Innowacyjne technologie znacznie ułatwiły nam życie i dają nieograniczony dostęp do nowych informacji. A to oznacza, że technologia komputerowa zapewnia wysokiej jakości

proces edukacyjny. Korzystanie z komputera znacznie zwiększa intensywność procesu uczenia się i pozwala na przyswojenie dużo większej ilości materiału.

Przede wszystkim wykorzystanie technologii ułatwiło naukę języków. Ogólnie rzecz biorąc, wykorzystanie nowoczesnych technologii w nauce języków obcych pozwala uczyć się słownictwa, pisania i wymowy oraz ćwiczyć gramatykę. Możliwości wykorzystania zasobów internetowych są ogromne. Ale główną funkcją Internetu jest to, że daje on uczniom i nauczycielom dostęp do wszystkich dodatkowych materiałów potrzebnych do nauki języka. Oznacza to, że dzięki Internetowi ludzie mają dostęp do takich niezbędnych zasobów internetowych, jak: słowniki, podręczniki, wideo, różne platformy edukacyjne, etc.

Generalnie za pomocą Internetu możemy:

- kształtować umiejętności i zdolności czytania z wykorzystaniem materiałów z globalnej sieci;
- doskonalić swoje umiejętności pisarskie;
- uzupełniać słownictwo;
- szczegółowo poznawać gramatykę i strukturę języka.

Również wykorzystanie innowacyjnych technologii stało się integralną częścią procesu edukacyjnego w szkołach i na uniwersytetach. W końcu korzystanie z tych źródeł motywuje uczniów i pomaga im lepiej postrzegać i zapamiętywać materiał. Dzięki internetowi nauczyciele mogą przeprowadzać testy i quizy online, co znacznie upraszcza proces weryfikacji. Oznacza to, że Internet umożliwia prowadzenie różnorodnych projektów online przyczyniających się do rozwoju umiejętności komunikacyjnych i zdolności uczniów. Także dzięki najnowszym technologiom komputerowym nauczyciele są w stanie przeprowadzać przesłuchania, podczas których każdy uczeń ma okazję słuchać dialogów w języku obcym. Studenci mają również możliwość wykonywania ćwiczeń gramatycznych w

celu utrwalenia już poznanego materiału. Ten sposób Internet pomaga rozwijać umiejętności i zdolności, a także zapewnia uczniom zainteresowanie nauką języka obcego.

Korpusy i słowniki językowe stały się również jednym z najpopularniejszych zasobów internetowych, gdyż znacznie ułatwiły proces uczenia się języka. W końcu słowniki mają wszystkie niezbędne elementy do badania struktury języka, takie jak:

- Transkrypcja, która jest potrzebna do właściwego odczytania słowa, ponieważ często wymowa różni się od pisowni. Słownik internetowy może zawierać transkrypcję, której towarzyszy dźwiękowa wymowa.
- Tłumaczenie słowa.
- Dostępność przykładów, występowanie wyrazu w kontekście. Słownik powinien zawierać przykłady dla każdego znaczenia słowa w postaci fraz, zdań. W ten sposób użytkownik może zrozumieć, gdzie i jak poprawnie użyć tego słowa.
- Obecność synonimów (i antonimów). Ta pozycja jest opcjonalna, ponieważ istnieją osobne słowniki synonimów i antonimów. Jeśli jednak słownik ma tak rozbudowaną funkcjonalność, to razem ze słowem głównym użytkownik poznaje podobne i przeciwstawne znaczenie.

Słowniki internetowe stały się jednym z najważniejszych zasobów internetowych do nauki języka, ponieważ pełnią nie tylko funkcję tłumaczenia, ale także dają możliwość poznania przykładów użycia dowolnego słowa i posłuchania jego wymowy.

Istnieje również wiele platform internetowych, które pozwalają na samodzielną naukę dowolnego języka. Jedną z takich platform jest Babbel. Jest to aplikacja pozwalająca na naukę kilku języków takich jak polski, włoski, niemiecki i angielski. Platforma ta pomaga ustalić poziom biegłości w tym języku i pozwala uczyć się go podczas specjalnych lekcji poprzez poznanie nowych słówek, słuchanie

dialogów i naukę gramatyki, a następnie wykonywać testy utrwalające zaliczony materiał.

Oznacza to, że pojawienie się innowacyjnych technologii zapewniło ludziom nowy proces uczenia się wysokiej jakości. Ostatecznie technologia zapewnia nam wszystkie zasoby online, których potrzebujemy do nauki języków i sprawia, że są one dostępne dla wszystkich.

Oleksandr HRYHORASH

FEATURES OF TRANSLATION OF POLITICAL SPEECHES AND TEXTS

We can divide political texts into the following types: speeches, statements, appeals, speeches, and so on. If we compare texts in different traditions, symmetry and asymmetry within one type of text can be noted. Symmetry shows that the translator can resort to the actual translation, and asymmetry indicates adaptation, i. e., the translator needs to adapt the text. If we talk about structural features, then *adaptation* means the reproduction of structural changes. In addition, depending on what the translator focuses on – adequate perception in his culture, or to preserve the specifics and reproduce the text for another audience, will depend on the choice between the actual translation and translation-adaptation. That is, depending on the focus on their own or someone else's culture, the translator can determine the area of actual translation and the area of adaptation within the structural components of a particular type of text.

Unlike the neutral language of scientific and technical text, the language of political articles and leaflets is often emotionally rich, which brings it closer to the

language of fiction. We find in it figurative comparisons, metaphors, idioms, elements of humor, sarcasm, irony, etc.

A full-fledged translation of political propaganda material, in addition to the actual accurate transmission of content, should convey to the reader all the emotional elements contained in the original, as well as its political orientation. This political text is different from the scientific and technical.

While technical terminology has a relatively narrow field of application and, in general, does not go beyond the individual specialty in which they are tired, political terms are much more common: they penetrate into all spheres of life and become common property.

Political discourse is one of the main sources of neologisms. A large number of words related to politics came into Ukrainian from English. Therefore, when translating them, you can use the word corresponding to the language of translation. Here are examples of such words: *president, prime minister, speaker, delegate (MP), MEP, parliament, run, inauguration, coalition, PR, pluralists*. But in recent years, Ukrainian scholars have sought to replace as many foreign terms as possible with Ukrainian ones. But at this stage it is not always possible, so sometimes the translator may allow a descriptive method when translating neologisms.

That means two such translations: "*Камерон заявив, що не буде* ***балотуватися*** *на пост прем'єра третій раз поспіль*" and " *Камерон заявив, що не буде* ***висувати свою кандидатуру*** *на пост прем'єра третій раз поспіль*." It depends on the translation concept of the translator. If it is the concept of **alienation**, then we use the first option, if **domestication**, then the second.

In the light of recent political events in Ukraine, more and more neologisms related to Ukrainian political realities are appearing in various languages. Researching the publications of *The Times* and *BBC news* it is revealed such lexemes as *Maydan, Berkut, Titushky* became neologisms. When becoming the terms they

can be conveyed only by ***transliteration***, or descriptively, as can be found in several sources.

Depending on the formal and structural affiliation, the means of expression are traditionally divided into phonetic, lexical, word-forming, morphological and syntactic. There are three ways to translate.

Word-forming means include, first of all, word-formation, including a wide range of affectionate and diminutive affixes.

In addition, a very bright figure in history is the politician of the USSR Nikita Khrushchev, whose expressive speeches have become a problem for his translators. The idiom *кузькіна мать* attracted considerable attention on October 12, 1960 after Khrushchev's speech at the 15th UN Assembly. Khrushchev's translator performed a literal translation – "*Kuzma's mother*", which caused misunderstanding among listeners. The meaning of the phrase was completely unclear, and from this the threat became quite negative. However, translators later replaced the obscure "*Kuzma's mother*" with another phrase used by Khrushchev for the West: "*We'll bury you*." Since this term was used during the Caribbean crisis and subsequent thermonuclear bomb tests, the term "Kuzkin's mother" was also used to refer to the atomic bombs of the USSR.

Morphological expressive means cover a layer of words of different part of speech (characteristic exclamations, reinforcing particles, auxiliary verbs, pronouns), specific for which – in addition to their subject-logical meaningl – there is also an evaluative component.

Lexical expressive means are represented by expressively charged words and constant expressions, which by their nature carry a positive or negative assessment. At the level of the *syntactic system of language*, expression is achieved mainly through ***inversion***, i. e., changing the usual order of words in a sentence, by using

elliptical (incomplete) syntactic constructions in which one or another member of the sentence is removed, as well as by topicalization.

References

Шепель Г. С. Виразні можливості фразових оказіоналізмів в сучасній англійській мові. Мова, мовлення, мовна комунікація: І Міжнар. наук.-практ. конф. Дніпропетровськ, 1–15 листопада 2004 р. Дніпропетровськ: Наука і освіта, 2004. Т. 71.

Соловей Г. С. Політична лексика як об'єкт перекладу (на матеріалі текстів політичних заяв, звернень, промов, статей та анекдотів) : автореф. дис... канд. філол. наук : 10.02.16 / Ганна Сергіївна Соловей . Х., 2011. 20 с.

Карабан В. І. Переклад англійської наукової та технічної літератури: частина 2. Лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні труднощі. Вінниця: Нова книга, 2001. 304 с.

Анастасія ГУСЄВА

ПРОФЕСІЙНА ТЕРМІНОЛОГІЯ : ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ МАЙБУТНЬОГО ДИПЛОМАТА

Дипломат – професія унікальна. Представляти інтереси своєї країни в іноземній державі - справа непроста і відповідальна. Перебуваючи за кордоном, дипломати проводять переговори з зарубіжними партнерами, відстоюють інтереси зовнішньої та внутрішньої національної політики.

Для майбутнього дипломата вижлива не тільки вища освіта та практика, а ще вільне володіння мовою країни, представником якої він є, а також знання її історії та культури. Окрім цього треба володіти такими якостями, як:

привабливістю, почуттям гумору, порядністю, тактом; бути людиною працьовитою, вольовою, винахідливою, психологічно стійкою, енергійною та відповідальною; мати гарну пам'ять та інтуїцію.

Крім того, дипломат просто зобов'язаний знати культуру та традиції іноземних держав, а також володіти іноземними мовами, адже без цього неможливо налагодити просте взаєморозуміння та спілкування. Вправний дипломат – це тонкий психолог, який вміє знайти підхід до будь-якого співрозмовника і переконати його у власній правоті, при цьому людина прийде до цього висновку самостійно і не буде відчувати, що на нього хтось тисне.

Невід'ємною частиною професії дипломата є професійна термінологія. Дипломат, як людина високо освічена, має завжди використовувати тільки професійну термінологію. На мою думку, преставник будь-якої країни має завжди чітко висловлювати свою думку, використовуючи тільки офіційно-діловий стиль спілкування. Офіційно-діловий стиль – функціональний різновид мови, який слугує для спілкування в державно-політичному, громадському й економічному житті, законодавстві, у сфері управління адміністративно-господарською діяльністю. Окрім вищезазначеного, дипломат має використовувати різноманітні крилаті вислови, метафори, щоб, по-перше, наголосити на високу освіченість; по-друге, яскравіше висловити ставлення до будь-якого питання.

До речі, слід зауважити, що від знання професійної термінології може залежати навіть результат перемовин з представниками іншої країни. Адже від дипломата залежить майбутнє країни: "Поки говорять дипломати, гармати мовчать". Отже, можна зробити висновок, що професійне термінологія для майбутнього дипломата має велике значення, адже саме це визначає, яке майбутнє може чекати на країну, представником якої він стане. Тому треба

приділяти багато уваги під час навчання саме вивченню професійної дипломатичної термінології, а також застосування її на практиці.

Ilona ISHCHUK

LITERAL AND FREE TRANSLATION

The history of translation theory and practice clearly distinguishes two polar approaches to translation: literal reproduction, copying the original language, and translation, using which the translator tries not only to convey information but also to bring the text in line with aesthetic ideas of his time and national culture. The former method of translation was called "literal" or "literal" translation. The latter is "free" translation. The opposition between literal and free translation persisted in later times, when the choice of one of these translation strategies was determined not by the nature of the translated text, but by the general attitude of the translator, their understanding of the purpose and content of work.

Translation is converting the meaning and context of a text from one language to another. Literal translations and free translations are types of translations. Literal translation is the rendering of a text from one language to another one word at a time, without considering the meaning of the text as a whole, while free translation is translating a text in such a way that it reproduces the general meaning of the original text. Literal translation is also known as direct translation or word-to-word translation. In translation studies, translators use literal translations for technical translations of legal, scientific, or technical texts.

Since the translator translates the text by look at each word separately in this type of translation, the original meaning of the text may be altered or lost. This is

especially true in the translation of non-technical texts such as literature. For example, this type of translation can result in mistranslating idioms, unintelligible sentences or grammar structures. Machine translations in the early periods were known for this type of translations as they only used a database of words and their translations in different languages.

Moreover, literal translations also have a role in the creation of ***pidgin languages***. First-generation immigrants often use literal translation in speaking their parents' native language and new country's language. This results in a mix of two languages, which is quite similar to pidgin.

Free translation is translating a text in such a way that it reproduces the general meaning of the original text. Unlike in literal translation, free translation does not involve rendering word to word meaning of a text. Moreover, this type of translation may or may not closely follow the structure or organization of the original text. In addition, it does not pay close attention to details and may involve adding or deleting content while keeping the general meaning intact. Translators usually make such alterations to keep the content and language fluent and natural.

Free translation is also known as creative translation, and it is mainly used in non-technical translations – for example, translations of literary work, marketing materials, etc. Moreover, translators should have a very good knowledge of both the source language and target language and their cultures in order to do a free translation.

Here are some French and English idioms to understand the meaning of literal and free translations. If we take the French idiom "*Chercher midi à quatorze heures", its word-to-word meaning is "to look for midday at 2pm*," but in a free translation, a translator would translate this as "to overcomplicate things".

Literal translation involves word to word translation, and there are no additions or deletions from the original text, but free translations consider the

meaning in general and may involve additions and deletions in order to keep the flow of language fluent and natural.While literal translations are suited for technical translations involving legal, technical, or scientific texts, free translations are ideal for literary translations.

To summarize, literal translation involves word to word translation, and there are no additions or deletions from the original text, but free translations consider the meaning in general and may involve additions and deletions in order to keep the flow of language fluent and natural. Thus, this is the main difference between literal and free translation.

References

https://www.nybooks.com/articles/2016/12/08/eleven-pleasures-of-translating/

https://www.abebooks.com/books/search

Kelly, Nataly; Zetzsche, Jost (2012). Found in Translation: How Language Shapes Our Lives and Transforms the World. TarcherPerigee.

Карина ІСКРА

ЕФЕКТИВНІСТЬ СУЧАСНИХ ПІДХОДІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ

На сучасному етапі в Україні чітко визначені орієнтири на входження в освітній та науковий простір Європи Вищими навчальними закладами України здійснено достатньо багато: перехід до ступеневої освіти, підготовку фахівців за новими напрямами, впровадження кредитно-модульної системи у структуру навчального процесу. Однак серед поставлених цілей і принципів є низка таких, результативність яких неможливо стверджувати на певному етапі, оскільки їх ефективність можлива тільки після вдосконалення процессу

викладання низки навчальних дисциплін. Однією з таких дисциплін є іноземна мова за професійним спрямуванням. Іноземна мова допомагає студентам пізнавати духовне багатство іншого народу, краще зрозуміти культуру свого народу, підвищує рівень їхньої освіти, а тим самим адаптує до сучасного освітнього та наукового простору. Країнознавчі знання сприяють розвитку загальної ерудиції, що є однією з важливих передумов забезпечення здатності до міжкультурного спілкування і досягнення у ньому взаєморозуміння.

Сукупність мовленнєвих і комунікативних навичок необхідно розвивати у всіх видах діяльності: аудіюванні, мовленні, читанні, письмі, а також перекладі фахових текстів.Зважаючи на вищезазначене, методика викладання іноземних мов потребує урізноманітнення та оновлення, а саме: залучення різних методів з метою розвитку мовленнєвих і комунікативних навичок студентів. На мою думку, є декілька головних підходів при вивчені мови: комунікативний, самостійно-індивідуальний та технологічний.

Комунікативний підхід. Постійно зростаюча потреба у фахівцях, які вільно володіють іноземною мовою на професійному рівні, зумовлює процесс вдосконалення викладання іноземної мови професійного спрямування. Такий підхідід передбачає перенесення акценту з навчаючої діяльності викладача на пізнавальну активність студента, що сприяє розвитку його активності, творчості, ініціативності, розвитку особистих здібностей, гнучкості.

До найпопулярніших інтерактивних методів навчання іноземної мови можна віднести *метод групової дискусії*. Характер та атмосфера коллективного обговорення проблеми створюють сприятливі умови для розвитку навичок і умінь стисло, чітко та лаконічно висловлювати свої думки, уважно вислуховувати думки інших і аргументовано відстоювати особисті погляди.

Самостійно-індивідуальний підхід. Ефективність вивчення іноземних мов значною мірою залежить від викладача як організатора навчального процесу. Самостійна навчальна діяльність є одним із компонентів внутрішньої оболонки системи підготовки студентів університетів. Самостійною навчальною діяльністю називають різноманітні види індивідуальної та пізнавальної діяльності, яка здійснюється на навчальних заняттях або поза ними за завданнями викладача, під його керівництвом, однак без його безпосередньої участі.

Технологічний підхід. Актуальність використання інтернет-методик у навчальному процесі пов'язана не тільки із технологічним прогресом, а й з постійним прагненням почерпнути дедалі більший обсяг інформації. Залучення таких методів у процес навчання іноземних мов поєднує інформативний та культурологічний аспекти, оскільки один із принципів викладання іноземних мов – той, який акцентує на вивченні мови в культурному контексті. Отже, Інтернет є цінний для пошуку інформації різного спрямування (географічної, історичної, соціальної, культурної, економічної та політичної), що особливо важливо для вивчення іноземних мов професійного спрямування. Спілкування за допомогою електронної пошти в Інтернеті є корисним засобом для вивчення іноземної мови в аудиторії.

Підводячи підсумок, можемо сказати, що, запровадження сучасних технологій, підходів та методів навчання іноземної мови в навчальний процес має підняти якість викладання та вивчення мов, а також зробити його наближеним до європейського формату. Для покращення якості знань студентів з іноземних мов слід використовувати вищезгадані підходи, які дають змогу урізноманітнити та вдосконалити процес викладання іноземних мов та зробити його максимально наближеним до умов реальних професійних ситуацій.

Література

Артемчук Т. Про сучасні підходи до вивчення і викладання іноземних мов // Рідна школа, 2003. № 9. С. 47

Ніконова Н. Т. Організація системи роботи з використанням активно-орієнтованого методу навчання. Актуальні проблеми викладанняіноземних мов у вищій школі. Донецьк, 2003.

Програма з англійської мови для професійного спілкування. Колектив авторів: Г.Є. Бакаєва, О.А. Борисенко, І.І. Зуєнок, В.О. Іваніщева, Л.Й. Клименко, Т.І.

http://confesp.fl.kpi.ua/node/1065

Anastasiia KERNYTSKA

THE USE OF INNOVATIVE TECHNOLOGIES IN ENGLISH LANGUAGE TEACHING

The educational process of today requires constant improvement, as there is a change of priorities and social values. The current situation in the training of specialists requires a fundamental change in the strategy and tactics of teaching in higher education. Nowadays, there are more and more job advertisements for specialists who have knowledge of one or two foreign languages. This is a testament to the growing demand specialists with a good level of foreign language skills.

The theory and practice of teaching foreign languages has been going through a difficult period. On the one hand, the prestige of the foreign language discipline is constantly growing, and on the other hand, vocational training of foreign languages is hampered by a number of serious problems that are constantly being.

They include:

- insufficient hours allocated to practical classes and their irrational distribution,

- different level of preparation of foreign language entrants,

- lack of special training manuals for the last group of students and insufficient number of modern manuals for all groups,

- inability of students to use already acquired knowledge, skills and abilities in foreign languages, as well as methods of activity for solving practical problems.

Expansion of trade and economic relations with foreign countries, a large amount of specialized literature on foreign languages, the possibility of obtaining professionally meaningful information on the Internet, international exchange of students and specialists, obtaining or continuing education in foreign universities, etc. requires modern specialist in a competent foreign language for the purposes of foreign language professional communication.

For the effective learning of English, the most attractive is the use of different sites. They help you to solve a variety of didactic tasks: to develop reading and reading skills using the materials of the global network; replenish vocabulary; to form a rack motivation for learning English; expand the student's outlook, thereby forming his socio-cultural competence. The sites offer various teaching and teaching materials and allow the student to test their knowledge. Distance and time are no longer obstacles.

Communicating online certainly enhances the vocabulary of students and arouses a lively interest in phraseology in English. The interest in linguistic facts is formed, the ability to see and hear intently, inquiring into the meaning of frequently occurring expressions, as well as the desire to use them independently, develops.

Students can chat with native speakers or participate in group classes held by native speakers. The well-known fact of immersion in the language environment in

the process of learning a foreign language. But not everyone can afford to stay in the country of the language being studied for a long period of time.

On the Internet, there are «language exchange» clubs, where you can register and communicate with people who speak the language being taught, and instead help in learning the Ukrainian language. Also, a good way to find interest-based communication is from foreign social networks. The use of email and blogs is also advisable in the learning process. The latest information technologies in education allow to make more active use of the scientific and educational potential of leading universities and institutes, to involve the best teachers in the creation of distance learning courses, and to widen the audience of students.

As research shows in the fields of use of educational resources for educational purposes and media education, the use of new information and telecommunication technologies in the educational process allows:

- to show teaching materials in a foreign language not only in print, but also in graphic, sound, animated form, which gives many students a real opportunity to master the subject at a higher level;

- automate the process of assimilation, consolidation and application of educational material, taking into account the interactivity of many electronic manuals;

- to differentiate and individualize learning;

- significantly increase interest in learning a foreign language, which also determines the quality of learning;

- organize independent educational work;

- to provide distance learning opportunities to those who need it.

References

Beatty, K. Teaching and Researching Computer Assisted Language Learning. New York: Longman, 2003. p. 93-113

Brown, H. D. Teaching by principles as interactive approach to language pedagogy, 2001. p. 16.

Chirag Patel. International Journal of Advancements in Research & Technology. Volume 2. Issue 7. July-2013, P. 117– 119.

Cononelos, T. & Oliva, M. (1993). Using computer networks to enhance foreign language/ culture education. Foreign Language Annals, 1993. 26(4), 527- 534.

Дарія КІФА

ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

У сучасних умовах глобалізації та інтернаціоналізації освіти й інших сфер суспільного життя змінилося соціальне замовлення – іде пошук спеціалістів, які володіють іноземною мовою на належному рівні. Іншомовна компетентність є одним із критеріїв відбору для професійної зайнятості, передумовою для успішної кар'єри.

Якщо раніше основна увага була зосереджена на розвитку навичок читання іноземною мовою, часто застосовувався граматично-перекладний метод, то зараз випускники університету повинні володіти достатньою комунікативною компетентністю для спілкування як у побутовій сфері, так і в колі професійних інтересів. Для цього вони повинні володіти мовними засобами спілкування, мати належні знання, зокрема професійного характеру. Вивчення іноземної мови в немовних вишах передбачає опанування її як засобу міжкультурної комунікації в галузі вищої та післядипломної освіти з метою досягнення освітніх та професійних цілей, а також як засобу самовиховання в галузі професійних інтересів. Мовні навички здобувачів

вищої освіти є засобом для отримання нової інформації з іншомовних джерел, спілкування з іноземцями, обміну інформацією, підвищення їхнього культурного рівня тощо.

Для того, щоб спонукати студентів до результативного творчого підходу до вивчення іноземної мови професійного спрямування, подолання мовного бар'єру та розуміння важливості накопичення мовних навичок для подальшого життя, треба якнайширше застосовувати у навчальному процесі інноваційні методи викладання іноземних мов, які приходять на допомогу традиційним підручникам. Але для впровадження інновацій в навчальну практику вузів необхідно залучити значне наукове та ресурсне забезпечення. При цьому ні в якому разі не треба відкидати традиційні методи навчання, а намагатися поєднати їх з новими технологіями.

Сучасна методика викладання будь-якої дисципліни, зокрема й іноземних мов, у закладах вищої освіти спрямована на виховання і навчання здобувачів вищої освіти нового покоління, людей, які мислять, комунікабельних, здатних ухвалювати обдумані, хоч іноді і спонтанні рішення. Така методика сприяє формуванню в тих, хто навчається, умінь працювати індивідуально, у парі чи у групі; надає можливість розуміти і відтворювати те, про що вони думають; підвищує рівень мотивації до вивчення різних предметів, зокрема іноземних мов; створює атмосферу доброзичливості та взаємопідтримки, кооперації та взаєморозуміння на заняттях; розвиває вміння аналізувати, обговорювати та розв'язувати навчальні і професійні завдання. Саме така методика передбачає рівність між викладачем та здобувачами вищої освіти. В інтерактивній методиці викладання роль науково-педагогічного працівника зводиться до ролі модератора, тобто особи, яка правильно скеровує того, хто вчиться, до ухвалення правильного рішення під час виконання численних різноманітних

завдань. Існує безліч інтерактивних методів, які використовують у викладанні іноземних мов.

Звичайно, у процесі навчання викладачі використовують методи, які спрямовані на активізацію всіх видів мовленнєвої діяльності, тобто рецептивних – слухання і читання, продуктивних – мовлення і письма. Проте хочеться зауважити, що більшою мірою акцент ставиться на застосування методів, які сприяють удосконаленню навичок спілкування іноземною мовою, оскільки вміння розмовляти є метою вивчення будь-якої мови.

Література

Інтерактивні технології навчання: Теорія, досвід: метод, посіб. / авт.- уклад.: О. Пометун, Л. Пироженко. К.: А.П.Н., 2002.

Коваль Т. І. Інтерактивні технології навчання іноземних мов у вищих навчальних закладах. Інт. інформ. технологій і засобів навчання АПН України, Ун-т менеджменту освіти АПН України; гол. ред.: В. Ю. Биков – д. техн. н., проф. член-кор. АПН України. 2011. №06, Том 26. https://lib.iitta.gov.ua/443/1/7.pdf

Лілія КОЛЕСНИК

ЧИСЛОВИЙ КОД У СИСТЕМІ КОДІВ КУЛЬТУРИ

Людська спільнота у процесі історії трансформувала свій світогляд у низку так званих культурних кодів. На думку етнолінгвістів, в « основі світосприйняття кожного народу лежить своя система предметних значень, соціальних стереотипів, когнітивних схем, відбитих у культурних національних кодах, відтак свідомість завжди етнічно зумовлена»

(Шарманова, 2013, с. 195). Нижче розглянемо коди культури та дамо оцінку цим світовим надбанням.

За Ф. Бацевичем, код культури – 1) спосіб, яким конкретна культура членує, категоризує, структурує, оцінює світ, що оточує членів певної національної лінгвокультурної спільноти; 2) сукупність знаків (символів), смислів та їхніх комбінацій, котрі наявні у будь-якому предметі культури певної національної лінгвокультурної спільноти (Бацевич, 2007, с. 74). Мовознавець у своїй праці «Словник термінів міжкультурної комунікації» виділяє такі культурні коди:

1. Код культури біоморфний – це код, у якому знайшли відображення уявлення певної національної лінгвокультурної спільноти про світ рослин і тварин.

2. Код культури духовний – код, у якому відображені моральні цінності та еталони.

3. Код культури предметний – код, пов’язаний із стереотипами сприйняття і оцінювання певною національною лінгвокультурною спільнотою предметно-просторового світу, що оточує людину.

4. Код культури соматичний – код, у якому знайшли відображення функції різних частин тіла та їх оцінка. Він також пов’язаний з членуванням простору.

5. Код культурний часовий в пареміях простежується протягом усього мовно-лінгвістичного процесу. Він є абсолютною константою, і в контексті змінення світобачення людини відіграє важливу роль (Бацевич, 2007, с. 6).

Особливої уваги заслуговує, на нашу думку, числовий код. Числовий код – це головний вектор, основна мета якого більш точне, асоціативне сприймання мовцем паремії.

Відомо, що у давнину в слов'янських мовах слово «число» мало значення «знак», «символ», а «числити» означало «думати», «робити певні дії зі знаками». Наші предки завжди наділяли числа магічними й містичними властивостями, що було характерно для їхньої тодішньої язичницької, міфологічної культури та побуту. Дослідники української етнолінгвістики, пареміології стверджують, що здебільшого числа актуалізувалися в усній народній творчості (казки, міфи, легенди, прислів'я, приказки), народній та календарній обрядовості, декоративно-прикладному мистецтві українців (Шарманова, 2015, с. 25).

За «Великим тлумачним словником сучасної української мови», цифра – 1) знак, що позначає число; 2) число, кількість чого-небудь; 3) у системах обробки інформації – знак, що використовується для кодування інформації (ВТССУМ, 2005, с. 923). На перший погляд, цифра – це абстрактна одиниця з ряду натуральних чисел. Але, як видно з міфології, історії, релігії число стає певною мірою, домінантою у визначенні особливих культурологічних та інших аспектів життєдіяльності спільноти (Дуденко, 2002, с. 75).

Імовірно, саме числові коди багатьох націй мають загальне підґрунтя. Це зумовлюється, насамперед, схожістю релігійних цінностей, форм і засобів їхнього трактування, особливо в Європі. Національні спільноти – це окремі геополітичні одиниці світової цивілізації і, маючи в собі культурологічний різновид, в основі своїй містять дещо загальне, проте предмет нашого дослідження – це числовий код, який шляхом подальшої трансформації має суттєво вплинути на інші коди культури.

Предметом нашого наукового зацікавлення та прикладного дослідження є саме числовий код, репрезентантами якого виступають українські паремії.

Від слова «паремія» походять такі філологічні дисципліни, як пареміологія та пареміографія, які, на думку польського вченого

Ю. Кржижановського (1965 р.), пояснюють та досліджують мовний матеріал. Проте, часто обидва терміни вживаються паралельно й означають одне й те саме – наука про прислів'я.

Спираючись на зазначене вище, можемо зауважити, що паремії у своїй загальній кількості не мають чітко окресленого формулювання. На сьогодні загальноприйнята дефініція (тобто межі, суть, зміст) унеможливлює класифікування паремії як самостійної мовної структурної одиниці пареміології. Багатогранність паремій, у свою чергу, ускладнює науковий процес дефініції. І це має бути, на нашу думку, важливим науковим завданням для українських мовознавців.

Першим українським збірником паремій є «Українські приказки, прислів'я і таке інше» (1864 р.) українського пареміографа М. Номиса. Активне дослідження української пареміології припадає на період другої половини XX століття, де широко розповсюдженими стали наукові праці, метою яких було представити тексти усної народної творчості, охарактеризувати мовні, культурні й історичні особливості нашої нації. Варто звернути увагу на наукові праці Н. Бєленькової, Г. Млодзинського, І. Олійника, М. Пазяка, М. Сидоренка та ін. Фундаментальною для української пареміології кінця XX століття вважається дослідницька діяльність українського фольклориста, етнографа та літературознавця М. Пазяка. Сучасними дослідниками українських паремій є О. Дуденко, В. Калько, Ж. Колоїз, Н. Малюга, Н. Пасік, В. Пирогов, Н. Шарманова та ін.

Вивчаючи проблеми національних та етнокультурних компонентів, мовознавці неодноразово зазначали, що в сферу сучасних філологічних інтересів незмінно входить дослідження специфіки ментальності. При цьому, було розкрито, що окремі фонові елементи можуть нести в собі виразні національні маркування, і тому вважаються невід'ємною складовою частиною

вищої мовної освіти та культури загалом, і зокрема в аспекті формування мультикультурності (Chaika, 2021).

Числові коди багатьох націй мають загальне підґрунтя, яке базується на фундаменті релігії, етики й моралі. Метод дослідження матеріалу цього розділу показав, що типовими зразками реалізації числових значень є паремійні кліше, в яких одне й те саме число вживається в різному мовному контексті, що є однією з характерних рис та чинників паремії.

Окрім того, немає прямого виявленого зв'язку між числовим кодом та подією чи фактом, реалізованим у паремії. Варіативність подій може бути безмежною, що теж вказує на універсальність таких мовних форм.

Таким чином, коди культури формують певну систему, яка репрезентує зразки етнічної культури. Коди культури транслюють світоглядні орієнтири, онтологію буття українців. Окреслені види кодів культури дають змогу визначити лінгвокультурну, етноментальну, моральну, комунікативну, лінгвопрагматичну складові окремого суспільства, утворюють його національну концептосферу.

Література

Бацевич Ф. С. Словник термінів міжкультурної комунікації. Київ : Довіра, 2007. 205 с.

Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. та голов. ред. В. Т. Бусел. Ірпінь : Перун, 2005. VIII. 1728 с.

Дуденко О. В. Номінативна та комунікативна природа українських паремій : дис. Умань, 2002. 220 с.

Шарманова Н. М. Етнолінгвістика : навч. посіб. для студентів факультету укр. філології ; за ред. Ж. В. Колоїз. Кривий Ріг : НПП АСТЕРІКС, 2015. 192 с.

Шарманова Н. М. Коди культури та їх репрезентація в усталених словесних комплексах. *Філологічні студії. Науковий вісник Криворізького державного педагогічного університету*. 2013. Вип. 9. Ч. 2. С. 194–204.

Chaika (Čajka) O., Sharmanova N. Paremic Cliches as a Spiritual Layer of Multicultural Communication: Cultivating Respective Values for Educators. *International Journal of Social Science And Human Research*. Vol. 4. Issue 4. 2021. P. 812–823.

Євгеній КОЛМАЦУЙ

ОСОБЛИВОСТІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ОНЛАЙН

Протягом останніх декількох десятиліть використання технологій та мультимедіа для дистанційного навчання іноземних мов швидко розширилося. На ранніх стадіях впровадження Інтернету означало можливість створення онлайн-курсів шляхом завантаження файлів як матеріалів для класу та відправки електронних листів у спробі досягти подібної взаємодії вчителів і учнів, як у заняттях «віч-на-віч». Проте на сьогоднішній день роль, яку відіграє технологія в освіті, не обмежується цим. Еволюція в ролі технології в освіті пов'язана з розвитком від дистанційного навчання до онлайн-навчання. Дистанційне навчання було спробою вирішити часові та просторові обмеження традиційного особистого навчання, навчання онлайн було результатом повного прийняття технології як частини нашого життя. В сучасному світі термін «дистанційне навчання» виник завдяки потребам суспільства та за короткий період часу об’єднав всі переваги використання сучасних технологій у навчальному процесі, а саме використання соціальних

мереж спілкування та мультимедійних засобів разом із традиційними методами.

Щодо дослідження дистанційних курсів іноземної мови, слід зазначити, що в цілому вони зосереджені на ефективності навчання навичкам спілкування, технологічних аспектах навчання мові та автономному навчанню. Наприклад, існує два підходи до дистанційного вивчення іноземної мови на основі надання практики чотирьох навичок спілкуванню, розробки відповідних стратегій оцінювання та внеску учнів до освітнього процесу.

Для вивчення іноземної мови, використовуючи мультимедійні технології, студенти повинні бути самостійними і використовувати нові стратегії. Оскільки вивчення мови традиційним способом зазвичай відбувається за живого спілкування, а дистанційне навчання за допомогою Інтернет-спілкування – це дещо інша система без участі живого контакту. Інтернет допомагає людям спілкуватися з носіями мови через чати та електронну пошту. Фактично, студенти піддаються контекстуальному середовищу, використовуючи Інтернет.

Завдяки використанню Інтернету студенти можуть зміцнити свої комунікативні здібності, ознайомитися з різними культурами та зміцнити свої необхідні навички, такі як: слухання, мовлення, читання та письмо.

Під час навчанні в Інтернеті тривога знижується і відповіді швидко передаються, і студенти стають більш впевненими. Викладачі намагаються інтегрувати Інтернет зі своїми навчальними матеріалами та стилями навчання для створення змістовного навчального середовища. Електронні листи та чати, через Інтернет, є важливою частиною спілкування між студентами та викладачами, а також покращують навички письма у вивченні мови.

Студенти мають можливість підвищити свою точність і вільне користування моовю через Інтернет. Дистанційне навчання значно полегшує

для деяких студентів ступінь володіння мовою або додаткову підготовку, одночасно балансуючи між роботою та сімейними зобов'язаннями. Більшість програм дистанційного навчання дозволяють студентам працювати в їх власному місці і у вільний час. З більшою гнучкістю приходить більше відповідальності з боку студента.

Студенти повинні навчитися добре працювати самостійно і без постійного керівництва та моніторингу інструктора, роблячи дистанційне навчання викликом для тих, хто не легко мотивується. У віртуальному спілкуванні викладач чи професор повинен безумовно враховувати специфіку лінгвістичних засобів і ресурсів, правил взаємодії, через технологічні особливості, які можуть не тільки сприяти діалогу, але і ускладнювати його. Викладачі стикаються як з методологічними, так і з дидактичними завданнями, спрямованими на оптимізацію процесу спілкування, що визначається здатністю до діалогу зі співрозмовниками, формулювати свої думки, визначати завдання, уникати неоднозначності повідомлень і т.д.

Навпаки, електронні словники характеризуються частими змінами та доступністю версій для широкого кола користувачів. Тому комп'ютерні словники можна розглядати як поточну лексикографію. При огляді результатів впровадження електронних словників у навчальному процесі було виявлено, що студенти воліють користуватися портативними електронними літературами в класі.

Щоб підвищити інтерес до електронних словників, необхідно розробити комплекс конкретних вправ, які полегшують набуття навичок використання словника. Студенти навчаються краще і швидше, якщо використовувані методи навчання відповідають їхнім бажаним стилям навчання.

З появою інтернет-освіти відносини між студентами та викладачами можуть бути радикально змінені, тому що студенти залучаються до процесу

навчання і стають більш зацікавленими та мотивованими у навчанні та підвищенні самоповаги. Інтерес викладачів до вищої освіти до нових інструментів навчання дозволяє побачити освітні можливості сучасного обладнання та програмного забезпечення для навчання іноземної мови. Використання сучасних інформаційних технологій може поліпшити мотивацію студентів до навчання, їхньої відповідальності, рівня самореалізації, формування комунікативних навичок та міжкультурної компетентності. Це може мотивувати сильніших студентів допомагати іншим і зміцнювати взаємодію. Вона також може дати студентам платформу для обговорення тем, що висвітлюються в класі поза університетом.

Обмін інформацією між студентом та викладачем відбувається за допомогою електронних засобів, через Skype чи поштою. Робота з усіма завданнями повинна обмежуватися в часі, тому для контролю студент повинен домовлятися про час і дату початку та закінчення тесту задля належного контролю. На основі представленого матеріалу слід зазначити, що створення курсів дистанційного навчання актуально для організації процесу вивчення іноземної мови. Зокрема, підвищення якості контролю студентів за використанням дистанційного навчання іноземної мови дозволяє не тільки підвищити ефективність освіти, але й надихнути студентів на подальший саморозвиток.

Література

Ващенко В. Ю. Аналіз систем керування навчанням і контентом та їх впровадження в навчальний процес. Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. 2011. 12 (223), Ч. II, с. 5–17.

Duffy, J.P. (1997). College online: how to take college courses without leaving home. New York: John Wiley & Sons, Inc.

Bohdan KORNIICHUK

LEXICAL TRANSLATION AND TRANSFORMATIONS

Translators are increasingly emphasizing that accounting for only the peculiarities of the original and translated languages does not ensure high-quality results of translators' work. Qualified translation requires achieving communicative and pragmatic equivalence of the original and translated texts. For this purpose, pragmatically conditioned transformations can be used in translation.

Translation lexical transformations are various changes of lexical elements of the original language during translation in order to adequately convey their semantic, stylistic and pragmatic characteristics, taking into account the norms of the language of translation and speech traditions of the culture of the language of translation. Lexical transformations are used when the dictionary equivalents of a word in the original language cannot be used in translation due to inconsistencies in terms of meaning and context. This piece discusses the six most common lexical transformations in translation practice.

Inconsistencies in the structure of different languages lead to difficulties in preserving and transmitting the meanings of words when translating them into another language. The word, as a lexical unit, is part of the lexical system of language. The semantic structure of a word is unique for each specific language, and therefore may not coincide in the lexical systems of a foreign language and the language of translation. Here the so-called lexical transformations come to the fore, which can be defined as "deviations from vocabulary correspondences".

Transformations that make the transition from original units to translation units are called translation transformations. However, the term "transformation" cannot be taken literally: the source text itself will not "transform" in the sense that

it does not change by itself. The text, of course, itself remains unchanged, but along with it and on its basis another text is created in another language.

Lexical transformations can be divided into:

- concretization;
- generalization;
- adding a word;
- word deletion;
- replacement of the word;
- the word as another part of the language;
- permutation of the word.

Concretization of meaning is a lexical transformation, as a result of which the word (term) of broader semantics in the original is replaced by the word (term) of narrower semantics.

In the process of translating lexical elements, translation equivalents can be formed not only by narrowing the meaning of English words, but also by expanding the meaning. The lexical translation transformation used in this case, which is the opposite of concretization, is *generalization*, as a result of which a word with a narrower meaning is replaced by a word with a broader meaning, often a hyponym.

The transformation of *addition* is the introduction into translation of lexical elements that are missing in the original, in order to properly convey the meaning of the sentence (original) being translated, and / or compliance with speech and language norms that exist in the culture of translation.

Speaking of the transformation of word extraction, a caveat should be made, which is also true for the lexical transformation of addition. The translator cannot remove anything from the content of the translated text arbitrarily. Only those elements of meaning that are in some way duplicated in the original according to the

norms of the original language or whose transmission in the language of translation may violate the norms of the latter can be removed.

In the vast majority of translation cases, the English word of one part of the language is translated into Ukrainian by the word of the same part of the language. However, such an unambiguous correspondence in translation is not always the case: due to various lexical and grammatical features of the original and translated languages and differences in speech norms, the translator has to apply the transformation of substituting part of speech when, for example, a noun is replaced by an adjective and an adjective on the verb, etc.

The essence of the transformation of *permutation* is that when translating lexical elements change places (i.e., change position to the opposite). This is usually the case when translating phrases (sentences).

Thus, lexical transformations are deviations from direct vocabulary correspondences. They are caused mainly by the fact that the volume of meanings of lexical units in the source language and the target language do not match.

References

https://nmetau.edu.ua/file/karaban_posibnik_dovidnik_z_perekladu_nauk_tehn_lit.pdf.

Білозерська, Л.П. (2010). *Термінологія та переклад*. Вінниця: Нова Книга.

Alina KOSTINA

INTUITIVE APPROACH TO TEACHING FOREIGN LANGUAGES

The inductive approach in its pure form completely excludes the use of rules and is characteristic of mastering the native language, when the child intuitively,

unconsciously masters the rule and uses it in language. As a modification, the intuitive-conscious approach involves the verbal formulation of rules and mastered language patterns in contrast to the inductive approach, in which this stage of learning a foreign language is often ignored.

At the heart of the intuitive-conscious approach is the idea that learning a foreign language should mimic the mastery of the native language and proceed naturally, without specially organized training. The meaning of a foreign word, phrase and other units of language should be conveyed to students directly, by creating associations between language forms and their corresponding concepts, which are demonstrated through gestures, facial expressions, actions, communication situations, objects, etc.

The researched approach is based on the following main provisions:

– training should be conducted only in a foreign language. Students' native language, as well as translation from native or foreign language are completely excluded from the educational process;

– the purpose of training is the formation of oral skills. Of all the types of speech activity, listening and speaking are preferred, but the modifications allow for the judicious use of reading and writing, which helps to consolidate new material;

– vocabulary is taught on the basis of material selected in accordance with the principle of usability in oral speech. The unit of study is supply. Introduction and training of lexical units are carried out on an oral basis with the help of periphrasis, clarity, demonstration of actions and objects. When introducing words that denote abstract concepts, techniques such as interpretation, the creation of synonymous pairs, the use of antonyms, etc.;

– grammar is taught inductively, early explanation of grammar rules by the teacher is not allowed. Attention to the grammatical correctness of the language is

drawn after the students formulate the rule independently; mistakes are corrected as students make them in speech;

– the formation of phonetic skills is put forward as one of the tasks of training;

– language material is graded according to the degree of complexity, mastering it is carried out in accordance with the developed program.

Imitative teaching methods are widely used, when students repeat phrases and sentences after the teacher in order to achieve phonetic and grammatical correctness of speech.

Successful mastery of a foreign language is possible only due to a reasonable combination of conscious and intuitive mind in the process of learning a language.

The common approach to foreign language teaching is focused on teachers who spend a lot of time and energy presenting knowledge or explaining material to students. This way of teaching tires teachers and is boring for students. Teachers have to spend most of the lesson presenting and explaining grammar rules, so students use little English in practice. Applying an intuitive approach to teaching is a good solution to the problem; it facilitates the work of teachers, promotes the development of communication skills of students, creates a motivating learning environment and improves the process of learning.

References

Karpova O.O. Modern approaches to teaching a foreign language for professional purposes. Modern information technologies and innovative teaching methods in training: methodology, theory, experience, problems: a collection of scientific papers. № 47. Kyiv,Vinnytsia: Planer, 2017. P. 179–182.

Martynova R. Yu. Holistic general didactic model of the content of foreign language teaching: monograph. Kyiv: Higher School, 2004. 454 p.

Любов КОТ

ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ МІЖНАРОДНОЇ КОМУНІКАЦІЇ ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

Останні досягнення в галузі інформаційних технологій, що зросли інтерес до розширення взаємозв'язків різних країн і народів, відкривають нові види і форми спілкування, ефективність яких повністю залежить від порозуміння культур, прояви і поваги до культури партнерів по комунікації.

Необхідними умовами ефективності процесу комунікації двох або більше представників різних культур є такі фактори: володіння іноземними мовами, знання матеріальної та духовної культури іншого народу, моральних цінностей, світоглядних уявлень, які визначають модель поведінки партнерів з комунікації. На думку П.С.Тумаркина, міжкультурна комунікація, як відомо, передбачає знання інокультурного комунікативного коду, тобто. насамперед мови, норм і правил поведінки (поведінкового коду), психології та менталітету (психоментального коду) та ін.

Сукупна дія комунікативного коду в процесі комунікації – ми називаємо національним комунікативним режимом. Вищим рівнем компетентності у сфері міжкультурної комунікації є вміння вільно переходити відповідний комунікативний режим (перемикання режиму). За відсутності такої компетентності (або знаючи лише мову) люди найчастіше спілкуються з носіями іншої культури та оцінюють їх на основі власних національних норм, що ускладнює комунікацію між представниками різних культурних сфер. Все це посилює увагу до питань спілкування, головною умовою ефективності яких є взаєморозуміння, діалог культур, терпимість та повага до культури партнерів з комунікації.

Розглядаючи особливості міжкультурної комунікації, слід зупинитися на процесах взаємопроникнення (конвергенції та асиміляції) культур або акультурації. У «Філософському енциклопедичному словнику» акультурація окреслюється як «процеси взаємовпливу культур, сприйняття одним народом повністю чи частково культури іншого народу, зазвичай більш розвиненого».

Масштаби та інтенсивність міжкультурних контактів породжують необхідність постійного їх осмислення, інтерпретації та порівняння елементів своєї та чужої культури. На думку Є. І. Булдакової, міжкультурна комунікація, стаючи фактором повсякденного життя сучасної людини, ускладнила його сприйняття світу та процес самоідентифікації. Внаслідок цього, зазначається, соціальна цілісність сучасної людини, і без того, що перебуває у стані оновлення, дедалі більше фрагментується.

Ситуації міжкультурної взаємодії показують її неоднозначність, складність. Не завжди партнери з комунікації отримують задоволення від спілкування з представниками іншої культури. Вже аксіомою соціології культури та культурної антропології стало твердження у тому, що «чужа культура – завжди брудна», «чужа». Причому етноцентризм заважає міжкультурній комунікації, але його важко розпізнати, оскільки це несвідомий процес. Все це разом створює труднощі бути зрозумілим і почутим у акті мовного спілкування.

Поняття «етноцентризм» вперше запропонував американський соціолог У. Самнер в 1906 р., «…визначаючи як тенденцію розглядати своє суспільство та її культуру як зразок і виміряти всі цінності виключно у співвідношенні з ним». Суть даного визначення зводиться до такого: культура свого етносу стоїть на чолі, інші – інші культури є рівноцінними.

Феномен етноцентризму був властивий багатьом народам. Наприклад, європейські колонізатори вважали неєвропейські народи неповноцінними,

неправильними. На жаль, і в даний час явище етноцентризму характерне для багатьох народів. Це свого роду «захисна реакція», яка допомагає представникам нації відчувати приналежність до своєї культури. Однак у міжкультурній комунікації такі етноцентричні уявлення супроводжуються невірними оцінками у світогляді партнерів із комунікації.

Для того, щоб етноцентризм не руйнував процес спілкування учасників різних етносів, необхідно формувати не лише шанобливе ставлення до своєї, а й до іншої нації. Прищепити доброзичливе поважне ставлення до іншого народу можна через заходи, спрямовані на глибоке знайомство з культурою країн. Для цього як організація навчального процесу, так і побудова усієї освітньої траєкторії підростаючого покоління має відповідати принципам культуроцентизму та культурооріентованості.

Із самого початку міжкультурна комунікація мала яскраво виражену прикладну спрямованість. Це не лише наука, а й набір навичок, якими можна і треба володіти. Насамперед ці навички необхідні тим, чия діяльність пов'язана із взаємодією між культурами, коли помилки та комунікативні невдачі призводять до інших провалів – у переговорах, до неефективної роботи колективу, до соціальної напруги. З розвитком міжкультурних досліджень з'являються нові форми тренінгів, що одержали назву міжкультурних або крос-культурних. Виникає нова професія – спеціаліст з міжкультурного спілкування, створюється міжнародне суспільство з міжкультурної освіти, навчання та досліджень.

Наприкінці хотілося б відзначити, що нині простір міжкультурної комунікації став майже безмежним. Цьому сприяє сучасне суспільство, що розвивається динамічно та створює нові соціокультурні освіти.

Література

Маслова, В.А. Лінгвокультурологія. М.: Видавничий центр «Академія», 2001.

Вікторія КОВАЛЬЧУК

МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ

Методика викладання української мови як іноземної розвивається активно лише з кінця минулого століття, коли після проголошення Україною незалежності, посилюється інтерес і до мови, і до культури, і до самої держави.

Мову, як і будь-який інший складний механізм, необхідно вивчати з двох позицій: як практично на практиці використовувати набуті знання і як цей механізм працює, які він має складові частини.

Для сучасного навчання української мови як іноземної важливим є:

- Практична спрямованість навчання;
- Функціональний підхід до відбору і подання мовного матеріалу;
- Ситуативно-тематичне подання навчального матеріалу;
- Вивчення лексики та морфології на синтаксичній основі;
- Виділення етапів навчання.

На першому етапі навчання української мови як іноземної необхідно сформувати на елементарному рівні навички говоріння, читання, слухання, письма на базі нейтрального стилю мовлення, тобто забезпечення можливості спілкування в обмеженому колі. Обсяг мовного матеріалу на початковому етапі включає фонетич ний, граматичний і лексичний мінімум.

Лексичний мінімум – це мінімальна кількість слів, яка дозволяє користуватися мовою як практичним засобом спілкування.

У межах фонетичного мінімуму розглядаються особливості артикуляції українських голосних і приголосних, особливості вимови наголошених і ненаголошених голосних. Робота над фонетикою та інтонацією є дуже важливою і необхідною, бо створює базу правильної вимови та полегшує процес комунікації.

Під час формування граматичного мінімуму враховується мета навчання, вік учнів/студентів, а також особливості рідної мови, обираються ті мовленнєві одиниці, які необхідні для активного мовленнєвого спілкування у певній сфері.

Лексичний і граматичний матеріал має подаватися невеликими дозами, щоб учень/студент активно залучався до вивчення української мови. На початковому етапі вивчення української мови як іноземної закладаються основи правильного мовлення. На цьому етапі необхідно використовувати тренувальні вправи, різноманітні мовленнєві звороти, максимально використовувати наочність, заняття необхідно проводити українською мовою, тим самим створювати ситуацію природного мовного середовища.

Як свідчить практика і показує досвід, у методиці не існує одного ідеального методу під час вивчення будь-якого питання. На практичних заняттях у процесі викладання української мови як іноземної об’єднують і використовують декілька методів. Сучасне бачення освіти передбачає створення мотиваційного середовища для студентів у процесі вивчення української мови як іноземної.

Література

Туркевич О. Становлення термінолексики методики викладання української мови як іноземної (на мате ріалі діаспорних навчальних посібників). Теорія і практика викладання української мови як іноземнот: зб. наук. праць. Львів, 2010. Вип. 51. С. 75-180.

Бей Л., Тростинська О. Проблеми викладання української мови різним категоріям іноземних студентів. Вісник Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна. № 12. С. 42-49.

Туркевич О., Палінська О. Триступеневий підручник з української мови як іноземнот на основі кому нікативного підходу. Друга Міжнародна науково-практична конференція «Діаспора як чинник утвердження держави Україна у міжнародній спільноті. Українська діаспора у світовій цивілізації. Львів, 18-20 червня 2008 року. С. 229-230.

Корженко В., Опанасюк М. Інноваційні методи викладання української мови як іноземної у технічному університеті. Вісник Вінницького політехнічного інституту. 2011. № 1. С. 152-155

Olena KRASNOVA,

Oksana ZAKHUTSKA

KORZYŚCI I WYZWANIA WSPÓŁCZESNEJ EDUKACJI CYFROWEJ

Dzisiejsi uczniowie i studenci należą do pokolenia, które na co dzień korzysta z technologii informacyjno-komunikacyjnych. W tej rzeczywistości urodzili się i w niej dorastają. Ale przez kilka godzin dziennie, kiedy są w szkole, nieczęsto korzystają z ich dobrodziejstw. A przecież wielu z nich przynosi do szkoły telefony – można je wykorzystywać praktycznie na wszystkich lekcjach. Szkoda, że nauczyciele zbyt rzadko się na to decydują. Nie jest więc łatwo przekonać się do takiego narzędzia i uwierzyć w jego skuteczność w nauczaniu lub uczeniu się. Badania wciąż wykazują, że urządzenia, Internet, narzędzia do komunikacji i tworzenia treści są mniej skuteczne od tradycyjnych (takich jak objaśnienia nauczyciela, wzajemna pomoc uczniów, podręcznik czy zeszyt ćwiczeń). Sami uczniowie przyznają, że kiedy przychodzi czas na naukę, wolą podręcznik niż komputer lub telefon.

Nie należy oczywiście bagatelizować wniosków badawczych. Warto jednak pamiętać, że naukowcy oceniają tylko skuteczność konkretnych przypadków wdrożenia technologii cyfrowej, a nie jej potencjał. Zazwyczaj mówią jedynie, czego można się spodziewać, stosując określone narzędzie w określony sposób, w określonym celu i z określoną grupą uczniów.

Do czego przydaje się technologia w edukacji?

Edukacja cyfrowa obejmuje dwa główne nurty: rozwój kompetencji cyfrowych dla osób uczących się oraz pedagogiczne wykorzystanie technologii cyfrowych w celu transformacji i ulepszania nauczania. Europejskie ramy kompetencji cyfrowych dla obywateli, znane również jako DigComp, szczegółowo opisują modelowe kompetencje informatyczne i zostały już wykorzystane przez wiele krajów europejskich.

Wyzwania i potencjalne korzyści płynące z edukacji cyfrowej są zróżnicowane. Z perspektywy rynku pracy istnieje luka w umiejętnościach kadry pracowniczej. Coraz większa liczba miejsc pracy wymaga podstawowych umiejętności w dziedzinie technologii informacji i komunikacji, a wiele nowych stanowisk opiera się na specjalistycznych kompetencjach cyfrowych.

Ze społecznego punktu widzenia wyzwaniem jest inkluzywność: rozłam informatyczny między osobami nieposiadającymi podstawowych umiejętności informatycznych lub posiadającymi tylko podstawowe umiejętności informatyczne a innymi osobami o wysokich kwalifikacjach może bowiem pogłębić istniejące luki w społeczeństwie.

Z edukacyjnego punktu widzenia wyzwanie polega nie tylko na zapewnieniu młodym ludziom rozwoju potrzebnych kompetencji cyfrowych, ale także na czerpaniu korzyści, jakie technologia może wnieść do procesu nauczania i uczenia się. Istotne jest również zagwarantowanie możliwości bezpiecznego korzystania z

technologii cyfrowych. Zagrożenia dla uczniów, takie jak cyberprzemoc i uzależnienie od internetu czy utrata prywatności, są bowiem od pewnego czasu poważnym problemem.

Korzystanie z cyfrowych technologii pozwala uczniom – wcześniej przyzwyczajonym do napiętego rozkładu zajęć w szkole i dużego obciążenia pracą – na większą autonomię i tym samym decydowanie, kiedy będą się uczyć, ale wymaga od nich samodyscypliny. Warto przyjrzeć się cyfrowym rozwiązaniom edukacyjnym pod kątem efektywniejszego wykorzystania i skrócenia czasu nauki. Nauczyciele powinni mieć możliwość wypróbowania różnych cyfrowych rozwiązań edukacyjnych i zrozumienia, w jaki sposób można je wykorzystać do wspierania nauki uczniów. Należy ich zachęcać do kreatywnego myślenia o swojej roli jako osób ułatwiających uczniom uczenie się oraz o tym, jak technologia może im w tym pomóc w wykonywaniu zawodu.

Яна КУШКА

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ДИПЛОМАТИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Дипломатія є важливим інструментом зовнішньополітичної діяльності будь-якої держави. Підготовка висококваліфікованих фахівців дипломатичної служби вимагає знання основних термінів протоколу і етикету міжнародного спілкування. *Дипломатична термінологія* є складною динамічною системою, яка включає терміни таких сфер дипломатії, як дипломатична служба, дипломатичне право, дипломатичний протокол, дипломатичний етикет та ін. Значну частину термінів досліджуваної сфери складають найменування, що

відносяться до таких термінологічних груп: дипломатичні агенти / представники, дипломатичні ранги, дипломатичні документи, дипломатичні процедури, дипломатичні візити, дипломатичні представництва, дипломатичні права і привілеї, дипломатичні прийоми та ін.

Терміни існують у рамках певної термінології, тобто входять в конкретну лексичну систему мови, але лише за посередництва конкретної термінологічної системи. На відміну від слів спільної мови, терміни не пов'язані з контекстом.

Дипломатія, будучи наукою політичною, точніше кажучи, гілкою політичних наук, сильно переплетена з іншою, не менш відомою і важливою наукою – юриспруденцією, конкретніше, з такою її гілкою, як міжнародне право. Враховуючи це, дипломатичну термінологію можна розділити на два різновиди:

1) терміни політичного, дипломатичного і загальноправового характеру, яким надана специфічна інтерпретація;

2) міжнародно-правові терміни.

Наприклад, в термінологічну группу «diplomatic documents» входять найменування таких дипломатичних документів, як «accord» - згода, договір; «concordat» - договір між окремими особами; «contract» - договір, згода.

Група «diplomatic agents / diplomatic ranks» - посади і дипломатичні ранги включає, наприклад, такі терміни, як «ambassador» - посол, «ambassador extraordinary» - надзвичайний посол; «ambassador extraordinary and plenipotentiary» - надзвичайний і повноважний посол; «attaché» - аташе, «consul» - консул, «consul general» - генеральный консул.

В термінологічну группу «diplomatic privileges and immunities» відносять, наприклад, такі найменування як «exterritoriality» екстериторіальність; «inviolability of person» недоторканість особи і т.д.

У складі англійської дипломатичної термінології переважають іменники. Це пов'язано передусім з їх номінативною функцією, функцією позначення тих чи інших предметів та явищ.

Префіксальний спосіб творення дипломатичних термінів англійської мови не є поширеним. Продуктивними префіксами можна вважати: ***dis-***, що має силу зворотньої опозиції до значення сполучуваного слова (*dishonour, discontinuance*), ***co-*** позначає щось споріднене (*comaker, cofounder*) та ***counter***, що означає «зустрічний» (*counterclaim, counterattack*). Також зустрічаються префікси ***anti-, inter-, post-*** та ***ex-*** (*antisocial, internuncio, postwar, ex-deputy*).

Складні терміни утворюються за особливим способом, таким як поєднання двох іменників: *Vice-council, Director-General, Career-Diplomat* та ін. Цікавим є спостереження, що складні терміни англійських дипломатичних документів є переважно назвами посад чи установ.

Отже, дипломатична термінологія має ряд загальних рис, властивих усім термінологічним системам. Як будь-яка терміносистема, вона складається з ряду термінологічних груп і підгруп, елементи яких тісно пов'язані між собою спільністю значення.

Література

Кацишин Н.Є., Особливості дискурсу та терміносистеми англомовних дипломатичних документів. Наукові записки, Вип.81., с. 312-316.

Кацишин Н.Є., Проблема генези терміносистеми сучасного англомовного дипломатичного дискурсу. Наукові записки. Серія "Філологічна", Вип.14., 2010.

«Актуальні проблеми міжкультурної комунікації, перекладу та порівняльних студій». Збірник матеріалів ІІІ міжнародної науково-практичної Інтернетконференції 29-30 вересня 2017.

Bohdan KYRYCHENKO

OXYMORON TERMS AND THEIR USE IN INTERNATIONAL RELATIONS

Turning to the Oxford Dictionary of English, we can see that it gives the following definition of an oxymoron – a figure of language in which a pair of opposite or clearly contradictory terms are combined for emphasis. Thus, we can roughly imagine how such a concept is used. For example, in English they are as "true lie", "living corpse", etc.

At the present stage of development of society, we can often observe such oxymorons not only at the social level, but also at the political level, and especially in international relations. Often, we don't even realize how common an oxymoron is, but it's everywhere (Багінський, 2016). As an example, we can cite the words of former Russian President Dmitry Medvedev, which he said before Russia launched its invasion of Georgia, namely "*forcing peace*." And this term is used in many places. Such words imply violent interference in the affairs of the other party in order to bring peace, but violence always breeds violence (Asmus, Ronald, 2010).

In addition, there is the concept of the American researcher Francis Fukuyama, which is the "*end of history*", another oxymoron. It does not mean that the world will cease to exist or simply disappear. This concept of the "end of history" suggests that with the end of the bipolar system of international relations, the world will begin to change for the better and antagonism between states will begin to disappear, thus giving way to humanism (Fukuyama,1992).

But the use of oxymorons is not limited to European and American politicians. The same China has also repeatedly used a similar technique, living, according to researcher Xi Chuan, on the principle of "*left - right and right - wrong*." According to the author, the ancient Chinese philosopher Confucius argued that life is

ambiguous and uncertain, while the social oxymoron calls for wild smiles and spiritual blindness, so that a person with a spirit is ready to penetrate and explore the secret core of history – if it really exists (Xi Chuan,1997).

In conclusion, we can say that the oxymoron is a very common concept not only as a social phenomenon, but also among international politics. Their use is associated with the substitution of concepts or the attempt of man to artificially simplify for himself and others the picture of the world with its diversity and variety. In some cases we always want to simplify something, to bring it to primitivism, so that even those who are not very knowledgeable understand what we are talking about. Therefore, one must be careful with such things, because by creating your own utopia, you will never be able to embody it in the world.

References

Багінський А.В. (2016). Теорії модерної держави: війна та кристалізація. Вісник нтуу «КПІ». Політологія. Соціологія. Право. Випуск 1/2(29-30).

Oxymoron. Oxford English Dictionary.

Xi Chuan. In the Shadow of Oxymoron. The University of Iowa. https://iwp.uiowa.edu/91st/vol7-num2/in-the-shadow-of-oxymoron

Francis Fukuyama. The End of History and the Last Man. Free Press, 1992.

Asmus, Ronald D. (2010). A Little War That Shook the World: Georgia, Russia, and the Future of the West. New York: Palgrave Macmillan.

Аліна ЛАСТОВЕНКО

МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Метою навчання іноземної мови у вищій школі на сучасному етапі є оволодіння студентами комунікативними компетенціями, що дозволять реалізувати їхні знання, уміння, навички для розв'язання конкретних комунікативних завдань у реальних життєвих ситуаціях. Іноземна мова виступає як засіб комунікації, спілкування з представниками інших націй.

Вважаю, що не має бути місця для таких процесів, як зазубрювання (*rote-learning*), бездумне завчання текстів на іноземній мові, що не мають практичної цінності для майбутньої життєдіяльності студентів. Студенти мають бути підготовлені на основі якісного сучасного аутентичного навчального матеріалу до свідомого використання іноземної мови в подальшому житті та роботі. Адже володіння іноземними мовами є зараз і продовжуватиме залишатися надалі однією з провідних вимог роботодавців.

Якісна мовна підготовка студентів неможлива без використання сучасних освітніх технологій. Сучасні технології в освіті – це професійноорієнтоване навчання іноземної мови, проектна робота в навчанні, застосування інформаційних та телекомунікаційних технологій, робота з навчальними комп'ютерними програмами з іноземних мов (система мультимедіа), дистанційні технології у навчанні іноземних мов, створення презентацій в програмі *PowerPoint*, використання інтернет-ресурсів, навчання іноземної мови в комп'ютерному середовищі (форуми, блоги, електронна пошта), новітні тестові технології (створення банка діагностичних матеріалів з курсу навчального предмета «Іноземна мова» для проведення комп'ютерного тестування знань студентів). На даному етапі розвитку методичної науки

основними методами навчання іноземних мов є *комунікативний* та *конструктивістський* методи.

Тексти повинні показувати конфлікти, які спонукають студента до висловлення власної думки. Керування навчанням здійснюється не через граматику, а скеровується комунікативними інтенціями (намірами). Студентів спонукають самостійно конструювати свої знання (наприклад, у рамках проектної діяльності).

Я вважаю, що сучасна система навчання має базуватися саме на конструктивістському методі. Саме в цьому методі я вбачаю найбільш перспективне та розширене навчання для молоді. При проектному навчанні удосконалюються і розвиваються наступні аспекти:

- Робота в команді;
- Самоорганізація особи;
- Орієнтованість на дію;
- Ситуативна спрямованість, співвідносність з реальним життям;
- Інтердисциплінарність (міжпредметні проекти);
- Цілісність – проект розглядається як ціле;
- Орієнтованість на продукт, результат.

Таким чином, студенти при використанні цього методу навчаються планувати свій час, навчаються самооцінці, аналізу власного навчального успіху, плануванню та проведенню етапів роботи. Робота дозволяє здійснювати диференціацію за здібностями, інтересами студентів, за ступенями складності завдання.

Serhii LATYNIN

EFFECTIVENESS OF MODERN APPROACHES IN STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN THE PROFESSIONAL AREA OF HIGHER EDUCATION

The development and modernization of higher education requires a wide range of research and development related to the introduction of new technologies and modern approaches in the educational process, especially in the process of learning foreign languages for professional communication. Graduates of higher education institutions should know a foreign language at a sufficient level for personal and professional communication, and for this it is necessary to ensure the effectiveness of teaching and to improve the quality of the acquired knowledge.

The problem of choosing a methodological direction and effective approach in learning foreign languages is relevant and has been reflected both in the works of domestic and foreign scholars. Nevertheless, despite this, as the analysis showed, the constant evolution of social order necessitates further research into the theoretical foundations of different approaches and the specifics of their implementation in the learning process.

Modern methodologists distinguish the following main approaches :

1. *Cognitive approach*. A modern approach that involves the use of human knowledge and presentation of objects of the world around for more effective learning.

2. *Informational approach*. A characteristic feature of this approach is the accuracy and concreteness of theoretical descriptions that allow easy variation of models and bring research carried out by representatives of the informational approach to the ideal of "exact" science. The most widespread and classic variant of the informational approach is the symbolic approach, which understands the human cognitive system as an operation of discrete information elements – symbols.

3. *The behaviorist approach* defines foreign language acquisition as the formation of reactions to foreign language stimuli. Knowing the traditions and values of another country, being able to reflect their knowledge in the process of communication, students become full-fledged participants in the interactive process.

4. *Innovative,* non-traditional approach to learning provides positive motivation for gaining knowledge in all subjects, active functioning of the intellectual and volitional spheres, forms a stable interest in the subject, contributes to the development of a creative personality. The process of learning English using non-traditional forms of learning promotes interest in the language; positive attitude to its study; stimulates independent speech activity of students; allows for a more targeted individual approach in learning.

5. *Intuitive-conscious approach* implies mastering a foreign language, considering the models in an intensive mode with subsequent awareness of their meaning and rules of their operation.

6. *The conscious cognitive approach* directs student's activity, first of all, at mastering the rules of lexical and grammatical models, on the basis of which the conscious construction of statements is carried out.

7. *The communicative approach* implies an organic combination of conscious and subconscious components in the process of learning a foreign language, i.e., mastering the rules of operating foreign language models occurs simultaneously with mastering their communicative-speech function.

All the tasks used in foreign language learning should be communicatively directed and set students up for the correct interpretation of the problem situation, requiring mental tension and stimulating students' speech activity in the process of discussing the problem.

8. Individual approach stimulates the selection for students with very high communicative barriers of individual tasks for the development of monological speech, which the student can prepare in advance in quiet "home" conditions. We are talking about various reports, reports, presentations, which one of the group members presents to the audience for further discussion and, possibly, additions.

Foreign language helps students learn the spiritual wealth of another nation, better understand the culture of their people, increases their level of education, and thus adapts the modern educational and scientific space. Country studies knowledge contributes to the development of general erudition, which is one of the important prerequisites for ensuring intercultural communication and achieving mutual understanding in it.

Consequently, Ukraine's active course for European integration and joining the Bologna process requires radical changes regarding approaches to teaching a foreign language in a professional direction, activation of the latest teaching technologies. The introduction of modern technologies, approaches and methods of teaching a foreign language in the educational process should raise the quality of teaching and learning languages, and make it closer to the European format. To improve the quality of students' knowledge of foreign languages the above-mentioned approaches should be used, which allow to diversify and improve the process of teaching foreign languages and make it as close to the conditions of real professional situations as possible.

Yuliia LIUTYK

PEDAGOGICAL COMMUNICATION AT THE ENGLISH LESSONS

The culture of communication, the knowledge of the man nature and the ability to react to student's state and behavior in particular – are the main things in the transition to the public activities of the new millennium.

The requirements to people, to their discipline, competence, professionalism, creative initiative are growing with every year because only due to these qualities of people social process is possible. That's why the teacher's work presupposes constant self perfection, study and use of new methods, the accumulation and renovation of knowledge and self control.

In teacher's work one should pay attention to the student's peculiarities, to the different level of their knowledge. It's necessary to find an individual approach to each of them when nobody can be left without attention.

The highest level of professionalism in the culture of mutual relations can be gained by the teacher who considers pedagogical communication as bilateral process in which all the students participate as equal partners. And then the main task of a teacher lies in facilitation of communication difficulties which can appear as a result of different levels of language knowledge, abilities and character as well as in helping a student to gain confidence in communication.

The communication at a lesson must be as much as possible approximated to the natural one, to conduct it in the way, that the process of teaching is inconspicuous at first sight.

Every teacher must improve himself as a personality, extent his knowledge of a foreign language, be interested in history, culture and customs of the country whose language he studies. It is interesting for students to communicate with such a teacher

and they trust his words. And if such a teacher convinces students of the necessity to read words and texts aloud at home, the students will do it because they trust him.

Kindness, friendliness, the ability to analyse his actions, demand of himself and students – are the qualities of every teacher of foreign languages. In that case the communication will not an end in itself but a means of education and development of a person as well as effective teaching.

References

Волкова Н.П. Професійно-педагогічна комунікація: навч. посіб. / Н.П. Волкова. – Київ: «Академія», 2006. 256 с.

Гутиряк О.І., Волошанська І.В. Educational Potential of Foreign Language Course in Modern Higher School / Гутиряк О.І., Волошанська І.В.// Professional Competencies and Educational Innovations in the Knowledge Economy: Collective Monograph.Veliko Tarnovo, Bulgaria: Publishing House ACCESS PRESS, 2020. p. 65 – 75.

Анастасія МАДЯНОВА

НОВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ФОРМУВАННІ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ

З кожним роком вимоги до рівня володіння іноземною мовою студентами та випускниками вищих навчальних закладів безперечно підвищуються. Змінюється і концепція викладання іноземної мови. Механічне відтворення замінюється практичним використанням мови в умовах, наближених до реального спілкування. Сучасна методика все більше

звертається до комунікативного підходу, що передбачає поєднання засвоєння правил з їх практичним оволодінням та застосуванням.

У процесі вивчення іноземної мови професійного спрямування комунікативним методом студенти набувають комунікативної компетенції – вміння користуватися іноземною мовою відповідно до конкретної професійної ситуації. Коли ми говоримо про формування комунікативної компетенції професійного спрямування, то однією з найбільш важливих та ефективних характеристик є використання автентичних матеріалів.

Мовленнєва компетенція охоплює чотири види компетенції, а саме в говорінні, аудіювання, письмі та читанні. Тому викладач іноземної мови має наповнювати навчальний процес автентичними матеріалами з усіх видів мовленнєвої діяльності.

Використання інформаціно-комунікаційних технологій під час комунікативного навчання іноземної мови значно підвищує якість подачі матеріалу уроку та ефективність засвоєння цього матеріалу студентами. Використання та впровадження сучасних технологій, мультимедійного устаткування збагачує зміст освітнього процесу, підвищує мотивацію студентів до вивчення іноземної мови. Ефективність навчання забезпечується використанням аудіо-візуальних та інтерактивних засобів навчання, таких як презентації, відеоролики, ресурси мережі Інтернет, навчальні, документальні та художні фільми. Оскільки специфіка комунікативного підходу полягає у тому, що оволодіння засобами спілкування відбувається у процесі самого спілкування, навчальна діяльність, спрямована на вирішення конкретних комунікативних завдань, значно підвищує мотивацію у процесі оволодіння іноземною мовою взагалі та професійного спрямування.

Комунікативний підхід дозволяє якісно по новому закріплювати відповідний лексичний матеріал, удосконалювати монологічне та діалогічне

мовлення, формувати навички професійного читання та аудіювання. Коли студент відчуває реальну можливість використати отримані знання з іноземної мови у конкретних професійних та життєвих ситуаціях, його мотивація потужно зростає.

Iryna MAISTRENKO

ENGLISH AS AN INTERNATIONAL LANGUAGE FOR POLITICS

Historically, English has been spoken by millions of people, and this has led to the language becoming international. So, is it international? For more than 400 million people have it as their mother tongue, for more 300 million it remains their second language, and more than 500 million speak English to some extent. To be convinced of the internationality of the English language, it is necessary to understand the essence of the concept of "international language." Here are the criteria or features:

- A significant proportion of those for whom the language is native;
- A huge number of people learning this language as a second or foreign language;
- The language is widespread in different countries, among people with different mentalities, cultural values and traditions;
- The language is taught as a foreign language in many educational institutions in different countries;
- Used in the environment of official and business communication at international conferences, meetings and other spheres of life.

When you enter something about the internationality of the English language in the Google search, there are many similar theses: English is a world language;

English as the language of trade and business; English as the language of education; English as the language of travel; English as the language of science and technology; English as the language of youth; English is a universal language.

For centuries, people on different continents have spoken and continue to speak this language, so it is not surprising that it has become a language of world importance. For example, English is the official working language of the following international organizations: *NATO, the Organization for Economic Cooperation and Development, the International Labor Office, the International Olympic Committee, the Universal Postal Union, the Red Cross, the Union of International Associations* and is one of the EU's working languages. In fact, these are just a few examples. Hundreds of international companies and organizations around the world use this language for communication.

English is *de jure* official in 58 countries as of 2019. In addition, it is *de facto* official in a number of other countries and territories, i.e., official status is not enshrined in the constitution, but it exists at the level of practical application. English is considered the *de facto* official, but not the main language in countries such as Bangladesh, Cyprus, Israel, Jordan, Malaysia, Maldives, Sri Lanka, UAE.

In the twentieth century there were circumstances that brought English to the forefront of the world linguistic process.

Firstly, it was made possible by the military-political power and economic potential of English-speaking countries. This is what has made English speakers active around the world. English became the first international language that was not only necessary for communication, but also a competitive advantage in the labor market and business, because the global economy needed a global language.

Secondly, the cultural information factor has become important, as media corporations and popular culture have made English the key to information resources and cultural products that have been relevant around the world.

Thirdly, English is objectively considered a simpler language than its global "competitors". This is the only language spoken by people for whom it is not native. Accordingly, English has been simplified on the phonetic, lexical, grammatical and stylistic levels, and its linguistic norms have expanded.

Thus, English is one of the most promising languages in the world. Every year more and more people, organizations, companies communicate in this language, so the internationality of English is spreading.

References

Crystal D. English as a Global Language. Cambridge : Cambridge University, 2003.

Дарія МАТВЕЄВА

ЕПОХАЛЬНА РОЛЬ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЯК ЗАСОБУ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Сучасні глобальні суспільно-політичні зміни викликають значний інтерес до вивчення специфіки англійської мови як головного засобу міжкультурних комунікаційних взаємодій. Оскільки, вивчення іноземної мови відіграє одну із вирішальних умов для розвитку сучасних міжкультурних контактів у актуальному культурноінтеграційному світі.

Адже особистий контакт між людьми різного культурного походження за останні роки збільшився, світ став взаємозалежним. Ось чому відомий американський лінгвіст Хомський проголосив, що «всі люди світу повинні вивчати міжкультурну комунікацію». Хто вивчає англійську мову то є комунікаційно обізнаною людиною. Затим, що – це одна із передових мов всього сучасного населення. Таким чином, компетенція міжкультурної

комунікації можна визначити як здатність людини брати участь у продуктивних міжкультурних діалогах з людьми, які мають різне культурне походження. Перш за все, щоб зробити міжкультурну взаємодію продуктивною, потрібно мати здатність будувати значення та взаєморозуміння з людьми з різним культурним походженням шляхом належного та ефективного використання вербальної та невербальної мови. На сьогоднішній день контакт і спілкування з людьми різних культур є важливим способом дізнатися більше про інших людей та їх спосіб життя, включаючи їх цінності, історію, звички і навіть суть їхньої особистості. Також цілком зрозуміло, що знання міжкультурної комунікації може допомогти вирішити комунікаційні проблеми до того, як вони виникнуть. Зростання контактів з іншими культурами в сучасному світі є невід'ємним частиною життя. Через те, що підвищена обізнаність і розуміння іншої культури та людей, які, можливо, не поділяють наші погляди, переконання, цінності, звичаї, звички та спосіб життя, зрештою підвищать нашу здатність мирно співіснувати з людьми іншого культурного походження та допомагати вирішувати міжнародні конфлікти.

Отже, вивчення англійської мови є найефективнішим засобом розвитку міжкультурної комунікаційної компетентності. Адже англійська мова використовується кожного дня з несхожими людьми з різним культурним та мовним походженням, щоб висловити свої ідеї, думки та погляди в загальному сенсі на життя.

Юнія МЕЛЬНИК

МІСЦЕ ТА РОЛЬ ПРОФЕСІЙНОГО СЛЕНГУ В ЖАРГОННІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНСЬКОЇ ТА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВ

Мовний процес кінця ХХ – початку ХХІ ст. характеризується посиленням ролі неформальних елементів у мовленні, що викликано соціальним переустроєм, зміною мовних орієнтирів та цінностей суспільства. Вивчення нелітературних одиниць професійного спрямування є досить актуальним, адже «широке розповсюдження професійної жаргонної лексики (професіоналізмів) пов'язане, у першу чергу, із необхідністю відобразити в мові якісні зміни, які відбуваються в різних професійних середовищах, а також позначити поняття нових професійних царин, що виникають, і які не мають еквівалентів у літературній мові» (Гарлицька, 2021, с. 101).

У працях багатьох дослідників, зокрема А. Дакерта, Р. Макдевіда, О. Єрофеєвої, В. Хомякова, Т. Бєляєвої, Л. Крисіна, Л. Ставицької, Л. Масенко, Л. Назаревич, Н. Мельник тощо, професійний жаргон розглядається як складова сленгової лексики або окремий різновид осціолектів.

Варто зауважити, що професійні мови виникли не через бажання уособлення певних соціальних груп, а природним шляхом у зв'язку з розвитком виробництва, тобто за професійною ознакою. Як відомо, професійні жаргони використовуються в основному в неофіційних умовах спілкування переважно в розмовному мовленні спеціалістів на професійні теми, що створює проблему їх фіксації та труднощі опису такої лексики. На сучасному етапі суспільного розвитку використання субстандартних елементів в цілому є швидше закономірністю, ніж ознакою низького рівня соціальної

відповідальності. Більш того, використання професійної жаргонної лексики дозволяє членам колективу нівелювати напружену робочу обстановку і, за необхідності, залишатися незрозумілими для представників інших соціальних чи професійних спільнот (Гроховська, 2018).

Найчисленнішими серед професійних жаргонізмів в українській та англійській мовах є одиниці комп'ютерної, військової та музичної сфер. Оскільки носіями комп'ютерної професійної лексики є переважно молоде покоління, тому сленг цієї царини «вирізняється жвавістю, гнучкістю і несподіваною дотепністю, а головною метою вживання таких слів є намагання молодих людей не лише поінформувати, але й висловити свої почуття в мовленні, продемонструвати свій характер, свою особистість» (Поцулко, 2017, с. 73). Тому значна кількість комп'ютерної професійної лексики є виявом надзвичайної креативності носіїв та віддзеркалює іронічно-зневажливе, грубувато-фамільярне та гумористичне ставлення до висловлюваного. Наприклад: *букашка* – символ @, *жмихалка* – матричний принтер, *квакати* – працювати з Quark Express, *лінолеум* – операційна система Windows Millenium; *cubicle monkey* – IT-спеціаліст, *yo-yo mode* – вигук, коли система нестабільна і може дати збій, *punch deck* – тип комп'ютерної клавіатури (Peckham, 2005; Кондратюк, 2006).

Дослідження Т. Гарлицької доводять, що переважна більшість музичних жаргонізмів є яскравим виявом метафоричного перенесення, наприклад: *палка* – гітара, *лопата* – гітара з широким грифом, *соплі* – сплутані шнури від апаратури; *blow* – грати на музичному інструменті, *lip* – грати на духовому інструменті, *audiophile* – людина, яка слухає стерео музику.

Також наявна значна частина музичних професіоналізмів, що утворилися шляхом додавання певних афіксів до нейтральних слів або вже існуючих жаргонізмів; вони надають мовленню зневажливого або іронічного

забарвлення та є виявом креативного мислення молодого покоління. Наприклад: *невигрібато* – завищення планки виконавського рівня, *електропопець* – музикальний стиль «електропоп»; *guitarded* – той, що не вміє грати на гітарі, *umped-up* – повністю оснащений підсилювачами, *cooking* – успішний (серед джаз музикантів) (Гарлицька, 2021, с. 103).

Серед лексем армійського жаргону є певна кількість одиниць, відомих широким масам населення і які можуть вживатися поза військовою цариною зазвичай з іронічним або зневажливим забарвленням, наприклад: *дембель / дмб* – звільнення зі строкової військової служби, *гражданка* – цивільне життя, *прапор* – прапорщик, *косити/косить* – ухилятися від служби в армії, *баклан* – солдат осіннього призову, *берці* – військові чоботи з високими халявами, *дятел* – молодий солдат-зв'язний; *bravo Zulu* – молодець!, *doolie* – кадет першорічник, *Annie Laurie* – поза фронтовий транспорт, *Bobo* – солдат, який не може поцілити в мішень – в англійській мові.

Однак семантика переважної більшості військових професіоналізмів є завуальованою та незрозумілою пересічному мовцю, що підтверджує замкнутість та певною мірою секретність мови цього соціального прошарку, про що свідчать наступні приклади: *біблія / талмуд* – військовий статут, *білуха* – натільна солдатська білизна, *маслюки / бананчики* – патрони, *муха* – ручний гранатомет; *chickenshit* – різні прояви бюрократії, *heads* – туалет, *yardbird* – солдат новобранець, *file 13* – урна для сміття, *AWOl* – покидати пост без дозволу, *bird* – гелікоптер, *rack out* – відбій, *secret squirrel* – надзвичайно секретно (Peckham, 2005; Кондратюк, 2006).

Решті професійних жаргонізмів, зокрема лексикону науковців, бізнесменів, письменників, автомобілістів, моряків, медиків, гірників, політиків, журналістів, торговців, шахтарів тощо також властивий високий ступінь метафоричності та іронії.

Дослідження професійного компонента дозволяє констатувати, що цей прошарок лексики відіграє надзвичайно важливу роль у мові. Утворившись природним шляхом у зв'язку з розвитком виробництва, професіоналізми є віддзеркаленням надзвичайно розмаїтої системи ремесел та спеціальностей, які з плином часу видозмінюються, модернізуються та пристосовуються до потреб людства.

Література

Гарлицька, Т. С. (2021). Професійний компонент у структурі мови міста (на матеріалі російської, української та англійської мов). *Актуальні питання гуманітарних наук. Т. 1. 37.* 100-106.

Гроховская, И. А. (2018). Современные подходы к классификации профессиональных жаргонов. Наука и практика. 3-7.

Кондратюк, Т. М. (2006). Словник сучасного українського сленгу. Харків: Фоліо.

Поцулко, О. А. (2017). Українськомовний комп'ютерний сленг як комунікативна девіація сучасної молоді. Теорія і практика сучасної психології. 1. 69-73.

Peckham, A. (2005). Urban Dictionary: fularious street slang defined. Kansas City : Andrews McMeel Publishing.

Нікіта МІХІЄНКО

СТРУКТУРНІ ОСОБЛИВОСТІ НІМЕЦЬКОМОВНИХ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ

(на матеріалів текстів з захисту рослин)

Стрімке розповсюдження метафори в різних стилях – художньому, повсякденному, публіцистичному та науковому – змусило науковців звернути увагу не лише на естетичну цінність метафори, а й на переваги, що вона привносить з собою до тексту.

Р. Хофман писав у своєму дослідженні про метафору, що вона є виключно практичною одиницею тексту та може застосовуватись у якості знаряддя опису та пояснення у будь-якій сфері; де б вона нам не зустрілась, завжди збагачує розуміння людських дій, знань, мови (Hoffman, c. 327).

Мовний механізм утворення метафор пов'язує текст із денотатом, який є відсутнім у просторі цього тексту. На відміну від порівняння, що також дозволяє отримати подібний ефект за допомгою порівняльних слів «*wie*», «*als*», метафора лише вказує на те, що денотати порівнюються. Завдяки синтаксичної моделі фрази без порівняльного слова метафора «прирівнює» такий денотат до тих денотатів, що утримується в референтному просторі тексту, що виражені прямою номінацією. У результаті породжуване метафорою культурне «забарвлення» тексту може брати участь у реалізації концепцій картини світу, властивих тому чи іншому літературному напрямку.

Як результат багаторічних дослідження на сьогодні існує ряд класифікацій, які характеризують фразеологізми за різними ознаками: 1) семантична класифікація (В.В. Виноградов, В.П. Жуков, М.М. Шанський); 2) граматична (В.Л. Архангельський, Ф.А. Краснов, О.І. Молотков); 3) структурна (М.Т. Тагієв); 4) функціональна (Л.А. Щукіна; H. Burger);

5) стилістична (О. С. Ахманова, В. В. Виноградов, С.Г. Гаврін, М.М. Шанський, Л.А. Булаховський); 6) перекладознавча (Р.П. Зорівчак) тощо. Наведені класифікації є занадто загальними, мають різні логічні основи і не охоплюють усіх різноманітностей.

У текстах з захисту рослин, які належать до науково-технічного стилю, можна зустріти досить велику кількість термінів, у тому числі і термінів-фразеологізмів. Найважливішою ознакою терміна, на наш погляд, є те, що його дефініція, а отже значення, є елементом специфічної поняттєвої системи, яка обслуговує певну професійну ділянку.

Услід за Мороховським О.М., ми виділяємо чотири типи метафори, стилістичний ефект яких багато в чому різноманітний і може виникати в кожному розрядів слів, а також при переході одного розряду слів в інший: 1) номінативна метафора – метафоризація лексики, що ідентифікує, дає нові імена класу предметів; 2) когнітивна метафора – метафоризація у предикативній або ознаковій лексиці; 3) ідентифікуюча метафора – образна метафора; 4) генералізуюча метафора – метафоризація предикатної лексики з її переходом в розряд ідентифікуючої (Ольховська, с.116-120).

Номінативна метафора дає нові імена класу предметів і є чисто технічний прийом вилучення нового ім'я зі звичайного лексичного запасу. Наприклад: 1) *Zahn – зуб, виступ, звичайно гострий, на інструменті, знарядді або частині машини*; 2) *Gabel – вилка, деталь сільськогосподарської машини чи знаряддя, за допомогою якої передається дія на іншу деталь*; 3) *Stand – стояк, деталь машини для кріплення інших деталей.* З наведених прикладів видно, що в аналізованих текстах часто зустрічаються метафоричні одиниці, пов'язані з частинами тіла людей, тварин. Отже, метафора практично не виходить за межі ідентифікуючої лексики, коли до неї звертаються у пошуках імені для певного класу предметів.

Когнітивна метафора у предикативній або ознаковій лексиці полягає у привласненні об'єктами «чужих» ознак, тобто ознак, властивостей та станів, що належать іншому класу об'єктів або іншому аспекту даного класу.

Цей різновид метафори виникає в результаті зрушення сполучуваності ознакових слів при зміні їх значення від більш абстрактного до більш конкретного: *Lockerung – рихлення ґрунту (а не послаблення), Brühe – розчин для обробки рослин (а не бульйон, відвар), Abwehr – профілактика (захист) від шкідників (а не захист від нападу, навали) тощо.*

Як бачимо з наведених прикладів загальновживана лексика набуває вузького значення у фаховому тексті і стає терміном.

Окрім ознак та властивостей людей та предметів, у метафоризації використовуються одиниці, які позначають дії та процеси, що характеризують різних типів понять та сутностей, яким невластиві подібні дії та процеси: *Bodenabtrag – ерозія ґрунту (погіршення якості ґрунту), Ertragsausfall – втрата врожаю, Kostenzerfall – падіння затрат, Einzelbetrieb – одноосібне господарсто, Blattader – прожилка листка, Bodenkonservierung – консервування (простій) ґрунту, з метою покращення його якості тощо.*

З огляду на лексико-граматичні характеристики розрізняють три групи термінів: 1) терміни-слова: непохідні, похідні, складні, абревіатури; 2) терміни-словосполучення; 3) слова-символи.

З аналізу лексико-граматичної характеристики фразеологічних термінів випливає, що в термінології захисту рослин з поміж трьох структурних типи термінів найбільш поширеними є:

1. Складні, переважно дво- та тричленні, терміни – композити, в яких одна з лексичних одиниць має метафоричне перенесення: *Wachstumsrückstand – затримка у зрості (розвитку рослини), Zwischenfrüchten – проміжні культури, Saatgutzüchtung – вирощення насіння, Vorlaufherbizide -*

гербіцид, який вноситься до того, як зійдуть культури, Nachlaufherbizide – гербіцид, який вноситься після того, як зійшли культури, Ungleichgewicht – протидія, Zwischenfrucht – проміжна культура, Drillmaschine – сівалка тощо.

2. Терміни словосполучення: *frostresistent Sorten – морозостійкий сорти рослин, dürreresistent Sorten - стійкий до посухи сорти рослин, Abwehr von Krankheiten – профілактика (попередження) захворювань тощо.*

Але крім фразеологічних термінів словосполучень в проаналізованих текстах зустрічаються фразеосполучення, чи фразеологічні колокації, які є регулярними словосполученнями, один із компонентів яких не стільки метафоризований, скільки повністю десемантизований: *die Maßnahmen einleiten – вживати заходів, in der Regel - як правило, Preisschere öffnen – обчислити, in unerwünschter Art und Weise – небажаний спосіб, in natürliche Regelkreise eingreifen – втручатися у природню систему, zu Veränderungen führen – призвести до змін, ins Gewicht fallen – мати значення тощо.*

На підставі проведеного аналізу ми дійшли до висновку, що у проаналізованих німецькомовних текстах з огляду на стилістичний ефект зустрічаються номінативні і когнітивні терміни-метафори. Суттєвою ознакою німецької мови взагалі, так і текстів з захисту рослин є наявність великої кількості детермінативних дво-, тричленних субстантивних композитів. Отже, поряд зі складними термінами і термінами словосполучення з метафоричним перенесенням зустрічаються фразеологічні колокації.

Література

Ольховська Н.С. Аспектний переклад аграрної літератури: навчальний посібник. Київ, 2016. 524 с.

Hoffman R. Some implications of metaphor for philosophy and psychology of science. The ubiquity of metaphor. Amsterdam, 1985.

Ігор МОСЮК

ПРОБЛЕМА ЕФЕКТИВНОГО ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ВІТЧИЗНЯНИХ ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Вивчення іноземних мов передбачено навчальною програмою більшості спеціальностей, які здобувають студенти українських закладів вищої освіти. Це не дивно, оскільки володіння мовами відкриває широкі можливості як для формування високої фахової компетентності, так і для майбутнього працевлаштування. Робота з іноземними джерелами інформації сприяє розвитку критичного мислення у студентства, зокрема за рахунок знайомства з працями відомих зарубіжних вчених та науковими практиками закордонних закладів освіти. При цьому завдяки вивченню іноземних мов долається проблема засилля російськомовних джерел, якими часто користуються українські студенти в процесі своєї фахової підготовки, що негативним чином впливає на формування їх світогляду відповідно до картини світу викладеній у парадигмі російських науковців. Важливість іноземних мов для працевлаштування відома майже кожному хто займався пошуком роботи, як правило людям які володіють мовами надають перевагу роботодавці, а оплата їх праці проходить по верхній межі оплати послуг відповідного роду спеціаліста. В умовах широкого розширення міжнародних зв’язків нашої держави знання іноземних мов стає буденною необхідністю випускників українських навчальних закладів.

Значною проблемою для вітчизняних закладів освіти залишається засилля граматико-перекладного методу, який певною мірою осучаснюється з деяких боку викладачів та надалі продовжує насаджуватися студентству. Знання зводять до вміння перекладати певний текст з іноземної мови на українську. Такий метод є досить застарілим та викликає небажання студентів до вивчення відповідного матеріалу, адже таке навчання є досить нецікавим для них, що створює проблему низького рівня володіння мовами.

Проте, поступово все ж таки відбувається процес своєрідної реформації викладання іноземних мов за рахунок впровадження нових методів формування знань у студентів.

Насамперед, варто відзначити *комунікативний метод*, який покликаний забезпечити розвиток комунікаційної компетенції студента за рахунок висловлення ним власної думки з приводу попередньо-визначеної конфліктної тематики. До переваг даного методу відноситься подолання мовного бар'єру у студентів та розвиток їх комунікаційних можливостей. Недоліком, все ж є наявність великої кількості помилок в усному мовленні студента, а якість мови взагалі відходить на другий план.

Наступним є *конструктивістський метод*, що передбачає активне самостійне вивчення іноземної мови студентами за рахунок участі в різних проєктах. Завдання викладача при використанні даного методу полягає в направленні студентів у вірному напрямку, а не їх догматичному навчанні. Студенти за допомогою виконання відповідних проєктних завдань розподіляють між собою ролі, навчаються працювати в команді, підтримують один одного, допомагають розвивати конкретні навички володіння мовою. При цьому проєкт поділяється на відповідні етапи на кожному з яких викладач визначає обов'язкові та вибіркові завдання, а також форму їх виконання індивідуальні, групові, парні. Поетапна робота дозволяє здійснювати

диференціацію по здібностям, інтересам студентів, по ступеню складності завдання.

Метод симуляції, напевно, є одним з найефективніших за допомогою якого можна зацікавити студентство до процесу вивчення іноземних мов. Адже базується він на моделюванні відповідних життєвих ситуацій, шляхом проведення симуляційних ігор. Тобто, студенти постають у відповідній ролі у певному середовищі і перед ними стоять завдання вирішення конкретної проблеми. Наприклад, студент постає у ролі керівника певного підприємства його колеги виступають керівниками відділів або ж рядовими менеджерами, перед керівником стоїть завдання стимулювати вивчення іноземних мов серед його працівників та підвищувати їх професійний рівень, адже це відкриє можливості для співпраці з іноземними партнерами і збільшить прибутки компанії. Завдяки симуляції формується навичка стратегічного планування у студентів, розвивається вміння працювати в команді, проводити наради, переконувати.

Метод рольової гри передбачає активне залучення студентства до процесу вивчення іноземних мов за рахунок формування умов реального спілкування при вирішенні певної проблеми. Тобто, розігруються відповідні ситуації, за яких відбувається розподіл ролей між студентами відповідно до їх інтересів або ж виявленого бажання. За рахунок цього забезпечується високий рівень взаємодії між студентами, значно підвищується обсяг їх мовленнєвої практики. Виконання групових завдань, що передбачає дух змагальності, забезпечує беззаперечний інтерес та високу залученість навіть найсором'язливіших студентів, що часто мають проблеми з розвитком комунікаційних навичок.

Таким чином, поєднання сучасних методів викладання іноземних умов в українських закладах вищої освіти забезпечуватиме високу ефективність

навчання студентства та сприятиме підвищенню якості підготовки майбутніх фахівців широкого кола сфер людської діяльності. Впровадження інноваційних методів та технік неодмінно призведе до підвищення рівня зацікавленості студентства, їхньої природньої жаги до знань та потреби в навчанні за сучасними методиками.

Література

Попко І.А. Сучасні тенденції у викладанні іноземних мов у вищих навчальних закладах // Лінгвометодичні концепції викладання іноземних мов у немовних вищих навчальних закладах України: Зб. наукових статей учасників всеукр. наук.-практ. конф., Київ. 2003. С. 278-294.

Oleksandra MOSKALENKO

THE RELEVANCE AND IMPORTANCE OF LEARNING FOREIGN LANGUAGES IN THE MODERN WORLD

In recent years, interest in learning foreign languages is growing steadily. Now it has become the norm to see a huge number of advertisements everywhere about language learning, about various language courses and language schools, and no one is surprised by the possibility of learning languages without leaving home, just have a computer and a special application to communicate with a teacher or a native speaker. At the same time the role of knowledge of foreign languages is increasingly affecting both the consciousness of the person and the results of his activities. Due to the globalization taking place in the world, there are more and more situations involving the compulsory knowledge of foreign languages: exchange studies,

international conferences and seminars, internship programs, tourist trips. Under such conditions, knowledge and proficiency in foreign languages is an indispensable condition of communication and social adaptation.

Today English is one of the predominant languages of the world. However, it has gained popularity relatively recently. A wide language has become wide-spread all over the world due to the fact that it has English has become the native language for many countries in all continents.

In terms of coverage of territories inhabited by native speakers of the language, English ranks first and second in the number of its speakers, after Mandarin Chinese. It is not only the language of international communication and business, but also the language of political, economic, scientific life all over the world. Meetings of heads of states, conferences, summits, negotiations, signing of decrees – all this is done directly in English. English is the official and working language of the United Nations.

United Nations. All kinds of summits and meetings of heads of state, the signing of laws and of laws and decrees, negotiations and debates – all this is done in English. International trade, all kinds of programs, the banking system is conducted in English. International conferences and the exchange of information of scientific minds take place only using English. Even in sports, the example of the Olympics, where the language of communication is used exactly English.

In the modern realities of the Internet community, people of science and culture mostly communicate in English. The exact number of the English-speaking population is very difficult to establish, but approximately according to the results of studies cite figures of the order of 600 million and 1.2 billion.

The importance of owning a foreign language is difficult to overestimate, because in the modern world we are confronted with foreign languages every day, and it often happens that it is their ignorance that significantly complicates our lives.

With English We encounter English at every step, including the Internet, movies, music, books, news, product descriptions and instructions for foreign goods. Also the knowledge of foreign knowledge of foreign languages also helps with the development of information technology organization of work process.

There are many differences not only in the pronunciation of words, but also there are many different words that denote the same concept. By far the most common is American English, but there are also Australian English, Canadian English, and many other dialects.

It should be noted that it is important not only to know the language itself, but also the ability to apply it in practice, namely the skills learned in skills gained during the course of learning need to be practiced in real life.

Today it is very common that students try to know a couple of other languages in addition to English, particularly such as German, Spanish, Korean. Knowing foreign languages can be very useful, for example, in case of getting an education abroad. It is also positive that students who know foreign languages, as a rule, are more often involved in participation in various conferences, which raises their own authority, as well as the authority of the institution they represent. A good command of foreign languages can help you get internships in programs that help you become more familiar with the structure of foreign business, the economy, learn about the latest developments, get to know the culture of another country, practice your own language skills, and, finally, simply gain invaluable experience. Employers often want to see competent, knowledgeable people with a good command of one or more foreign languages as their employees, in order to maximize the prospects of their company. Depending on the position they hold, the requirements for language proficiency increase too, since the direct responsibility increases as well.

In international companies, knowledge of a foreign language is a mandatory requirement for all professionals. One of the prerequisites for employment in

companies that operate in the international market is the ability to speak English. In 30% of job ads employers require a candidate to know basic, spoken or fluent English, depending on the position. And the test of this knowledge is carried out directly in the process of the interview.

In Ukraine today the number of companies that have foreign partners is increasing, so employers are very interested in Employees with a basic knowledge of English.

However, it should be understood that learning a language is most successful only if it is directly related to the business or profession in which one is engaged. When it is necessary to apply English in professional activities, the process of learning becomes easier, because it has a focus and the need for daily application in practice.

Яна НОСАНЧУК

ІСТОРІЯ ВИНИКНЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА

На глибоке переконання Й.В. Гете, переклад – "один з найбільш важливих і найбільш суттєвих засобів спілкування між людьми". Навіть важко уявити собі, скільки інформації, цілих пластів чужомовної культури, духовного багатства втрачала б світова цивілізація у випадку відсутності перекладу як явища. Переклад як наука розвивався досить довго та пройшов складний шлях становлення. Завдяки йому багато народів сформували свої абетки та писемність. Ніхто не може точно сказати, коли з’явився перший перекладач, але численні археологічні знахідки підтверджують тисячолітню його історію.

Історія європейського перекладу починається у 280 році до н.е. з перекладом деяких уривків „Святого Писання". За часів античності багато перекладів здійснювалося з грецької на єгипетську, частково з древньоєврейської та арамейської на давньогрецьку. Переважно це були віршовані твори.

Саме греко-римська антична епоха стала першою істотно відчутною епохою перекладу. Вже формуються перші перекладацькі іконцепції, наукова та практична вартість яких актуальна і сьогодні.

В епоху Середньовіччя набули популярності переклади церковної літератури з так званих «святих мов» (єврейської, грецької, латині). В центральній Іспанії широко застосовувався метод «слово в слово». Перший переклад Біблії з латинської мови англійською, застосувавши дослівний переклад здійснив відомий теолог і реформатор, Джон Вікліф в 1377-1380 рр. Проте серед перекладачів раннього середньовіччя вирізнявся Іэронім Софронік, який виступав проти дослівності, і проти необмежуваної довільності поводженням з оригіналом. Він вимагав збереження в перекладі своєрідності, милозвучності та авторського тону оригіналу.

Епоха Відродження стала також епохою розквіту перекладацької діяльності у світі. Стрімкий розвиток науки та торгівлі викликав зміни у тематиці перекладів і загострив проблему адекватності перекладених текстів різних жанрів. Тематика наукових перекладів включала питання астрономії та астрології, арифметики та геометрії, анатомії та медицини і опис різких тварин та рослин.

Якщо початок XVIII століття був означений великою кількістю технічних перекладів, то його кінець став розквітом художнього перекладу. Освітній рівень і культурний попит суспільства зростав і літературні переклади художніх творів повинні були задовольнити цей попит. Переклад став

розглядатися як вид творчості і нарешті одержав статус професії, а ім'я перекладача стало обов'язково указуватись при публікації твору.

Класицизм поставив вимоги єдності місця, часу та стилю. Це період протиборства трьох контрастних підходів: тенденції до буквального, до вільного та адекватного перекладів.

Час Просвітництва посилив вимоги до адекватності перекладу, сформульовані англійськими перекладознавцями. Саме тоді було рішуче відкинуто теорію і практику класицистських перекладів. Переклад "Іліади" та "Одіссеї" Гомера, який здійснив Й.Фосс, попри всю, за Г.Гайне, "нелегко вимовність, жорсткість та грубість" перекладних понять та заслужену критику романтиків Шлегелем, є взірцевим адекватно-буквального перекладу.

Романтизм відкрив розуміння особистості як національної індивідуальності, що мала знайти своє самовираження в творчості.

У XX столітті відбулися значні кількісні та якісні зміни, які багато в чому позначилися як на самому характері перекладацької діяльності, так і на вимогах, пропонованих до перекладу. Виникла необхідність в теорії перекладу, як в самостійної дисципліни, і першими теоретиками перекладу були самі перекладачі. Саме XX століття подарувало нам багатьох талановитих перекладачів та науковців, завдяки яким з'явилася нова дисципліна – перекладознавство.

Додатковим стимулом для розвитку лінгвістичної теорії перекладу послужили спроби створити різні системи машинного перекладу. Ідея машинного перекладу стимулювала розвиток досліджень у теоретичному і прикладному мовознавстві в усьому світі.

У наш час основний тип перекладу – письмовий та автоматичний. Другий здійснюється електронно-обчислювальною машиною, в основі якого закладана спеціальна програма. Комп'ютер може перекладати лише порівняно

нескладні тексти зі нескладною граматикою. Слова в таких текстах не повинні мати переносних значень, отож, автоматичний переклад художніх творів неможливий.

Отже, переклад відіграє ключову роль у розвитку світової культури. В деяких країнах саме він сприяв розвитку національних мов та літератур. А завдяки технічному прогресу та виникнення Інтернету перекладачі стали невід'ємною частиною у повсякденному житті людини.

Література

Кияк Т. Р., Науменко А. М., Огуй О. Д. Перекладознавство (німецько-український напрям). К.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2019. С. 3-18.

https://vseosvita.ua/library/istoria-stanovlenna-ta-rozvitku-perekladu-v- zahidnij-evropi-357733.html

Юлія ОСИПЧУК

ЕВОЛЮЦІЯ МОВ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ У ГЛОБАЛЬНОМУ КОНТЕКСТІ

Останнім часом у лінгвістичній та методичній літературі набуло широкого поширення поняття «мова для спеціальних цілей», «мова за професійним спрямуванням» (МПС) (англ. *Language for Specific Purposes – LSP*). Це поняття, як правило, використовується для позначення функціонального різновиду мови, покликаної забезпечити адекватне та ефективне спілкування спеціалістів у певній предметній області.

Зміни словникового складу мови часто пов'язані зі змінами, що відбуваються у житті суспільства. Епоха науково-технічного прогресу

напряму пов'язана з появою великої кількості термінів. Дивлячись на те, що значимість професійної діяльності зростає, як наслідок з'являється підвищений інтерес не просто до саме дієвого професійного спілкування, що має привести до конкретного результату, а саме ефективної комунікації. Поява нових термінів – це наслідок появи нових реалій, безліч спеціальних слів виникає для позначення нових об'єктів, що вивчаються.

Комунікація за використання МПС є також і суспільно-історичною необхідністю. Поява спеціальної мови є результатом історичного розподілу праці. Результат поділу праці призвів до появи спеціального знання, вираженого у спеціальних поняття, якими володіли фахівці у певних галузя знання, зростаючої диверсифікації наукових дисциплін та подальшої спеціалізації галузей матеріального виробництва та споживання.

МСП, смисловим ядром якого є термінологія, стає свого роду візитною карткою та правом входу у світ професійної комунікації. Найчастіше, говорячи про МСП, враховують питання оволодіння мовою на користь професії або навчання в тих чи інших освітніх установах. Важливо зазначити, що між областями знань та професіями існують розмаїті більше того незлічимі зв'язки, тому можна сказати, що специфічність професійної мови певною мірою відносна.

У другій половині XX ст. вивчення МПС отримало новий поштовх до розвитку та в більшій мірі сконцентрувалося на англійській мові (*English for Specific Purposes – ESP*), що зайняла основні позиції та перетворилася на мову глобального спілкування у процесі міжкультурної комунікації.

Т. Хатчинсон та А. Уотерс виділяють дві основні історичних події, що вплинули на розвиток ESP. Такими подіями стали: закінчення Другої світової війни та нафтова криза 1970-х гг. У повоєнний період спостерігалося активне зростання наукової, технічної та економічної активності та багато в чому

завдяки економічній потужності США англійська мова стала мовою міжнародного спілкування.

У результаті розвитку післявоєнної та посткризової ситуацій вивчення англійської мови стало предметом потреби у суспільному розвиткові.

Другою причиною, що мала вагомий вплив на розвиток ESP, стала революція у лінгвістиці. Усвідомлення того, що мова змінюється з зміною ситуації спілкування, призвело до потреби вносити певні корективи в зміст навчання покладаючись на потреби учнів. Тому третьою причиною розвитку МПС, на думку Т. Хатчинсона та А. Уотерса, стало створення методів навчаня, що покликані на задоволення потреб кожного учня. Саме цей підхід до навчання МПС отримав назву особистісно орієнтованого (англ. *learner-centered*).

Говорячи про українське мовознавство, для нього вивчення спеціальної мови є новим. Дослідження спеціальної мови здійснюється в межах комунікативного підходу до мови. Українська мова професійного спілкування бере свій початок з ІІ пол. ХІХ ст., з формування наукової мови і створення української термінології в різних галузях знання. В українському мовознавстві немає чіткого визначення понять професійна комунікація і наукова комунікація, проте існує традиція застосування терміна наукова мова.

У творах українських мовознавців спорадично до таких термінів, як languages for special purposes (LSP) «мова за професійним спрямуванням» – в англо-американській літературі, нім. Fachsprachen «мова за професійним спрямуванням», вживаються також інші терміни: спеціальна мова, спеціальна субмова, мова спеціальностей, фахова мова, фахове мовлення, професійна мова, мова спеціального призначення, тощо.

У наш час МПС користуються попитом у професійних школах бізнесу, інженерії, медицини, журналістики та соціальної роботи, і можна

прогнозувати подальше зростання та попит на курси та програми МПС. Саме такий висновок напрошується у світлі останніх подій зокрема це і глобалізація, мультикультуралізм, інтернаціоналізація освіти. Тож еволюція МПС триватиме, оскільки ця галузь веде професію далі в напрямку більш цілісного підходу до вивчення мови через його інтеграцію мови, культури, спілкування, змісту та контексту для реального застосування в таких галузях, як бізнес, інженерія, медицина, право і т.д.

Таким чином, можна зазначити, що поява та розвиток поняття МПС повязана із історичним поділом праці. МПС є функціональним різновидом природної мови, в якій поступово нагромаджено і збережено спеціальне знання і яка покликана забезпечити еквівалентне та ефективне спілкування фахівців у певній предметній галузі.

Сьогоднійшній стрімкий розвиток сучасного суспільства, науково-технічний прогрес та зростаючі потреби міжкультурної комунікації, у тому числі й у різних спеціальних сферах, все це неминуче вимагає подальшого розвитку досліджень і переходу в більш доконалий стан у сфері МПС. Широкі можливості для цього відкриваються у зв'язку з розвитком комп'ютерної лінгвістики появу якої спричинила спричинила потреба суспільства в нових оперативних способах опрацювання мовної інформації, зокрема сюди відноситься і необхідність створення систем машинного перекладу, в основу яких покладені аналоги мови.

Література

The Continuing Evolution of Languages for Specific Purposes [Електронний ресурс] // The Modern Language Journal. 2012.

Калєтнік А. А. Фахова мова та мова спеціального призначення: до історії формування понять. Актуальні проблеми української лінгвістики: теорія і практика. 2013. Вип. 26. С. 80-90.

Поліна ПОДЧЕКО

ВИКОРИСТАННЯ МОДЕЛІ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ ПРИ ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Інноваційні технології кардинально змінили можливості викладачів іноземних мов, яким тепер надаються необмежені можливості застосовувати засоби інформаційних та комунікаційних технологій у процесі навчання. У традиційне навчання увійшли, закріпилися і стали регулярно використовуватися такі засоби навчання, як електронні курси, електронні освітні ресурси та електронні підручники.

Орієнтуючись на модель змішаного навчання, варто враховувати основну мету даної моделі, яка полягає у тому, щоб сформувати у студентів уміння самостійно планувати та організовувати свою діяльність, орієнтуючись на кінцевий результат.

Змішане навчання можна охарактеризувати як таке, що поєднує в собі формальні й неформальні засоби навчання в цілісну структуру. Воно дозволяє також внести різноманітність в освітній процес, зробити його більш привабливим та підвищити їхню мотивацію (Годованець, 2015).

Можна виділити три основних компоненти моделі змішаного навчання, які використовуються в сучасному освітньому середовищі:

- *очне навчання* (face-to-face) – являє собою традиційний формат аудиторних занять викладач-студент;

- *самостійне навчання* (self-study learning) – передбачає самостійну роботу студентів: пошук матеріалів за допомогою ресурсної карти, пошук в мережі та ін. (Рафальська О.,2013);

- *онлайн навчання* (online collaborative learning) – робота студентів і викладачів в режимі онлайн, наприклад, за допомогою Інтернет-конференцій, скайпу або вікі та ін.

Згідно з визначенням *The Sloan Consortium*, навчання можна вважати змішаним, якщо дистанційне навчання становить від 20% до 80% (Arbaugh, 2010).

Розповсюдженою проблемою, з якою стикаються викладачі іноземних мов, є різний рівень володіння мовою учнів, оскільки до однієї групи можуть бути зараховані студенти з рівнем від A1 до B2. Використання моделі змішаного навчання на заняттях з іноземної мови дозволяє організувати навчання у таких групах, забезпечуючи індивідуальний підхід, де для організації самостійної роботи можуть бути запропоновані лекції-презентації з граматики з лексико-граматичним тренажером, що дозволяє ліквідувати прогалини у знаннях та підвищити рівень володіння мовою.

Говорячи про переваги та недоліки змішаного навчання, можна констатувати, що насправді ця модель не відкидає того корисного, що ми маємо у традиційній моделі викладання іноземних мов, а є добрим доповненням до неї. Так, заняття можуть проводитися у формі лекцій, які часто поєднуються з практичними заняттями, оскільки деякі теми потребують більш детального обговорення та вимагають відпрацювання практичних навичок. При цьому лекції мають електронний варіант і учні можуть використовувати матеріал для самостійного вивчення (Костенко, 2013).

Наступною складовою переваги використання моделі змішаного навчання може стати віртуальна класна кімната, яка надасть студентам певну

частку свободи у процесі навчання, оскільки дозволить їм спілкуватися віртуально, навіть не перебуваючи фізично в аудиторії. Більш того студенти вчаться самостійній організації власного часу і мають можливість обирати саме те, що на даний час для них є першочерговим.

Говорячи про переваги моделі змішаного навчання, не можна не сказати про його недоліки. З певних причин ця модель не дуже активно використовується у процесі навчання саме іноземної мови. Це пов'язано, по-перше, з тим, що середній вік викладачів з іноземної мови, 35-45 років. Отже, у багатьох виникає проблема з використанням комп'ютерних технологій у своїй роботі. Ця причина може бути усунена, якщо сучасний педагог усвідомлюватиме свою роль у процесі використання змішаного навчання, й буде мотивований адміністрацією до самоосвіти (Кухаренко, 2016).

Також не варто забувати про можливі труднощі в розумінні матеріалу через недостатність особистої уваги викладача і фінансові труднощі в підготовці електронного курсу.

Таким чином, науково-технічний прогрес перетворив цифрові технології на ефективний інструмент навчання, і розширення його подальшого використання не викликає сумніву. І якщо говорити про викладання іноземної мови, підсумовуючи вищесказане, безперечним залишається те, що використання моделі змішаного навчання є і буде залишатися найбільш ефективним методом викладання.

Література

Годованець Н. І. Особливості змішаного методу навчання іноземної мови. Житомир: Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Випуск 5 (77), 2015. С. 66-70.

Костенко І. Використання інтернет-ресурсів на уроках англійської мови. Таврійський вісник освіти. 2013. № 1 (41). С. 170 – 176.

Рафальська О. О. Технологія змішаного навчання як інновація дистанційної освіти. Науковий журнал «Комп'ютерноінтегровані технології: освіта, наука, виробництво» Луцьк, 2013. Випуск № 11.

Теорія та практика змішаного навчання : монографія за ред. В.М. Кухаренка. Харків: «Міськдрук», НТУ «ХПІ», 2016.

Arbaugh, J. B. A review of research on online and blended learning in the management disciplines: 1994–2009. Organization Management Journal, 7. 2010.

Gilmore A. Authentic materials and authenticity in foreign language learning. Language teaching. vol. 40, no. 02, 2007.

Vladyslav PONOMARENKO

LINGUA FRANCA IN UKRAINIAN YOUTH COMMUNICATION

Today, English is the common language for communication throughout the world. It is not strange that the Ukrainian youth began to actively use it in their communication. English acquired this status due to two main historical factors. The first is the expansion of the British Empire between the 17th and 19th centuries. The second is the establishment of the United States in the 20th century as the most influential economic force. The first factor is the expansion of the British Empire, which went through two major phases. The first phase began in the 17th century with the mass migration of English speakers from England, Scotland, Ireland to North America, Australia and New Zealand. And the dialects that migrated along with their speakers gradually developed into different varieties of English as a mother tongue. These are American English and Australian English with their differences, for example, in vocabulary, pronunciation and grammar.

The second phase took place during the 18th and 19th centuries as Britain increased its colonies in Africa and Asia. This colonization led to the development of varieties of English as a second language, which are now called New Englishes / new English languages. These include Indian English / Indian English and Singaporean English / Singaporean English. These two phases were followed by the further spread of English, thanks to the strengthening of the United States as the world's leading economy and political power. Today, the dominant role is visible in a variety of areas. For example, it is the main official language of many international organizations such as the UN and the WTO. If you look at the list of the 100 highest-grossing films, you can see that most of them are in English. English is also the language of world science; about 80% of scientific journals worldwide are printed on it.

In modern Ukraine, more and more young people use English for communication, from a simple online game to a complex post on social networks.

Twitter, *Instagram*, *Facebook*, *LinkedIn* - these and many other social networks and Internet messengers widely use various variants of English as the language of international communication for communication. After reviewing the most popular of them, we can notice the main features of communication in youth communication. Twitter is the most popular social network in the world with over one billion users. Of course, the most famous Twitter user is US President Donald Trump, where he was the first to make a post a direct weapon of politics. He manages to use short texts of 140 characters to manipulate the opinion of voters, to be absolutely understandable to all Americans. He does not build complex structures, but writes directly and concisely, which is what Ukrainian people sort out for themselves when communicating in English.

On the other hand, the Instagram account of the British Prince Harry and his wife Meghan Markle, the Dukes of Sussex, #sussexroyal, demonstrates impeccable

English, the so-called. Royal English. Unfortunately, the posts of the Royal family is too complicated for ordinary Ukrainians to understand, which makes the posts of the prince less popular in modern circles. Millions of people around the world use English as Lingua Franca to communicate with each other, unless they share a common mother tongue. Native English speakers can also participate in such communications, but they are not its main users. Although the global English community is extremely diverse, it has common distinguishing features. Over the past 20 years, researchers have been able to identify and identify a number of common distinctive features or characteristics of the English language as a Lingua Franca community.

The two most characteristic features are words and grammar; lexicogrammar or "lexicogrammar", and pronunciation. Here are some features of using A/Z as Lingua Franca for communication, taken from the Vienna-Oxford International Corpus of English/VOICE 3 and Lingua Franca Core 4.

1. ‘Dropping’ the third person present tense –s e.g. ‘he take’ instead of ‘he takes’. “Omitting” the ending of verbs –s in the 3rd person in Present Simple Tense, e.g. ‘he take’ ‘he takes’.

2. ‘Confusing’ relative pronouns ‘who’ and ‘which’. "Mixing" the relative pronouns who and which.

3. ‘Leaving out’ the words ‘a’ and ‘the’ where they are obligatory in native speaker English, and putting them in where they do not occur in native speaker English. Omitting the articles ‘a’ and ‘the’ where they are obligatory in the speech of native speakers, and using them where native speakers do not use them.

4. ‘Failing to use correct forms’ in tag questions, e.g. isn't it? or no? instead of shouldn't they? "Using incorrect forms" in tag-questions, for example, isn't it? Or no? instead of shouldn't they?

5. Inserting prepositions where they are not needed, as in ‘We have to study about…’

6. 'Overusing' certain verbs which are very general in meaning, such as do, have, put, make, get (5, pp.209-239).

7. 'Replacing' infinitive constructions with that-clauses, as in 'I want that we go swimming…' instead of '…to go swimming' '…to go swimming'.

8. ‘Overdoing’ explicitness, e.g. 'black colour' rather than just 'black' An exaggeration of the meaning, e.g. 'black colour' instead of just the word 'black'. These features are often found when communicating in English as a lingua franca among young people, however, in the speech of native English speakers when communicating with each other in their native language, they are regarded as errors. Therefore, the definitions of 'Dropping', Replacing', 'Overdoing' are in quotation marks.

Changes in language have peaks and troughs, and various aspects of language illustrate these changes in different historical periods. Today, the digital revolution is accelerating the pace of change and may well lead to another peak, the ultimate height of which we have yet to discover. Grammar, pronunciation and spelling have undergone little change, as they have done for several hundred years.

Punctuation is an area that has been more prominently affected, with new styles very visible on the web. To take just one example, Twitter introduced the hashtag as a classifier (#Hamlet), and in just a few years, users have semantically expanded it (#amazing, #WearBlack) and started using it in everyday conversations. The notion that spoken English has less grammar than formal written English is a myth. The grammar is just different.Don't be misled by how some written language motivates the use of short sentences, as in Twitter or instant messaging. These varieties do lead to a simpler kind of grammar, but not all Internet styles are like that. For example,

blogging sometimes exhibits quite complex grammar. And even when tweets are 140 characters long, they allow complex sentences of up to 30 words.

References

https :// www. ldoceonline. com - Longman Dictionary of Contemporary English

https://www.dictionary.cambridge.org – Cambridge Dictionary

Iryna POPIVSKA

THE ROLE OF ONLINE SOCIAL NETWORKS AND COMMUNITIES IN FOREIGN LANGUAGE TEACHING

Along with the development of technology, many social environments have provided technology to facilitate second language learning. Social networks are a variety of social environments designed for students who want to communicate with people from other countries to easily learn a language. The Internet provides extensive international resources for language learning. This allows those who are learning a second language to communicate directly with native English speakers. Language formation is the most important element for creating interpersonal relationships for self-expression and social interaction. *Receptive* (listening and reading) and *productive* (speaking and writing) *language skills* can be improved online.

People who learn a second language improve their life skills by using various social networks that allow students to develop their positive trends in learning English. The web of interaction, such as Facebook, as a popular social network, helps students use a lot of information that is always available. Language learners can connect with people on purpose, with their family, friends and even their teachers

whenever they want. Second language learners can also learn different types of knowledge and be familiar with the laws of different cultures.

Computer media is a useful model that engages students to easily use their language skills and solve their problems. Students improve communication with their peers around the world instead of confining themselves to the classroom. Thus, computer media are effective in shaping the extracurricular student-student-student-teacher interaction.

Social media increases the power of speech through online conversations about various problems with native and other native speakers. Social networks use online technologies that make learning a second language more social and enjoyable with minimal stress. Some studies have concluded that most students were much more involved in online discussions. Because you don't have to worry about pronunciation or spoken language on the Internet.

Computer-based interaction gives students a good chance to control and take initiative in learning a second language. Surveys have shown that networked computers can improve students' writing skills. Those who are learning a second language, who were shy and lacked confidence in speaking in class, can express themselves through computer media. I think that students participate in the discussion 100 times more during the electronic discussion than orally in class. Because many people do not like to talk in class. Although social networks such as computer media cannot solve all the problems of learning in the short term, it is concluded that the use of social networks such as Facebook, e-mail and computer media will remove most barriers in learning a second language.

Despite different opinions about the benefits of learning English online, we must not forget that live communication and live language learning are much more useful. Live communication with foreigners helps to solve problems such as the language barrier and improves writing skills.

References

Lee, L. (2002). Enhancing learners' communication skills through synchronous electronic interaction and task based instruction. Foreign Language Annals, 35(1), 16–24.

Roberts, B., Turbee, L., & Warschauer, M. (1996). Computer learning networks and student empowerment. System, 24(1), 1–14.

Sturgeon, C. M., & Walker, C. (2009). Faculty on Facebook: Confirm or deny?. Paper Presented at the Annual Instructional Technology Conference. Murfreesboro, TN.

Інтеграція України у світове співтовариство в контексті розвитку бібліотечних інформаційних технологій. О. С. Онищенко, Л. А. Дубровіна, В. М. Горовий та ін.; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. К., 2011. 224 с.

Данило ПОТРІЙНИЙ

ПРОБЛЕМИ МІЖКУЛЬТУРНОГО СПІЛКУВАННЯ

Спілкування – це процес передавання й сприймання повідомлень за допомогою вербальних і невербальних засобів, що охоплює обмін інформацією між учасниками спілкування, її сприйняття й пізнання, а також їхній вплив один на одного і взаємодією щодо досягнення змін у діяльності. Спілкування містить у собі будь-яку поведінку, яку співрозмовник сприймає й інтерпретує, тобто це ваше розуміння того, що я маю на увазі. Воно включає як усвідомлено передані повідомлення, так і повідомлення, про які автор повідомлення абсолютно не підозрює. Щоб людина не говорила й не робила, вона не може не спілкуватися (Варій, 2009).

Міжкультурне спілкування – по-різному вивчає спілкування культур і соціальних груп, або як культура впливає на спілкування. Міжкультурне спілкування описує широкий спектр комунікаційних процесів та проблем, які природно виникають в організації чи соціальному контексті, що складається з осіб з різних релігійних, соціальних, етнічних та освітніх груп. Але більшість людей у міжкультурному діловому спілкуванні стверджують, що культура визначає, саме як люди кодують повідомлення, який спосіб вибору вони обирають для їх передачі й спосіб інтерпретації повідомлень. Також, міжкультурне спілкування зосереджується на соціальних атрибутах, моделях мислення і культурах різних груп людей (Журнал ділового спілкування).

Взагалі, розуміння у міжкультурному середовищі регулюється певними умовами, але розбіжність у комунікації культур може полягати у виборі вербального і невербального каналу для передачі повідомлення. Науковці зазначають, що проблеми міжкультурного спілкування постають на зламі століть. Це зумовлено тим, що переклад чи передача інформації відбувається двома мовами та двома культурними традиціями. Проблеми такого роду можуть залежати між лінгвістикою та культурою двох мов. Більшість вчених та науковців стверджують, що мова є частиною культури і вважають, що кожна група мов має власні культурно-специфічні особливості (Toury, 1978).

Зокрема, основні напрями досліджень у сфері міжкультурного спілкування запропоновано дослідником Бергельсоном:

Першим напрямом є *соціологічний* – соціологи використовують традиційні методи анкетування. Анкети спрямовані на виявлення ціннісних установ та стереотипів, які проявляються у поведінці людей, а на підставі отриманих даних про характер тієї чи іншої культурної групи вже формуються певні практичні рекомендації.

Другим напрямом є *психологічний* – психологи у сфері міжкультурного спілкування вивчають вплив культурних розбіжностей на процеси інтерпретації, конкретизації та стереотипи поведінки людей.

Третім напрямом є *лінгвістичний* – лінгвісти вивчають процес іншомовного професійного спілкування. Також, лінгвісти застосовують термін «акомодація», для того щоб дізнатися тему мовлення, лексику під час розмови з іноземцем (Бергельсон, 2002).

Зокрема, дослідник Каспер вважає, що одною з головних проблем міжкультурного спілкування є задоволення потреб суспільства і використання відповідних ресурсів з найменшими втратами для обох сторін діалогу, але може бути і погіршення ситуації. По-перше, на його думку під час міжкультурного спілкування не всім учасникам комунікативного процесу потрібна інформація, яка доступна для представника тої чи іншої культури. Наприклад, люди, для яких конкретна мова є іноземною, сприймають зміст і форму лінгвістичних структур по-іншому, ніж носії мови, котрі теж не можуть використовувати доступні засоби мовлення. По-друге, він вважає, коли проблема виникає, то у суспільстві можуть поширити чи звузити конфлікт, залежно від змісту інформації й засобів передачі інформації (Kasper & Kellerman, 1999).

На думку інших вчених, які досліджують проблеми міжкультурного спілкування, при комунікації носіїв різних культур є поява відповідних проблем, які від початку пов’язані із причетністю до різних культурних груп. Такими проблемами можуть бути труднощі у порозумінні та непорозумінні, створенні окремих упереджень, або навіть скривдженість, психічна ізоляція у спілкуванні. Отже, міжкультурне спілкування це певна комунікація людей, при якій способи, функції комунікації можуть бути ідентичними, але в певних ситуаціях існують відмінності в їх реалізації. Щодо міжкультурного

спілкування, то воно постійно спричиняє неправильне тлумачення, яке викликане помилками сприйняття, оцінки і інтерпретації. Наприклад, коли відправник повідомлення походить з однієї культури, а одержувач з іншої культури, тоді шанси точної передачі повідомлення низькі. Наголошують, що у міжкультурних ситуаціях варто припускати наявність розходжень, поки не доведено подібність. До того ж, треба усвідомлювати, що поведінка має сенс в очах людини, її логіка і основна причина культурно обумовлені у міжкультурних ситуаціях (Мазоренко, 2005).

Сприйняття це процес, за допомогою якого індивід відбирає, організовує та оцінює подразники із зовнішнього навколишнього середовища, для того щоб забезпечити для себе досвід. Відповідно, не існує двох національностей, які б бачили світ однаково. Культура впливає на оцінку навіть сильніше, ніж на ставлення і інтерпретацію. У міжкультурному спілкуванні люди використовують власну культуру як стандарт оцінки, оцінюючи те, що схоже на культуру, як нормальне і добре, а те, що відрізняється як ненормальне й погане. Зазначають, що саме культура стає критерієм відносності із за того що немає культури, яка ідентична. Але оцінка не завжди допомагає в спробах зрозуміти, поспілкуватися з людьми іншої культури.

Інтерпретація – це процес, коли людина надає значення спостереженням і відносинам між ними. Інтерпретація може організовувати людський досвід так, що він керує нашою поведінкою. Якщо, прослідковується неправильна інтерпретація, то вона може бути викликана неточним сприйняттям людини. Культура у багатьох випадках визначає інтерпретації (Мазоренко, 2005).

Отже, можна зробити висновок, що обмін значеннями, спроба людини донести до співрозмовника те, що вона має висловити це і буде спілкуванням. Міжкультурне спілкування виникає тоді, коли людина одної культури, посилає повідомлення людині з іншої культури. Проблеми в міжкультурному

спілкуванні виникають, коли людина іншої культури не одержує повідомлення в тому значенні, яке вкладав відправник. Чим більша різниця в культурах відправника й одержувача, тим більшим є шанс помилки в міжкультурному спілкуванні. Насамперед, успішність міжкультурного спілкування залежить не тільки від знання мови й національних особливостей. Мова виступає як наріжний камінь комунікації, ключове питання у якій відіграє відчуття стилю, настрій спілкування, яке притаманне культурі. До того ж, окрім мови, міжкультурне спілкування зосереджується на моделях мислення, культурі різних людей, розумінні різних культур, мов, звичаїв інших країн. Таким чином, вивчення міжкультурного спілкування потребує міжкультурного розуміння, відповідно розуміти і цінувати культурні відмінності, але саме мова приклад важливої культурної складової.

Література

Communication Strategies: Psycholinguistic and Sociolinguistic Perspectives / Ed. by G. Kasper and E. Kellerman.– L.and N.Y.: Longman, 1999.

Toury G. The Nature and Role of Norms in Translation // Venuti L. The Translation Studies Reader. London: Routledge. 1978, revised 1995. P. 198–210.

Бергельсон М. Б. Межкультурная коммуникация как исследовательская программа: лингвистические методы кроскультурных взаимодействий. М.: Слово, 2002. 156 с.

Варій М. Й. Психологія: навч. пос. К.: Центр учбової літератури, 2009. 288 с.

Журнал ділового спілкування.

Удосконалення університетської освіти в контексті європейської інтеграції: Зб. науково-методичних вправ / За ред. Д. Мазоренка та ін. Харків, 2006.

Ilona PUKHALSKA

MODERN DIDACTICS OF TEACHING FOREIGN LANGUAGES

At present, teaching foreign languages should be organized in such a way as not only to give students a certain amount of knowledge, but to develop their abilities by means of a foreign language, to prepare them for intercultural communication.

Today, one of the central key problems of didactics, which is of great methodological importance, is the problem of learning and development, when the process of mastering knowledge and methods of activity should serve as a means of comprehensive development of the individual. As for a foreign language, the main goal of training is to develop the personality of a student who wants to participate in intercultural communication in the language being studied and improve independently in the activity he masters.

The organization of research activities in a foreign language takes place both at different levels and in various forms and manifestations. As for the integration of educational and research activities of students, this problem is still under development. In pedagogy, these activities are most often considered separately. The task is to combine (integrate) educational and research activities, to determine the goals, content, and methods of organizing educational and research activities.

The use of new tools has significantly transformed the traditional scheme of organization of the process of training, ensuring the development and implementation in practice of the variable structure of the educational process of higher education with components that allow automating many processes.

Consider some new methods that are presented in modern didactics of teaching foreign languages to achieve high results:

TBL (Task-based learning): Language is considered a means of communication through the use of functions, vocabulary, individual structures or other units of

language. Language is learned through use. Types of work in the classroom are focused on certain tasks - during their implementation, students learn to interact.

PPP (Presentation-Practice-Production: This approach, as the name implies, involves the introduction of new vocabulary or grammar (new lexical or grammatical functions), then the practice of their use in controlled conditions and the last stage – the free use of the studied.

Functional Approach: It is here that the functions stand out; they are the main component of language. However, both lexical and grammatical functions are important. Usually the study is from the most used to the least used tokens – also taking into account the specific communicative needs of the student. The learning process is generally similar to PPP.

Grammar-Translation Approach: We see a number of grammatical rules / regularities in the language, respectively, the language is studied through their analysis and application. Types of work include memorizing tokens, focusing on literacy (the direct opposite of the principle of "Fluency rather than accuracy" – here rather "Nothing but accuracy", and get "Everything but fluency"), translation of texts or individual sentences from L2 to L1 and vice versa.

Content-based learning: Grammatical, lexical and functional parts of speech, as well as skills in use are equally important. The key principle is to motivate students to learn through the use of materials, the content (topic) of which meets the interests of students and helps them learn something new. This method is used mainly in schools – foreign textbooks are mostly built on it.

Communicative Approaches

The priority is the actual success of communication – that is, the successful communication of thought to the interlocutor through functions, grammar, vocabulary, syntax and others (a set of speech competencies). The best way to learn a language is to interact. The teaching uses a wide range of types of work: pairs,

groups, work with authentic materials, the principle of "Fluency rather than accuracy".

The use of various technologies allows implementing a differentiated approach to students by creating conditions for their independent work. A methodically well-constructed online material helps to replace the means of paper visibility, frees the teacher from writing on the board and allows one to trace the material of the lesson in dynamics. The great advantage of using technologies in comparison with traditional means of visualization is the convenience of their storage and distribution with the ability to copy and edit. Colourful on-screen training material increases the interest and motivation of students to learn.

To conclude, in recent years, new technologies have had a significant impact on the improvement of the education system and have been an important focus of the restructuring of both general and higher education. So the use of personality-oriented, competency-based, communicative, differentiated, integrated, lexical, cognitive, and other teaching approaches enables teachers to find an individual approach to each student.

These approaches help in organizing the learning process to pay attention to each student individually and at the same time work with the whole group at the same time. The ultimate goal of each of these approaches is to develop in students the ability to independently acquire knowledge and solve problems. In conclusion, it should be noted that in practice it is necessary to combine different approaches and use those that are most effective in a particular situation.

References

Artykbayeva, E.V. (2014). Theory and Technology of E-Learning in Secondary School. Synopsis of a Thesis, Almaty.

Bruce, B., & Levin, J. (2001). Roles for new technologies in language arts: Inquiry, communication, construction, and expression. In J. Jenson, J. Flood, D. Lapp, &

J. Squire (Eds.), The handbook for research on teaching the language arts. NY: Macmillan.

Gilakjani, A. P. (2013). Factors contributing to teachers' use of computer technology in the classroom. Universal Journal of Educational Research, 1(3), 262-267.

Thamarana, S., Kumar, S., Prabhakar, T., Gulivindala, S., Matta, V., Seela, C. R., & Ramana, P. (2015). Use of multimedia technologies in english language learning: a study. Journal of English Language and Literature, 3(3), 537-541.

The CELTA Course. Trainer's Manual Cambridge University Press.

The TKT Course M1,2 and 3 Cambridge University Press;

Young, C. A., & Bush, J. (2004). Teaching the English language arts with technology: A critical approach and pedagogical framework. Contemporary Issues in Technology and Teacher Education, 4(1), 1-22.

Дмитро РЕШЕТНІКОВ

ПРОСТЕ РЕЧЕННЯ В АСПЕКТІ КОГНІТИВНОГО СИНТАКСИСУ

Формально-синтаксична структура речення зумовлена його когнітивною організацією. Змістове наповнення визначає позицію слів у реченні, їхню форму, внутрішні зв'язки між одне одним тощо. Наприклад, на вираження значення посесивности мови світу використовують habeo- або esse-конструкції. Пор.: укр. *Я маю книжку*, англ. *I have a book*, лат. *Habeo liberum* і фін. *Minulla on kirja,* ест. *Mul on üks raamat* (буквально: *У мене є книга*). Питальні речення зазвичай починаємо з питального слова: укр. *Який сьогодні день?*, англ. *What day is it today?* Отже, семантичне наповнення зумовлює певну модель побудови речення, однак, окрім спільних рис, мови світу мають значну кількість відмінностей. Наприклад, для вираження значення існування,

наявности українська мова може використати односкладні номінативні речення: *Ніч.* Англійська ж мова в таких випадках використовує формально двоскладні речення: *It's a night.*

О. Палатовська зауважує, що «когнітивні синтаксичні студії зосереджені на встановленні складних зв'язків між категоріями мислення і конкретно-мовними засобами їхнього вираження» (Палатовська, 2021, с. 78). Відповідно, речення відображає екстралінгвальну ситуацію, де наявні відношення між суб'єктом і дією та між дією та об'єктом. Відтак актуальним уважаємо опис когнітивно-семантичних моделей простих речень.

Як зазначає О. Мельничук, дослідження структури речення «має на меті вияснення конкретного характеру взаємозв'язку мови і мислення» (Мельничук, 1966, с. 4). Одними з перших з'ясувати характер цього зв'язку спробувати А. Арно та К. Ласло в 1660 р. у своїй «Всезагальній і раціональній граматиці Пор-Рояля», основа ідея якої полягала в існуванні «спільної логічної основи мови, від якої конкретні мови відхиляються тією чи іншою мірою» (Кочерган, 2008, с. 34). Тобто спробували ототожнити категорії логіки та мови.

Наступною віхою в осмисленні зв'язку мови і мислення була лінгвофілософія В. фон Гумбольдт, який вважав, що «мислення не просто залежить від мови, а певною мірою зумовлюється кожною конкретною ідіоетнічною мовою» (Бацевич, 2011, с. 38). Дещо відійшов від такої позиції український мовознавець О. Потебня, який не ототожнював мову та мислення, а розглядав її як «знаряддя свідомости та елементарного опрацювання думки» (Потебня, 1992, с. 118). Тобто вчений трактує мову як інструмент мислення.

У 1921 р. математик Л. Вітґенштайн опублікував «Логіко-філософський трактат». «Філософа насамперед цікавлять логічні правила побудови осмислених речень. Ці правила він називає логічним синтаксисом, або логічною граматикою; їх порушення стає причиною безсенсовності речень», –

резюмує Ф. Бацевич (Бацевич, 2011, с. 115). Учений помічає незбіжність між формами природної мови та логіки, проте пізніше у «Філософських дослідженнях» (1953) мислитель доходить до висновку, що структуру мовленнєвих актів не слід розглядати абстрактно, а лише в конкретних вживаннях: «Зрозуміти смисл речення означає з'ясувати, в яких обставинах це речення дійсно вживається» (там само, с. 119). Погляди Л. Вітґенштайна слугували основою для «лінгвістичного перевороту» в аналітичній філософії й мали значний вплив на розвиток різних галузей науки.

Радикальну гіпотезу в 1956 р. висловив Б. Ворф у своїй книзі «Мова, думка і реальність». Учений, досліджуючи мову хопі (індіанців Америки), помітив низку відмінностей між нею та англійською: «в хопі немає необчислювальних іменників, а всі непредметні іменники не мають множини і не поєднуються з кількісними числівниками <...>. Граматичної категорії часу в хопі взагалі немає. Часові назви представлені не іменниками, а прислівниками <...>. Немає у хопі перенесення просторової лексики на часову (відсутні словосполучення на зразок *довгий день, найближчий час*)» (Кочерган, 2008, с. 119). Учений доходить до висновку, що мова хопі засвідчує розуміння часу, простору й матерії, дуже відмінне від властивого індоєвропейським мовам, які він умовно об'єднує в «середньоєвропейський стандарт» (англ. Standard Average European, SAE). Ця ідея лягла в основу гіпотези Сепіра–Ворфа про те, що мислення (зокрема уявлення про час та простір) цілком залежить від мови.

Безпосередньо на зв'язку семантичної та синтаксичної організації науковці зосередилися після «хомкіанської революції» в лінгвістиці. Американський мовознавець Н. Хомський досліджував породжувальну модель – «правила, які визначають правильно побудовані ланцюжки мінімальних синтаксичних одиниць» (Кочерган, 2008, с. 107). Дослідника

цікавило, як із суджень ми утворюємо речення. Науковець увів у мовознавство поняття «компетенція», зокрема розглядав й синтаксичну компетенцію мовця.

Як зазначає Т. Масицька, нині дослідження синтаксису зосередили «посилену увагу до речення як багаторівневої структурованої одиниці, його формально-синтаксичної і семантико-синтаксичної організації», а «взаємодія формально-граматичних і семантичних складників у реченні, проблеми типології синтаксичних зв'язків, формально-синтаксичних і семантико-синтаксичних залежностей та особливості різних аспектів функціонування синтаксичних одиниць належать до найскладніших питань у сучасній граматиці» (Масицька, 2016, с. 19). А. Загнітко вважає, що «мові належать не тільки самі схеми, але і правила їхнього лексичного заповнення. У мовленні здійснюється заповнення певної моделі конкретними словами згідно з вимогами комунікації» (Загнітко, 2007, с. 14). Розглянувши праці сучасних мовознавців, з'ясовуємо, що синтаксисти, розглядаючи речення, намагаються вийти до набагато ширших проблем, ніж виявлення структурних схем. Вважаємо, що формально-синтаксична організація речення зумовлена когнітивно-семантичною організацією, яка, у свою чергу, безпосередньо пов'язана з логічним мисленням та когнітивними механізмами формування мовної свідомості (Шарманова, 2007, с. 200).

Отже, зв'язок між формально-синтаксичною структурою та когнітивно-семантичною організацією речення виводить нас до ширшої проблеми – зв'язку між мовою і мисленням, у розумінні якого сформувалося два полюси – ототожнення мови та мислення та відокремлення мови від мислення.

Література

Бацевич Ф. С. Філософія мови: Історія лінгвофілософських учень : підручник. 2-ге вид., стереотип. Київ : ВЦ «Академія», 2011. 240 с.

Загнітко А. П. Теорія сучасного синтаксису : монографія. 2-ге вид., випр. і доп. Донецьк : ДонНУ, 2007. 294 с.

Кочерган М. П. Загальне мовознавство : підручник. 3-тє вид. Київ : ВЦ «Академія», 2008. 464 с.

Масицька Т. Є. Типологія семантико-синтаксичних реченнєвих залежностей : монографія. Луцьк : ПВД «Твердиня», 2016. 416 с.

Мельничук О. С. Розвиток структури слов'янського речення : монографія. Київ : Наукова думка, 1966. 324 с.

Палатовська О. В. Когнітивний синтаксис: становлення і перспективи розвитку. *Актуальні питання сучасної лінгвістики* : зб. матер. Київ : НаУКМА, 2021. С. 77–81. URL : https://ekmair.ukma.edu.ua/items/a805b71c-6683-4ee2-bf92-f6d6abbcadc1

Потебня О. Мова, національність, денаціоналізація / упоряд. і передм. Ю. Шевельова. Нью-Йорк : Українська Вільна Академія Наук у США, 1992. С. 155.

Шарманова Н. М. Формування мовної компетенції учнів у процесі поглибленого навчання синтаксису. *Розвиток освіти в умовах поліетнічного регіону* : матер. Міжнародної науково-практичної конференції. Вип. 3. Ялта : РВВ КГУ. С. 200–203.

Антон РОДЗИНСЬКИЙ

АНГЛІЙСЬКА МОВА В СУЧАСНОМУ КОМУНІКАТИВНОМУ ПРОСТОРІ: КОГНІТИВНІ ТА СОЦІОКУЛЬТУРНІ АСПЕКТИ

Планування програм з іноземної мови (ІМ) включає необхідність вибору методу навчання. Сьогодні для навчання ІМ використовується поширений

метод когнітивного спілкування. Викладання ІМ як здійснення спілкування та взаємодії з комунікативними та когнітивними підходами є проблематичним у сучасних підходах. Тому ми розглянемо природу комунікативних пізнавальних процесів, їхні характеристики у навчанні ІМ та їхню основну комбінацію параметрів, що дають основу для розробки комунікативно-пізнавальних підходів.

Сучасний стан методології характеризується чіткістю двох основних парадигм наукового знання — *комунікації* та *пізнання*.

У комунікативній парадигмі мова та її аналіз займаються насамперед оволодінням мовною діяльністю (МД), а в пізнанні — пізнанням, когнітивними структурами і процесами, спорідненістю. У той же час зрозуміло, що деякі методологічні питання вимагають певного синтезу вищезазначених парадигм. Тому при розгляді сучасних концепцій навчання ІМ необхідно спиратися не лише на основні принципи комунікативних когнітивних методів, а й на дані, що стосуються наукових методологій, таких як когнітивна психологія, когнітивна лінгвістика тощо.

Суть методу комунікації полягає в моделюванні процесу навчання як процесу реального спілкування. І. І. Пасов наголошує на моделюванні лише основних, принципово важливих і істотних комунікативних параметрів, серед яких: особистісні характеристики комунікативної діяльності комунікативних агентів, стосунки та взаємодії мовленнєвих партнерів, контекст як форма спілкування, комунікативна діяльність, зв'язок семантичних ознак теми, основа комунікативного процесу, система мовних засобів, уміння оволодіти вмінням забезпечувати комунікативну діяльність у комунікативній ситуації, функціональність мовлення, евристичність тощо.

Рівень комунікативної компетентності залежить від етапу та мети тренінгу. Як багатокомпонентне явище, комунікативна компетентність має свою внутрішню організацію або структуру, а саме структуру. У наукових джерелах автори по-різному підкреслюють структуру комунікативної компетентності. Наприклад, у його структуру пропонується включати такі компоненти: усну, мовну та соціокультурну компетенції; освітню, стратегічну та дискурсивну компетенції; інформаційну компетентність; соціопрагматичні компетенції; граматичні та когнітивні компетенції необхідно інтегрувати в комунікацію.

Під *когнітивною здатністю* розуміють дію дієвості комунікативної розумової діяльності, тобто проблеми вирішувати словесні та психологічні за допомогою ряду словесних і розумових операцій. *Мовна поведінка* характеризується добре розвиненими мовними навичками та вміннями. Психічна маніпуляція дає корисні знання, розуміння та усвідомлення проблеми, яку потрібно вирішити, а навички рішення інтелектуальних також за допомогою певних маніпуляцій – це когнітивні характеристики.

Тому ми розглянули властивості комунікативного та когнітивного підходів окремо і визначили, що взаємодія цих двох підходів утворює інтегрований когнітивно-комунікативний підхід, який однаково відображає як комунікативний, так і когнітивний компоненти. Оскільки комунікативно-когнітивний підхід охоплює дві основні парадигми наукового знання – комунікацію та пізнання – і має на меті розвиток мовленнєвої та розумової діяльності студентів, то мова має йти не про комунікативну компетентність, а про розвиток, тоді як мовно-психологічна діяльність виявляється у формуванні мовно-пізнавальної особистості в процесі розв’язування іншомовних завдань студентів на основі простору знань, світогляду та множинного інтелекту.

Література

Державний стандарт початкової загальної освіти [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/17911/

Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах: Підручник. Вид. 2-е, випр.. і перероб. / Кол. авторів під керівн. С.Ю.Ніколаєвої. К.: Ленвіт, 2002.

Victoria RUDENKO

PROMOTING SPECIALISED VOCABULARY LEARNING THROUGH COMPUTER-ASSISTED INSTRUCTION

Computer-assisted instruction and reading development. Classroom learning technologies are becoming increasingly prevalent and offer several possible advantages to support teaching and learning in schools. There is little doubt that access to high-quality learning resources afforded by technology has a general positive influence on the educational landscape, and teachers have generally positive attitudes towards the inclusion of educational technologies. However, the empirical findings from studies examining the efficacy of classroom-based technology resources have been mixed, particularly when examining the impact of structured computer-assisted learning materials on student performance.

The interest of scientists is focused on studies that systematically explore the efficacy of CAI, also termed integrated learning systems, on reading development for early elementary school students. In these studies, the goal has generally been to explore the efficacy of these pre-packaged standard-aligned software packages that

are intended to augment classroom instruction through providing research-supported literacy instruction strategies directly to learners.

While specific studies vary in the observed efficacy of various programs the broad conclusions we draw from the established research are that highly structured, curriculum-based CAI software packages can be anticipated to generate positive effects when implemented under the direction of an engaged teacher.

Consistent with work in the field, scientists suggest that teacher 'intentionality' is the critical element in determining the successful implementation of the CAI product. By this, they mean that when teachers are intentional in effectively aligning the classroom curriculum with the CAI materials and aligning those instructional materials to the individual children's needs, gains are noted. Unfortunately, it is common that CAI programs are ineffectively integrated into the classroom reading curriculum, leading to the implementation of parallel – perhaps competing – reading instruction processes in one classroom (i.e., the 'teacher curriculum' and the 'computer curriculum'). When that is the case and the implementation of the computer application is not intentionally tied to the day-to-day operations of the literacy instruction, the utility and efficacy of the program are hampered significantly.

The variations in quality materials, issues with integrity and intensity of deployment of CAIs and questionable outcome measures in many of these studies have further hampered the ability to generate clear consensus on the impact of technology in reading development. However, some exemplar studies provide reasonable explanation of the general findings in the field. This brief summary of studies on one program is unusual in the field, because most studies of CAI tend to focus on less widely used applications that are not comprehensive literacy programs, testing a specific potential for impact (e.g., phonological awareness), rather than testing actual implementation efficacy. However, this collection of disparate

findings related to both full-scale literacy curriculum programs and small-scale targeted intervention applications illustrates that technology-based reading program success varies dramatically across contexts and conditions.

One recent study, consistent with conclusions with CAI and reading instruction that argues efficacy is most likely to be impactful when the CAI is:

(a) consistent with the classroom curriculum

(b) reaching the child's current reading development needs

(c) provides educationally relevant learning experiences (rather than merely entertaining content masquerading as educational content

An additional programmatic and pedagogical consideration is important for discussion with this sample. The prevailing research on supporting ELL literacy development for skills such as phonics and phonological awareness points to support for the primary language as a positive strategy in supporting learning gains. However, in the current setting, teachers were restricted to using only English in the classroom (as dictated by state legislation). This included the implementation of the CAI software, which can be configured to provide support in additional languages.

It is quite possible that more effective gains in emergent literacy skills such as phonics and phonological awareness would be achieved in a kindergarten setting where the child's primary language is used to support the learning as recommending by the extant literature.

References

August, D., Carlo, M., Dressler, C. & Snow, C. (2005). The critical role of vocabulary development for English language learners. Learning Disabilities Research & Practice, 20(1), 50–57.

August, D., McCardle, P. & Shanahan, T. (2014). Developing literacy in English language learners: Findings from a review of the experimental research. School Psychology Review, 43(4), 490–498.

Mioduser, D., Tur-Kaspa, H. & Leitner, I. (2000). The learning value of computer-based instruction of early reading skills. Journal of Computer Assisted Learning, 16, 54–63.

Юлія САМОЙЛЕНКО

МЕХАНІЗМИ ЕВФЕМІЗАЦІЇ ПОЛІТИЧНОЇ ЛЕКСИКИ ТА СПОСОБИ ПЕРЕДАЧІ ЕВФЕМІЗМІВ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

Евфемізми можна відшукати в усіх сферах життя, та все ж найчастіше їх можна прослідкувати в дипломатії та сфері політики. Метою використання евфемізмів є прагнення уникнути комунікативного дискомфорту чи конфлікту між співрозмовниками, тобто зробити мову політкоректною.

Якщо детальніше розглянути політичні евфемізми, можна умовно поділити їх на групи: а) за національною ідентичністю; б) за віком; в) за фізичними чи розумовими характеристиками; г) за соціальним статусом; ґ) евфемізми, що зменшують страх перед забороною.

Найбільш відомими прикладами евфемізації за національною ідентичністю є заміна слів «Nigger» та «Indians»: *«I am calling upon members of both parties to pass an education bill that funds school choice for disadvantaged youth, including millions of African-American and Latino children»* – «Я закликаю членів обох партій прийняти закон про освіту, який дозволить фінансувати навчання знедоленої молоді, в тому числі мільйонів афроамериканців і латиноамериканців». Термін *hispanics*, який раніше активно вживався для назви американських індіанців зараз набув негативного значення, тому він також підлягає евфемізації.

Майже всі евфемізми, що стосуються віку, замінюють не надто коректне слово «old», щоб не зачепити почуття людини. Найбільш поширеними синонімами вважаються такі евфемізми: *mature, senior, advanced in years*, рідше – *the chronologically advantaged, to be in the sunset years, to be in the twilight years, to be so many years youn*. Досить широкою є група за фізичними та розумовими характеристиками. Прикладом може бути слово *invalid*, яке часто замінюють на *disabled*. В окрему категорію виділяються евфемізми, які пом'якшують або приховують деякі недоліки людей або їх фізичну неповноцінність. Так в англійській мові існують евфемізми для прикметника *blind*: *visually impaired* та *optically impaired*. Щоб виглядати ввічливо і не здатися грубим, часто слово *deaf* замінюють на *aurally impaired*. Також часто вживаються евфемізми, що позначають розумові недоліки. Це обумовлено, перш за все, тим, що розумові та фізичні обмеження мають досить суперечливу оцінку суспільства. Тому, яскравими прикладами евфемістичної заміни можуть бути вирази для емоційно забарвленого слова *stupid*: *to go nuts, to be off one's nut, mentally challenged, silly, retarded, to go insane* та ряд інших ідіом і виразів.

До евфемізмів за соціальним статусом відносяться слова та вирази, що переважно позначають бідність. Тобто, слово «poor» замінюють на penniless, needy, low-income, socially deprived, financially embarrassed. Варто також зазначити, що в американському політичному дискурсі широко поширені евфемістичні вирази з додаванням префіксу ill-, зокрема для пом'якшення висловлювань, пов'язаних з бідністю. «*Americans were ill-fed, ill-clothed, ill-housed, and insecure*» – «Американці погано їли, погано одягалися, погано жили і не були захищені».

До евфемізмів, що зменшують страх перед забороною відносяться всі слова, що несуть в собі негативний відтінок. Прикладом такого слова є поняття

death. Саме тому в англійській мові існують різноманітні варіанти для заміни дієслова *to die*, адже у більшості народів є неприйнятним говорити про смерть: *to pass away, to go to a better world, to kick the bucket, to answer the final summons* тощо. До слів, які володіють негативною конотацією також відносять слово «war», евфемізмом для якого є вираз *military actions* чи *conflict*.

У дипломатичних відносинах може виникнути ситуація, коли держава приймає рішення, що можуть призвести до військового конфлікту – такі дії розглядаються як *unfriendly act*. За допомогою такого обережного вираження дипломати можуть зробити серйозне застереження без прямих погроз.

Найважливішою функцією політкоректності є викорінення стереотипів, відображених у мові у вигляді лексичних одиниць, які можуть бути сприйняті як ті, що ображають гідність інших людей. Беручи до уваги особливості перерахованих вище груп евфемізмів, можемо констатувати, що поширення ідей політичної коректності в значній мірі вплинуло на лексичний рівень англійської мови, а зокрема на формування нової евфемістично забарвленої лексики.

Діана САУХ

АНАЛІЗ ГРЕКО-ЛАТИНСЬКИХ ЗАПОЗИЧЕНЬ В АНГЛОМОВНИХ МАТЕРІАЛАХ МІЖНАРОДНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Термінологія міжнародної діяльності є важливим засобом конструювання відповідних матеріалів, інструментом вираження змісту понять міжнародної діяльності. Терміни міжнародної діяльності як вербальні визначення міждержавно-правових понять, за допомогою яких виражається та закріплюється зміст міжнародних документів держави, мають винятково

велике значення при формулюванні відповідних ухвал. Вони сприяють досягненню максимальної лаконічності тексту, його точності й ясності. Англійська термінологія міжнародної діяльності сформувалася як система у процесі тривалого історичного розвитку. Пройшовши тривалий і складний шлях становлення, вона нині є сформованою терміносистемою, що задовольняє комунікативні потреби міжнародників і політиків. В термінології найвиразніше виявляється вплив греко-латинських запозичень. Джерела виникнення термінології міжнародних відносин поділяють на чотири типи: 1) класичні мови – латинська й грецька, які стали базою для багатьох термінологічних систем (з латинської мови запозичені такі терміни: *віктимологія* (*victima* – жертва та грец. *logos* – вчення); *делікт* (*delictum* – провина, злочин); *експертиза* (expertise, від *expertus* – досвідчений), *кодекс* (*codex* – книга); *кримінологія* (*crimen, criminis* – злочин та грец. *logos* – слово, вчення); *легітимність* (*legitimus* – законний, правомірний, згідний із законами; з грецької мови запозичені такі терміни: *дактилоскопія* (*daktylos* – палець та *skopeo* – дивлюся) – вивчення папілярних візерунків фаланг пальців рук з метою криміналістичної ідентифікації особи людини; *діаспора* (*diaspora* – розкидання, розсіяння); *зона* (*zown* – пояс); *клептоманія* (*klepto* – викрадаю та *mania* – пристрасть) – хворобливе прагнення здійснити крадіжку;

Термінологічні одиниці надходять до мови різними шляхами. Термінологічний словотвір міжнародних термінів в англійській мові здійснюється за такими напрямами: морфологічний і неморфологічний. Суть морфологічного способу словотворення полягає в поєднанні твірного елемента (твірної основи чи слова) та словотвірного афікса (суфікса, префікса). У морфологічній структурі термінів, утворених шляхом афіксації, органічно закладені основи структурної систематизації, що має першочергове значення для термінології.

Для утворення нових назв цим способом термінологія слугує певним арсеналом словотвірних афіксів і моделей, які певним чином вказують на місце того чи іншого терміна в терміносистемі.

В англійській термінології морфологічний спосіб словотворення є надзвичайно продуктивним. До афіксального словотворення належать терміни, утворені способом префіксації (*an + hydrous, bio + sphere, infra + structure, thermo + meter*), суфіксації (*flor + al, mamma + ry*) або парасинтезу, тобто префіксально-суфіксальним способом (*hydroponic*).

Найпоширенішим способом словотворення термінів є афіксація, більша кількість термінів утворені префіксально-суфіксальним способом. Для утворення термінів, які стосуються певної частини мови, використовується ряд суфіксів, які в межах цієї частини мови становлять лексико-семантичні групи слів. Суфікс є основним показником приналежності терміна. Не всі суфікси мають однакову частоту вживання. Найбільш розповсюджені суфікси *-tion, -ing, -ment*. В українській мові в цій предметній області переважають наступні греко-латинські афікси: *авто-, архі-, гідро-, синхро-, ультра-, полі-, про-, пост-, анти-, прото-, агро-* та багато інших, або суфіксів *-ція, -ізм, -іст*. Усі ці терміноелементи є цілком продуктивними та слугують для створення нових термінів. При утворенні термінів використовуються в більшості випадків наступні префікси: *a-/an-, anti-, de-, dis-/dys-, exo-, ecto-, endo-, hyper, hypo-, ana-, apo-*. Відповідно до семантичних ознак та функцій префіксів, а також співвідносних з ними похідних основ усі префікси можна поділити на три групи: префікси на означення антонімічних (протилежних) понять, на означення інтенсивності ознаки або неповноти ознаки.

Префіксальний спосіб творення нових термінів характеризується приєднанням префіксів, що несуть різне смислове навантаження.

Alina SAVYTSKA

THE ROLE OF LATIN TERMS IN MODERN ENGLISH

It is difficult to imagine modern English without Latin borrowings, especially terminology connected to science, medicine, jurisprudence and political research. The reason is that Latin, one of the oldest languages, has influenced English throughout its history. Since Latin lost its speakers along with the collapse of the Roman Empire, it is left with the role of a language of international communication, gradually transformed into the role of a language of international terminology. As English is the current language of international communication, it assumed this role, retaining some terms from its predecessor.

The Latin language holds a place of honor in jurisprudence for many centuries, if only because the legal systems of most European countries are based on Roman law. Therefore, along with the principles of Roman law, many Latin phrases and maxims of legal content have survived to this day, which do not require translation even now, when Latin as a language of live communication has not existed for a millennium and a half. The legal systems of Great Britain and the United States are no exception, even though both were significantly less influenced by Roman law (Yarantseva, 2015).

There are many terms and phrases in modern English legal language that are used with great frequency in texts, retaining their Latin spelling: nulla poena sine lege (no punishment without law). It is up to the translator to choose whether to translate or retain the Latin, relying on traditional practices in the host culture and its legal texts. For instance, restitutio in integrum may be left in its original form in the text, but it may also be translated by the modern English term restitution (Dudnik, 2019, p. 58).

Such examples, where both the Latin spelling and the translation can be used, can be found in plenty: *advocatus diabolic* (the advocate of devil); *antequam incipias, consulta* (do nothing without counsel; look before you leap); *cedit virubus aequum* (might goes for right); *dura lex, sed lex* (the law is drastic, but that is the law); *justitia regnorum fundmentum* (justice… the basis of a state); *nemine contradicente* (adopted); *pacta servanda sunt* (the treaties must be observed); *pro et contra* (for and against); *salvo jure* (with right given); *testis unus, testis nullus* (one witness is no witness); *vigilat justitiae oculus* (the law's eye stands sentry) etc.

It is curious to note that *the etc.* we used at the end of the last sentence is also a Latin term. *Etc.* is an abbreviation for *et cetera* and is defined as meaning and so forth. This term refers to general business vocabulary, including in particular the following terms: *ad hoc* (when necessary or needed); *ad informandum or ad notam* (for the record); *ad verbum* (to a meaning); *exempli gratia* or *e.g*. (for example); *et similis* or *et sim.* (and similar); *exofficio* (from the office); *ex adverso* (on the other side); *id est* (that is (to say)); *et alii* (and others); *de facto* (from the fact); *nota bene* or *N.B.* (pay attention; mark well); *quod erat demonstrandum* or *Q.E.D.* (which was to be demonstrated); *inter alia* (among other things); *ne varietur* (it must not be changed); *vice versa* (conversely) (Riznychenko, Mylenkova, 2015, p. 21-49). These are such borrowings which have completely preserved their Latin form, that is, which have not experienced any linguistic assimilation.

We would also like to mention such expressions, the scope of which is limited to everyday life or particular contexts: they are usually used in the styles of scientific prose and in the elevated oratorical style of language. These borrowings include such expressions as *alma mater* (bountiful mother), *bona fide* (genuine), *alter ego* (the other I), *carpe diem* (seize the day), *in vino veritas* (in wine there is the truth). These words and expressions are used as a kind of quotation from Latin (Baranenkova, 2013, p. 5).

Another important layer of Latin usage in modern English is medical terminology. Medical terminology is divided into several branches: anatomical terminology, clinical terminology and pharmaceutical terminology. The first area includes terms used in normal and pathological anatomy (names of body parts, tissues, organs, etc.). Clinical terminology is a set of terms used to denote diagnoses (e.g., nephritis), pathological conditions, deviations from the norm (e.g., *cardialgia* is heart pain, *cardiorrhexis* is heart rupture). The third section is pharmaceutical terminology, which includes terms that are used in the pharmaceutical industry (chemical elements, names of active pharmaceutical ingredients, drug names).

Despite the popularization of English as an international language, Latin terminology remains relevant. This is explained by the fact that the trees of Latin terms, having entered the English language, have retained almost their original form. To confirm this opinion, we can compare some Latin and English anatomical terms with equivalent meaning: *scapula* (Latin) to *scapula* (English); *humerus* (Latin) to *humerus* (English); *brachium* (Latin) to *brachium* (English); *capitulum* (Latin) to *capitulum* (English) (Novikova, 2019). Thus, the need to learn Latin as the primary language of medical terminology is quite natural.

To summarize, Latin terms pervade modern English in many areas. Though Latin is no longer spoken as the primary language in any country, some of it still exists in our daily conversation and writing. Some Latin terms became assimilated and are now understandable to most English speakers. The use of Latin words and expressions gives the English sentence a soundness and seriousness that is a useful tool for the educated strata of society.

References

Baranenkova N. A. (2013). Trudnoshchi perekladu latynskykh zapozychen u naukovo-tekhnichnii literaturi. Mova i kultura, 16 (1).

Dudnik H. S., Oryshych D. L. (2019). Problemy perekladu yurydychnoi leksyky y terminolohii. Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Seriia: Filolohiia 43 (5). https://doi.org/10.32841/2409-1154.2019.43.5.15.

Novikova T. A. (2019) Osoblyvosti vykladannia latynskoi movy u vyshchykh medychnykh navchalnykh zakladakh. Naukovo-praktychna konferentsiia.

Daryna SEREDA,

Oksana ZAKHUTSKA

NOWOCZESNE METODY NAUCZANIA DZIECI I MŁODZIEŻY JĘZYKÓW OBCYCH

W dzisiejszym świecie języki obce mają ogromne znaczenie i bez ich znajomości trudno wyobrazić sobie teraźniejszość. Znajomość języków obcych zwiększa szanse na zdobycie dobrej pracy. Jeśli ktoś mówi po angielsku, po niemiecku, po włosku czy po francusku, nie musi już polegać na tłumaczeniach i napisach, aby cieszyć się ulubionymi książkami, piosenkami, filmami, programami telewizyjnymi.

Wiadomo, że jednym z najpopularniejszym i najczęściej używanych języków na świecie jest angielski. Jest to język nauki, lotnictwa, komputerów, dyplomacji i turystyki. Angielski jest językiem urzędowym w 53 krajach. To także język branży medialnej. Ponieważ w wielu krajach mówi się po angielsku, na całym świecie istnieją tysiące szkół oferujących programy edukacyjne w języku angielskim.

Współcześni rodzice są świadomi znaczenia języków obcych i dlatego chcą, aby ich dzieci znały, na przykład język angielski od momentu narodzin. Wobec tego

cały czas istnieje potrzeba stworzenia i doskonalenia pewnych metod i technik nauczania dzieci języków obcych.

Ogólny system metod nauczania obejmuje ponad 150 technik. Wybierając jedną lub więcej z nich, nauczyciele powinni pamiętać, że uczą dzieci. Tak więc metody takie jak wykłady, recytacje, przeglądanie bibliotek, są nieodpowiednie dla młodych uczniów. Natomiast rozwiązywanie krzyżówek, rysowanie różnych obrazków itp. pomaga dzieciom zmotywować się, utrzymać zainteresowanie, uczyć się języka angielskiego od pierwszej lekcji do jego pełnego opanowania.

Wśród szerokiej gamy oferowanych obecnie kursów językowych, każdy ma własne unikalne metody nauczania. Jednak wszystkie istniejące metody można podzielić na dwie główne grupy: klasyczną i komunikacyjną.

- **Klasyczna metoda nauczania języka obcego**. Jest to jedno z najczęstszych podejść stosowanych w wielu szkołach i uniwersytetach. Nauka języka obcego tą metodą zaczyna się od najprostszych poziomów: alfabetu i fonetyki. W równym stopniu zwraca się uwagę na wszystkie cztery aspekty nauki języka: słuchanie, czytanie, mówienie i pisanie. Ostatecznie ta metoda zapewnia solidną podstawową wiedzę i umiejętności, które pomagają dzieciom rozumieć, formułować i wyrażać swoje myśli w języku angielskim.

- **Komunikacyjna metoda nauczania języka obcego**. To kolejna popularna metoda, która jest szeroko stosowana w zakresie nauczania różnych języków obcych na całym świecie. Takie podejście, wprowadzone w Stanach Zjednoczonych i Europie, jest dziś niezwykle popularne wśród kursów języków obcych także w Ukrainie. Mówienie i słuchanie są w centrum tego podejścia, a większość czasu w klasie spędza się na rozwijaniu tych umiejętności. Nauczyciel (nawet nie native speaker) mówi głównie w języku obcym. Cele tej metody to: zanurzenie uczniów w środowisku obcojęzycznym; nauczanie ich płynnego mówienia w języku obcym z jednoczesnym opanowaniem słownictwa. Podejście komunikacyjne wiąże się z dużą

współpracą między uczniami na lekcji, pracą nad zadaniami w parach i grupach, wykonaniu wielu ćwiczeń ze słuchu.

Pomimo niekwestionowanego przewodnictwa tych dwóch metod, nie wszystkie szkoły czy kursy języków obcych z nich korzystają. Istnieje wiele innych lub nietradycyjnych metod opracowanych przez filologów i/lub nauczycieli. Innowacyjne metody mogą być opracowane na podstawie istniejących podejść lub zawierać pewne unikalne elementy. W większości są dobre dla dzieci powyżej 14 roku życia, ale nadal należy je tutaj wziąć pod uwagę.

- **Metoda Chinatown**. Tę metodę stworzyła prof. Halina Kytayhorodska. Nauczanie, zgodnie z tym podejściem, prowadzone jest w „prawdziwym życiu". Na egzaminie wstępnym każdy student otrzymuje rolę do odegrania podczas studiów. Lekcje bardziej przypominają spotkania biznesowe niż tradycyjne lekcje.
- **Metoda Schechtera**. Opiera się na komunikacji między uczniami w języku obcym. Nauka języka odbywa się poprzez gry fabularne na lekcjach. Dzięki tej metodzie uczniowie nie boją się rozmawiać ze sobą w języku obcym, nie boją się wyrażać swoich myśli już od pierwszej lekcji.
- **Metoda Callana**. Ta metoda pozwala na naukę języka obcego 4 razy szybciej niż inne metody. Podstawą tego podejścia jest to, że uczeń musi cały czas mówić w języku obcym lub słuchać wypowiedzi innych osób w tym języku (w klasie). Od pierwszej lekcji nauczyciel mówi do uczniów w tempie 200-240 słów na minutę.

Podsumowując, można powiedzieć, że każdy powinien wybrać najlepszą metodę spośród wielu istniejących. Każda metoda jest wyjątkowa i ma swoje zalety i wady, które należy rozpatrywać pod kątem osobistych potrzeb, umiejętności i motywacji.

Іван ШТОКАЛЬ

НОВІТНІ ПІДХОДИ ДО ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ СТУДЕНТАМ ЗВО

Аналіз стану освіти у сучасній Україні актуалізує необхідність її виведення на рівень розвинутих країн. Зокрема, це стосується проблеми вивчення української мови іноземцями, які студіюють в нашій державі. Закріплення Конституцією України статусу української мови як державної зумовлює зростання її значення у всіх сферах українського суспільства: вона є мовою державних органів влади, мовою радіо і телебачення, преси, художньої літератури, мовою науки і освіти, засобом спілкування людей у виробничій і культурній сферах. Ці функції української мови актуальні не тільки для носіїв мови, а й для іноземців, які тут здобувають освіту.

Методи, що розвивалися упродовж віків, мали фундаментальний вплив на моделювання процесу навчання і учіння іноземних мов, зокрема української, проте принципово відрізнялися між собою. Однак ці методи найчастіше розвивалися окремо від контекстів їх використання.

Планування курсу з вивчення української мови як іноземної включає необхідність вибору методу навчання. На сьогодні у практиці навчання української мови як іноземної є поширеним когнітивно-комунікативний метод. Особливо актуальною в сучасній методиці постає проблема навчання української мови як іноземної як засобу спілкування.

Студенти на початковому етапі української мови як іноземної мають занижений рівень розвитку слухового диференційного відчуття, що порушує сприйняття звукового образу слів. Частина студентів не вміє використовувати лексичний матеріал під час побудови власних висловлювань, не вміє асоціювати словесні пари тематично пов’язаних слів, правильно кодувати та

декодувати словниковий матеріал. Це призводить до невміння відображати потрібну кількість фактів, висловлюватися логічно та грамотно, спонтанно підтримувати розмову або вести дискусію. Саме когнітивний підхід у навчанні зможе зробити комунікативну методику більш динамічною і надасть новий імпульс для поновлення методичної думки.

«Когнітивний» (від лат. *cognitio* – знання, пізнання) підхід формально пов'язується з опублікованою в 1967 році У. Найсером програмною роботою «Когнітивна психологія». У своїй роботі У. Найсер запропонував провести аналіз розумової діяльності за допомогою експериментальних методик психології та фізіології, з метою обґрунтування необхідності врахування специфіки психічних процесів для підвищення ефективності інтелектуальної праці людини.

Інтерес до когнітивно-комунікативного навчання іноземних мов поступово зростає. Проблема навчання іноземних мов розглядається не як навчання власне лінгвістичних знань, а як трансляція знань про світ. Опановуючи іноземну мову, ми одночасно засвоюємо властивий відповідному народові образ світу, певне бачення світу через призму національної культури, одним із важливіших компонентів якої є мова.

Навички зрілого читання іншомовних текстів можуть бути розвинені вже на початковому етапі вивчення української мови як іноземної, якщо використовувати когнітивно-комунікативну методику. Ефективність цієї методики забезпечується комплексом вправ, у якому враховуються індивідуально-особистісні характеристики, когнітивні стилі та стратегії студентів. Вміння анотувати професійно-орієнтовані тексти є однією з вимог Програми з української мови як іноземної для професійного спілкування.

Основним методичним принципом під час навчання анотуванню вважається принцип цілісного сприйняття тексту. Когнітивна психологія

доводить, що сприймати інформацію легше, якщо студент уявляє, що саме він буде вивчати. Тому при когнітивно-комунікативному підході аналіз починається з тексту в цілому і спрямований на виявлення його макроструктури, яка матеріалізується студентами текстовою матрицею. Після того, як складена текстова матриця, починається робота з його лексико-граматичними одиницями, що спонукає студентів до мовної здогадки на основі контексту.

Отже, когнітивний підхід до навчання української мови як іноземної полягає у визначенні механізмів переробки лексичної інформації та шляхів засвоєння і збереження нової лексичної інформації. Методична доцільність когнітивного підходу полягає в організації активної мовленнєво-мисленнєвої діяльності студентів у процесі навчання їх іншомовної фахової лексики.

Література

Гін А. О. Прийоми педагогічної техніки. Вільний вибір. Відкритість. Діяльність. Ідеальність. Луганськ: Навчальна книга, 2004. 275 с.

Житник Б. О. Методичний порадник: форми і методи навчання. Харків: Основа, 2005. С. 23.

Антоніна ШУШКІВСЬКА

КРИТЕРІЇ ВСТАНОВЛЕННЯ ПЕРЕКЛАДАЦЬКОЇ ЕКВІВАЛЕНТНОСТІ НА ТЕКСТОВИХ МАТЕРІАЛАХ З МЕНЕДЖМЕНТУ ТА МАРКЕТИНГУ

Термінологія науки менеджменту та маркетингу бурхливо розвивається, потребуючи відповідних досліджень та аналізу існуючих і новоутворених термінів, а також побудови єдиної наукової системи. Досі не створена

досконала та логічна система такої термінології, що призводить до чималих недоліків перекладу. Згідно з теорією перекладу перекладацька еквівалентність забезпечується системою способів збереження відносної рівності змістової, семантичної, стилістичної та функціонально-комунікативної інформації, що міститься в оригіналі та перекладі. Якщо при перекладі англійський термін втрачає відтінки свого значення, або відсутній адекватний еквівалент, застосовують транслітерацію, транскрибування або калькування. Транслітерацію застосовують за необхідності передачі буквеного складу слова однієї алфавітної системи, засобами іншої алфавітної системи. Транскрибування передає звуковий склад слова буквами іншої мови. Транскрипцію та транслітерацію використовують у випадках, коли прагнуть уникнути описового перекладу з метою якомога повного збереження лексичного складу тексту оригіналу в тексті перекладу: *controlling – контролінг* (сукупність методів аналізу, прогнозування, прийняття рішень та їх коригування у процесі реалізації стратегічних цілей фірми), *booking list – букінг-ліст* (документ, в якому реєструються всі необхідні дані про вантаж та вказуються місце та спосіб його розміщення на кораблі), *lumpsum- люмпсум* (провізна плата, що стягується загалом за весь корабель незалежно від фактичної кількості вантажу), *outsourcing – аутсорсінг* (залучення третьої сторони); flat – флет (дерев'яна квадратна платформа для укладання вантажів), *terminal- терминал* (початковий або кінцевий пункт прийому та видачі вантажу на магістральних видах транспорту). Назви професій іноді транскрибуються заради уникнення непорозуміння: *armator – арматор* (судновласник), *stevedore – стивідор* (портовий вантажник). Тут використання еквівалента портовий вантажник є неможливим, оскільки у обов'язки стивідора входить не просто здійснення вантажно-розвантажувальних робіт, а складання кошторисів, графіків, контролю над

виконанням правил безпеки та дотриманням технології завантаження. Калькування – це утворення нових мовних одиниць шляхом запозичення лексико-семантичних та лексико-синтаксичних моделей іншої мови: *underdelivery* – недопостачання; *overshipment* – перепостачання.

В українській термінології зберігається багатозначність термінів та помилки в перекладі. Так, термін logistic chain можна перекласти і як логістичний ланцюг, і як ланцюг постачання. Термін distribution має два переклади в текстах з менеджменту та маркетингу: *дистрибуція* та *розподіл(-ення)*: *Distribution logistics primarily concerns sales processes that generally begin with a customer ordering materials. – Розподільна логістика в першу чергу займається процесами продажів, які зазвичай починаються із замовлення покупцем матеріалів.* В українській сфері маркетингу та менеджменту термін *outsourcing* означає передачу організацією частини виконуваних нею робіт інший організації за умов договору підряду; залучення сторонніх організацій до виконання логістичних операцій. Термін *provider вже давно* активно використовуватися в лексиці менеджменту та маркетингу, і в галузевих текстах перекладається як *провайдер* (*провайдер транспортних послуг, логістичний провайдер*). Цей термін має свої синонімічні замінники *оператор* та *посередник*. На підставі цього провідні галузеві фахівці використовують замість терміна *провайдер* слово оператор, оскільки воно є повним еквівалентом англійського слова.

Роман СЛЮСАРЕНКО

ПІДХОДИ ДО ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ ЮРИДИЧНОЇ МОВИ ЗА ФАХОВИМ СПРЯМУВАННЯМ

Юридичну мову, або мову права, варто розглядати у якості підвиду літературної мови, що використовується за професійним спрямуванням – обмежується фаховою комунікацією в письмовій та усній формі між спеціалістами окремих сфер професійної діяльності, які обмінюються особливим станом справ. Її головними лінгвостилістичними параметрами, характеристиками є чітко окреслена сфера використання (законодавчі структури та документація, юридична освіта в навчальних закладах, нотаріат), і, відповідно, своєрідне термінологічне наповнення, а також деякі вимоги до самого мовлення: офіційно-діловий формат, формальність загалом, точність, дотримання нормативності, стандартизація синтаксичних конструкцій, відсутність яскраво вираженого емоційного забарвлення (нейтральність). Як наслідок, для викладання мови не спрацюють ті ж прийоми викладу й опрацювання матеріалів, що для інших видів мов – потрібен особливий, раціоналізований підхід. Насамперед, це питання постає найгостріше при вивченні іноземної мови за професійним спрямуванням.

Щоб оволодіти мовою предмета, студенти повинні спочатку розуміти його особливості, правильно використовувати його поняття, вміти спілкуватися на професійному рівні. Для ефективного навчання студентів характеристикам професійного права та юридичних понять важливо дослідити відмінності між професійною мовою та загальноприйнятою мовою, а також провести чітку межу між поняттям і загальноприйнятим словом. дослідження. Юридична мова як сукупність соціальних та історично лінгвістичних засобів (лексичних, фразеологічних, граматико-стилістичних) є поліфункціональною,

відкритою і багаторівневою системою. Іноземна мова юридичного спрямуванння – не лише словниковий запас професійної лексики, а й використання певних синтаксичних конструкцій, використання слів у різних значеннях, вдало виділення їх із контексту та законодавчого оформлення. Потрібні навички знаходити текстуальні винятки і протиріччя, ретельне вивчення всіх аспектів юридичної справи і вміння реалізувати їх на практиці. Неточне або помилкове терміновживання, логічні та граматичні помилки, семантичні помилки у формулюванні правових стандартів, що спричиняють нечіткі чи неоднозначні тлумачення є неприпустимими явищами в правничій мові. Необхідність стилістичної та граматичної досконалості юридичних текстів, максимальної точності викладу нормативно-правових і ділових документів зумовлює надзвичайну увагу юристів до мови, граматичного вираження правового мислення в усіх його законодавчих і процесуальних формах.

Лінгвістична підготовка студентів у цій галузі здійснюється за допомогою різноманітних комплексних методів викладання та навчання, від підготовки нових успішних планів мовних курсів до різних форм і методів їх виконання. Найважливішими для мовної освіти цього типу є такі аспекти як термінологічний, лексикографічний, граматико-стилістичний, фахово-прикладний. Водночас їх впровадження у викладання мовних курсів робить його більш ефективним та професійно орієнтованим, дає відчуття особливого міжпредметного зв’язку між лінгвістикою та фахом. Функція правильного методу навчання полягає не тільки в наданні теоретичних знань про право як підсистему сучасної літературної мови, її основні функціонально-стилістичні варіації системи мови (лексичних, фразеологічних, граматико-стилістичних), методи, прийоми, та допомогти студентам оволодіти теоретичними та

практичними професійними мовленнєвими стандартами, вміти реалізувати їх у письмових текстах та усних промовах.

Література

Артикуца, Н. (2004). Мова права і її вивчення студентами юридичних спеціальностей у вищих навчальних закладах України.

Лєбєдєва, М. (2013). Особливості викладання англійської мови професійного спрямування студентам юридичного факультету. Матеріали конференції Сучасні методи викладання іноземної мови професійного спрямування у вищій школі. Київ: НТУУ «КПІ».

Любченко, М. (2015). Юридична термінологія: поняття, особливості, види. Харків: ТОВ «ВИДАВНИЦТВО ПРАВА ЛЮДИНИ».

Kateryna SOLODKA

INTERNATIONALISMS AND NATIONAL TERMS IN UKRAINIAN FOR SPECIFIC PURPOSES

Communication in the field of international relations is always complicated, not only procedurally, because the subject of communication requires adherence to clear rules and preservation of the national interest of the state, but also the implementation requires complex linguistic constructions. Inaccurate or completely inappropriate use of the term in translation can lead to serious consequences. Another issue is how to express the accuraacy in documents, memorandums, speeches in Ukrainian for International Relations. Should Ukrainian ambassadors abroad use international or national terms, addressing Ukrainian diaspora? Should

Ukrainian forums write their resolutions using worldwide known international terms or maintain and preserve national authentical terms?

A number of International Law and military terms have Latin or French origin. For instance, ‘pacta sunt servanda’ is Latin for ‘pacts must be respected’, ‘malum prohibitum’ is ‘prohibited, as by law’, even ‘aggression’ has the Latin origin. Proffesor P. Briger, 1935, notes that term ‘soldier’ is from an old French word ‘soude’, ‘barricade’, from the same word in French, ‘hors de combat’ is French for "out of combat" (p. 336). Vocabulary of internationalisms refers to words or terms that co-exist in a similar form and with the same meaning in many European, Asian and other continental languages.

Iryna Kochan, 2009, says that in our time, the positioning in terminology has become particularly important due to the increasing international character of scientific research and the activation of internationalised terms (p. 6). The internationalisation of terminology systems is particularly evident in young scientific fields (marketing, computer science, ecology, etc.). However, international relations have their own cultural background to the development of the field, which is based on a centuries-old activity of the world's leading countries, where politicians, diplomats and scientists have shaped and spread the terminology of law, war and peace.

The Ukrainian language for international relations is enriched with foreign elements and words. One of the reasons for the borrowing is the need to fill the absence of lexical-semantic group covering the issue. For illustration, the term «Аккредитація» (in Latin accredere - to trust) - in international law the process of appointment and accession to the position of the head of the diplomatic mission. Oleksandr Hrin, 2010, gives the full explanation of a range of terms in his Dictionary. «Комюніке» (French: official notification, Latin: to make joint, to notify) – official notification of international events (progress and results of

negotiations, meetings and consultations, international meetings, conferences, etc.). The term «Ультиматум» (New Latin: *ultimatum* – final term, from the Latin ultimus - the last) is a diplomatic act in the form of a diplomatic note, formal declaration or other written document that expresses a categorical appeal to the sending State's administration to take certain foreign policy actions (pp. 205, 451).

The Ukrainian language has plenty national terms, which express the meanings of internationalisms to the full extent sometimes even providing multiple options. French 'alliance' is «союз, об'єднання». Latin 'annexio' is Ukrainian «приєднання, загарбання», 'interventio', 'condominium' and 'occupacio' are Ukrainian «втручання», «співволодіння», and «захоплення» respectively.

Let us consider some cases of using international and national terms used in the document of Crimean Platform Declaration. For instance, one time, «…невизнання незаконної анексії Автономної Республіки Крим …» ('..non-recognition of the illegal annexation of the Autonomous Republic of Crimea') the Participants decided to use international term «анексія»('annexation'). The other time they refer to national term «обмеження» instead of an international term 'sanctions' - «запровадження подальших політичних, дипломатичних та обмежувальних заходів» ('the implementation of further political, diplomatic and interim measures') (p. 3).

Thus, the use of international and national terms in Ukrainian for international relations can be balanced, leaving room for the use of national terms and keeping up with international community. Further research and analysis of interlingual translation accuracy is still needed.

References

Bridger, W.R.P. (1935) "Notes on the Origin and Derivation of Some Military Terms," Canadian Defence Quarterly, vol. XII, no. 3 p. 336

Crimea Platform. Declaration. (2021).

https://www.president.gov.ua/en/news/krimska-platforma-deklaraciya-70293

Hrin O. (2010). Словник міжнародно-правових термінів/Укладач О.О.Грін. Ужгород:ПП Данило С.І., 500с.

Кочан І. (2009) Термінологія: національна чи міжнародна? Вісник Нац. ун-ту «Львівська політехніка». Серія «Проблеми української термінології» № 648. С. 3–8.

Inna TOVKUN

DEVELOPMENT OF SOFT SKILLS WITH PHILOLOGY STUDENTS

The readiness of a modern graduate of a higher education institution for effective professional activity is determined not only by the presence of a certain system of professional knowledge, skills and abilities (hard skills) that help him perform his professional functions. Modern life requires a young specialist, first of all, to freely adapt to today's conditions, to respond quickly and efficiently to changes and needs of society. In this context, the most effective application of socio-psychological skills (soft skills) in a balanced combination with professional knowledge is one of the main indicators of becoming a highly qualified specialist who can objectively assess working conditions, actively seek and find a creative approach to solving problems at workplace.

To be successful in today's fast-paced world, it is not enough to have solid knowledge and experience. So-called special skills, called "flexible" or "soft skills", are needed. It is these "soft" skills that help to demonstrate and use professional skills at the highest level. These include the ability to communicate, work in a team, persuade, solve problems, make decisions, manage their time, motivate themselves and others. Moreover, recently more and more researchers are talking about shifting

the focus from "hardskills" to "soft skills" of employees. Thus, one of the factors of success in future professional activities may be the reorientation of education to the development of students of linguistics "soft skills". We are talking about the development of skills such as flexibility, sociability, responsibility, ability to work in a team, knowledge of work ethic.

As you know, English is recognized as a basic life skill of the XXI century, so learning a foreign language communicative competence in higher education is seen as a direct means of fulfilling the social order of the labor market for qualified personnel, namely the formation of soft skills based on vocational skills. According to the current attitude to learning a foreign language in public curricula, the main purpose of learning a foreign language is as integrative, focused on the ability to use the language in everyday life, as well as education, upbringing and development of students. Thus, the educational purpose of learning a foreign language is related to the formation of relationships; developmental – includes the development of abilities, self-realization and self-determination of students. That is, the formulation of educational goals include both cognitive, creative, professional and organizational and activity components.

One of the priority approaches to the formation of soft skills in the process of learning a foreign language is to take into account the relevant abilities, which are conventionally called "4 C's or 4 K" (critical thinking, creativity, collaboration, communication) (Koval, 2015).

The reorientation of education to the development of soft language students' linguistics is a key link in solving success in future professional activities. Focusing on the development of "soft skills", it is necessary to change the formats and technologies of interaction between teacher and students. Traditional forms of classes are not so interesting for students. When designing forms of interaction with students of linguistics, it is important to take into account current trends. First, to

implement the transition from knowledge transfer to their creation. Availability and high speed of knowledge sharing allows to be more successful not to those who know more, but to those who search faster and better by identifying, analyzing and creating information. Second, the transition from the usual "teacher-student" scheme to "teacher-student" interaction, collaboration, and teamwork. Third, the transition from narrow specialization to cross-functional learning. Finally, it is desirable to use different combinations: work in the classroom, projects, simulations in order to maximize the involvement of students and consolidate professional and "soft skills" competencies.

Until recently, the main criterion that companies paid attention to when looking for employees was the presence of a diploma, which testified to a narrow professional specialization. The programmer had to be able to create programs, the journalist - to write reports, and the accountant - to keep records. Everything else was considered a positive but not a necessary addition. Today the situation has changed dramatically. Modern employers expect that the candidate will have dozens of different skills. Ability to think creatively and manage time, communication skills, networking, project management, team building, site development tools, computer graphics and video editing (Yasna, 2015). The labor market today requires a comprehensive development of the individual, which would ensure the competitiveness of the specialist at the beginning of his professional career.

Therefore, importance should be given not only to the professional knowledge of the specialist, the level of foreign language proficiency, as well as his ability to respond quickly to market demands, continuous self-education, be able to communicate and take responsibility for their own activities. Training a specialist at this level involves not only the formation of students' foreign language competence and mastery of narrow knowledge, but also the development of skills such as teamwork, negotiation, compromise, analyze information, gather necessary facts,

formulate opinions, formulate opinions, arguments and more. We see the solution to this problem in the development of universal "soft skills" in students while learning English, mastering which they get the opportunity to develop professionally, build a career, and later get a job in a successful company.

Thus, "soft skills" are skills that allow you to succeed in the future professional activities of students of linguistics, helps to successfully implement in a rapidly changing world.

References

K. Koval. Development of "soft skills" in students - one of the important factors of employment / K. Koval // Bulletin of the Vinnytsia Polytechnic Institute. - 2015.- No 2- P.162-167.

Soft skills: universal skills of the European level [Electronic resource] / Ilami Yasna. –2015 - Mode of access to the resource: https://studway.com.ua/soft-skills/ .

Ксенія ТРАЧЕНКО

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ЯК РІЗНОВИД МІЖМОВНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Переклад дає можливість формувати та збагачувати власну культуру шляхом ознайомлення, усвідомлення та запозичення через осмислення набутків культурного, політичного, економічного, художньо-естетичного розвитку інших етносів у процесі міжмовного спілкування. Розвиток наукових знань і формування нових ідей можливі суто після всебічного вивчення та усвідомлення створеного й викладеного за допомогою інших мовних систем в історичній перспективі. Водночас для того, щоб повністю оволодіти мовою,

потрібно не лише засвоїти систему мовних знаків у поєднанні з правилами, способами викладу та аналізом результату – повідомлення, але мати можливість порівняти цю систему власної мови із системами інших мов.

Переклад – це різновид міжмовного спілкування, рецептивно-продуктивна мовленнєва діяльність. Під час цього процесу сприйнятий текст мови-донатора (*рецептивний акт*) відтворюється мовою друготвору (*продуктивний акт*).

Переклад як комунікаційний акт базується на поступовому й паралельному спілкуванні автора, перекладача й редактора як продуцентів та потенційного читача як реципієнта готового продукту – тексту перекладу. Цей комунікаційний акт може бути як безпосереднім – творчі зустрічі, читання, онлайн-конференції, так і опосередкованим – цей варіант здійснення акту відбувається тепер найчастіше.

Під час оцінювання результатів перекладу важливо враховувати, чи викликає текст перекладу ті само асоціації, що й текст оригіналу, чи робить реципієнт перекладу з отриманого повідомлення ті самі висновки, що й реципієнт першотексту, чи має переклад еквівалентні емоційні та стилістичні характеристики. Таким чином, виникає проблема ускладнення комунікації між продуцентом оригіналу й реципієнтом друготвору. За таких умов і перекладач, і редактор мають опрацювати телевізійний текст з огляду на інтертекстуальні елементи, зв’язки етносів, ментальні розбіжності між аудиторіями оригіналу та друготвору задля отримання тексту повідомлення, який буде контекстуально синонімічним до тексту оригіналу не лише змістово, а й на рівні психології сприйняття такої інформації.

Таким чином, переклад як комунікаційний акт базується на поступовому й паралельному спілкуванні автора, перекладача та редактора як продуцентів та потенційного читача як реципієнта готового продукту – тексту перекладу.

Від плідної співпраці всіх учасників комунікації залежить передання авторської думки, відтворення повідомлення мовою другтвору та адекватна міжмовна комунікація, що впливає на подальший розвиток культури окремої країни та суспільства вцілому.

Микита ТРУХІН

ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ БІЗНЕС АНГЛІЙСЬКОЇ ВІДНОСИНИ ДЛЯ СТУДЕНТІВ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН В УКРАЇНІ

Важко недооцінити значення ділової мови в сучасному світі через прискорення глобалізації та відкритість міжнародних досліджень. Проте вимоги до вищих навчальних закладів у викладанні другої міжнародної мови як ніколи жорсткі. Необхідність оволодіння англійською мовою зробила її пріоритетним предметом серед іноземних мов на кафедрі міжнародних відносин у багатьох університетах України. Усі завдання та вправи спрямовані на розвиток комунікативних навичок з метою набуття професійно орієнтованих знань у різноманітних ділових ситуаціях спілкування в дипломатичній сфері.

Багато досліджень зосереджено на вивченні впливу підручників на процес вивчення мови, проте сучасні вимоги до володіння мовою висувають умови для природного розуміння структури мови, а також уловлювання закономірностей її змінити.

Сучасні методи навчання ділової мови характеризуються взаємодією, спілкуванням та активною участю. Вважається, що інтерактивна група повинна включати участь, щоб забезпечити навчання, орієнтоване на студента,

і кращі результати. Навчання майбутніх дипломатів діалоговому спілкуванню базується на принципі професійної доцільності, що забезпечує відбір змісту, методів, засобів і форм підготовки студентів.

Курси, пов’язані з вивченням ділової мови, пропонують численні можливості для використання групової роботи. Вчені відзначають, що мовленнєві навички формуються на основі ситуативних завдань (Кочан, 2008). Для групової діяльності, для процесу викладання та навчання буде важливо визначити, що найкращий спосіб:

- підтримувати зв'язок;
- бути чесними з собою та своїми одногрупниками щодо часу, який ви можете присвятити, і активізуватися, коли з'явиться можливість, використати свої таланти;
- засідання та спілкування мають бути веселими;
- бути конкурентоспроможним;
- створювати комунікації, обідні програми та інші проекти з урахуванням цього;
- не здаватися (Скирда, 2021).

Зіткнувшись із пандемією Covid-19 та військовою ситуацією в країні, українські університети мали можливість вивчати англійську мову за допомогою навчального середовища Moodle, конференцій Zoom, чатів, електронної пошти та соціальних мереж. Мультимедійні підручники та навчальні матеріали доступні в цифровому форматі. Зросло використання різноманітних відео.

Інтернет відкриває можливості для всесвітнього спілкування з носіями мови, що, безсумнівно, є потенційною сферою застосування на практиці, наприклад, для міжнародного стажування студентів за кордоном.

Література

Кочан, І. (2008). Нові освітні технології в практиці викладання української мови як іноземної. Теорія і практика викладання української мови як іноземної. Збірник наукових праць. Львів: Вид-во ЛНУ, С. 14-20.

Скирда Т. С. (2021). Використання спеціалізованих методів репетиторства у вищих навчальних закладах для студентів ІІ ступеня бакалавра під час викладання-вивчення іноземної ділової мови на базі факультету міжнародних відносин. DOI 10.35433/педагогіка.3(106).2021.71-78.

Ying, Y., Mursitama, T. N., Novianti, N. (2018). Text Book Suitability by International Relations Students in Indonesia for Chinese. Pertanika J. Soc. Sci. & Hum. 26 (3): 1241-1252. https://www.researchgate.net/profile/Yi-Ying-3/publication/

Софія ЦИБУЛЯ

СУЧАСНА ДИДАКТИКА НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Протягом багатьох років на ставлення до іноземної мови та її викладання впливали різні діалекти та практики. Підходи до іноземних мов можна розглядати як частину етики та педагогіки, але в той же час важливо звертати увагу на зміни в навколишніх науках, які безпосередньо впливають на педагогічну практику.

Вчені розглядають іноземну мовну політику як широкий дисциплінарний елемент академічної науки, заснований на процесі *teaching–studying–learning* (TSL), в якому ці 3 компонента є однаково важливими. Дослідження показують, що вивчення іноземних мов слід розглядати як науку, яка складається з багатьох дисциплін, при цьому є міждисциплінарною та

інтернаціональною, а також має свою автономію і є самостійною і незалежною. Експерти кажуть, що у дидактиці все ще важливо розуміти, як вчителі змушують учнів запам'ятовувати та сприймати нову інформацію. Основними ознаками дидактичного процесу є цілеспрямованість, структура, культурний контекст, комунікація, зміст і методи.

Розглянемо деякі нові методи, які представлені в сучасній дидактиці навчання іноземних мов для досягнення високих результатів:

- TBL (навчання на основі завдань)
- PPP (презентація-практика-виробництво)
- Функціональний підхід
- Граматико-перекладацький підхід
- Змістовне навчання
- Комунікативні підходи

Використання різноманітних технологій дозволяє реалізувати диференційований підхід до студентів шляхом створення умов для їх самостійної роботи.

Наразі фокус в комунікативній сфері відображається у еклектичному і методологічно-критичному підході. Безліч можливостей для освіти закордоном, методологія викладання іноземних мов і сучасні погляди на володіння іноземними мовами також зазнали кардинальних змін під впливом концепцій знань та навчання у напрямку соціоконструктивізму та соціокультуралізму.

У сучасному світі, найкращий спосіб вивчити мову – це взаємодіяти. Люди наразі мають велику перевагу - доступність використання технологій, які, в свою чергу, мають суттєві прерогативи у порівнянні з традиційними засобами комунікації та навчання. Найбільшою з них, на мою думку, є зручність їх зберігання та поширення з можливістю копіювання та

редагування. Барвистий екранний навчальний матеріал підвищує інтерес та мотивацію учнів до навчання.

Література

Byram, M. (2003). Foreign language education in context. In J. Bourne & E. Reid (Eds.), Language education: World yearbook of education (pp. 61–75). London:
Kogan Page. CEF. (2001). Common European framework of reference for languages: Learning, teaching, assessment. Council of Europe. Cambridge: Cambridge University Press
Dolch, J. (1965). Grundbegriffe der pädagogischen Fachsprache. 5., verbesserte Auflage. Ehrenwirth.
Eriksen, T. H. (2004). Toista maata? Johdatus antropologiaan. (Trans. M. Forde & A-M. Tapaninen.)
Gibson, J.J. (1979/1986). The Ecological Approach to Visual Perception. New York: Hillsdale.
Givon, T. (1979). On understanding grammar. New York: Academic Press.
Gundem, B.B. (1998). Understanding European didactics—An overview. Didactics [Didaktik, Didakti(k), Didactique)]. Institute for Educational Research. University of Oslo. Report 4.

Олександра УМАНЕЦЬ

СУЧАСНИЙ ВАРІАНТ АНГЛІЙСЬКОЇ ВИМОВИ В КАНАДІ В АСПЕКТІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ

Кадри – це неодмінна умова галузі послуг перекладу. На сьогоднішній день електронне устаткування для перекладу стає дедалі доступнішим, проте, перекладацька промисловість залежить безпосередньо від якості та готовності

своїх кадрів. Навіть в Канаді проблема кадрів перекладацької промисловості являється досить актуальним.

Канадський варіант англійської мови володіє своєрідністю, характерною лише йому. Тому, його не можна вважати відхиленням будь-якого іншого варіанта. До особливостей та відмінностей канадського варіанту англійської мови від інших варіантів англійської мови можна віднести наступне: на фонетичному рівні слід відмітити: вимова деяких дифтонгів перед певними приголосними; відсутність стислості та довготи голосного; розходження канадської англійської мови в сфері приголосних. На граматичному рівні: відхід від вживання Past Perfect Continuous. На лексико-семантичному рівні: активне утворення неологізмів в канадській англійській мові; створення нових лексичних одиниць (канадизмів). Все це говорить про життєвість канадського варіанту англійської мови і подальшої дивергенції його від британської та від американської англійської мови.

Навчання перекладу в канадських університетах включає 6 рівнів підготовки і відповідно дипломів, які об'єднані в 3 цикли:

1. свідоцтво (certificate), диплом бакалавра першого ступеня (B.A. with minor) та диплом бакалавра другого ступеня (B.A. with major) або бакалавра-фахівця (B.A. Honours);

2. диплом про вищу освіту (graduate diploma), диплом магістра (Master's degree);

3. докторський ступінь (Ph.D. degree) (Гейнен, 2004).

У навчальних планах підготовки майбутніх перекладачів поєднуються загальні та спеціальні дисципліни. Навчальна програма підготовки перекладача разом з блоком обов'язкових дисциплін передбачає блок спеціалізованих дисциплін, який включає в себе наступні жанрово-тематичні

різновиди перекладацької діяльності: комерційний, соціологічний, біологічний, юридичний, медичний та художній переклад.

Таким чином, навчання у вищому навчальному закладі Канади спрямоване на формування та розвиток перекладацької компетенції, якою повинні володіти перекладачі для того, щоб займатися професійною перекладацькою діяльністю на дуже високому рівні, що відповідає типу вмінь та знань, які мають бути включені до навчальної програми. Перекладацька компетенція є багатогранною і складається з різних компонентів. Справжній перекладацький процес передбачає володіння перекладачем соціальними, когнітивними і текстуальними навичками та доступом до потрібних резервів в сфері культури, лінгвістики і загальних знань.

Жанрова та галузева спеціалізація перекладачів. На сьогоднішній день в жанровій спеціалізації виділяють 4 перекладацькі спеціальності: перекладач конференцій, письмовий перекладач, термінолог та судовий перекладач.

У Канаді поряд з двома категоріями усних перекладачів виокремлюють ще одну – *перекладач спільнот*. Перекладач спільнот – це професійний перекладач, який забезпечує усну комунікацію в умовах, коли з'являється в контакті одна з офіційних мов країни або ж іноземні мови чи мови національних меншин населення країни, яка сформувалася через імміграційну політику Канади, а їх кількість весь час зростає. В межах цих головних спеціалізацій визначаються вужчі тематичні галузі, приміром, якщо це письмовий переклад, то тут виділяють медичний, художній, економічний та ін. Таким чином, дослідивши особливості фахової підготовки майбутніх перекладачів, слід погодитися з тим, що жанрова спеціалізація під час професійної підготовки майбутніх фахівців сфери перекладу у вищій школі Канади є важливим та позитивним аспектом, якого ми не віднаходимо в вітчизняній системі підготовки. Досить високого результату в формуванні

вмінь перекладача можна досягти, розділяючи дві галузі спеціалізації під час фахової підготовки, адже це дає можливість досягти більшої ефективності навчання і, як результат, високого професійного рівня в практичній діяльності (Головацька, 2013).

Література

http://translorial.com/2004/ 05/01/translation-studies-in-canada/

http://www.servicecanada.gc.ca/ eng/qc/job_futures/statistics/5125.shtml

http://www.uottawa.ca/associations/csict/princi-e.htm

Головацька Ю.Б. Зародження та становлення системи підготовки перекладачів у Канаді. Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Сер. Педагогіка. Тернопіль: ТНПУ, 2013. № 1. С. 140 – 146.

Yelyzaveta VITSENKO

ENGLISH FOR SPECIFIC PURPOSES: EVOLUTION AND TRENDS IN TEACHING

English for specific purposes or ESP is an umbrella term for a range of different contexts. Many diverse purposes can be distinguished – EAP – English for Academic purposes, EOP- English for Occupational purposes, EGAP- English for General Academic purposes etc. (Basturkmen, 2010).

The formation of ESP started after World War I, however at that moment French tried to stick to the position of the global language, so English was only one of prime importance languages. The situation changed after World War II. The growing potential of the USA in and after that period of world history demanded people all over the world study not only general English, but dive deeply inside the

vocabulary of different fields in the shortest period. That was caused by the rapid development of trade, educational and business programs, foundation of multinational companies etc. According to Tony Dudley-Evans and Maggie Jo St John (1991) ESP firstly appeared within the English Language Teaching discipline and the aim of it was to assist international students with their academic writings and publications in English speaking journals.

The first ESP was developed for Science and Technology. The first attempts to express the knowledge and provide students with the main information of ESP were not so successful as we could think. It is connected to the fact that firstly scholars paid bigger attention to the form rather than how the sentences were formed and combined the way learners could see in the texts. The next step was more useful as there appeared endeavor to prioritize rhetorical function of ESP over its form. So scholars and instructors started to take into consideration the communicative aspect more. No study-skills were developed in those periods of ESP development and teaching, thus in the 1970s the skill-based course started its incipience.

The main goal of it was to let students not only study the ESP but be able to implement knowledge in a real life communication. At the end of the previous century there were controversial issues in the ESP field.

Two approaches developed- the "wide-angle approach" and the "narrow approach" which described in what way students had to study ESP – covering more than one specialist area and include closely related ones or focus on one area only (Johns & Dudley-Evans,1991, p. 305).

In the last 20 years ESP has changed dramatically and Hewings (2002), co-editor of the journal English for Specific Purposes came up with interesting ideas on what has already happened in this filed. We can observe now the gradual increase of ESP studies all over the world, far away from the USA or the UK borders. ESP has become a discipline in many universities, colleges worldwide. Nowadays ESP is

becoming more occupational orientated and both instructors and learners pay more attention to the text and discourse analysis. The approach today is that ESP study requires deeper knowledge of the context that exists in the field. EOP as a part of ESP is gaining more and more attention and currently considered as "just in time" learning. It means learning through "hands-on experience" and is very popular amongst learners. Although it sounds more relevant in today`s fast changing world, EAP or "just in case" study is as significant as the previous one. And in modern education both directions have to be wisely combined to give the learners both knowledge and applicable skills for their tomorrow`s careers.

In the years to come ESP is going to have many changes in its methodology, analysis and theory. It happened in the past and will happen in the future as a response to new demands of the global educational and labor markets. It is easy to predict that a new trend of the ESP`s future is going to be the "wide-angle approach" to study. The reason is that globally people have to be aware of many different topics, have knowledge in at least few different areas and language cannot be separated from it. There are also assumptions about simplifying specialized content. It is what we know as explaining difficult scientific facts or ideas using plain language. This process has already started but in the future it can expand and become inevitable and irrevocable.

To sum up, ESP has come through a long path of formation. More than 50 years it has been developing, changing, adjusting and the same is going to happen in the future. As we know, language never stops improving and the same is for ESP. The main objective of instructors and learners is to remember about that, keep track on new trends and changes and always respond to them by implementing new methodology or at least improving something in the study process. However, one thing that will remain the same are 4 pillars of ESP – 1) need analysis; 2) learning objectives; 3) creating materials and methods; 4) evaluation.

References

Basturkman H. 2010. Developing Courses in English for Specific Purposes. NewYork: Palgrave Macmillam.

Hewings, M. (2002). A history of ESP through 'English for specific purposes'. ESP-World, 1(3). Retrieved September 21, 2013, from http:// www.esp-world.info/Articles_3/issue_3.html

Johns, A. M., & Dudley-Evans, T. (1991). English for specific purposes: International in scope, specific in purpose. TESOL Quarterly, 25, 297-314.

Lesiak –Bielawska E. (2015) English for Specific Purposes in Historical Perspective. *English for Specific Purposes World, ISSN 1682-3257*

Ramirez C. (2015) English for Specific Purposes: Brief History and Definitions. *Revista de Lenguas Modernas, N° 23*

Salmani-Nodoushan M. (2020) English for Specific Purposes: Traditions, Trends, Directions. *Studies in English Language and Education, 7(1)*

Єгор ВОЛОШИН

ВПЛИВ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ НА ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Цивілізаційний розвиток породжує нові явища, що мають значний вплив на буття усього світу загалом. Одним з таких явищ є глобалізація як посилення взаємозв'язку та взаємозалежності між країнами в економічній, політичній, культурній та інших сферах.

До важливих векторів глобалізаційних процесів належить освіта. Вивчення іноземних мов у контексті глобального виховання має великий особистісно-розвивальний потенціал і створює сприятливі можливості для представлення знань про культуру рідної та чужої країни,

загальноєвропейської та загальнолюдської культури, тому що іноземна мова – важливий елемент культури народу-носія цієї мови. Вона відкриває учням безпосередній доступ до величезного духовного багатства іншого народу, підвищує рівень гуманітарної освіти. Ось чому іноземній мові відводиться значна роль у розв'язанні завдань, що стоять перед сучасною освітою, зокрема, у формуванні особистості учнів, їх входженні у світову спільноту (Бордакова, 2008, с. 31).

У сучасному світі дуже важливо не лише володіти однією з найпоширеніших мов, а й знати інші іноземні мови. Але ця потреба менше відчувається людьми, рідна мова яких належить до так званих провідних, тоді як у невеличких країнах, де національною мовою не розмовляють за межами країни, завжди була потреба у володінні іноземними мовами, щоб мати доступ у великий світ.

Інтернаціоналізація вищої освіти – об’єктивний наслідок глобалізації сучасного світу та водночас значний ресурс прискорення інтеграції суспільного та економічного життя, усунення національної відокремленості. Глобалізація ставить перед університетами завдання підготовки до діяльності в умовах інтегрованих ринків праці. Орієнтована на ринок вища школа потребує змін навчальних програм, скорочення об’єму універсальної гуманітарної освіти, посилення професійного, спеціалізованого навчання. Мовний бар’єр не є проблемою лише у випадку співробітництва країн, що використовують одну і ту саму мову. Мовні курси складають більшу частину міжнародних програм у всьому світі. Вивчення менш поширених мов заохочується та підтримується (Чевичелова, 2009).

Не викликає сумніву той факт, що найголовнішою умовою міжнародного співробітництва є забезпечення взаєморозуміння шляхом викладання та вивчення спільної мови та надання іноземним студентам освітніх програм на

мові, яку вони розуміють. Нове бачення освіти має на меті створення мотиваційного середовища для студентів у процесі вивчення іноземних мов і сучасні умови розвитку суспільства здатні допомогти в цьому (Чевичелова, 2009). Сучасна освіта повинна створювати умови для формування такого рівня знань, умінь і навичок, який дав би можливість майбутнім спеціалістам практично підтримувати спілкування з носіями мови на комунікативно достатньому рівні проте крім утилітарного аспекту, процес вивчення мов повинен надавати міцну соціально-культурну базу. Культурне розмаїття мов має виступати одним із провідних засобів збереження та передачі людських цінностей. Вивчення іноземної мови означає «озброєння самого себе інтелектуальними засобами для зустрічі з реальним і невідомим, збагачення себе через знання культур і їх світосприйняття» (Ленвіт, 2004, с. 34).

Отже, глобалізація посилює універсалізацію всіх сфер життя і безумовно не може не впливати на вивчення іноземних мов. Глобалізація вимагає підготовки молодих спеціалістів до життя в умовах багатонаціонального й полікультурного простору, уміння комунікувати та співпрацювати з людьми різних національностей.

Література

Бордакова О. Особливості підготовки вчителя іноземної мови в умовах глобалізації / О. Бордакова // Науковий вісник Ужгородського національного університету: «Серія Педагогіка. Соціальна робота». 2008. Випуск 15, 30-32.

Сучасна технологія навчання іншомовного матеріалу в середніх навчальних закладах. К.: Ленвіт, 2004. 96 с.

Ярослава ВОРОБЙОВА

КЛАСИФІКАЦІЯ ІНВЕРТОВАНИХ КОНСТРУКЦІЙ ТА СПОСОБИ ЇХНЬОЇ ПЕРЕДАЧІ ЗАСОБАМИ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Порядок слів будь-якої мови є ключовим питанням її синтаксису. Як не може бути речення без слів, так не може бути й речення без визначеного, притаманного саме цій мові, порядку слів. Порядок слів визначається цілою низкою чинників, але в першу чергу – будовою мови, її типологічними характеристиками, граматичними правилами та традиціями, функцією речення в тексті, а також до певної міри (залежно від типології мови) структурою актуального членування речення.

Інверсія – це стилістичний прийом, що складається в навмисній зміні звичайного порядку слів з метою емоційного чи смислового виділення якої-небудь частини висловлювання. Вона є потужним стилістичним засобом для створення емфатичної інтонації. Якщо прямий порядок слів зазвичай не має стилістичного значення, то інверсійний – завжди стилістично значущий, маркований. Інверсія можлива лише в експресивній мові. Цей стилістичний прийом використовують не тільки письменники, а й публіцисти. В науковому та офіційно-діловому стилях зміна порядку слів не відіграє експресивної функції, а лише підсилювальну. В цілому цей стиль не допускає інверсії, а іноді її використання не є виправданим. Інверсія може надавати висловлюванню незвичність, емоційність і експресивність. Можна сказати: *Діти несуть зошити* й *Зошити несуть діти*. За значенням ці два речення абсолютно рівноцінні. Слово *діти* залишається підметом в обох реченнях, але в першому реченні підмет стоїть на першому місці, а в другому реченні – на останньому. Варто подивитись на ці речення в англійському варіанті: *Children bring copybooks. – Діти несуть зошити*. При перестановці членів цього

речення основний сенс зміниться: *Copybooks bring children – Зошити несуть дітей*. Слово *copybooks*, опинившись на першому місці, стало відігравати роль підмета. Цей приклад демонструє, що реченню в англійській мові властивий усталений, чіткий і визначений порядок слів. Незважаючи на те, що в англійській мові розташування слів у реченні достатньо жорстке, тим не менше допускається деяка гнучкість, тому прямий порядок членів речення може підлягати змінам із метою наголошення слова чи групи слів, аби привернути увагу читача чи слухача. Цілком слушним в певному контексті, хоча й мало ймовірним, може бути такий переклад: ***Зошити*** (а не щось інше) *несуть діти,* де акцентованим буде слово *зошити*.

Через відсутність великої кількості відмінків, порядок слів є чи не єдиним засобом розпізнавання підмета та прямого додатка. Порядок слів, в якому підмет розташований після присудка, називається інвертованим або інверсією: ***Haven't you*** *any family?* У сучасній лінгвістиці поняття інверсії трактують неоднозначно. Підходи до вивчення інверсії можна звести до таких положень: порядок слів розглядається як лінгвістичний феномен, пов'язаний з поняттям частин речення; інверсія – особливість давньоанглійської мови і частково середньо- англійської мови; інверсія розглядається як стилістична фігура в літературі.

Інверсія в сучасній англійській мові відіграє особливу роль у процесі побудови речення, а також впливає на зміст висловлювання, залишаючись найважливішим засобом вираження експресивності у реченні. Так, в художньому стилі ефект експресивності створюється *відтягуванням*, тобто психологічно важливий елемент виноситься на кінець речення, створюючи таким чином деяке напружене очікування, оскільки читач не отримує звичної йому вказівки на предмет мовлення на початку висловлювання. Інверсія також є засобом вираження експресивності у випадках, коли вона викликає уявлення

про ті контексти, для яких відповідне розташування слів є звичайним. Так, в англійській поезії, так само, як і в прозі, прикметник може як передувати іменнику, так і йти за ним.

Анна ЯКУБОВСЬКА,
Неля ЗУЄНКО

РЕТРОСПЕКТИВНИЙ АНАЛІЗ РОЗВИТКУ ПОГЛЯДІВ ПЕДАГОГІВ НА КОМУНІКАТИВНУ КУЛЬТУРУ ОСОБИСТОСТІ

Створення умов для розвитку і самореалізації кожної особистості, виховання у неї комунікативної культури є необхідною умовою інтеграції молодої людини у соціальні, природні та виробничі процеси. Концепція комунікативної культури виникла як логічний розвиток попередніх теоретичних форм рефлексії людського спілкування, проблеми, яка є постійним супутником соціальної філософської теорії протягом усієї історії її існування.

Комунікативна культура – один із наріжних генеративних аспектів людської цивілізації, яка сформувалася та існує саме завдяки комунікації між її членами. Таким чином, комунікація постає важливим аспектом культури, як і культура – важливою умовою реалізації комунікації. Соціальний розвиток особистості поза комунікацією, без співпраці й діалогу неможливий.

Комунікація як одна із головних складових культури перебуває в одному смисловому ряду з близькими за змістом поняттями “взаємодія” (взаємини), “людські стосунки”, “взаємообумовленість”, “взаємовплив”.

Г. Сковорода вважав, що життєвий успіх людини залежить не стільки від її різнобічних здібностей та талантів, скільки від її ставлення до інших людей,

від працьовитості, доброчесності, сумлінності, вміння володіти собою, спілкуватися.

К.Д. Ушинський вважав, що взаємини вихователя і вихованців мають вирішальне значення і впливають на ефективність навчально-виховного процесу, коли важливим у цьому процесі є навчання дітей рідної мови, формування у них комунікативної культури, що має на меті розвиток "природженої душевної здібності, яку називають даром слова", введення дітей у свідоме володіння скарбами рідної мови, пояснення їм логіки цієї мови, що сприяє формування у дітей соціальних та комунікативних якостей.

М. П. Драгоманов також вважав, що мова, будучи ознакою нації, є способом морального зв'язку між людьми, тому вона не може бути лише засобом навчання, а постає і його змістом, матеріалом для розумового, морального й естетичного розвитку особистості.

Подібним чином важливою ознакою культурного розвитку І. Огієнко вважав знання рідної мови, оскільки людина, яка не вивчила "своєї соборної літературної мови, не може зватися вповні інтелектуальною, бо бракує їй найважливішої й найбільшої частини духовної культури". Тому І. Огієнко розробив поради щодо розвитку комунікативної культури школярів: спілкуючись між собою, "середньошкільна молодь" мусить конче виправляти "один одному помилки супроти літературної мови", "збільшувати культуру своєї літературної мови".

С. Русова також обстоює думку, що основоположним у становленні особистості дитини є формування у неї громадянських, соціальних, комунікативних якостей, коли мета школи – це "привчити дитину до життя, розуміти його, знайти в ньому своє місце, розвинути думку й мову учня". На думку С. Русової, національне виховання, яке гармонійно інтегрує людину в життя рідного народу, поступово формує у вихованців усі компоненти

духовності, соціальної культури, яка передається дітям від батьків, прадідів, збагачується в умовах сучасного буття націй. При цьому головними якостями людини, що виражають її ставлення до колективу, інших людей, є патріотизм, доброта, людяність і вимогливість.

Спрямованість на формування комунікативних якостей вихованців у контексті взаємовідносин у колективі є наріжним у педагогічній системі А. С. Макаренко, який наголошував на особливій цінності людського колективу у процесі формування гармонійної особистості. Тому ефективна організація відповідної комунікації у цьому колективі педагог вважав одним із головним моментів побудови своєї педагогічної системи. Відтак, комунікативну культуру у колективі вихованців визначають стиль і тон колективу, відмінними ознаками яких "мажор" (постійна енергійність, радісний настрій, відсутність конфліктності, похмурості, невдоволення на обличчі), відчуття власної гідності (проявлятися у привітному ставленні до інших, у ввічливості, в умінні приховувати поганий настрій), вміння відчувати тих, хто знаходиться довкола, та здатність діяти на основі цих відчуттів, звичка гальмування (контроль емоцій, звичка поступатися товаришеві, припинити суперечку, стриманість у словах, руках, діях).

Відтак, аналіз наукових джерел стосовно проблематики дослідження дозволяє дійти висновку, що протягом історичного шляху розвитку людської цивілізації виявляється розуміння консолідуючої ролі спілкування, комунікативної культури у розвитку людини.

Kateryna YANYK,

Nataliia OLKHOVSKA

LEXIKALISCHE UND GRAMMATIKALISCHE MERKMALE DER ÜBERSETZUNG VON LANDWIRTSCHAFTLICHEN TEXTEN

Heutzutage, in der Zeit der schnellen Entwicklung von Wissenschaft und Technologie, besteht die dringende Notwendigkeit, eine große Menge professioneller Informationen aus anderen Sprachen zu übertragen und folglich Methoden zur Übersetzung grammatikalischer Phänomene der wissenschaftlichen und technischen Literatur ins Ukrainische zu studieren . Bei der Übersetzung deutscher wissenschaftlicher und technischer Texte ins Ukrainische ergeben sich Schwierigkeiten aufgrund erheblicher Unterschiede in der Struktur beider Sprachen. Entscheidend bei der Übersetzung ist die Berücksichtigung von Gattungsmerkmalen und das Finden von Entsprechungen in der Zielsprache (Oguy, 2004, S. 71). Bei der Übersetzung muss die Art des zu übersetzenden Materials berücksichtigt werden, denn was für einen speziellen Text akzeptabel ist, ist gleichzeitig für die Populärwissenschaft unmöglich. Es ist zu beachten, dass das Konzept des wissenschaftlichen Textes der landwirtschaftlichen Wissenschaft oder Technologie nicht einzigartig ist, sondern in eine Reihe von Varianten unterteilt ist. Ein gemeinsames Merkmal all dieser Sorten ist das Vorhandensein von Agrarbegriffen und eine unterschiedliche morphologische und syntaktische Gestaltung des Textes. Unter diesem Gesichtspunkt ist zu unterscheiden zwischen dem Text eines allgemeinen Lexikons, dem Text eines naturwissenschaftlich-technischen Nachschlagewerks und dem Lehrbuchtext, der stilistisch weitgehend mit dem Text des Lexikons oder Nachschlagewerks übereinstimmt.

Betrachtet man Beispiele komplexer Transformationen, so ist die Unterteilung von Übersetzungsschwierigkeiten in grammatikalische und lexikalische Schwierigkeiten ziemlich bedingt, da in jeder Sprache grammatikalische Schwierigkeiten eng mit lexikalischen verbunden sind und die Methode der Übertragung grammatikalischer Formen und Konstruktionen in der Übersetzung oft von ihrem lexikalischen Inhalt abhängt. Allerdings gibt es natürlich allgemeine regelmäßige Übereinstimmungen von grammatikalischen Formen und Konstruktionen von Original und Übersetzung (Karaban, 2002, S. 15-23). Zu den grammatikalischen Merkmalen, die die morphologischen und kategorialen Transformationen während der Übersetzung von wissenschaftlichen und technischen Texten zu landwirtschaftlichen Themen beeinflussen, gehören die folgenden (Oguy, 2004, S. 56-78):

a) Unterschiede in der Struktur der Sprache als eine Reihe bestimmter grammatikalischer Kategorien und Formen: deutsche Artikel als Bedeutungs-/Unsicherheitskategorie, die die Neuheit von Informationen bestimmt, der ukrainischen Sprache unbekannt;

b) unterschiedliche Inhaltsmengen solcher Strukturen;

c) unterschiedliche funktionelle Merkmale, wie z. B. unterschiedliche Singularformen und Plural;

d) ausgezeichnete Frequenzbelastung von aktivem und passivem Zustand, real und Sprachmethoden, Infinitivkonstruktionen etc.;

e) die Ausdrucksvielfalt des Subjekts «formal» und der Zusatz «man», «es»,unmöglich in der Struktur des ukrainischen Satzes; die Verwendung lexikalischer Mittel zum Ausdruck grammatikalischer Kategorien, wenn bei Verwendung des deutschen Plusquamperfekts im ukrainischen Satz «vorher, vor» erscheint;

f) hervorragende Wortkombination usw.

Das Hauptkriterium, das ein Genre der wissenschaftlichen und technischen Literatur von einem anderen unterscheidet, ist der funktionale Zweck des Textes. Es bestimmt die Auswahl spezifischer Sprachwerkzeuge für eine bestimmte Textart. ihr Vorherrschen oder Fehlen ist ein äußeres Merkmal jeder besonderen Gattung. Die Kenntnis dieser Funktionen hilft dem Übersetzer bei der Erstellung einer Übersetzung, da sie die Auswahl geeigneter Sprachwerkzeuge einschränkt (Olchowskaja, 2016, S. 233-257). Quantitative Besonderheiten der deutschsprachigen Wissenschafts- und Fachliteratur sind:

1. Häufigere Verwendung gemeinsamer Bedeutung, Passivkonstruktion, Konstruktionen «sein + zu + Infinitiv» und «lassen + ich + Infinitiv», einige Präpositionen, Indikativpronomen (auch als Substantiversatz), Genetik, fast vollständiges Verschwinden des Interrogativs, motivierende, unvollständige Sätze, fehlender Imperativ, 2. Person und Höflichkeitsform von Verben und entsprechende Personal- und Possessivpronomen, Elliptierung von Nebensätzen, um Sprachökonomie zu erreichen, häufigere Verwendung einiger grammatikalischer Kategorien, wie Akkusativ, Perfekt, Konjunktionen bei Modalverb wollen prädikative Bedeutung wie «sehen, hören, fühlen + Infinitiv», etc.

2. Erhöhen Sie die lineare Größe einiger syntaktischer Kategorien (gemeinsame Definition und Substantivgruppe im Allgemeinen, prädikative Definition, Sätze im Allgemeinen). Solche Änderungen sind sowohl auf die Aufgaben des Stils des wissenschaftlichen Subtexts als auch auf die schriftliche Natur des letzteren zurückzuführen. Zu den qualitativen Merkmalen der deutschen Wissenschafts- und Techniksprache gehören: Kombinierende und abstrahierende Bedeutungen, wie z. B. Kombinationen mit den Verben wollen, sein und haben + zu + Infinitiv usw.

Es gibt eine häufige Verwendung von grammatikalischen Konstruktionen mit passiver Bedeutung, substantivierten Infinitiven, Verbnomen, die den Prozess

bezeichnen, Adjektiven auf -lich, -isch, -ig, -bar, Zahlen, um die Maßwerte und die damit verbundene Verwendung zu benennen Präposition von zur Bezeichnung der Zugehörigkeit. Die Auswahl erfolgte auch unter Berücksichtigung des Gegensatzes zweier Strömungen in der deutschen Wissenschafts- und Fachsprache: Ausdruck durch Verwendung grammatikalischer Synonyme etc.

Grammatische Äquivalente zwischen Sprachen mit unterschiedlichen grammatikalischen Strukturen sind in den meisten Fällen nur funktional und hängen von Faktoren ab, die sich möglicherweise ständig ändern. Aber selbst wenn zum Beispiel die optimale Satzstruktur in der Übersetzung unter Berücksichtigung aller Faktoren gefunden wird, gibt es ein wichtiges Problem der Wahl der besten Wortstellung im Satz. Bei Übersetzungen ins Ukrainische ist dies oft ein stilistisches Problem, das sowohl stilistisch als auch außersprachlich sorgfältig bedacht werden muss. Grammatische Transformationen bestehen darin, die Struktur eines Satzes im Übersetzungsprozess in Abhängigkeit von den Normen der Übersetzungssprache zu transformieren. Die Transformation kann vollständig oder teilweise sein, je nachdem, ob sich die Struktur des Satzes vollständig oder teilweise ändert. Wenn die Hauptmitglieder des Satzes ersetzt werden sollen, erfolgt eine vollständige Transformation, wenn auch nur sekundär, dann - teilweise. Neben den Satzgliedern können sich auch Wortarten ändern. Syntaktische und morphologische Transformationen können gleichzeitig auftreten.

Im Hinblick auf die morphologischen Probleme der Übersetzung deutscher Wissenschafts- und Fachliteratur werden die Besonderheiten der Übersetzung einiger deutscher Substantive im Plural betrachtet; Substantiv ersetzt durch Indikativpronomen; Partizip II in Adjektivumkehrungen in wissenschaftlichen und technischen Texten; die Schwierigkeiten bei der Übersetzung Adjektivumkehrung in einem selbständigen Satz mit einfachem Prädikat, Adjektivumkehrung in selbständigen Sätzen mit einfachem Prädikat in komplexen zeitlichen Formen, mit

komplexem Verb und zusammengesetztem Nomenprädikat, Adjektivumkehrung in zusammengesetzten Adverbien in zusammengesetzten Sätzen -lich, -isch , -ig, -bar und Übersetzungsmerkmale von Pronomenadverbien hier, hierbei, hierfuer, daher, dadurch, dabei. Bei der Übersetzung von mehrdeutigen grammatikalischen Formen und mehrdeutigen Dienstwörtern können erhebliche Schwierigkeiten bei der Übersetzung deutscher wissenschaftlicher und technischer Texte ins Ukrainische auftreten. Für ihre angemessene Übertragung müssen eine Reihe von Faktoren berücksichtigt werden, die dazu beitragen, die grammatikalische Funktion des Wortes zu bestimmen und es korrekt ins Ukrainische zu übersetzen. Dies gilt insbesondere für die Übersetzung von Wörtern wie «damit» (konjunktive Konjunktion, Konjunktiv-Konjunktion, Pronomen-Adverb); «als» (unabhängige Konjunktion, Teil einer Reihe von paarigen und komplexen Konjunktionen, Verwendung nach dem vergleichenden Grad von Adjektiven und Adverbien), Pronomen «es» (persönlich, unpersönlich, Wort einfügen); «der» (Artikel, Relativpronomen, Indikativpronomen - Pronomen); «haben, sein» (selbständige Verben, Hilfsverben, Verben mit modaler Bedeutung) etc. Wenn sich der deutsche Text auf den Grad oder die Art eines bestimmten körperlichen Zustands bezieht, wird das Nomen, das diesen Zustand bezeichnet, normalerweise im Plural verwendet. Für den Übersetzer ist es wichtig, herauszufinden, welche Grade oder Varietäten der Autor gemeint hat, und erst dann mit der Übersetzung zu beginnen, da bekannt ist, dass solche Konzepte im Ukrainischen mit Hilfe von Substantiven im Singular übertragen werden. Bei der Übersetzung deutscher Adjektivinversionen ist zu beachten, dass Inversionen aus Partizip II, wie Inversionen aus Partizip I, oft mit der Prädikatsgruppe beginnen und Partizip II die Inversion abschließt, manchmal aber auch die Ausgangslage von Partizip II möglich ist. Die Semantik von «-ig» - Derivaten ist mehrdeutig. Sie werden sowohl aus der Basis des Substantivs gebildet, zum Beispiel farbig illustrieren, als auch aus

Nominalphrasen, zum Beispiel hochgradig diskriminierend – «stark diskriminierend». Obwohl die Adjektive auf «-ig» semantisch etwas von den Bildungen auf «-lich» und «-isch» entfernt sind, zeichnen sie sich auch durch die Tendenz aus, das Adjektiv in der adverbialen Funktion zu verwenden, was derzeit in der Syntax gebildet wird der deutschen Sprache. Gleichzeitig fällt hier bei aus Phrasen abgeleiteten Adjektiven besonders die Adverb-Adverb-Ökonomie auf, die die Bedeutung der äquivalenten Phrase (z.B.: hochgradig = in hohem Grade «weitgehend») bei der Übersetzung verdichtet die es selten möglich ist, Sprachökonomie zu erreichen, während in Adjektiv-Adverbien auf : «lich» und «-isch» verdichtete Phrasen nicht expliziert werden, zum Beispiel botanisch arbeiten – arbeiten als Botaniker «auf dem Gebiet der Botanik arbeiten», die Datan tabelrisch geordnet zusammenstellen – in Form Daten in tabellarischer Form sammeln».

Die syntaktischen Probleme bei der Übersetzung deutscher wissenschaftlicher und technischer Literatur hängen in erster Linie mit der Tendenz der deutschen literarischen Schriftsprache zusammen, sich prägnant auszudrücken und Sprechanstrengung zu sparen. So werden elliptische Sätze mit entfernten Satzgliedern gebildet, Sätze mit unvollständigem Rahmen und ohne Rahmen, Sätze mit entfernten Gliedern ausserhalb des Rahmens, nicht nur offizielle, sondern auch eigenständige Wortarten werden entfernt und so weiter. In der deutschen Sprache kommt es zu einer besonders häufigen Häufung von Dienstwörtern und Präpositionen, die teilweise recht schwer zu erkennen und zu übersetzen sind, insbesondere wenn sie nicht nach den Regeln der Grammatik platziert werden. Wenn nach den Verben-Adjektiven des Hauptsatzes «sehen, hören, fühlen» die Konjunktionen «das, wie» nicht verwendet werden dürfen, darf das Subjekt des Konjunktivsatzes im Akkusativ stehen und das Verb durch einen Infinitiv dargestellt werden ohne «zu», dann sollte die Übersetzung den Konjunktivsatz des Anhangs bilden, denn es gibt kein direktes Äquivalent der deutschen Konstruktion in der

ukrainischen Sprache:Um in der ukrainischen Sprache zu speichern, ist es manchmal möglich, die Konstruktion «Präposition + Substantiv» zu verwenden, zum Beispiel: Wenn die Hauptregel der Adjektivumkehrung verletzt wird, wenn das Adjektiv am Anfang oder am Ende des Satzes steht, dann wird das Äquivalent dieses Adjektivs in der ukrainischen Übersetzung so nah wie möglich an der Konjunktion stehen, von der der Nebensatz beginnt, dh den zweiten oder dritten Platz einnehmen, und erst danach stehen alle abhängigen Wörter. Im Deutschen ist es häufiger als im Ukrainischen möglich, das Substantiv zu entfernen. Die Schwierigkeit beim Übersetzen liegt an der korrekten Wiederherstellung des Kontextes. Bei der Erkennung wird das Nomen mit Hilfe von Artikeln, Pronomen, Adjektiven, Genus und Numerus gefunden.

Literaturverzeichnis

Карабан В.І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми. – Вінниця: Нова книга, 2002. – 564 с.

Огуй О.Д. Актуальні проблеми німецько-українського переклау. – Чернівці: Рута, 2004. 256 с.

Ольховська Н.С. Аспектний переклад аграрної літератури : навчальний посібник. Київ, 2016. 524 с.

Heorhiy YERMAKOV

IMPACT OF INNOVATION ON TEACHING METHODS IN LINGUISTICS

The thesis is devoted to the study of the impact of innovation on teaching methods in linguistics. Educational policy in the field of foreign languages is aimed at developing those skills that allow to be mobile, competent, knowledgeable, so much attention is paid to various forms of test control, the use of multimedia tools in foreign language teaching, online lectures, virtual schools, aimed at overcoming the temporal and spatial factors of the educational process.

The tasks of higher education institutions are to develop educational-methodical and software support for distance learning, to develop a network of virtual scientific and educational laboratories, information resources of educational-scientific nature, electronic libraries (information cases from studied disciplines), repositories, etc. New centers of educational technologies, scientific and educational networks with significant intellectual content are being created: databases and information from various fields of science and education, electronic library, information retrieval system, remote use of powerful electronic educational resources (Zoom, Teams, Google classes), work in the mode of virtual scientific and educational laboratories, implementation of multiservice information processing. As a result of the global pandemic COVID-19, most free economic zones have temporarily suspended classroom training as part of a package of measures aimed at combating the rapid spread of coronavirus.

The change in the format of education in higher education institutions has become the most unpredictable event in education. Therefore, higher education institutions were forced to look for alternative distance innovative tools and methods of learning during various lockdowns, which would be appropriate and effective to

replace the full-time learning process. Hence, the Hryhoriy Skovoroda University in Pereyaslav pays great attention to the use of innovative components of foreign language teaching / learning technologies in various forms of test control, the use of multimedia tools in foreign language teaching, on-line lectures, virtual schools aimed at overcoming temporal and spatial education. process.

Thanks to information technology, the university has created a computer learning environment based on "Moodle". Moodle's innovative educational environment offers a wide range of opportunities to fully support the learning process, a variety of ways to present educational material, test knowledge and monitor the performance of specialists in philology. Users of the Moodle system have access to electronic resources: working curricula, lecture texts, guidelines for seminars, practical and laboratory work, manuals, recommended reading, test questions, a list of abstracts, independent work on topics.

Prospects for further research are further study of the possibilities of educational analytics in the use of innovative technologies in blended learning in foreign languages in higher education in the Ukrainian realities and launching initiatives to develop projects to expand their scope in the educational space.

References

Dubaseniuk OA Introduction of educational innovations in the system of higher education. Innovations in higher education: problems, experience, prospects: monograph / ed. P. Yu. Sauha. Zhytomyr: Ivan Franko State University Publishing House, 2019. 444 p.

Gunko NA Modern information and educational environment as a factor in improving the professional and pedagogical training of future teachers. Scientific notes of TNPU. Series: Pedagogy. 2017. № 3. pp. 43–48.

Viktoriia ZAVLOVSKA

MODERN TECHNOLOGIES IN FOREIGN LANGUAGE TEACHING

In recent years, the question of using new information technology in the study of foreign languages is increasingly raised. It is not only new technical means, but also new forms and methods of teaching, a new approach to the learning process. The main goal of teaching foreign languages is the formation and development of communicative culture of students, teaching practical mastery of a foreign language. Modern technology, help to implement a person-centered approach in learning, provide individualization and differentiation training, taking into account the abilities of students (Koriakovtseva, 2002, p.11).

Audiobooks and movies. These methods have been used for teaching English for quite a long time. They allow students to learn grammar structures, new words in context, as well as pronunciation, intonation, logical accents, etc. At the beginning of classes it is better to use audiobooks with a script and movies with subtitles. You can gradually abandon the visual support and take more complicated material.

Blogs. Using blogs to learn foreign languages can be done in two ways. On the one hand, students can read posts by reputable authors talking about English and how to learn it. On the other hand, students can blog in English themselves. These can be collective class blogs where everyone can practice their writing and writing skills. The teacher can task his or her students to publish a blog entry - this is more motivating than writing an essay on paper.

Online learning resources. More and more comprehensive learning resources are becoming available today, such as LinguaLeo or Busuu. There are also constantly emerging sites for learning vocabulary, such as WordSteps or Vocabulary.com, grammar - English Grammar Secrets, English Grammar, etc. The interactive form is much more appealing to students than textbooks and dictionaries.

Many resources also have the advantage of allowing you to earn points and track your progress.

Skype. Video communication has made lessons with teachers from all over the world real. With Skype, you can learn English with a native speaker and really get first-hand knowledge. System resources are used not only for individual, but for group lessons. In the presence of a high-speed Internet connection online lessons are not inferior to traditional ones in quality, but they save a lot of time for teacher and student. Students can chat and share screenshots along with the live video stream, which makes the lessons much clearer.

Social networks. This method of communication appeared not so long ago, but has made a real revolution. Today almost everyone has an account in at least one social network which allows us to search for friends and contacts from all over the world. You can practice your English through chats and private messages on Facebook, but even more effective is communication in the language social networks such as Livemocha, My Language Exchange.

Mobile Apps. Mobile applications are popping up all over the world, and that includes apps for learning English. Having an interactive course book or an engaging educational game at your fingertips all the time is really beneficial: at any free moment you can launch an app and practice new vocabulary, listen to a recording, read the rules or texts again. Compact mobile devices allow modern people to learn at home and in the office, in transport and while walking. Pay attention to official apps with high ratings: they are usually more elaborate, both in terms of material and functionality (e.g. Duolingo).

Such active learning methods help facilitate the process of students' adaptation to the socio-cultural conditions of the country of the studied language as much as

possible, and remove barriers in understanding the behavior of representatives of the new culture.

Ангеліна ЗАПОРОЖЧЕНКО

ВИЯВЛЕННЯ ГЕНДЕРНОГО ЧИННИКА В СУБСТАНДАРТНІЙ ЛЕКСИЦІ УКРАЇНСЬКОЇ ТА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВ

Лексичний склад сучасних мов містить велику кількість субстандартних лексичних утворень, що відповідають певним соціальним та професійним групам людей. Упродовж часу, коли мова перебувала під упливом тоталітарної системи, визнавався єдиний стандарт літературної мови. Проте існування різноманітних діалектизмів, субстандартних елементів тощо доводить, що мова залишається динамічною системою, яка постійно живе і розвивається.

Під субстандартною лексикою розуміють той шар лексики та фразеології, який проявляється у сфері живої розмовної мови через розмовні неологізми, які легко переходять у шар загальноприйнятої розмовної літературної лексики (Бєляєва, 1985, с. 21).

Більшість мов кінця XX – початку XXI ст., зокрема англійська й українська, переживають період так званої «вульгаризації» – процесу, пов'язаного з активним упливом засобів зниженої лексики на нормативне мовлення. На телебаченні й радіо, у газетах і журналах, у рекламних роликах і в сучасній прозі, на просторах мережі Інтернет і в повсякденних розмовах панує мовленнєва вседозволеність, яка проявляється, зокрема, і у використанні таких слів і граматичних форм, які ще 20 років тому були неприпустимі у мовленні освіченої людини. Більш того, деякі слова, що були з етичних чи

естетичних міркувань під забороною, перестали сприйматися як «незручні» або ті, що порушують норму.

Сьогодні все частіше постає питання про гендерний аспект використання субстандартної лексики, і тут слід зазначити, що загалом у буденності чоловіки та жінки використовують різні складові субстандартної лексики. Так, за переконанням Л. Ставицької, жіноча мова соціально менш маркована. Основну роль у продукуванні та функціонуванні жаргонів відіграють чоловічі мови: по-перше, чоловіки охоче демонструють свою статеву корпоративність та бажання показати високий рівень ерудиції у спілкуванні з жінками; по-друге, жіночі мови тяжіють до стандарту і в жіночій комунікації акцент із групового спілкування переноситься на міжіндивідуальне (Ставицька, 2005, с. 164), тобто чоловіки створюють штампи, а жінки їх старанно зберігають. Найбільшим попитом у чоловічому мовленні (незалежно від їхнього віку) користуються молодіжний сленг та кримінальне арго. Наприклад: кумар, бодун, біляк, шиза, ізмєна; snack (швидкий перекус), pops (вдаряти), cub (початківець).

На думку С. Флекснера, значна частина американського сленгу утворюється і вживається чоловіками. Багато типів сленгізмів, що включають табуйовану лексику і різко зневажливі сленгізми, виражають передусім чоловічі сподівання й інтереси. Також автор зазначає, що чоловіки належать до більшої кількості підгруп, ніж жінки, чоловіки створюють і використовують професійний жаргон у своїх товариствах, у чоловіків є знайомі, які належать до різних соціальних підгруп. Жінки, з іншого боку, часто обмежені в спілкуванні сім'єю і друзями по сусідству» (Вентворф, 1975, с. xii). З позицій початку XXI ст. Г. Андрєєва оцінює вищевказану думку С. Флекснера як спірну і застарілу (Андреєва, 2004, с. 29).

Н. Семенова звертає увагу на відмінність сленгу німецьких юнаків і дівчат, переважно «чоловічий» характер молодіжного сленгу. Мова юнаків відзначається більшою ординарністю, вульгарністю і брутальністю, тяжінням до сексуальної тематики. Дівчата, хоч і вдаються до лайки, але не часто порушують мовленнєві норми, висловлюються скромніше (Семенова, 2007, с.142, 158). Вони вдаються до сленгової лексики лише в спілкуванні з чоловіками, щоб продемонструвати свою обізнаність у певній сфері та розмовляти з ними "однією мовою": чистити лохів, всі діла, кришувати; peaked (блідий), rustle up (зробити щось швидко, не плануючи), stay-at-home (домогосподарка). Прерогативою для українських та російських жінок є просторічна лексика: ригалівка, заткатись; *buddy* (приятель), *dachshund* (такса).

За словами Т. Гарлицької, у чоловічому мовленні, у порівнянні з жіночим, простежується більш сильний уплив професійного чинника, тому чоловікам навіть у невимушеному спілкуванні, зокрема з жінками, властиве часте вживання професійного жаргону. Це може служити непрямим свідченням більш високого статусу професійної ролі в наборі соціальних ролей у чоловіків, порівняно з жінками: *копійка* (автомоб. жаргон), *спарингів* (спорт. жаргон), *jigsaw* (різновид пазлів; жаргон любителів головоломок), *nickel-and-dime* (накласти на когось фінансове стягнення; жаргон економістів) (Гарлицька, 2017, с. 82).

Чоловіче та жіноче мовлення відрізняється також за тематикою. За спостереженнями деяких учених, чоловіки говорять не менше жінок, але з однією суттєвою особливістю – вони говорять на визначену тему або з конкретного приводу, у той час як жінки говорять просто так, для власного задоволення, часто мислячи вголос… (Земська, 1993, с. 111). Частіше за жінок

чоловіки звертаються у розмовах до політики, економічної ситуації, подій у світі, досягнень науки, комп'ютерних ігор, спорту, техніки, сексу тощо; для жінок типовими є такі теми, як побут, сім'я, здоров'я, стосунки між людьми та інші.

Література

Андреева, Г. Р. (2004). Лексико-семантические особенности специального сленга : дис. ... канд. филол. наук. : 10.02.04. Москва.

Беляева, Т. М., Хомяков В. А. (1985). Нестандартная лексика английского языка. Ленинград: ЛГУ.

Гарлицька, Т. С. (2017). Виявлення гендерного чинника і нелітературній лексиці (на матеріалі українських, російських та англійських художніх текстів). Наукові записки. Філологічні науки. 153. 79-84.

Земская, Е. А., Китайгородская М. В., Розанова Н. Н. (1993). Особенности мужской и женской речи. Русский язык в его функционировании. Коммуникативно-прагматический аспект. Москва, 1993. 90-135.

Семенова, Н. В. (2006). Фразеология молодежного сленга (на материале немецкого языка) : дис. ... канд. филол. наук : 10.02.04. Владимир.

Ставицька, Л. (2016). Арґо, жарґон, сленґ: Соціальна диференціація української мови. Київ: Критика.

Wentworth, H., Flexner, S. (1975). Dictionary of American Slang. New York : Thomas Y. Crowell Publishers.

Ілля ЖУТНИК

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ФАХОВОЇ МОВИ ПРАВА ІНОЗЕМНИМ СТУДЕНТАМ

За даними науковців фахові мови розпочали формування ще в епоху середньовіччя, під час формування ремісництва як основного фактора розподілу праці. Але саме поняття «фахова мова» набуло своєї актуальності у другій половині XX ст. – початок XXI ст. Це пов'язано із стрімким розвитком технологій та виникненням нових галузей науки, виходячи з цього виявилась потреба у спеціальній лексиці та термінології окремо для кожної галузі.

Фахова мова – сфера мови, яка спрямована на однозначну та безперечну комунікацію у відповідній фаховій галузі, це сукупність усіх мовних засобів, які застосовуються у професійно-замкнутій сфері комунікації з метою забезпечення порозуміння між людьми, які працюють у цій сфері.

Варто вказати, що задля ефективності проведення заняття з фахової юридичної мови, воно повинно бути продуманим заздалегіть та проводитись за чіткою системою. Також у роботі зі студентами викладач має дотримуватись наступних правил:

- Навчити студентів розрізняти терміни та професіоналізми, загальновживану та фахову мову;
- Проявляти творчість у проведенні занять, використовувати різні методики у донесенні інформації до студенів;
- Добре знати можливості та вподобання кожного студента, підбираючи відповідні завдання різного рівня складності та надавати необхідні коментарі, таким чином важливо заохотити кожного студента до активної роботи;

- У разі потреби, підібрати індивідуальний підхід та створити комфортне середовище, для позбуття мовного бар'єру студентів, для подальшого практикування вивченої фахової лексики.

Мова права – це функціональний різновид літературної мови з характерними лінгвостилістичними та структурно-жанровими ознаками, зумовленими специфікою правової сфери та комунікативно- професійними потребами в ній.

Мові права належать такі ознаки: системність, логічність, офіційність, точність, визначеність, достовірність, зрозумілість, стандартизованість, повнота, однозначність, раціональна стислість.

Першим кроком оволодіння фаховою юридичною мовою є створення словникового запасу, який поділяється на два види: активний – це словник термінів, яких навчають студентів і вони мають бути засвоєні ними, та пасивний – слова, які студенти зустрічають під час вивчення предмету, наприклад англійською мовою, читаючи тексти або виконуючи вправи, але вони не в змозі відтворити їх у своєму мовленні.

Проте не менш важливим фактором у вивченні фахової мови права є відбір лексики, тобто яку саме інформацію має засвоїти студент. За цих обставин, важливу роль відіграє вище згадане правило для викладача – індивідуальний підхід до кожного учня, визначення його потреб та цілей.

Отже, вивчення фахової мови потребує значних зусиль як зі сторони студента, так і з викладача. Оскільки викладач має взяти до уваги те, що студенти не повинні перевантажені занадто великим обсягом фахової лексики, однак обсяг термінології має бути достатнім для надійної бази практикування фахового мовлення.

Література

Кияк Т. Вузькогалузеві терміни як основа формування та квазіреферування фахових текстів. Вісн. Нац. ун-ту «Львівська політехніка». Серія «Проблеми української термінології». 2008. № 620. С. 3–5. 7.

Кияк Т.Р. Мотивированность лексических единиц. Качественные и количественные характеристики: Монография. Львов, 1988. 162 с. http://www.vestnik-philology.mgu.od.ua/archive/v8/v8-1/24.pdf

Дарина ЗНОВ'ЯК

ІНОВАЦІЙНІ МЕТОДИ ТА ПРИЙОМИ У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ

З огляду на потребу сучасних трансформацій у сфері освіти як важливого державного інституту, в тому числі й у галузі навчання іноземних мов, варто сказати, що вони викликані поступовим виходом України у європейський і світовий простір, теперішнім станом її міжнародних зв'язків у різних сферах діяльності, а також новими політичними, соціальноекономічними й культурними реаліями. Статус іноземної мови сьогодні, як ніколи раніше, має тенденцію до постійного зростання. Серед світової спільноти іноземна мова, та чи інша, все ширше набуває ролі засобу міжкультурного спілкування. Це, безперечно, зумовлює визначення основних стратегічних напрямків удосконалення змісту, цілей, методів, прийомів та засобів викладання іноземної мови.

Стрімкі зміни, що відбуваються в українському суспільстві, осучаснення освітньої системи, досягнення в галузі теорії та практики навчання іноземних мов ставлять перед освітньою системою України необхідність оновлення

змісту та методів застосування інноваційних підходів до викладання іноземної мови за професійним спрямуванням.

Одним із сучасних методів являється використання комп'ютерних технологій при вивченні іноземної мови, який відкриває перед студентами доступ до нових джерел інформації, підвищує їх мотивацію до отримання інформації іноземною мовою, підвищує ефективність самостійної роботи, дає нові можливості для творчості.

Методичні переваги навчання іноземній мові за допомогою мультимедійних засобів свідчать, що цей метод має більший ступінь інтерактивного навчання, дає можливість обирати темп та рівень завдань, покращує швидкість засвоєння граматичних конструкцій та накопичення словникового запасу.

До сучасних також відносять сугестивний метод. *Технологія сугестивного навчання* базується на розширенні прихованих можливостей людини, що, в свою чергу, дозволяє поглибити та зробити більш ефективним навчальний процес. Сугестивне навчання широко використовується в методиці викладання іноземних мов. Болгарський лікар-психіатр Г. Лозанов запропонував своєрідну технологію сугестивного навчання — цілеспрямоване навіювання на основі релаксації (розслаблення, зменшення напруження) у звичайному стані свідомості, що приводить до виникнення ефекту гіпермнезії (надзапам'ятовування). Учений створював на своїх сугестопедичних заняттях своєрідний «концертний» настрій, звертаючись до яскравих образів, міміки, музики та ін.

Технологія Г. Лозанова ґрунтується на певних принципах: відсутність зубріння; навчання без перевтоми; основою навчання є мотивація та пізнавальний інтерес учнів; проведення навчання великими блоками; комплексність виконання завдань.

Іншим інноваційним методом є метод *повної фізичної реакції*. Він розроблений американським дослідником Джеймсом Ашером і поширений в багатьох країнах світу. Цей метод інтегрований зі знаннями з галузі педагогіки, психології, практики іншомовного мовлення і дає змогу здійснювати навчання іноземної мови, орієнтоване на особистісні здатності й уміння учнів. Метод повної фізичної реакції базується на узгодженні мовлення і дії: навчання мовлення здійснюється через фізичну (моторну) активність. Метод пов'язаний з теорією сліду пам'яті в психології, за якою чим частіше та інтенсивніше фіксуються зв'язки в пам'яті, тим сильніші асоціації і більша ймовірність, що вони будуть відтворюватися. Відтворення може відбуватися вербально чи разом з моторною активністю. Поєднання вербальної і моторної активності підвищує ефект відтворення.

Серед найновіших методів навчання іноземних мов, що виникли переважно в англомовних країнах, все більшого поширення набувають методи, які об'єднують у собі комунікативні та пізнавальні (академічні) цілі. Їхніми основними принципами є: рух від цілого до окремого, орієнтація занять на учня, цілеспрямованість та змістовність занять, їх спрямованість на досягнення соціальної взаємодії при наявності віри у викладача в успіх своїх учнів, інтеграція мови та засвоєння її за допомогою знань з інших галузей наук.

Таким чином, можна зробити висновок, що ефективність інноваційних підходів до викладання іноземних мов залежатиме від бажання і здатності викладачів скористатися позитивним досвідом вітчизняних і іноземних учених і практиків щодо творчого підходу у навчанні, розуміння необхідності відмовитися від авторитарних і схоластичних методів. Інноваційні методи навчання іноземних мов, які ґрунтуються на творчому підході, допомагають повністю розкрити потенціал студентів і сприяють розвитку та самовдосконаленню навчально-комунікативного процесу.

Література

Гапонова, С. В. Огляд зарубіжних методів викладання іноземних мов у XX ст. Іноземні мови. 2005. №2. С.18-22.

INFORMATION ABOUT PARTICIPANTS

ACADEMIC RESEARCHERS

AMELINA, Svitlana, Doctor of Education, Professor, Head of Department of Foreign Languages and Translation, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine,* Kyiv, Ukraine

BALALAIEVA, Olena, PhD (Pedagogy), Associate Professor, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine,* Kyiv, Ukraine

CHAIKA, Oksana, PhD (Linguistics), Associate Professor, Associate Professor at Department of Foreign Philology and Translation, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine,* Kyiv, Ukraine

GEROKOSTOPOULOU, Eleni, Chief Financial Officer, *EGNATIA Group,* Greece

GRABOVSKA, Inna, PhD (Linguistics), Associate Professor, Head at Department of English for Specific (Technical and Agrocultural) Purposes, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine,* Kyiv, Ukraine

HARLYTSKA, Tetiana, PhD (Philology), Associate Professor, Associate Professor at Department of the English Language and Methodology, *Kryvyi Rih State Pedagogical University*, Kryvyi Rih, Ukraine

HEIKO, Svitlana, PhD (philosophy), Associate Professor at Department of Philosophy and International Communication, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, Kyiv, Ukraine

HUTYRIAK, Oksana, PhD (linguistics), Associate Professor, *Drohobych State Pedagogical University after Ivan Franko,* Drohobych, Ukraine

KALINOWSKI, Daniel, Professor, PhD hab., Professor at Department of Cultural Anthropology and Kashubian-Pomeranian Research Institute of Philology, *Pomeranian University in Słupsk*, Poland

KALYTA, **Petro**, PhD (Technical Sciences), Senior Scientist, *Ukrainian Association for Quality,* Kyiv, Ukraine

KOLESNYK, Maria, Senior Lecturer at Department of Foreign Philology and Translation, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, Kyiv, Ukraine

KRIMPAS, Panagiotis G., PhD (linguistics), Associate Professor, *Democritus University of Thrace, Greece*

LAUTA, Olena, PhD (philosophy), senior lecturer at Department for Philosophy and International Communication, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine,* Kyiv, Ukraine

MOSKALENKO, Svitlana, Senior Lecturer at Department of Foreign Philology and Translation, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, Kyiv, Ukraine

MOSKALENKO, Vladyslav, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, Kyiv, Ukraine

PACE, Mario, B. Ed (Hons), M.A. (Melit), Ph. D (Melit), Senior Lecturer – Italian at Department of Humanities & Languages in Education (DHLE), Faculty of Education, *University of Malta*, Malta

RUBINSKA, Bronislava, PhD (Pedagogics), Associate Professor at Department of Romance and Germanic languages and Translation, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine,* Kyiv, Ukraine

SAMOLIAK, Natalia, Assistant at Department of Foreign Philology and Translation, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, Kyiv, Ukraine

SHARMANOVA, Natalia, PhD (linguistics), Associate Professor at the Ukrainian language Department, *Kryvyi Rih State Teacher Training University*, Kryvyi Rih, Ukraine

SNITSAR, Valentyna, PhD (Philology), Associate Professor, *Borys Grinchenko Kyiv University*, Kyiv, Ukraine

SYDORUK, Halyna, PhD, Associate Professor at Department of Romance and Germanic languages and Translation, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, Kyiv, Ukraine

VAKULYK, Iryna, PhD (Linguistics), Associate Professor, Associate Professor at Department of Journalism and Language Communication, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, Kyiv, Ukraine

ZAKHUTSKA, Oksana, PhD (linguistics), Associate Professor, Associate Professor at Department of Foreign Philology and Translation, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, Kyiv, Ukraine

ZUYENKO, Nelia, PhD (Pedagogy), Associate Professor, Associate Professor at Department of Foreign Philology and Translation, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, Kyiv, Ukraine

YOUNG RESEARCHERS

SHEN, Liin, postgraduate at the Humanities and Pedagogy Faculty, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, Kyiv, Ukraine; supervised by Prof. Svitlana Amelina, Doctor of Education, Professor, Head of Department of Foreign Languages and Translation, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, Kyiv, Ukraine

ABAKUMOV, Bohdan*, master student at Department of Romance and Germanic Languages and Translation, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, Kyiv, Ukraine

ANDRUSYK, Bohdan*, bachelor student at Department of International Relations, Social Communications and Regional Studies, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, Kyiv, Ukraine

BABYCH, Nataliia*, bachelor student at Department of International Relations, Social Communications and Regional Studies, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, Kyiv, Ukraine

BAMBURA, Alla*, master philology student, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, Kyiv, Ukraine

BARANIK, Artem*, bachelor student at Department of International Relations, Social Communications and Regional Studies, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, Kyiv, Ukraine

BRUSLIK, Artur*, bachelor student at Department of International Relations, Social Communications and Regional Studies, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, Kyiv, Ukraine

DANYUK, Dmytro, bachelor student at Department of International Relations, Social Communications and Regional Studies, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, Kyiv, Ukraine

DARMOHRAI, Tetiana, master student, Faculty of the Ukrainian Philology, *Kryvyi Rih State Pedagogical University*, Kryvyi Rih, Ukraine; supervised by supervised by Dr Tetiana Harlytska, PhD (Philology), Associate Professor at Department of the English Language and Methodology, *Kryvyi Rih State Pedagogical University*, Kryvyi Rih, Ukraine

DUSHYNA, Kateryna*, bachelor student at Department of International Relations, Social Communications and Regional Studies, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, Kyiv, Ukraine

DZIS, Ivan*, bachelor student at Department of International Relations, Social Communications and Regional Studies, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, Kyiv, Ukraine

ISKRA, Karyna*, bachelor student at Department of International Relations, Social Communications and Regional Studies, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, Kyiv, Ukraine

HLADCHENKO, Bohdana*, bachelor student at Department of International Relations, Social Communications and Regional Studies, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, Kyiv, Ukraine

HOLOVII, Kateryna, 2nd year Philology student, Humanities and Education Department, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, Kyiv, Ukraine; supervised by Dr Oksana Zakhutska, PhD (linguistics), Associate Professor, Associate Professor at Department of Foreign Philology and Translation, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, Kyiv, Ukraine

HRYHORASH, Oleksandr*, bachelor student at Department of International Relations, Social Communications and Regional Studies, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, Kyiv, Ukraine

HUSIEVA, Anastasiia*, bachelor student at Department of International Relations, Social Communications and Regional Studies, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, Kyiv, Ukraine

ISHCHUK, Ilona*, bachelor student at Department of International Relations, Social Communications and Regional Studies, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, Kyiv, Ukraine

ISKRA, Karyna*, bachelor student at Department of International Relations, Social Communications and Regional Studies, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, Kyiv, Ukraine

KERNYTSKA, Anastasiia*, bachelor student at Department of International Relations, Social Communications and Regional Studies, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, Kyiv, Ukraine

KIFA, Dariia*, bachelor student at Department of International Relations, Social Communications and Regional Studies, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, Kyiv, Ukraine

KOLESNYK, Liliia, 4th year bachelor student at the Faculty of Ukrainian Philology, *Kryvyi Rih State Pedagogical University*, Kryvy Rih, Ukraine; supervised by Dr Natalia SHARMANOVA, PhD (linguistics), Associate Professor, Associate Professor at the Ukrainian language Department, *Kryvyi Rih State Pedagogical University*, Kryvyi Rih, Ukraine

KOLMATSUI, Yevhenii*, bachelor student at Department of International Relations, Social Communications and Regional Studies, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, Kyiv, Ukraine

KORNIICHUK, Bohdan, bachelor student at Department of International Relations, Social Communications and Regional Studies, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, Kyiv, Ukraine

KOSTINA, Alina*, bachelor student at Department of International Relations, Social Communications and Regional Studies, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, Kyiv, Ukraine

KOT, Liubov*, bachelor student at Department of International Relations, Social Communications and Regional Studies, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, Kyiv, Ukraine

KOVALCHUK, Viktoriia*, bachelor student at Department of International Relations, Social Communications and Regional Studies, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, Kyiv, Ukraine

KRASNOVA, Olena, 2nd year Philology student, Humanities and Education Department, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, Kyiv, Ukraine; supervised by Dr Oksana Zakhutska, PhD (linguistics), Associate Professor, Associate Professor at

Department of Foreign Philology and Translation, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, Kyiv, Ukraine

KUSHKA, Yana*, bachelor student at Department of International Relations, Social Communications and Regional Studies, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, Kyiv, Ukraine

KYRYCHENKO, Bohdan*, bachelor student at Department of International Relations, Social Communications and Regional Studies, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, Kyiv, Ukraine

LASTOVENKO, Alina*, bachelor student at Department of International Relations, Social Communications and Regional Studies, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, Kyiv, Ukraine

LATYNIN, Serhii*, bachelor student at Department of International Relations, Social Communications and Regional Studies, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, Kyiv, Ukraine

LIUTYK, Yuliia, bachelor student, *Drohobych State Pedagogical University after Ivan Franko,* Drohobych, Ukraine; supervised by Dr Oksana Hutyriak, PhD (linguistics), Associate Professor, *Drohobych State Pedagogical University after Ivan Franko*, Drohobych, Ukraine

MADIANOVA, Anatasiia*, bachelor student at Department of International Relations, Social Communications and Regional Studies, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, Kyiv, Ukraine

MAISTRENKO, Iryna*, bachelor student at Department of International Relations, Social Communications and Regional Studies, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, Kyiv, Ukraine

MATVIEIEVA, Dariia*, bachelor student at Department of International Relations, Social Communications and Regional Studies, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, Kyiv, Ukraine; supervised by Dr Halyna Sydoruk, PhD, Associate Professor at Department of Romance and Germanic Languages, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, Kyiv, Ukraine

MELNYK, Yuniia*, master student, *Kryvyi Rih State Pedagogical University*, Kryvyi Rih, Ukraine; supervised by Dr Tetiana Harlytska, PhD (Philology), Associate Professor at

Department of the English Language and Methodology, *Kryvyi Rih State Pedagogical University*, Kryvyi Rih, Ukraine

MIKHIIENKO, Nikita, master student at the Faculty of Humanities and Pedagogy, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, Kyiv, Ukraine; supervised by Dr Natalia Olkhovska, PhD (linguistics), Associate Professor, Associate Professor at Department of Foreign Philology and Translation, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, Kyiv, Ukraine

MOSIUK, Ihor*, bachelor student at Department of International Relations, Social Communications and Regional Studies, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, Kyiv, Ukraine

MOSKALENKO, Oleksandra*, bachelor student at Department of International Relations, Social Communications and Regional Studies, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, Kyiv, Ukraine

NOSANCHUK, Yana*, bachelor student at Department of International Relations, Social Communications and Regional Studies, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, Kyiv, Ukraine

OSYPCHUK, Yulia*, bachelor student at Department of International Relations, Social Communications and Regional Studies, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, Kyiv, Ukraine

PODCHENKO, Polina*, bachelor student at Department of International Relations, Social Communications and Regional Studies, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, Kyiv, Ukraine

PONOMARENKO, Vladyslav*, bachelor student at Department of International Relations, Social Communications and Regional Studies, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, Kyiv, Ukraine

POPIVSKA, Iryna*, bachelor student at Department of International Relations, Social Communications and Regional Studies, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, Kyiv, Ukraine

POTRIINYI, Danylo*, bachelor student at Department of International Relations, Social Communications and Regional Studies, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, Kyiv, Ukraine

PUKHALSKA, Ilona*, bachelor student at Department of International Relations, Social Communications and Regional Studies, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, Kyiv, Ukraine

RESHETNIKOV, DMYTRO, 2nd year bachelor student at the Faculty of Ukrainian Philology, *Kryvyi Rih State Pedagogical University*, Kryvy Rih, Ukraine; supervised by Dr Natalia Sharmanova, PhD (linguistics), Associate Professor, Associate Professor at the Ukrainian language Department, *Kryvyi Rih State Pedagogical University*, Kryvyi Rih, Ukraine

RODZYNSKYI, Anton*, bachelor student at Department of International Relations, Social Communications and Regional Studies, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, Kyiv, Ukraine

RUDENKO, Victoria*, bachelor student at Department of International Relations, Social Communications and Regional Studies, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, Kyiv, Ukraine

SAMOILENKO, Yuliia, bachelor student at Department of International Relations, Social Communications and Regional Studies, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, Kyiv, Ukraine; Dr Halyna Sydoruk, PhD, Associate Professor at Department of Romance and Germanic Languages, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, Kyiv, Ukraine

SAUKH, Diana, bachelor student at Department of International Relations, Social Communications and Regional Studies, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, Kyiv, Ukraine; Dr Halyna Sydoruk, PhD, Associate Professor at Department of Romance and Germanic Languages, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, Kyiv, Ukraine

SAVYTSKA, Alina*, bachelor student at Department of International Relations, Social Communications and Regional Studies, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, Kyiv, Ukraine

SEREDA, Daryna, 3rd bachelor student, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, Kyiv, Ukraine; supervised by Oksana Zakhutska, PhD (linguistics), Associate Professor, Associate Professor at Department of Foreign Philology and Translation, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, Kyiv, Ukraine

SHTOKAL, Ivan*, bachelor student at Department of International Relations, Social Communications and Regional Studies, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, Kyiv, Ukraine

SHUSHKIVSKA, Antonina, master student, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, Kyiv, Ukraine; supervised by Dr Halyna Sydoruk, PhD, Associate Professor, Associate Professor at Department of Romance and Germanic Languages, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, Kyiv, Ukraine

SLIUSARENKO, Roman*, bachelor student at Department of International Relations, Social Communications and Regional Studies, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, Kyiv, Ukraine

SOLODKA, Kateryna*, bachelor student at Department of International Relations, Social Communications and Regional Studies, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, Kyiv, Ukraine

TOVKUN, Inna*, bachelor student at Department of International Relations, Social Communications and Regional Studies, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, Kyiv, Ukraine

TRACHENKO, Kseniia*, bachelor student at Department of International Relations, Social Communications and Regional Studies, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, Kyiv, Ukraine

TRUKHIN, Mykyta*, bachelor student at Department of International Relations, Social Communications and Regional Studies, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, Kyiv, Ukraine

TSYBULIA, Sofia*, bachelor student at Department of International Relations, Social Communications and Regional Studies, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, Kyiv, Ukraine

UMANETS, Oleksandra*, bachelor student at Department of International Relations, Social Communications and Regional Studies, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, Kyiv, Ukraine

VITSENKO, Yelyzaveta*, bachelor student at Department of International Relations, Social Communications and Regional Studies, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, Kyiv, Ukraine

VOLOSHYN, Yehor*, bachelor student at Department of International Relations, Social Communications and Regional Studies, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, Kyiv, Ukraine

VOROBYOVA, Yaroslava, bachelor student at Department of International Relations, Social Communications and Regional Studies, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, Kyiv, Ukraine; supervised by Dr Halyna Sydoruk, PhD, Associate Professor at Department of Romance and Germanic Languages, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, Kyiv, Ukraine

YAKUBOVSKA, Anna, bachelor student, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, Kyiv, Ukraine; supervised by Dr Nelia Zuyenko, PhD (Pedagogy), Associate Professor, Associate Professor at Department of Foreign Philology and Translation, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, Kyiv, Ukraine

YANYK, Kateryna, master student, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, Kyiv, Ukraine; supervised by Dr Natalia Olkhovska, PhD (Philology), Associate Professor, Associate Professor at Department of Foreign Philology and Translation, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, Kyiv, Ukraine

YERMAKOV, Heorhiy*, bachelor student at Department of International Relations, Social Communications and Regional Studies, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, Kyiv, Ukraine

ZALVOVSKA, Viktoriia*, bachelor student at Department of International Relations, Social Communications and Regional Studies, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, Kyiv, Ukraine

ZAPOROZHCHENKO, Anhelina, master student, Faculty of the Ukrainian Philology, *Kryvyi Rih State Pedagogical University*, Kryvyi Rih, Ukraine; supervised by Dr Tetiana Harlytska, PhD (Philology), Associate Professor at Department of the English Language and Methodology, *Kryvyi Rih State Pedagogical University*, Kryvyi Rih, Ukraine

ZHUTNYK, Illia*, bachelor student at Department of International Relations, Social Communications and Regional Studies, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, Kyiv, Ukraine

ZNOVYAK, Daryna*, bachelor student at Department of International Relations, Social Communications and Regional Studies, *National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, Kyiv, Ukraine

* - supervised by Dr Oksana Chaika, PhD (Linguistics), Associate Professor, Associate Professor at Department of Foreign Philology and Translation, National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Kyiv, Ukraine